

[351] **2. Bidrag till nämnden för svensk språkvård**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	20 000	20 000
1954/55 (statsliggaren s. 761)	20 000	
1955/56 (förslag)	20 000	

Nämnden hemställer för nästa budgetår om en anslagshöjning med 18 000 kronor och framhåller därvid, att nämndens betydelsefulla språkvårdande verksamhet alltmera ökar i omfattning.

Departementschefen. Jag föreslår, att detta anslag för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 20 000 kronor, och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till nämnden för svensk språkvård* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

[352] **3. Bidrag till främjande av humanistisk forskning**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	675 000	675 000
1954/55 (statsliggaren s. 762)	700 000	
1955/56 (förslag)	775 000	

I sina anslagsäskanden för nästa budgetår hemställer *vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien* efter framställning av *humanistiska fondens nämnd*, att detta anslag måtte uppföras med oförändrat belopp samt att därjämte å riksstaten måtte upptagas ett särskilt anslag av i runt tal 112 900 kronor till bestridande av kostnaderna för fortsatt inventering, förteckning och utgivning av medeltida svenskt urkundsmaterial, vilka kostnader för närvarande belastar humanistiska fonden. Akademien erinrar om att den tidigare tillstyrkt en framställning om ett särskilt riksstatsanslag till sistnämnda ändamål, det s. k. diplomatarieverket, och därvid framhållit, att ett fullbordande av detta verk vore en av den svenska humanistiska forskningens allra angelägnaste uppgifter.

Departementschefen. Jag kan icke biträda det ånyo framförda förslaget om anvisande av ett särskilt riksstatsanslag till bestridande av kostnaderna för utgivande av svenskt diplomatarium. Däremot vill jag med hänsyn till det betydande medelsbehov under förevarande anslag, som otvivelaktigt är förhanden, föreslå en höjning av anslaget med 75 000 kronor till 775 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till främjande av humanistisk forskning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 775 000 kronor.

[353] 4. Statens medicinska forskningsråd: Förvaltningskostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	102 500	83 838
1954/55 (statsliggaren s. 762)	103 600	
1955/56 (förslag)	109 100	

Forskningsrådet hemställer för nästa budgetår, dels att vid rådet måtte få inrättas en extra ordinarie tjänst som kansliskrivare och två som skrivbiträde i befordringsgången i stället för arvodesbefattningar med motsvarande löneställning, dels att förevarande anslag måtte höjas med 8 500 kronor. Höjningen belöper helt på anslagsposten till ersättningar för särskilda utredningar (nu 41 500 kronor). Vidare föreslås, att inom ramen för det äskade anslaget ett belopp av 8 100 kronor uppföres som en särskild post till rörligt tillägg och ett belopp av 200 kronor som en särskild post till sjukvård. Rådet anför bland annat följande.

Anslaget till ersättning för särskilda utredningar är enligt rådets erfarenhet otillräckligt. Den särskilda ersättningen för utredningar i samband med utdelning av tryckningsbidrag för doktorsavhandlingar torde höjas med 500 kronor. Resten av posten avser utredningsarbete för statens medicinska forskningsråd och försvarsmedicinska nämnden i samband med utdelning av anslag. Särskilt försvarsmedicinska nämndens verksamhet fordrar ett omfattande utredningsarbete. Om rådets arbete i fortsättningen skall kunna bedrivas efter samma principer som hittills med noggrann och individuell granskning och bedömning av de olika ansökningarna med hjälp även av forskare utanför rådets krets fordras enligt gjorda beräkningar en höjning av delposten med 8 000 kronor.

Sedan rådets tillkomst 1945 har kanslipersonalen ersatts för sitt arbete genom arvodeslöner, vilka följt motsvarande statliga löner. Rådet finner det icke rimligt att tjänstemän fortlöpande bindes till en anställning som i realiteten är en statlig tjänst utan att åtnjuta de förmåner, som utgår till övriga statliga befattningshavare i fråga om sjukvård, pension, etc. Rådet vill därför hemställa om Kungl. Maj:ts bemyndigande att från ingången av budgetåret 1955/56 få inrätta en befattning som kansliskrivare i lönegrad Ce 15 och två skrivbiträden, för vilka bestämmelserna i reglerad befordringsgång bör tillämpas.

Departementschefen. Med hänsyn till vad forskningsrådet anför tillstyrker jag en ökning av anslagsmedlen till ersättning för särskilda utredningar med 5 500 kronor. Däremot är jag icke beredd biträda förslaget om inrättande av extra ordinarie tjänster vid rådet. Vid bifall till vad jag nyss förordnat bör förevarande anslag för nästa budgetår höjas med 5 500 kronor till 109 100 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens medicinska forskningsråd: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 109 100 kronor.

[354] 5. Statens medicinska forskningsråd: Främjande av medicinsk forskning

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 500 000	1 456 089
1954/55 (statsliggaren s. 763)	1 500 000	
1955/56 (förslag)	2 000 000	

För nästa budgetår räknar *forskningsrådet* med en ökning i behovet av anslagsmedel till främjande av medicinsk forskning om sammanlagt 1 225 000 kronor enligt följande sammanställning:

1. Ökning av anslagsmedlen till medicinsk forskning utom den försvarsmedicinska forskningen (nu 1 365 000) + 500 000
2. Särskilda anslagsmedel till psykiatrisk forskning (nu 0) .. + 500 000
3. Ökning av anslagsmedlen till försvarsmedicinsk forskning (nu 135 000) + 225 000

Till stöd för den begärda anslagshöjningen anför rådet bland annat följande.

Rådets nuvarande anslag är — bortsett från den av penningvärdets fall betingade numeriska ökningen av anslagsmedlen — av oförändrad storlek sedan 1947. Under denna tid har dock de berättigade anspråken på anslag från rådet ökat i hög grad genom den utbyggnad av de medicinska institutionerna, som företagits. Rådets arbete har vidare lett till att antalet aktiva forskargrupper vid de medicinska institutionerna ökat och att arbetets omfång vid dessa institutioner avsevärt vidgats. Detta medför, att en betydande del av rådets anslag måste gå till de arbetsgrupper, som nu fungerar, varför de återstående medlen utgör en alltför knapp marginal för rådets initiativverksamhet på olika områden och särskilt inom de kliniska disciplinerna. Bland dem vill rådet särskilt understryka behovet av ökad forskning inom geriatriken, där en utbyggnad av sjukvården för befolkningens högre åldersgrupper av allt att döma förestår på våra sjukhus. Kärnfysikens framsteg medför viktiga medicinska tillämpningar och öppnar nya vägar för teoretisk och klinisk forskning med hjälp av isotoper och olika former av bestrålning. Även inom socialmedicinen kan det förutses, att ökade forskningsanslag kommer att behövas i en nära framtid. Vidare är medicinska högskolan i Göteborg nu fullt utbyggd, varjämte tandläkarhögskolan i Malmö tillkommit, vilket medför betydande ökning av anslagsbehovet inom landets medicinska forskning. Rådet vill uppskatta den utöver nu utgående anslag för ovannämnda ändamål oundgängligen nödvändiga summan till 500 000 kronor.

Rådet har under förlidet budgetår genom en särskild subkommitté företagit en inventering av nu pågående forskningsarbete inom psykiatrien och även inhämtat upplysningar om planerade forskningsprogram. Subkommitténs utredning visar ett anslagsbehov på 520 000 kronor.

Sinnessjukvården har sedan flera år varit föremål för en livlig diskussion och från det allmännas sida göres stora investeringar för att bota påtalade brister. Inom psykiatrien torde liksom inom övriga fält av medicinen en intensifiering av forskningen vara den säkraste vägen att dra kompetent folk till de ledande platserna inom sinnessjukvården och åstadkomma en

allmän standardhöjning av sjukhusen, vilket säkerligen även skulle förbilla sinnessjukvården genom förbättrade behandlingsmetoder och förkortade vårdtider för patienterna. Det synes därför rådet synnerligen befogat att ett belopp på 500 000 kronor anslås till medicinsk forskning enbart inom sinnessjukdomarnas område inbegripet deras fysiologiska och kemiska underlag.

Anslaget till försvarsmedicinsk forskning måste bedömas icke blott ur vetenskaplig synpunkt utan även ur beredskapssynpunkt. Försvarsmedicinska nämnden har klarlagt, att med särskild hänsyn till den sistnämnda synpunkten trängande uppgifter av medicinsk art föreligger särskilt för forskning rörande biologisk krigföring, kemisk krigföring, strålskyddsforskning och brännskedeforskning. En planmässig utveckling av denna försvarsmedicinska forskning med hänsyn till dagens beredskapsläge kräver enligt försvarsmedicinska nämndens beräkningar en höjning av anslaget för försvarsmedicinsk forskning från nuvarande 135 000 kronor till 360 000 kronor.

I samband med sina anslagsäskanden har forskningsrådet jämväl avgivit begärt remissutlåtande över riksdagens skrivelse 1953:414 i anledning av väckta motioner om utredning angående de s. k. folksjukdomarna.

Ifrågavarande motioner innehöll förslag om utredning angående intensifierad forskning och förbättrad undervisning samt förbättrade vårdmöjligheter rörande dessa sjukdomar, bland vilka nämndes de reumatiska och psykiska sjukdomarna, kräftsjukdomarna samt hjärt- och kärlsjukdomarna. Statsutskottet förordade i utlåtande över motionerna (1953:190), att statens medicinska forskningsråd skulle beredas möjlighet att fullgöra sin uppgift att översiktligt utreda behoven för den medicinska forskningen i landet och planlägga dess bedrivande, varför utskottet förutsatte, att Kungl. Maj:t vid avvägningen mellan olika anslagskrav skulle beakta vikten av ökad medelsanvisning för medicinska forskningsändamål. Utskottet förutsatte vidare, att medicinalstyrelsen och de kommunala huvudmännen skulle ägna organisations- och vårdfrågorna all den uppmärksamhet, som omständigheterna medgäve, samt hemställde, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anförde. Riksdagen beslöt i överensstämmelse med vad utskottet föreslagit.

Forskningsrådet uttalar för sin del, att den i motionerna ifrågasatta utredningen angående undervisning och vårdmöjligheter vid s. k. folksjukdomar numera saknar aktualitet, sedan dels Kungl. Maj:t i propositionen nr 212 till 1954 års riksdag framlagt förslag till reformering av läkarutbildningen, dels ock inom inrikesdepartementet särskilda sakkunniga tillkallats för att utreda nödiga åtgärder för att förbättra olika grenar av den öppna och slutna sjukvården. Vad angår den medicinska forskningens behov av anslagsmedel framhåller rådet, att dess uppfattning om detta behov i stort preciserats i nu förevarande anslagsäskanden.

Departementschefen. De under ecklesiastikdepartementet hörande statliga forskningsråden har nu alla varit i arbete i inemot tio år och det torde icke kunna råda något tvivel om att den verksamhet till främjande av

den vetenskapliga forskningen, som de under denna tid utövat, varit av mycket stor betydelse. Forskningsråden och därmed jämställda organ har genom sin stödjande och främjande verksamhet i väsentlig mån bidragit icke blott till upprätthållande och utvecklande av den fria vetenskapliga forskningen inom olika områden, utan också till att det forskningsarbete, som kommit till stånd tack vare rådets understöd, i betydande utsträckning givit praktiska resultat. Därtill kan gärna läggas den synpunkten, att en icke ringa del av dessa praktiska resultat också är av betydande ekonomiskt värde. Understöd åt forskning kan därför ofta med skäl jämföras med kapitalinvesteringar, som ger god ränta.

Från forskningsrådets sida har i år liksom tidigare år framhållits, att deras möjligheter till insatser inskränkes av brist på medel. För egen del har jag den uppfattningen, att ett utökat stöd åt den vetenskapliga forskningen, och då särskilt åt vissa grenar av densamma, är i hög grad påkallat. Vad angår förevarande anslag till främjande av den medicinska forskningen vill jag därför under hänvisning jämväl till vad det medicinska forskningsrådet anfört, icke minst i fråga om behovet av understöd åt psykiatrisk forskning, ävensom till statsutskottets i det föregående återgivna, av riksdagen godkända uttalande, föreslå en anslagshöjning med 500 000 kronor till 2 000 000 kronor.

Under åberopande av vad jag nu anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens medicinska forskningsråd: Främjande av medicinsk forskning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

[355] 6. Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	63 000	62 783
1954/55 (statsliggaren s. 763)	64 000	
1955/56 (förslag)	69 000	

Naturvetenskapliga forskningsrådet hemställer om en höjning av detta förslagsanslag med 18 000 kronor. Höjningen fördelar sig på olika anslagsposter på sätt framgår av följande sammanställning.

1. Arvode, för år räknat, till rådets ordförande (nu 5 000)	+ 2 000
2. Arvode, för år räknat, till publiceringsnämndens ordförande (nu 1 500)	+ 1 000
3. Ersättningar för särskilda utredningar (nu 16 000)	+ 6 000
4. Ersättning åt sekreterare och annan personal, expenser m. m. (nu 36 000)	+ 9 000

Den föreslagna höjningen av de nuvarande arvoden till rådets ordförande och till ordföranden i publiceringsnämnden anses av forskningsrådet nödvändig med hänsyn till penningvärdets fall sedan den tidpunkt, då arvoden fastställdes.

Vad angår posten 3, ersättningar för särskilda utredningar, framhåller rådet, att en höjning av de arvoden, som utgår till rådets ledamöter för varje behandlat ansökningsärende, är nödvändig med hänsyn dels till höjningen av den allmänna lönenivån, dels till det ökade granskningsarbete i fråga om ekonomiska detaljer, som blivit nödvändigt därigenom, att det stigande antalet ansökningar relativt sett minskat rådets möjligheter att bevilja anslag. Ytterligare framhålles, att en höjning av rådets forskningsanslag automatiskt kommer att medföra en ökning av kostnaderna för utredningsarbete.

I fråga om posten 4, ersättning åt sekreterare och annan personal, expenser m. m., uttalar rådet, att den nuvarande medelsanvisningen under denna post icke förslår till avlönande av erforderlig arbetshjälp på rådets kansli, vilket medför, att alltför stora anspråk måste ställas på personalens arbetsprestationer. En ökning av rådets forskningsanslag kommer oundvikligen att medföra en ökning av arbetet på kansliet, vilket i sin tur kommer att medföra behov av ytterligare medel till biträdeshjälp. Ett önskemål är också, att rådet — för att icke tvingas att begränsa sin verksamhet till endast ett passivt utdelande av medel efter ansökan — erhåller möjlighet att anställa en kvalificerad biträdande sekreterare. Några medel härför äskas dock icke för nästa budgetår.

Departementschefen. Jag anser mig icke böra ifrågasätta någon ändring av de nuvarande arvoden till rådets ordförande och till ordföranden i publiceringsnämnden. Vad angår rådets äskanden i övrigt tillstyrker jag en höjning av anslagsmedlen till ersättningar för särskilda utredningar med 2 000 kronor och till ersättning åt sekreterare och annan personal, expenser m. m. med 3 000 kronor. Anslaget torde sålunda sammanlagt böra höjas med 5 000 kronor till 69 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 69 000 kronor.

[356] **7. Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Främjande av naturvetenskaplig forskning**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 400 000	1 348 542
1954/55 (statsliggaren s. 763)	1 400 000	
1955/56 (förslag)	1 800 000	

Forskningsrådet hemställer för nästa budgetår om en höjning av detta reservationsanslag med 800 000 kronor till 2 200 000 kronor. Till stöd här för anför rådet bland annat följande.

Vid den konferens, som den 5 juli 1954 anordnades på Harpsund med syfte att studera de lämpligaste vägarna för att stimulera den naturvetenskapliga och medicinska forskningen i vårt land, rådde bland deltagarna — företrädare för statsmakterna, forskningsråden, universiteten samt för yngre vetenskapsidkare och studentorganisationer — enighet om att tidpunkten nu vore inne att åstadkomma en väsentlig förbättring av vetenskapens arbetsvillkor, en förbättring, som man tänkte sig skulle i första hand komma till stånd genom en utökning av de statliga forskningsrådets resurser.

När det gäller att göra det naturvetenskapliga forskningsrådet bättre rustat att utföra sitt värv, är den viktigaste punkten att få till stånd en väsentlig ökning av rådets forskningsanslag. Dettas belopp fastställdes vid rådets skapande till 1 000 000 kronor om året och har sedermera i två repriser höjts till 1 400 000 kronor per år. Rådet har givetvis varit tacksammt för de ökningar, som sålunda kunnat göras, men det måste dock understrykas, att rådets ekonomiska resurser i realiteten var icke obetydligt större vid starten än vad de nu är. Mot ett tillgängligt belopp på 1 400 000 kronor svarar ett ansökt belopp på något över 2 000 000 kronor. Det ansökta beloppet överstiger sålunda väsentligt det tillgängliga beloppet. Rådet vill dessutom med största styrka framhålla, att siffran på ansökt belopp icke på något sätt är representativ för de behov av medel, som verkligen föreligger. Rådets medel är i mycket stor utsträckning bundna till anslag, som utgår flera år å rad till viss forskare eller institution. Dessa vet då mycket väl hur stora anslag, som det kan vara möjligt för dem att få, och detta förhållande för med sig en mycket utpräglad tendens att pressa samman vederbörandes äskanden hos rådet till ungefär de belopp, som de vet att de kan ha möjlighet att påräkna. Både enskilda forskare och rådet självt skulle emellertid ofta önska öka ut vissa forskningsverksamheter och dessutom också ta initiativ till öppnandet av nya områden. Detta blir emellertid synnerligen svårt med den fastlåsta budget, som rådet hamnat i. Det är därför enligt rådets mening alldeles nödvändigt att vid en inventering av det verkliga medelsbehovet för rådet i stor utsträckning frigöra sig från dessa summeringar av ansökta anslag under ett visst år.

Det första steg, som måste tas när det gäller att utveckla den svenska naturvetenskapliga forskningen, är att ge den redan nu existerande forskarstaben vad den behöver av materiel och hjälppersonal. I här förevarande äskande kan rådet självfallet icke sträcka sig härutöver. Ett allvarligt menat försök att ge den svenska forskningen den omfattning, som svarar mot forskningens betydelse för det moderna samhället kan emellertid icke stanna därvid. På något längre sikt måste arbetet syfta mot en successivt skeende utökning av forskningens personalstab och givetvis även mot att ge denna personal de ekonomiska och materiella resurser, som den har behov av.

Då rådet preciserar sitt anslagsäskande för nästa budgetår till 2 200 000 kronor uttalar det vidare, att det skulle vara av stort värde för stabiliteten och planmässigheten i rådets arbete, om statsmakterna samtidigt

med beviljandet av den begärda höjningen kunde göra ett uttalande av innebörd, att avsikten vore att inom den närmaste framtiden söka ge rådet ytterligare medel.

I fråga om medelsbehovet på längre sikt anför rådet vidare följande.

Vid Harpsundsmötet angav rådets ordförande som sin uppfattning att rådets forskningsanslag snarast möjligt borde ökas till 3 000 000 kronor. Denna siffra var naturligtvis i hög grad approximativ och endast avsedd att ange en storleksordning för behovet inom en snar framtid. Ett sådant belopp medger självfallet inte att genom rådets förmedling den naturvetenskapliga forskningens omfattning förs upp på ett väsentligen annat plan än det nuvarande. En betydligt mera radikal förstärkning har säkerligen många förespråkare även långt utanför vetenskapsmännens krets, vilka som stöd för sin uppfattning kan hänvisa till att forskningen i själva verket är främsta basen och grunden för allt ökat materiellt välstånd. En ökning, som den av rådets ordförande antydda, skulle emellertid göra det möjligt för rådet att dels i nuvarande omfattning fortsätta stödet till viktiga pågående forskningar, dels också lämna en sektor fri för nya initiativ. I begränsad omfattning skulle också en sådan ökning av forskningsanslaget skapa betingelser för en expansion av forskningen efter något vidare linjer, under förutsättning att rådet gavs möjlighet att bidra till att utöka kadern av kvalificerade forskare inom landet.

Slutligen framhåller rådet, att det skulle vara synnerligen önskvärt, att rådet finge möjlighet att skapa tryggare anställningsförhållanden för viss personal avlönad från rådets anslag, vilket i hög grad skulle underlätta rekryteringen av duglig personal till den svenska forskningen och därmed skapa en grundval för fortsatt utveckling.

Departementschefen. I likhet med forskningsrådet finner jag det mycket önskvärt, att ökade medel ställes till den naturvetenskapliga forskningens förfogande. Jag förordar därför en höjning av förevarande anslag med 400 000 kronor till 1 800 000 kronor.

Med hänsyn till den stora betydelsen av att öka möjligheterna att rekrytera och behålla högt kvalificerade forskare vill jag vidare icke motsätta mig att i ett begränsat antal fall viss pensionering ordnas för dylik personal. Med hänsyn till bland annat rekryterings- och avancemangsförhållandena för ifrågavarande personer vill jag förorda, att pensioneringen ordnas försäkringsvägen enligt i huvudsak sådana grunder, som tillämpas inom näringslivet. Det torde härvid böra ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma, i vilka fall en dylik pensionering må ifrågakomma, och även att bestämma utformningen av densamma. Jag räknar med att pensioneringsfrågan kan bli aktuell även för andra forskningsråd och motsvarande organ. Fråga om jämkning av reguljära statliga pensionsförmåner, som sammanträffar med förmåner på grund av nu ifrågavarande pensionering, torde komma att i annat sammanhang anmälas av chefen för civildepar-

tementet. Kostnaderna för här avsedd pensionsförsäkring torde i vad gäller naturvetenskapliga forskningsrådet få bestridas från förevarande anslag och i övriga fall, där frågan kan bli aktuell, från motsvarande anslag.

Under återopande av vad jag nu anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Främjande av naturvetenskaplig forskning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 1 800 000 kronor.

[357] **8. Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Naturvetenskaplig publiceringsverksamhet**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	365 000	256 063
1954/55 (statsliggaren s. 764)	365 000	
1955/56 (förslag)	365 000	

Naturvetenskapliga forskningsrådet hemställer för nästa budgetår om en höjning av detta reservationsanslag med 85 000 kronor till 450 000 kronor och framhåller till stöd härför, att behovet av medel för publiceringsändamål ständigt ökar.

Departementschefen. Jag anser mig icke böra tillstyrka rådets förslag om en anslagshöjning utan föreslår för nästa budgetår anvisande av oförändrat belopp, 365 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Naturvetenskaplig publiceringsverksamhet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 365 000 kronor.

[358] **9. Bidrag till publicering av den svenska djuphavsexpeditionens resultat**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	60 000	33 096
1954/55 (statsliggaren s. 764)	1 000	
1955/56 (förslag)	1 000	

Med hänsyn till att publiceringen av djuphavsexpeditionens resultat icke kunnat ske i så snabb takt som ursprungligen beräknats har detta reservationsanslag för innevarande år uppförts endast med ett formellt belopp av 1 000 kronor. *Naturvetenskapliga forskningsrådet* räknar nu med att publiceringsarbetet skall kunna fortgå i sådan takt, att hittills beviljade medel samt därutöver ett anslag av 20 000 kronor skall komma att motsvara medelsbehovet för tiden intill utgången av nästa budgetår. Rådet hemställer därför om en höjning av anslaget med 19 000 kronor till 20 000 kronor.

Departementschefen. Vid ingången av innevarande budgetår förelåg under detta anslag en anslagsreservation av inemot 102 000 kronor. Med hänsyn härtill torde anslaget även för nästa budgetår böra uppföras med endast ett formellt belopp av 1 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till publicering av den svenska djuphavs-expeditionens resultat* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kronor.

[359] **10. Statens samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader m. m.** I samband med att det förutvarande samhällsvetenskapliga forskningsrådet från och med innevarande budgetår fått sitt verksamhetsområde utvidgat till att avse jämväl den rättsvetenskapliga forskningen har förslagsanslaget till Statens samhällsvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader m. m. erhållit nu angivna ändrade rubrik och därjämte höjts med 6 000 kronor till 23 000 kronor. *Samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsrådet* hemställer för nästa budgetår om oförändrad medelsanvisning.

Departementschefen. Jag tillstyrker, att förevarande anslag i enlighet med forskningsrådets förslag för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 23 000 kronor, och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 23 000 kronor.

[360] **11. Statens samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsråd: Främjande av samhälls- och rättsvetenskaplig forskning.** Med hänsyn till den ombildning av det samhällsvetenskapliga forskningsrådet till ett samhälls- och rättsvetenskapligt forskningsråd, som jag omnämnt under närmast föregående punkt, har detta reservationsanslag från och med innevarande budgetår erhållit ändrad rubrik och höjts med 65 000 kronor till 400 000 kronor. Av anslagssumman avses 335 000 kronor till främjande av den samhällsvetenskapliga forskningen och 65 000 kronor till främjande av den rättsvetenskapliga forskningen.

I sina anslagsäskanden för nästa budgetår hemställer *samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsrådet* om en höjning med 65 000 kronor av den del av förevarande anslag, som disponeras till främjande av samhällsvetenskaplig forskning. Till stöd härför åberopas, att det sammanlagda beloppet av de sökta anslagen även under budgetåret 1953/54 avsevärt överstigit de för utdelning tillgängliga anslagsmedlen. Vad angår den del av anslaget, som disponeras till främjande av rättsvetenskaplig forskning,

ifrågasätter rådet däremot icke nu någon höjning, eftersom rådets rättsvetenskapliga sektion först nyligen påbörjat sin verksamhet. Rådet framhåller emellertid, att en höjning av denna del av anslaget, såvitt nu kan bedömas, framdeles torde bli ofrånkomlig.

Under rubriken Gemensamma universitetsändamål: Bidrag till tryckning av rättsvetenskapliga arbeten har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 25 000 kronor. Vid ombildningen förra året av det samhällsvetenskapliga forskningsrådet förutsattes, att universitetskanslern skulle överväga, huruvida icke nämnda anslag lämpligen borde sammanslås med anslaget till Främjande av samhälls- och rättsvetenskaplig forskning. I skrivelse den 6 oktober 1954 har *universitetskanslern* nu förordat en dylik sammanslagning. Under nu ifrågavarande anslag bör därför enligt kanslerns mening för nästa budgetår uppföras en ny post till Bidrag till tryckning av rättsvetenskapliga arbeten. Denna post beräknar kanslern med hänsyn till det föreliggande stora medelsbehovet icke minst i vad gäller läroböcker till 35 000 kronor, innebärande en ökning av medelsanvisningen med 10 000 kronor.

Forskningsrådet har i särskild skrivelse förklarat sig icke ha något att erinra mot den föreslagna överflyttningen av anslaget till tryckning av rättsvetenskapliga arbeten. Rådet föreslår emellertid en ökning av medelsanvisningen för ändamålet med 25 000 kronor till 50 000 kronor och åberopar därvid, att det redan vid första ansökningstillfället inom rådets rättsvetenskapliga sektion inkommit ansökningar om tryckningsanslag på inemot 57 000 kronor.

Departementschefen. Jag föreslår en ökning av medelsanvisningen till främjande av samhällsvetenskaplig forskning med 25 000 kronor till 360 000 kronor. Vad angår den rättsvetenskapliga forskningen räknar jag med att till detta ändamål bör anvisas oförändrat belopp, 65 000 kronor.

Förslaget om en ny delpost till tryckning av rättsvetenskapliga arbeten, ersättande det nuvarande reservationsanslaget till Bidrag till tryckning av rättsvetenskapliga arbeten, har icke givit mig anledning till erinran. Jag föreslår, att under denna nya post anvisas 25 000 kronor och förutsätter därvid, att den anslagsreservation, som vid utgången av innevarande budgetår kan komma att föreligga under nyssnämnda anslag, skall få tillgodoses ifrågavarande post.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit bör förevarande anslag för nästa budgetår höjas med 50 000 kronor till 450 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsråd: Främjande av samhälls- och rättsvetenskaplig forskning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kronor.

[361] 12. Flyg- och navalmedicinska nämnden: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	185 000	177 657
1954/55 (statsliggaren s. 765)	210 000	
1955/56 (förslag)	240 000	

Flyg- och navalmedicinska nämnden föreslår, att detta förslagsanslag för nästa budgetår höjes med 56 300 kronor till 266 300 kronor för att möjliggöra följande förändringar i fråga om personalen.

1. Inrättande av en tjänst som försöksassistent (lönegrad Cg 20) och en som laboratoriebiträde (Cg 13), båda avsedda för den navalmedicinska forsknings- och försöksverksamheten.

2. Inrättande av två tjänster som instrumentmakare (lönegrad Cg 16), den ena avsedd för flyg- och navalmedicinska avdelningen vid universitetet i Lund och den andra för motsvarande avdelning vid gymnastiska centralinstitutet.

3. Uppflyttning från lönegrad Cg 14 till Cg 16 av en för centrifuganläggningen vid karolinska institutet avsedd tjänst som instrumentmakare.

4. Inrättande av en tjänst som maskinist, avsedd för centrifug- och tryckkamaranläggningarna vid karolinska institutet.

5. Anvisande av medel till institutionsföreståndarvoden med 1 008 kronor för år till en laborator vid envar av de tre nuvarande flyg- och navalmedicinska avdelningarna.

Nämnden anför bland annat följande.

1. Försöksassistent och laboratoriebiträde. Nämnden vill ånyo understryka vikten av aktiv forsknings- och försöksverksamhet på det navalmedicinska området. En rad problem av praktisk betydelse väntar på sin snara bearbetning, utan vilken viktiga tekniska och organisatoriska framsteg endast under otillräcklig säkerhetsmarginal till fullo kan utnyttjas.

Nämnden anser i likhet med tidigare år, att en acceptabel navalmedicinsk forsknings- och försöksverksamhet icke kan bedrivas med mindre personalstyrka än en laborator, en försöksassistent, en mekaniker och ett laboratoriebiträde. Under förutsättning att förslaget om inrättande av en maskinisttjänst för centrifug- och kammaranläggningarna vid karolinska institutet kommer att bifallas, torde emellertid denna tjänst enligt nämndens bedömande även kunna tillgodose behovet av mekaniker för den navalmedicinska verksamheten vid avdelningen.

Den tryckkamaranläggning, för vilken 1946 års riksdag anslagit 100 000 kronor och som i likhet med centrifuganläggningen är inrymd i den flygmedicinska nybyggnaden vid karolinska institutets fysiologiska institution, har numera färdigställts och kommer att användas för såväl flyg- som navalmedicinska ändamål. Genom tryckkamaranläggningens färdigställande har de apparativa resurserna för navalmedicinsk forsknings- och försöksverksamhet vid avdelningen erhållit en väsentlig förstärkning.

Nämnden befinner sig sålunda i fråga om den navalmedicinska forsknings- och försöksverksamheten i den situationen, att laborator och apparatur ställts till förfogande, men att möjligheterna att utnyttja dessa resurser är starkt begränsade, så länge hjälpkrafter saknas. Nämnden före-

slår därför, att laboratorn i navalmedicin — i likhet med vad som är fallet beträffande laboratorerna i flygmedicin — får tillgång till försöksassistent och laboratoriebiträde som hjälpkrafter.

2 och 3. **I n s t r u m e n t m a k a r e.** Nämnden har sedan 1948 vid sin avdelning i Lund haft en mekaniker (instrumentmakare) anställd mot arvode, och de därstädes vunna erfarenheterna har visat, att en kontinuerlig tillgång till instrumentmakare är att föredraga framför mera tillfälligt anlåtande av utomstående fackmän. Instrumentmakarens uppgift var till en början att hjälpa till med byggande av avdelningens tryckkammaranläggning. Sedan detta arbete slutförts har han byggt en stor del av den speciella apparatur, som användes på laboratoriet, såsom spirometrar, kymografer, nålventiler, andningsventiler, diverse registreringsanordningar och dylikt. Nyanskaffning av dylik apparatur kommer alltid att behövas på ett laboratorium av denna karaktär.

Den vid avdelningen i Lund arvodesanställde instrumentmakaren har dessutom hand om undertryckskammaranläggningens skötsel och underhåll samt svarar för manövreringen vid experiment i undertryckskammaren. Han har därvid en synnerligen ansvarsfull uppgift. Vid fel eller försummelse utsätts försöksledare och försökspersoner för livsfara och det är därför nödvändigt att ha en pålitlig och erfaren person som kammarskötare, bunden till nämnden på sådant sätt att personalbyte i möjligaste mån undviks.

Arvodet till förenämnde instrumentmakare har hittills utgått från anslagsposten till driftkostnader. Denna anslagspost kan emellertid icke längre belastas med denna utgift utan allvarligt men för verksamheten i övrigt. På grund av vad sålunda anförts föreslår nämnden, att en tjänst som instrumentmakare i lönegraden Cg 16 inrättas vid avdelningen i Lund.

Med motsvarande motivering föreslår nämnden inrättande av en instrumentmakarbefattning i Cg 16 vid avdelningen vid gymnastiska centralinstitutet.

Då vid den nu genomförda tjänsteförteckningsrevisionen så gott som samtliga instrumentmakarbefattningar placerats lägst i lönegraden 16 och då den nuvarande instrumentmakaren för centrifuganläggningen vid karolinska institutet har arbetsuppgifter, som är kvalificerade, bör enligt nämndens mening dennes tjänst uppflyttas till lägst lönegraden Cg 16. Framställning härom har gjorts av Civilförvaltningens Personalförbund.

4. **M a s k i n i s t.** I petita för budgetåret 1953/54 anförde nämnden såsom ett minimibehov för accelerationsforskningen vid karolinska institutet följande tjänster, nämligen 1 ingenjör, 1 laboratoriesköterska samt 1 instrumentmakare. Nämnden utgick därvid ifrån att dess förslag om inrättande av en tjänst som mekaniker (numera benämnd maskinist) vid karolinska institutets flyg- och navalmedicinska avdelning komme att bifallas.

Av nämnden gjorda framställningar om ifrågavarande maskinisttjänst har emellertid ännu icke vunnit beaktande. Behovet av densamma har accentuerats genom att såväl centrifuganläggningen som den nya tryckkammaranläggningen vid avdelningen beräknas vara färdiga att tagas i bruk under innevarande år. Nämnden vill ånyo framhålla, att det med hänsyn till inom marinen gjorda erfarenheter är i hög grad angeläget, att allt göres för att undvika olyckor vid navalmedicinska experiment i tryckkammare. Detta gäller i icke mindre grad vid experiment i centrifug, vilket erfarenheter i utlandet tydligt utvisat. Den tyngre forskningsmaterielen

vid avdelningen är nu av så tekniskt komplicerad art och maskinparken av en sådan omfattning (bland annat ett stort antal elmotorer på upp till 1 000 hästkrafter, spänningar upp till 6 000 volt), att det synes nämnden omöjligt att utan tillgång till heltidsanställd maskinist för skötsel och underhåll driva dessa anläggningar med rimliga krav på säkerhet.

Nämnden får därför upprepa sitt förslag om en maskinisttjänst, vilken med hänsyn till de kompetensfordringar, som bör ställas på innehavaren, bör inplaceras i lönegrad Cg 16.

Departementschefen. Flyg- och navalmedicinska nämnden har från och med innevarande budgetår fyra laboratorstjänster mot tidigare endast tre. Av dessa fyra tjänster är den senast inrättade avsedd för den navalmedicinska forsknings- och försöksverksamheten. Med hänsyn till det behov av biträdes hjälp, som innehavaren av denna tjänst utan tvivel har, tillstyrker jag inrättande av en tjänst som laboratoriebiträde i lönegraden Cg 13.

Av anslagsmedel, som anvisats till nämndens driftkostnader, utgår för närvarande bland annat arvode till en vid flyg- och navalmedicinska avdelningen i Lund anställd mekaniker eller instrumentmakare. Jag förordar, att i stället under förevarande anslag beräknas medel till en institutionsvaktmästartjänst i lönegraden Cg 14.

För tillgodoseende av behovet av arbetskraft för skötseln av centrifug- och tryckkammaranläggningarna vid karolinska institutet föreslår jag vidare, att medel beräknas till ytterligare en tjänst som institutionsvaktmästare i lönegraden Cg 14. Övriga av nämnden framförda förslag om extra tjänster anser jag mig däremot icke kunna biträda liksom ej heller förslaget om anvisande av medel till institutionsföreståndararvoden.

Vid bifall till vad jag nu förordat bör förevarande anslag för nästa budgetår höjas med ett avrundat belopp av 30 000 kronor till 240 000 kronor. Anslaget bör, med beaktande jämväl av de beslutade grundlöneändringarna, fördelas på olika anslagsposter på sätt framgår av avlöningsstaten i efterföljande hemställan. Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för flyg- och navalmedicinska nämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	2 400
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal..	213 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 100
Summa kronor	
240 000	

b) till *Flyg- och navalmedicinska nämnden*: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 240 000 kronor.

[362] 13. Flyg- och navalmedicinska nämnden: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	19 000	14 135
1954/55 (statsliggaren s. 765)	22 000	
1955/56 (förslag)	22 000	

Flyg- och navalmedicinska nämnden föreslår för nästa budgetår en höjning av detta förslagsanslag med 2 700 kronor till 24 700 kronor. Av höjningen avser 900 kronor expensposten och 1 800 kronor posten till inköp av litteratur. Som motivering anföres behovet av ökade medel för den navalmedicinska forsknings- och försöksverksamheten samt, i vad avser posten till inköp av litteratur, inträffade prisstegringar.

Departementschefen. Jag anser mig icke kunna tillstyrka någon anslagshöjning utan föreslår oförändrad medelsanvisning, 22 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flyg- och navalmedicinska nämnden: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 22 000 kronor.

[363] 14. Flyg- och navalmedicinska nämnden: Flyg- och navalmedicinsk forskning

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	221 000	255 579
1954/55 (statsliggaren s. 765)	200 000	
1955/56 (förslag)	200 000	

Flyg- och navalmedicinska nämnden föreslår för nästa budgetår en höjning av detta reservationsanslag med 54 500 kronor. Nämnden räknar därvid med att den nuvarande anslagsposten till navalmedicinsk forsknings- och försöksverksamhet om 24 000 kronor skall utgå ur staten, men att i stället anslagsposterna till arvoden och reseersättningar åt av nämnden anlitade experter m. m. (nu 26 000 kronor) och till driftkostnader (nu 80 000 kronor) skall höjas dels med vissa belopp för täckande av kostnaderna för den navalmedicinska verksamheten, dels därutöver med vissa ytterligare belopp.

Vad angår nämnda arvodespost föreslås en höjning med 15 000 kronor med hänsyn till den navalmedicinska verksamheten samt därutöver med 8 500 kronor, med den motiveringen att särskilda medel erfordras för forskning rörande sådana psykologiska problem, som är av betydelse för säkerheten inom såväl flygets som marinens verksamhetsområden. Den för dylik forskning erforderliga expertisen måste nämligen helt sökas utanför nämnden.

I fråga om anslagsposten till driftkostnader föreslås en höjning med sam-

manlagt 55 000 kronor, varav 30 000 kronor för den navalmedicinska verksamheten och 15 000 kronor för ersättning och nyanskaffning av materiel, varvid särskilt åberopas inträdda prisstegringar. Återstoden av höjningen under denna post, 10 000 kronor, föranledes av att nämndens centrifuganläggning vid karolinska institutets fysiologiska institution beräknas vara helt färdigställd och i verksamhet under nästa budgetår. Därigenom uppkommer ökade kostnader för elkraft, underhåll och kontrollmätningar av apparaturen, ersättning åt försökspersoner m. m.

Departementschefen. Vad nämnden anført, särskilt i fråga om färdigställandet av centrifuganläggningen men även i viss utsträckning i övrigt, gör i och för sig, att jag är beredd att tillstyrka en höjning av förevarande anslag. Jag har emellertid under nämndens avlöningsanslag föreslagit, att medel beräknas till ett antal nya tjänster, vilka i viss utsträckning torde motsvaras av arvodesbefattningar med avlöning ur förevarande anslag. Detta kommer alltså vid bifall till mina förslag i fråga om avlöningsanslaget att i någon mån avlastas. Avlastningen torde kunna beräknas till omkring 19 000 kronor och med hänsyn härtill anser jag mig kunna föreslå, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 200 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av nämnden meddela erforderliga bestämmelser angående anslagets disposition.

Under åberopande av vad jag sålunda anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flyg- och navalmedicinska nämnden: Flyg- och navalmedicinsk forskning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

[364] 15. Atomenergiforskning

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	2 475 000	2 332 986
1954/55 (statsliggaren s. 766)	2 475 000	
1955/56 (förslag)	2 775 000	

I sina anslagsäskanden för nästa budgetår hemställer atomkommittén, att det av kommittén i betänkande den 22 augusti 1951 framlagda förslaget om en ombildning av kommittén till en statens atomenerginämnd nu med vissa smärre ändringar måtte genomföras. Som motivering för en omorganisation anföres i betänkandet, att kommitténs arbetsuppgifter, som ursprungligen varit av utredande art, efter hand fått en sådan karaktär, att en fastare organisation än den hittillsvarande är nödvändig. Medelsbehovet för nästa budgetår beräknar kommittén till sammanlagt 3 514 500 kronor, vilket belopp vid bifall till förslaget om en omorganisation föreslås uppdelat på ett forskningsanslag om 3 300 000 kronor, ett avlöningsanslag

om 192 000 kronor och ett omkostnadsanslag om 22 500 kronor. Under avlöningsanslaget beräknas medel bland annat till avlöningskostnaderna för fasta tjänster åt en generalsekreterare och verkställande ledamot, en registrator och fem laboratorer.

Av kommitténs utförliga framställning må här till en början anföras följande angående den allmänna utvecklingen inom atomforskningen.

Det gångna året har varit synnerligen händelserikt inom atomenergi- verksamhetens område. Fortsatta mycket stora framsteg har gjorts inom olika avsnitt, framsteg som i än högre grad än tidigare understryker vikt- en av att ökade resurser ställes till atomforskarnas förfogande.

Liksom förut har de mest pregnanta och utåt mest påtagliga resultaten nåtts inom atomvapentechniken och de har i uppseendeväckande form demonstrerats genom de ryska och amerikanska vätebombsproven. En annan manifestation av atomenergifrågornas allmänna betydelse, som man all- deles särskilt har anledning att fästa uppmärksamheten vid, är den engel- ska utbyggnaden av atomenergiarbetet. I sin nuvarande form syftar visser- ligen den engelska verksamheten till atombombsproduktion, men den är också ett led i utvecklingen mot fredlig industriell kraftproduktion. Eng- land lider numera stor brist på energi, och frågan om atomenergiens utnytt- jande som kraftkälla är därför för England av lika central betydelse som den är för oss.

Atomenergifrågorna griper numera in på snart sagt alla fält inom veten- skapen och dess tillämpningar inom teknik, medicin, jordbruk o. s. v. Dessa förhållanden har belysts i tidigare petitaskrivelser och andra framställ- ningar från atomkommittén, och här må endast som exempel uppmärk- samheten riktas på ett par områden, där redan mycket stora insatser gjorts och där stora ansträngningar att nå ytterligare resultat nu göres. Ett så- dant exempel, där svenska forskare spelat en väsentlig roll, är mutations- forskningen och dess användning inom växtförädlingen, ett område av stor vetenskaplig och praktisk-ekonomisk betydelse. Ett annat exempel är ut- nyttjandet av strålningen från radioaktiva avfallsprodukter för sterilise- ring av livsmedel. Steriliseringen uppnås genom att man utsätter livsmed- len för denna strålning, i stället för att som nu förstöra mikroorganismerna genom upphettning, som har ogynnsam inverkan på vitaminhalt och i vissa andra avseenden. Det kan dock ännu icke anses helt säkert ställt huruvida metoden blir tekniskt användbar eller ej. Ytterligare ett område, där man väntar sig stor teknisk användning av strålning och då särskilt från radio- isotoper är för katalysering av kemiska reaktioner.

Utnyttjandet av atomforskningens resultat visar inga tecken till avmatt- ning. Tvärtom göres både inom atomvapenområdet och inom det område, som intresserar vårt land, atomenergiens fredliga användningar, nya fram- steg i ett allt snabbare tempo. Det har alltmåra visat sig, att uranreaktorn är en apparat med utomordentligt stora variationsmöjligheter. Snart sagt varje månad publiceras förslag till olika varianter anpassade för olika änd- mål och med stigande funktionsduglighet. Om vi skall kunna följa med i denna hetsiga utveckling, är första villkoret en god tillgång på väl utbild- dade duktiga forskare, som kan bidra med nya idéer eller i varje fall i detalj följa den pågående utvecklingen och anpassa den till våra egna för- hållanden. Detta kan endast ske om vi har en omfattande, tillräckligt dif-

ferentierad grundforskning, både inom kärnfysik och kärnkemi och inom ett stort antal auxiliärområden. Kärnfysiker, kärnkemister och ingenjörer med utbildning inom kärnforskningen behövs i allt större antal, inte bara inom atomforskningen såsom sådan och där både inom grundforskning, tillämpningsforskning och för de pågående utvecklingsarbetena exempelvis inom AB Atomenergi, utan också inom många andra områden, t. ex. inom strålningsskyddet, inom jordbruksforskningen och inom åtskilliga av medicinens områden, såväl för forskning som för terapi.

Kommittén går vidare in på frågan om statens stöd till atomforskningen och formerna för detta stöd samt anför därvid bland annat följande.

Det torde för alla nu vara uppenbart, att statens stöd till verksamheten på atomenergins område i vårt land måste fortsättas och successivt anpassas efter den fortskridande utvecklingen. Detta gäller alla de viktigare av denna verksamhets olika faser, sålunda grundforskningen, den tillämpade forskningen, utvecklingsarbetena och det direkta praktiska utnyttjandet av de vunna resultaten. Det ter sig då föga rimligt att statsmakterna ännu icke velat fatta ett beslut om inrättande av ett permanent statligt organ för ledning, övervakning och samordning av arbetet på detta viktiga område. I realiteten finns visserligen ett sådant organ, atomkommittén, som successivt genom provisoriska arrangemang kommit att arbeta som en permanent statlig nämnd eller kommission, men det kan i längden ändå knappast vara lämpligt, att den formellt rubriceras som en kommitté. Det har ju visat sig, att därmed följer stora svårigheter, framförallt därigenom att atomkommittén, åtminstone hittills, icke kunnat ges möjlighet att skapa vissa befattningar, som nu ter sig alltmör oundgängliga för att dess verksamhet skall kunna ske på det bästa sättet. Kommittén har därför redan i ett betänkande av 22 augusti 1951 framfört ett förslag till omorganisation av kommittén till en statens atomenerginnämnd och anser sig nu nödsakad att allvarligt understryka betydelsen av att detta problem löses.

I fråga om medelsbehovet till forskningen under nästa budgetår anför kommittén följande.

Praktiskt taget hela kommitténs anslag är nu bundet i långtidsprojekt, och det föreligger stora svårigheter för kommittén att finna möjlighet att finansiera nya forskningsprojekt och själv ta initiativ till dylika. I den mån kommittén ändå funnit sig tvingad att gå in på dylika nya projekt, har detta måst ske på bekostnad av anslagen till tidigare verksamhetsområden. Ett typiskt exempel härpå är, att kommittén sett sig nödsakad att bereda bättre möjligheter till forskning i vårt land inom högenergiområdet genom att föreslå byggandet av en elektronsynkrotron för en miljard elektronvolt på tekniska högskolan i Stockholm. De reduktioner, som sådana nya projekt måste medföra för andra områden, gör sig kanske särskilt märkbara på de stora instituten, sådana som forskningsinstitutet för fysik och Gustaf Werners institut för kärnkemi. Det vore naturligtvis i hög grad önskvärt, att kommittén i stället hade möjligheter att utöka verksamheten vid dessa och även vid andra institutioner, där goda grundresurser för forskning finnes. Särskilt önskvärt skulle det vara att få möjlighet att vid sådana institutioner öka ut personalstaben i stället för att som nu tvingas att hålla denna på status quo eller till och med i en del fall behöva minska den. Det

är naturligtvis omöjligt att för grundforskningen ange någon formel över vilka nationalekonomiska förluster som görs genom att forskningen ej kan bedrivas i önskad omfattning, men det är kommitténs förhoppning att den i inledningen gjorda allmänna översikten skall tjäna som belysning rörande värdet av att tillräckliga resurser ställes till den svenska grundforskningens förfogande.

Som i det föregående omnämnts innefattar kommitténs förslag om en statens atomenerginämnd även inrättande vid denna nämnd av fem fasta tjänster som laborator. Två av dessa föreslås placerade högst i lönegraden Ce 34 och tre i lönegraden Ce 31. Kommittén understryker emellertid, att det icke för kommittén är på något sätt väsentligt, att befattningar i vanlig mening inrättas. Det väsentliga är i stället, att kommittén bereds möjlighet att skapa sedvanligt socialt skydd för vissa personer, som den under längre tid behöver utnyttja för speciella ändamål. Kommittén vill därför framhålla, att det givetvis finns andra möjligheter att lösa de här föreliggande problemen än att inrätta extra ordinarie befattningar. En utväg som synes kommittén möjlig är, att kommittén medgives rätt att med användande av medel ur sitt forskningsanslag betala pensionsavgifter till Svenska personal-pensionskassan (SPP) enligt denna organisations vanliga normer. För att säkerställa nödig kontroll av hur en dylik rättighet används kunde ställas som villkor, att beslut av kommittén av denna art måste underställas Kungl. Maj:ts prövning. Å andra sidan anser kommittén, att risken för att atomenerginämnden skulle använda denna utväg i alltför stor utsträckning är minimal redan på grund av de höga kostnader, som är förbundna med dylik pensionering.

Departementschefen. Det av atomkommittén ånyo framförda förslaget om en ombildning av kommittén till en statens atomenerginämnd med vissa fasta tjänster för såväl administration som forskning anser jag mig icke böra biträda. Medel till atomenergiforskningen torde därför även för nästa budgetår böra anvisas under förevarande anslag. Den snabba utvecklingen inom denna forskning ställer emellertid uppenbarligen stora krav på anslagsmedel, och jag anser mig med hänsyn till vad kommittén anfört härom böra föreslå en höjning av anslaget med 300 000 kronor till 2 775 000 kronor. Vad angår kommitténs önskemål att, därest särskilda forskartjänster ej inrättas, få möjlighet att ändå i någon form bereda socialt skydd åt framstående forskare, som den under längre tid behöver utnyttja för speciella ändamål, torde jag få hänvisa till vad jag i det föregående anfört i motsvarande spörsmål beträffande det naturvetenskapliga forskningsrådet.

Under åberopande av vad jag nu anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Atomenergiforskning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 2 775 000 kronor.

[365] 16. Europeiskt samarbete inom kärnforskningen

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	800 000	—
1954/55 (statsliggaren s. 766)	1 000 000	
1955/56 (förslag)	1 000 000	

Detta förslagsanslag är avsett till bestridande av kostnaderna för Sveriges deltagande i det europeiska samarbetet på kärnforskningens område enligt den överenskommelse härom, som träffats mellan ett antal europeiska stater, däribland vårt land. (Se 1954 års statsverksproposition, bilagan åttonde huvudtiteln, s. 570 ff.). Nämnade överenskommelse har numera ratificerats av erforderligt antal stater och därmed trätt i kraft.

Det för innevarande budgetår beviljade anslaget av 1 000 000 kronor har beräknats motsvara de på vårt land belöpande genomsnittliga årskostnaderna för ifrågavarande samarbete under en sjuårsperiod. I sina anslagsäskanden för nästa budgetår anför *atomkommittén*, att det icke nu finnes någon anledning att beräkna medelsbehovet på annat sätt än som skett för innevarande år. Även nästa års anslag bör därför uppföras med 1 000 000 kronor. Kommittén erinrar emellertid om att kostnaderna under vissa år av nyssnämnda sjuårsperiod kan komma att överstiga 1 000 000 kronor och under andra år i stället kan väntas bli lägre men framhåller samtidigt, att detta med hänsyn till anslagets karaktär av förslagsanslag icke synes böra innebära någon olägenhet. Kommittén uttalar vidare, att anslaget liksom under innevarande år även under nästa budgetår bör få tagas i anspråk för bestridande av kostnaderna för svenska representanters deltagande i sammanträden med den europeiska forskningsorganisationen.

Departementschefen. Som av den lämnade redogörelsen framgått utgör det av kommittén äskade beloppet ett för en sjuårsperiod beräknat årligt genomsnittsbelopp, som vissa år kan beräknas bli lägre och andra år högre. I skrivelse den 3 december 1954 har kommittén nu anmält, att Sveriges bidrag under år 1955 preliminärt kan beräknas till 1,6 miljoner kronor, medan däremot någon uppgift icke föreligger om hur stort bidrag, som kan komma att erfordras under år 1956. Nästa budgetårs anslag kan beräknas bli belastat med en del av årsbidraget för 1955 och en del av motsvarande bidrag för 1956, men hur stor belastningen kan väntas bli är det ännu icke möjligt att bedöma. I detta läge har jag ansett mig icke böra ifrågasätta någon ändring i kommitténs förslag om anvisande av oförändrat belopp, 1 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Europeiskt samarbete inom kärnforskningen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

[366] 17. Matematikmaskinnämnden: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	342 000	213 056
1954/55 (statsliggaren s. 766)	322 000	
1955/56 (förslag)	232 000	

I sina anslagsäskanden för nästa budgetår erinrar *matematikmaskinnämnden* om sitt år 1951 avgivna betänkande, i vilket föreslogs inrättande av ett institut för numerisk analys, vilket skulle övertaga nämndens verksamhet. Nämnden framhåller, att den fortfarande är av den åsikten, att det föreslagna institutet bör komma till stånd snarast möjligt, men anser sig dock icke nu böra gå längre än till att föreslå, dels att det nuvarande provisoriet med en arvodesanställd arbetschef såsom ledare av arbetet vid nämndens arbetsgrupp upphör och att i stället en tjänst som chef (professor) i lönegraden Cp 14 inrättas, dels ock att organisationen utbygges med ett antal extra ordinarie tjänster utöver de som inrättats efter beslut av 1953 och 1954 års riksdagar.

Nämnden föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 270 000 kronor. I jämförelse med innevarande budgetår innebär detta en sänkning med 52 000 kronor, vilket sammanhänger med att merkostnaderna för förändringarna i fråga om personalen mer än uppväges av att inkomsterna av nämndens verksamhet beräknas öka. Dessa inkomster, som för innevarande budgetår beräknats till 220 000 kronor och i sin helhet tagits till uppbörd under avlöningsanslaget, beräknas nämligen för nästa år till 300 000 kronor, varav 285 000 föreslås tagna till uppbörd under avlöningsanslaget och 15 000 kronor under nämndens omkostnadsanslag.

Nämndens förslag till ändringar i personalorganisationen framgår närmare av följande sammanställning:

1. Inrättande av en befattning som chef (professor) i lönegraden Cp 14 i stället för nuvarande arvodesbefattning som arbetschef (kostnadsökning 2 388 kronor).

2. Inrättande av en tjänst som förste byråingenjör i Ce 29, en som verk-mästare i Ce 20 och en som montör i Ce 15 i stället för motsvarande extra tjänster i Cg 29, Cg 20 respektive Cg 15.

3. Inrättande av en tjänst som ingenjör i Ce 19 (med uppflyttning den 1 januari 1956 till Ce 21) i stället för en dylik i Cg 19 (kostnadsökning 648 kronor).

4. Inrättande av en heltidstjänst som kanslibiträde i Ce 11 i stället för en deltidstjänst i Cg 11 (kostnadsökning 3 561 kronor).

5. Uppflyttning av en ingenjörstjänst från Cg 17 till högst Cg 19 (kostnadsökning 960 kronor).

6. Förändring av en tjänst som laboratoriebiträde i Cg 13 till tekniker i högst Cg 15 (kostnadsökning 744 kronor).

7. Anvisande av medel till tackande av kostnaderna för förändringar i personalens löneklassplaceringar (1 887 kronor) samt till extra arbetskraft (2 812 kronor).

Av nämndens framställning inhämtas bland annat följande.

2. Förste byråingenjör i Ce 29 och verkmästare i Ce 20. För närvarande finnes vid nämnden en förste byråingenjörs-tjänst i Cg 29. Den tidigare innehavaren av denna tjänst lämnade densamma den 1 februari 1954. Den nu utsedde efterträdaren, som förutom omkring fem års statstjänst kan åberopa nära ett års verksamhet på matematikmaskinområdet i USA, kommer dels att arbeta med utvecklandet av nya minnesorgan, dels leda driften av Besk. Då behovet av ifrågavarande tjänst kan förutses bli permanent sedan Besk kommit i gång, föreslås, att tjänsten upptages som ordinarie.

För närvarande finnes två verkmästare, placerade i lönegrad Cg 20. Den ene av dessa förestår den mekaniska verkstaden, som är av stor betydelse såväl för experiment- och byggnadsverksamheten som för underhållsverksamheten. Då ett konstant behov av denne verkmästare kommer att finnas, föreslås, att han erhåller extra ordinarie anställning.

4. Kanslibiträde. Nuvarande kanslibiträdets tjänsten i Cg 11 har endast utnyttjats som deltidstjänst. Ett varaktigt behov av en heltidsanställd befattningshavare kommer att föreligga. Tjänsten bör därför uppföras som extra ordinarie.

6. Tekniker i högst Cg 15. Arbetsuppgifterna för innehavaren av denna tjänst är mätning och provning i samband med det av ingenjörerna bedrivna forsknings- och utvecklingsarbetet ävensom montering och koppling av experimentapparat. För kompetens till befattningen erfordras genomgången elektroteknisk fackskola eller avlagd studentexamen på reallinjen.

Departementschefen. Vid matematikmaskinnämnden har i två olika etapper inrättats ett antal extra ordinarie tjänster, varigenom nämndens s. k. arbetsgrupp fått en fastare organisation än tidigare. Nämnden föreslår nu för nästa budgetår inrättande av en tjänst som chef med titeln professor samt därutöver en ytterligare förstärkning av organisationen främst genom inrättande av ännu ett antal extra ordinarie tjänster i stället för nu befintliga extra tjänster.

Vad först angår förslaget om en tjänst som chef, finner jag visserligen, att vissa skäl i och för sig talar för att den nuvarande anordningen med en endast arvodesanställd ledare för nämndens arbetsgrupp bör bringas att upphöra. Ett bifall till förslaget skulle emellertid enligt min mening föregripa en kommande prövning av frågan om den definitiva organisationen av det statliga matematikmaskinarbetet. Jag anser mig därför icke böra biträda förslaget.

Nämndens förslag om inrättande av en extra ordinarie tjänst som förste byråingenjör i Ce 29 i stället för motsvarande extra tjänst har icke givit mig anledning till erinran och jag biträder därför detsamma. Vid bifall till förslaget torde vederbörlig ändring böra vidtagas i personalförteckningen för nämnden.

Förslaget om beredande av extra ordinarie anställning åt en verkmästare, som nu är placerad i lönegraden Cg 20, kan jag tillstyrka i vad gäller

extra-ordinariesättningen. Med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor bör tjänsten emellertid placeras i Ce 17 med tjänstetiteln verkstadsförman.

Den föreslagna extra-ordinariesättningen av en tjänst som ingenjör i Cg 19 anser jag mig icke böra tillstyrka liksom ej heller motsvarande förslag beträffande en montör i Cg 15.

Jag förordar, att medel i enlighet med nämndens förslag anvisas till avlönande av ett heltidsanställt kanslibiträde i Ce 11. Vidare bör, med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, en tjänst som laboratoriebiträde i Cg 13 omändras till tjänst som tekniker med placering i högst Cg 15. Till täckande av kostnaderna för ålderstillägg och till tillfällig arbetskraft beräknar jag de av nämnden äskade beloppen.

Inkomsterna av nämndens verksamhet torde för nästa budgetår böra beräknas till 320 000 kronor, vilket är 100 000 kronor mer än som beräknats för i år. Dessa inkomstmedel torde i sin helhet böra tagas till uppbörd under förevarande anslag.

Utöver vad jag nu anfört ifrågasätter jag icke för nästa budgetår någon ändring beträffande matematikmaskinnämndens personalstat. De av mig förordade personalförändringarna m. m. kan beräknas medföra en kostnadsökning av i runt tal 10 000 kronor. Den beräknade ökningen av uppbördsmedlen gör emellertid, att anslaget för nästa budgetår kan sänkas med 90 000 kronor till 232 000 kronor. Anslaget torde med beaktande av de beslutade grundlöneändringarna böra fördelas på olika poster på sätt framgår av avlöningsstaten i efterföljande hemställan.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1955/56, vidtaga den ändring i personalförteckningen för matematikmaskinnämnden, som föranledes av vad jag i det föregående anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för matematikmaskinnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

A v l ö n i n g s s t a t

U t g i f t e r

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	16 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	470 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	66 000
Summa kronor	552 000

Särskilda uppbördsmedel

Inkomster från drift av matematikmaskinerna . . 320 000

Nettoutgift kronor 232 000

c) till *Matematikmaskinnämnden*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 232 000 kronor.

[367] 18. Matematikmaskinnämnden: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	65 000	57 862
1954/55 (statsliggaren s. 767)	66 000	
1955/56 (förslag)	76 000	

Matematikmaskinnämnden föreslår, att detta förslagsanslag för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 66 000 kronor. Nämnden föreslår härvid en sammanlagd ökning av utgiftsposterna med 15 000 kronor men förutsätter samtidigt, att motsvarande belopp av inkomsterna av nämndens verksamhet skall tillgodoföras anslaget som särskilda uppbördsmedel. Den ifrågasatta ökningen av utgiftsposterna hänför sig dels till expensposten, som föreslås höjd med 5 000 kronor till 41 000 kronor, dels ock till två nya anslagsposter, den ena till publikationstryck och den andra till nattlig bevakning av nämndens lokaler. Envar av dessa båda nya poster föreslås uppförd med 5 000 kronor.

Vad angår expensposten anför nämnden, att höjningen betingas av att 5 000 kronor beräknats för täckande av kostnaderna för elkraft åt den senast färdigställda matematikmaskinen (Besk). Den ökning av nämndens publikationsverksamhet, som kan förutses i och med att denna maskin kommit i gång i full utsträckning, anses vidare motivera ett särskilt anslag till publikationstryck. Vad angår den nattliga bevakningen har dylik befunnits erforderlig för skyddande av matematikmaskinanläggningen mot åverkan.

Departementschefen. Jag tillstyrker den begärda höjningen av anslagsposten till expenser med 5 000 kronor ävensom anvisande av 5 000 kronor till nattbevakning. I övrigt ifrågasätter jag icke någon ändring beträffande förevarande anslag, som därför för nästa budgetår torde böra höjas med 10 000 kronor till 76 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Matematikmaskinnämnden*: *Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 76 000 kronor.

[368] **19. Matematikmaskinnämnden: Materiel m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	50 000	125 929
1954/55 (statsliggaren s. 767)	1 000	
1955/56 (förslag)	1 000	

Med hänsyn till att en viss reservation kan beräknas kvarstå å detta anslag vid utgången av innevarande budgetår anser *nämnden*, att anslaget liksom för innevarande budgetår lämpligen bör uppföras med endast ett nominellt belopp av 1 000 kronor.

Departementschefen. Jag biträder nämndens förslag om anvisande även för nästa budgetår av endast ett nominellt belopp av 1 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Matematikmaskinnämnden: Materiel m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kronor.

[369] **20. Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	156 000	156 000
1954/55 (statsliggaren s. 767)	160 000	
1955/56 (förslag)	160 000	

Detta anslag torde i enlighet med förslag av *styrelsen för Konung Gustaf V:s 80-årsfond* för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp, 160 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 160 000 kronor.

[370] **21. Bidrag till medicinska Nobelinstitutets avdelning för biokemi**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	97 000	96 525
1954/55 (statsliggaren s. 767)	97 000	
1955/56 (förslag)	97 000	

Detta reservationsanslag torde för nästa budgetår i anslutning till ett av lärarkollegiet vid karolinska institutet framlagt förslag, vilket biträts av universitetskanslern, böra uppföras med oförändrat belopp, 97 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till medicinska Nobelinstitutets avdelning för biokemi* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 97 000 kronor.

[371] 22. Bidrag till oceanografiska institutet

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	93 600	93 600
1954/55 (statsliggaren s. 768)	104 000	
1955/56 (förslag)	107 100	

Styrelsen för oceanografiska institutet hemställer, att detta anslag för nästa budgetår måtte höjas med 5 800 kronor till 109 800 kronor. Huvuddelen av denna höjning, eller i runt tal 5 450 kronor, är avsedd att täcka vissa kostnader för pensionsavgifter, medan återstoden avser ålderstillägg åt innehavaren av befattningen som sekreterare och bibliotekarie vid institutet. Vad angår pensionsavgifterna torde jag få erinra om att reglementet för statens pensionsanstalt sedan den 1 juli 1953 är tillämpligt å fast anställda befattningshavare vid institutet samt att i årets anslag inräknats ett belopp av 5 500 kronor för täckande av ett års kostnader för pensionsavgifter. Det belopp, varom styrelsen nu hemställt, avser pensionsavgifter för tiden den 1 juli 1953—den 30 juni 1954.

Departementschefen. De avgifter för pensioneringen i statens pensionsanstalt, som institutet har att erlagga, förfaller till betalning i början av kalenderåret efter det år avgifterna avser. Det belopp, som för innevarande budgetår anvisats till ändamålet, torde alltså kunna disponeras till betalning av de på kalenderåret 1954 belöpande avgifterna, vilka förfaller till betalning under budgetåret 1954/55, i stället för, som institutets styrelse synes ha beräknat, de avgifter, som belöper på nämnda budgetår och förfaller till betalning med hälften i början av 1955 och hälften i början av 1956. Vid sådant förhållande torde den för pensionsavgifter erforderliga engångshöjningen av anslaget kunna begränsas till ett avrundat belopp av 2 700 kronor. Med hänsyn till behovet av medel till ålderstillägg tillstyrker jag därutöver en anslagshöjning med 400 kronor. Sammanlagt bör anslaget sålunda för nästa budgetår höjas med 3 100 kronor till 107 100 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till oceanografiska institutet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 107 100 kronor.

[372] 23. Bidrag till internationella meteorologiska institutet i Stockholm. Den meteorologiska vetenskapen torde i jämförelse med många andra vetenskapsgrenar kunna sägas vara i alldeles särskild grad internationell till sin karaktär, främst därigenom att den är beroende av ett internationellt utbyte av observationer och data från ett stort antal länder, spridda över vidsträckta geografiska områden, men även därigenom att knappast något enskilt land eller institut torde anses ha erforderliga

ekonomiska och personella resurser för de stora meteorologiska forskningsuppgifterna, forskningsuppgifter, som är av stor betydelse exempelvis inom luft- och sjöfart, jordbruk, skogsbruk, fiske, el-försörjning och försvar. Inom internationella vetenskapliga kretsar har också under åren efter det andra världskriget i olika sammanhang diskuterats frågan om upprättande av ett internationellt meteorologiskt forskningsinstitut. Denna fråga har sålunda behandlats inom såväl Unesco, vars kompetensområde i första hand omfattar frågor rörande vetenskaplig forskning, som World Meteorological Organisation (WMO), inom vars område faller frågor rörande den praktiska väderlekstjänsten. Från svensk sida har vid sammanträden med Unescos generalkonferens framhållits, att Sverige vore intresserat av att ett internationellt meteorologiskt institut med förläggning till Stockholm kunde komma till stånd i samarbete med Unesco. Till utgångspunkt skulle därvid tjäna Stockholms högskolas meteorologiska institut under ledning av dess föreståndare, professorn C. G. Rossby.

De undersökningar om ett eventuellt internationellt meteorologiskt institut, som verkstälts inom WMO, har lett till den slutsatsen, att svårigheterna i samband med upprättandet av ett institut i internationell regi är för stora för att det skall löna sig att för närvarande eller inom en nära framtid föreslå upprättandet av ett dylikt. Med hänsyn härtill har Unesco icke ansett sig tills vidare böra taga något eget initiativ i frågan. Emellertid har representanter för Unesco vid ett flertal tillfällen uttalat sitt intresse för och preliminärt ställt i utsikt stöd till en utvidgad verksamhet av internationell karaktär vid Stockholms högskolas meteorologiska institut. Det har emellertid samtidigt framhållits, att en förutsättning härför vore, att institutet finge en klart internationell ställning och inte enbart vore att betrakta som en svensk högskolas institut öppet för utländska forskare.

Av särskilt intresse i detta sammanhang är en, delvis på svenskt initiativ, av Unescos internationella, rådgivande kommitté i naturvetenskapliga frågor i april 1954 beslutad rekommendation, att Unesco skall kunna ge särskilt erkännande åt sådana institut i medlemsstaterna, som har internationell ställning, bedriver forskning av internationellt intresse och uppfyller vissa övriga i rekommendationen närmare specificerade villkor. Som exempel på sådana institut har i diskussionen i första hand nämnts det planerade internationella meteorologiska institutet vid Stockholms högskola. Ett erkännande av nu antytt eller liknande slag skulle innebära, att institutet erhöle ett länge eftersträvat formellt uttryck för den internationella karaktären och värdet av den vid institutet bedrivna forskningen och att institutet därmed hade större utsikt att erhålla anslag från Unesco.

Som jag nyss nämnde har från svensk sida till Unesco framförts, att vi i vårt land hade intresse av att ett internationellt meteorologiskt institut förlades till Stockholm. Jämlikt nådigt bemyndigande den 25 januari 1952 har också särskilda sakkunniga tillkallats för att inom ecklesiastikdeparte-

mentet verkställa utredning och avgiva förslag angående upprättande i Stockholm av ett internationellt meteorologiskt forskningsinstitut under medverkan av Unesco. De sakkunniga — f. d. landshövdingen R. Sandler (ordförande), professorerna H. Cramér, B. Lindblad och H. Norinder samt överdirektören A. Ångström — har i skrivelse den 10 september 1954 framlagt resultatet av sin utredning. Denna utmynnar i förslag, att meteorologiska institutet vid Stockholms högskola — utan att förbindelsen med högskolan avskäres — skall organiseras som ett internationellt meteorologiskt institut. De sakkunniga hemställer dels om Kungl. Maj:ts godkännande av ett vid utredningen fogat förslag till stadgar för detta internationella meteorologiska institut, dels om anvisande av ett anslag av 129 000 kronor till institutet. Över utredningen har yttranden avgivits av *kanslern för rikets universitet*, efter hörande av *Stockholms högskolas lärarråd*, samt vidare av *statskontoret*, *statens naturvetenskapliga forskningsråd*, *statens tekniska forskningsråd* och *vetenskapsakademien*.

De sakkunniga redogör i sin utredning till en början för verksamheten vid Stockholms högskolas meteorologiska institut.

Organisation och finansiering. Det meteorologiska institutet vid Stockholms högskola har sedan hösten 1951 i realiteten arbetat som ett internationellt forskningsinstitut. Personalen består för närvarande av föreståndaren, professor C. G. Rossby, en biträdande lärare, en forskningsassistent, fyra extra amanuenser, ett kanslibiträde samt gästföreläsare och ett antal yngre lovande forskare, som sänts från olika länder eller inbjudits att under perioder varierande från tre månader upp till två år deltaga i forskningsverksamheten vid institutet. Förutom Sverige har sedan 1951 tolv länder varit representerade vid institutet, nämligen Amerikas förenta stater, Belgien, England, Finland, Frankrike, Iran, Island, Israel, Japan, Norge, Tyskland och Österrike.

Förhandlingar med skilda länder att sända yngre forskare och medarbetare till institutet bedrivs fortlöpande. I den mån resurser kan ställas till förfogande härför och lämpliga aspiranter kan utväljas, har man även för avsikt att vid institutet bereda plats för kvalificerad utbildning av yngre forskare från ekonomiskt mindre utvecklade länder. Man räknar för närvarande med att minst 14 länder kommer att bli representerade vid institutets stab under arbetsåret 1954/55.

Institutet är för närvarande förlagt till Lindhagensgatan 124 i Stockholm, där det förfogar över lokaler å 750 kvm. Kostnaderna för lokalerna bestrides av byggnadsstyrelsen. Institutets verksamhet i övrigt finansieras dels genom ordinarie anslag från Stockholms högskola, dels genom särskilda anslag för utförande av speciella forskningsuppgifter. Samtliga anslag mottages och förvaltas av högskolan. För budgetåret 1954/55 beräknas anslagsmedel å 360 000 kronor stå till förfogande, varav 33 000 kronor rest å anslag från tidigare år, 127 000 kronor genom Stockholms högskola, 30 000 kronor genom tekniska forskningsrådet, 30 000 kronor genom centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd till mindre utvecklade områden och 140 000 kronor från amerikanska institutioner. Till dessa belopp kan läggas värdet av fria lokaler samt av de löner till forskare och medarbetare vid institutet, som betalas av andra institutioner.

V e r k s a m h e t s o m r å d e m. m. Institutets nuvarande huvuduppgift är att bedriva grundläggande forskning av internationellt intresse och att utgöra en samlingspunkt för internationellt vetenskapligt samarbete på meteorologiens område. Verksamheten är uppdelad på fyra huvudavdelningar, motsvarande följande fyra huvudområden för forskningsarbetet, nämligen teoretisk meteorologi (numeriska prognoser), synoptisk meteorologi och klimatologi, molnfysik samt luft- och nederbörds kemi.

Verksamheten bedrivs dels i form av föreläsningar och seminarieövningar, dels i form av arbete på sådana forskningsprojekt, som är lämpade att genomföras genom team-work av experter på respektive områden. Härjämte har institutet under 1952 organiserat två särskilda veckokonferenser för information och kontakter med forskare från i första hand de skandinaviska länderna. Mottagande av ett stort antal besökande forskare och studiedelegater från andra länder kan också sägas ingå som ett led i institutets verksamhet.

I n t e r n a t i o n e l l a k o n t a k t e r. Av väsentlig vikt för institutets utveckling och för det internationella forskningsarbetet vid detta har varit de kontakter, som erhållits genom institutets nuvarande föreståndare. Som framgår av det föregående har institutet för närvarande förbindelser med den meteorologiska forskningen i ett dussintal länder. Det finns grundad anledning att hoppas på att ytterligare ett antal länder under 1954 och 1955 kommer att inleda samarbete med institutet genom att sända forskare till detta.

Beträffande förbindelser med internationella, vetenskapliga samlingsorgan har de sakkunniga, med stöd av erfarenheter från institutets verksamhet och med hänsyn till önskvärdheten av stöd och erkännande av denna från sådana organs sida, i juni 1953 beslutat rekommendera, att underhandlingar inleddes med bland annat International Council of Scientific Unions (ICSU) och den internationella geofysiska unionen. Ansökan om bidrag till institutets verksamhet och därmed om erkännande av denna har under hösten 1953 ingivits till nämnda samlingsorgan och torde komma upp till slutgiltig behandling under hösten 1954.

De sakkunniga anför vidare, att önskvärdheten av att ett internationellt meteorologiskt institut kommer i verksamhet är väl dokumenterad, men att svårigheterna för närvarande synes betydande att i rent internationell regi upprätta ett institut med den unika ställningen att ensamt för sig tillerkännas beteckningen »det internationella meteorologiska institutet».

Som en alternativ lösning för att nå ett praktiskt genomförbart resultat anger de sakkunniga, att man kan ge internationell karaktär åt på nationell basis upprättade institut, vilka drives med stöd från eller i samarbete med vederbörliga internationella organisationer. Detta alternativ har bland annat accepterats av Unescos rådgivande kommitté i naturvetenskapliga frågor och ligger till grund för dess i det föregående omnämnda rekommendation angående stöd från Unesco till i medlemsstaterna upprättade institut med internationell karaktär. Initiativet och verksamheten under de senaste tre åren vid det meteorologiska institutet vid Stockholms högskola visar enligt de sakkunnigas mening, att en sådan lösning också ur rent praktiska synpunkter är möjlig. Genom att verksamheten vid institutet i

Stockholm under dessa år kunnat bedrivas under relativt fria former med utrymme för experiment beträffande såväl forskningsarbetet som den administrativa organisationens lämpligaste utformning, erbjuder detta för närvarande, framhåller de sakkunniga, en gynnsam utgångspunkt för ett praktiskt och lätthanterligt utbyggnadsprogram.

Såväl av erfarenheterna från den senare verksamheten vid det meteorologiska institutet vid Stockholms högskola som av hittillsvarande kontakter med vetenskapliga institutioner och internationella organisationer framgår enligt de sakkunnigas uppfattning tydligt önskvärdheten av att verksamheten vid detta institut fortsättes och utvecklas. Förutsättningarna här för anses emellertid vara, dels att svenska staten mera aktivt än hittills visar intresse för institutets verksamhet, bland annat genom att ställa medel, som på längre sikt kan garantera institutets verksamhet, till förfogande, dels att institutet erhåller en sådan organisationsform, att det lättare kan erhålla officiellt erkännande och stöd från Unesco och andra internationella organisationer. De sakkunniga framhåller också, att verksamheten vid institutet visat sig vara av värde icke enbart för den meteorologiska forskningen och därav beroende områden i Sverige och andra länder utan även ur allmän internationell goodwill-synpunkt för Sverige och svensk forskning.

Som konklusion av det hittills anförda uttalar de sakkunniga, att de funnit det vara av stort såväl svenskt som internationellt intresse, att ett meteorologiskt forskningsinstitut med internationell karaktär snarast möjligt upprättas i Stockholm med utgångspunkt i den sedan 1951 bedrivna verksamheten vid meteorologiska institutet vid Stockholms högskola.

Det föreslagna institutets uppgift anges böra vara att bedriva forskning i meteorologi och därmed sammanhängande ämnen samt att betjäna internationellt vetenskapligt samarbete på meteorologiens område. I den mån särskilda anslag medgives härför, bör institutet på begäran och då så befinnes önskvärt även kunna tjänstgöra som internationellt clearing-organ för vetenskaplig information och rådgivning till internationella samarbetsorgan och till vetenskapliga institutioner och den allmänna väderlekstjänsten i olika länder på de områden av meteorologien, som faller inom ramen för institutets verksamhet i övrigt.

I fråga om det föreslagna institutets ställning och organisation m. m. anför de sakkunniga till en början i huvudsak följande.

Ett av huvudmotiven för att söka samarbete med Unesco och andra internationella organisationer är, att institutet bör ges en klart internationell ställning bland annat för att det skall kunna erhålla anslag från internationella organisationer och andra stater. Detta synes bäst kunna åstadkommas genom medverkan av Unesco, men man synes samtidigt också böra söka direkta kontakter och samarbete med främst WMO, ICSU och den internationella geofysiska unionen.

Det bör understrykas, att det icke är fråga om att söka ge institutet någon sorts monopolställning som internationellt institut beträffande samarbete med eller stöd från Unesco och andra dylika organisationer. Unescos inflytande på institutets verksamhet torde böra avse den del av verksamheten vid institutet, som kan komma att bedrivas med direkt stöd från Unesco eller med medel, som ställts till institutets förfogande genom åtgärder från Unescos sida. Det förutsättes nämligen, att från Unesco erhållet stöd av finansiell och annan karaktär endast kommer att utgöra en del av de resurser, som kommer att stå till institutets förfogande.

Även om det med hänsyn till samarbetet med Unesco och andra internationella organisationer torde vara lämpligt att ge institutet en så fristående ställning som möjligt, bör det liksom hittills i lämplig form vara anslutet till Stockholms högskola. En sådan anslutning torde bland annat vara av värde genom att underlätta möjligheterna för yngre forskare att vid institutet erhålla undervisning och akademiska examina. Även i administrativt avseende torde en sådan anslutning vara av betydelse, då man härigenom, i speciella fall mot särskild ersättning, skulle kunna anlita högskolans kamerala avdelning, varigenom kostnader och andra olägenheter i samband med upprättande av en särskild administrativ apparat för institutet undvikas.

De sakkunniga finner det sålunda ändamålsenligt, att institutet i vad gäller den akademiska undervisningen och utbildningen i meteorologi vid Stockholms högskola fungerar som högskolans institut i meteorologi enligt på viss tid slutet avtal med högskolan. Den naturligaste ordningen härvidlag är givetvis, att professorn i meteorologi vid Stockholms högskola samtidigt är föreståndare för institutet. Beträffande sådana institutets arbetsuppgifter, som direkt sammanhänger med dennes arbetsuppgifter som professor vid högskolan, bör dessa givetvis redovisas via högskolan. Ett sådant arrangemang kommer med säkerhet att befrämja såväl undervisningen och forskningen i meteorologi vid Stockholms högskola som rekryteringen av yngre forskare inom meteorologien.

De sakkunniga uttalar vidare, att det med hänsyn till institutets speciella arbetsuppgifter och karaktär och samarbetet med Unesco synes lämpligast, att det underställes en särskild styrelse, förslagsvis bestående av minst 5 och högst 7 personer.

I styrelsen bör ordförande och en ledamot utses av Kungl. Maj:t, en ledamot av Stockholms högskola och en av vetenskapsakademien. Vidare bör institutets föreståndare vara ledamot av styrelsen, som även bör ha möjlighet att med Kungl. Maj:ts godkännande med sig adjungera en eller två för viss tid, högst tre år, utsedda medlemmar med säte och stämma i styrelsen. Stadga för institutet bör fastställas av Kungl. Maj:t.

Som en förutsättning för stöd från och samarbete med Unesco och vissa andra internationella organisationer har från dessa framhållits som önskvärt, att till institutet knytes en särskild rådgivande internationell vetenskaplig kommitté. De sakkunniga anser det därför lämpligt, att det upprättas en sådan kommitté, bestående av minst 7 högst 9 ledamöter, utsedda av institutets styrelse efter samråd med vederbörliga institutioner och organisationer. Institutets föreståndare förutsät-

tes vara föredragande i kommittén, som bör sammanträda på kallelse av ordföranden minst en gång årligen eller när institutets styrelse så begär. Förberedande åtgärder för bildandet av en sådan kommitté har vidtagits. Till den del institutets verksamhet kan komma att finansieras genom stöd från Unesco kan det, anför de sakkunniga, befinnas lämpligt, att kommittén beredes inflytande på arbetsprogrammet samt även i övrigt fungerar som rådgivande organ till institutets styrelse.

Det löpande arbetet vid institutet bör enligt de sakkunnigas förslag ledas av en *föreståndare*, som föreslås förordnad av Kungl. Maj:t efter hörande av Stockholms högskola och institutets styrelse, som bör äga infordra yttrande från den rådgivande kommittén, därest sådan är upprättad. Förordnande bör gälla för förslagsvis fem år. Det förutsättes ligga i sakens natur, att föreståndaren skall äga hög vetenskaplig och organisatorisk kompetens samt att kravet härpå på lämpligt sätt skall beaktas vid befattningens tillsättande.

Då det förutsättes, att institutet liksom hittills kommer att tillföras avsevärda medel genom kontrakt och bidrag för särskilda forskningsuppgifter, finner de sakkunniga det naturligt, att föreståndaren äger rätt att med styrelsens godkännande mottaga bidrag eller sluta kontrakt med offentliga eller enskilda myndigheter eller institutioner, föreningar, fonder och enskilda personer.

Medelsbehovet för institutets verksamhet under nästa budgetår beräknar de sakkunniga till 129 000 kronor, varvid de utgått från de för budgetåret 1954/55 gällande siffrorna och förutsatt, att ändring tills vidare icke kommer att ske beträffande de genom Stockholms högskola anställda lärarkrafterna och erhållna anslagen. De medel, som på så sätt tillföres institutets verksamhet, har uppskattats till i runt tal 75 000 kronor. Vidare har förutsatts, att institutet för särskilda forskningsuppdrag även i fortsättningen kommer att kunna räkna med betydande medel genom kontrakt och särskilda anslag från vissa institutioner, fonder och internationella organisationer, vilka medel för nyssnämnda budgetår uppskattas till i runt tal 300 000 kronor. Likaså förutsättes, att kostnader för hyra och underhåll av lokal liksom hittills kommer att påföras statens allmänna fastighetsfond genom byggnadsstyrelsen.

De i ärendet hörda *remissinstanserna* har med undantag av statskontoret genomgående intagit en positiv hållning till de sakkunnigas förslag. Sålunda uttalar *universitetskanslern*, att han funnit övertygande skäl anförda för en ombildning av Stockholms högskolas meteorologiska institut till ett fristående internationellt meteorologiskt forskningsinstitut under en särskild styrelse, dock med bibehållen anknytning till högskolan. Kanslern tillstyrker därför i princip den av de sakkunniga föreslagna organisationen för det ifrågasatta institutet ävensom att till institutet för budgetåret 1955/56 anvisas ett anslag av 129 000 kronor. I fråga om institu-

tets fortsatta anknytning till Stockholms högskola uttalar kanslern, att denna med hänsyn till den akademiska undervisningen och forskningen i meteorologi vid högskolan icke bör göras beroende av tidsbundna avtal. Direkt föreskrift bör i de blivande stadgarna för institutet meddelas därom, att institutet jämväl skall svara för nyssnämnda akademiska undervisning och forskning. Vidare uttalar kanslern, att han funnit det naturligaste vara, att innehavaren av den personliga professuren i meteorologi vid högskolan tillika är institutets föreståndare. Han påpekar samtidigt, att en ordning, innebärande att olika personer i framtiden skulle kunna komma att bekläda föreståndar- och professorsbefattningarna, kan befaras komma att medföra betydande komplikationer. I fråga om den föreslagna rådgivande kommittén uttalar kanslern, att han förutsätter, att denna kommitté skall vara enbart rådgivande och att föreståndaren ensam skall ansvara för upptagandet av forskningsuppgifter och för deras bedrivande.

Stockholms högskolas lärarråd har inga principiella invändningar att göra mot den av de sakkunniga föreslagna organisationen men uttalar samma betänkligheter som kanslern mot en anordning, som innebär, att olika personer skulle kunna innehava befattningarna som professor i meteorologi vid högskolan och som föreståndare för institutet.

Naturvetenskapliga forskningsrådet betonar kraftigt värdet av att det inom Sverige existerar ett meteorologiskt institut med de kvalifikationer, som det av professor Rossby ledda meteorologiska institutet äger, och med de arbetsuppgifter, som detta institut ställt för sig. Rådet vill med styrka framhålla, att institutets vidare utveckling är av synnerligen stort intresse för vårt lands vetenskapliga standard och för den praktiska tillämpningen av meteorologien i det allmännas tjänst. Detta gäller enligt rådet i ännu högre grad, om institutet får en utpräglad internationell karaktär. Rådet finner det vara viktigt särskilt med hänsyn till undervisningen och rekryteringen inom forskningen, att institutet har anknytning till Stockholms högskola, samt uttalar, att institutets basorganisation icke gärna kan göras mindre än den av de sakkunniga föreslagna.

Statens tekniska forskningsråd tillstyrker de sakkunnigas förslag med vissa smärre detaljändringar. Sålunda finner rådet det önskvärt, att de tekniska och naturvetenskapliga forskningsråden får rätt att gemensamt utse en styrelseledamot i det föreslagna institutet.

Vetenskapsakademien uttalar, att det synes uppenbart, att ett förverkligande av de sakkunnigas förslag skulle bli av stor betydelse för svensk meteorologisk forskning. Meteorologiens praktiska betydelse, exempelvis för kommunikationsväsende, försvar och jordbruk, gör en högt utvecklad meteorologisk forskning i hög grad önskvärd även ur ekonomisk synpunkt, vilket synes vara värt beaktande icke minst på grund av den snabbhet,

varmed i våra dagar forskningens resultat finner praktisk tillämpning. Det samarbete med de stora ländernas ledande specialister inom hithörande områden, som möjliggöres, därest det planerade institutet kommer till stånd, torde enligt akademien utgöra en viktig förutsättning för att vår meteorologiska forskning skall kunna bibehålla och ytterligare befästa den framskjutna ställning, som den för närvarande innehar.

Statskontoret uttalar, att det för sin del måste ställa sig synnerligen tveksamt till de framförda förslagen. Ämbetsverket anser sig sålunda icke kunna förorda, att frågan om en utbyggnad av institutet prövas, innan vederbörande internationella organ tagit ställning till spörsmålet, om institutet skall erhålla erkännande såsom internationellt forskningsinstitut på meteorologiens område. Statskontoret framhåller, att bidrag av statsmedel till institutets verksamhet för budgetåret 1954/55 kan beräknas utgå med sammanlagt cirka 200 000 kronor, häri inberäknat dels bidrag från tekniska forskningsrådet, dels värdet av fria lokaler — enligt uppgift från byggnadsstyrelsen omkring 40 500 kronor — dels ock det för nämnda budgetår anvisade engångsanslaget för anskaffande av viss materiel. För sin del kan statskontoret icke tillstyrka, att statsverkets redan nu väsentliga kostnader för institutet i avvaktan på ovannämnda ställningstagande från internationellt håll ökas. Därest institutet mera officiellt ges en internationell prägel och i samband därmed anspråk reses på utbyggnad av detsamma, lär enligt statskontorets mening omfattningen av denna utbyggnad böra bli beroende av, i vad mån bidrag till finansieringen lämnas från vederbörande internationella organ.

Med den sålunda intagna ståndpunkten anser sig statskontoret sakna anledning att närmare ingå på en detaljgranskning av det framlagda kostnadsförslaget.

Departementschefen. Jag har i det föregående inledningsvis antytt de överväganden, som på internationellt håll förekommit i frågan om upprättande av ett internationellt meteorologiskt institut. Vad jag därvid anført torde tillsammans med min redogörelse för den svenska utredningen i frågan ha klargjort läget, vilket i korthet synes kunna anges på följande sätt. Meteorologiens internationella karaktär gör att behovet av en viss samordning och koncentration av forskningen, lämpligen genom upprättandet av ett internationellt meteorologiskt institut, är stort. Tanken på att upprätta ett dylikt institut i rent internationell regi har emellertid bedömts för närvarande vara orealiserbar, men i stället har från Unescos sida den möjligheten antytts, att ett redan förefintligt eller eventuellt nyupprättat meteorologiskt institut i något land skulle kunna ges en sådan ställning och organisation, att det kunde få internationellt erkännande och därmed möjlighet till internationellt stöd i sitt arbete.

Det meteorologiska institutet vid Stockholms högskola har efter hand

nått en sådan position, att det i viss mening kan sägas redan nu vara ett internationellt institut. Vid detsamma arbetar forskare från ett flertal olika länder i skilda världsdelar, och de ekonomiska bidrag till forskningsarbetet, som institutet erhållit från utlandet, uppgår till betydande belopp. Sistlidna höst har institutet tilldelats bidrag för 1955 såväl från internationella meteorologiska associationen och internationella unionen för geodesi och geofysik som från Unesco och det torde därmed kunna sägas de facto ha vunnit erkännande från dessa håll.

Särskilt tillkallade sakkunniga har nu föreslagit, att institutet — utan att därmed ändring sker i dess ställning som Stockholms högskolas meteorologiska institut — skall organiseras som ett internationellt meteorologiskt institut. Därigenom skulle det kunna vinna det erkännande, som uppenbarligen erfordras för att man med någon säkerhet skall kunna räkna med ekonomiskt och annat understöd från internationellt håll i önskvärd omfattning.

För egen del anser jag, att en konsolidering av den framskjutna ställning inom den internationella meteorologiska forskningen, som det meteorologiska institutet vid Stockholms högskola nu intar, skulle vara av stor betydelse icke bara för den meteorologiska vetenskapen i vårt land utan över huvud taget för vårt lands vetenskapliga standard. Jag tillstyrker därför, att åtgärder vidtages för en dylik konsolidering. Dessa åtgärder torde böra bestå dels däri att åt institutet ges karaktären av en grundorganisation för ett internationellt forskningsinstitut och att det icke endast blir ett svenskt universitetsinstitut öppet för utländska forskare, dels däri att institutet från svensk sida tillförsäkras ekonomiskt understöd av tillräcklig storlek för en utvidgad grundorganisation. Jag förutsätter samtidigt, att någon ändring icke därmed skall vidtagas i institutets ställning som Stockholms högskolas meteorologiska institut. Uttryckt med andra ord är vad som enligt min mening bör ske, att man åt den verksamhet, som nu bedrivs vid Stockholms högskolas meteorologiska institut, ger en annan och vidare organisatorisk ram genom upprättande i Stockholm av ett internationellt meteorologiskt institut, som tillika skall fungera som högskolans institut i meteorologi.

Den dubbla uppgift, detta institut kommer att få som å ena sidan ett högskoleinstitut och å andra sidan ett fristående internationellt institut, kommer att i administrativt avseende medföra en viss dubbelställning. Å ena sidan bibehåller institutet det nuvarande institutets status i fråga om både arbetsuppgifterna — den akademiska undervisningen och forskningen i meteorologi vid högskolan — och sättet för anvisande av medel å högskolans stat till personal, materiel och dylikt, men å andra sidan erhåller det en fristående organisation som ett internationellt institut och bör i denna sin egenskap vid sidan av högskolans stat få särskilda anslagsmedel till uppehållande av sin verksamhet. Det torde samtidigt få förutsättas, att

institutet, utan hinder av vad jag här kallat dess dubbelställning i administrativt hänseende, skall i enlighet med de sakkunnigas förslag få för hela sin verksamhet utnyttja högskolans kamerala organisation. Jag vill också för att undvika oklarhet framhålla, att den antydda dubbelställningen i administrativt hänseende givetvis icke avses skola ha någon motsvarighet i vad gäller den vetenskapliga verksamheten, så att en gränsdragning alltid skall behöva göras mellan forskningsuppgifter, som tas upp av institutet i egenskap av högskoleinstitut, och andra dylika uppgifter.

Vad de sakkunniga anfört angående det internationella meteorologiska institutets uppgifter har icke givit mig anledning till erinran.

De sakkunniga har hemställt om godkännande av förslag till stadgar för det internationella institutet innefattande bestämmelser bland annat om föreståndare, styrelse och rådgivande internationell kommitté. Jag räknar med att det kommer att bli lämpligt och erforderligt att för institutet fastställa stadgar av ungefär det innehåll de sakkunniga föreslagit, men då frågan härom icke synes böra underställas riksdagens prövning, torde jag framdeles få återkomma härtill. I fråga om vissa detaljer torde jag dock redan nu få ange min uppfattning. I anslutning till vad jag redan betonat, nämligen att institutet bör ha till uppgift att svara för den akademiska undervisningen och forskningen i meteorologi vid Stockholms högskola, vill jag framhålla, att jag ser detta som en förutsättning för hela organisationen och icke som något som bör regleras genom tidsbundna avtal med högskolan. Vad vidare angår föreståndarens ställning utgår jag i likhet med de sakkunniga från att professorn Rossby, som nu har en personlig professur i meteorologi vid Stockholms högskola, skall vara föreståndare för institutet. De sakkunniga har emellertid icke angivit, hur de tänkt sig frågan om föreståndarskapet vid Rossbys i en framtid inträffande avgång från professuren. Däremot har universitetskanslern — utan att därmed vilja ta ställning till frågan om utbyte av den personliga professuren mot en ordinarie sådan — framfört betänkligheter mot en anordning, som skulle innebära, att olika personer skulle kunna bekläda befattningarna som professor och som föreståndare för institutet. För egen del vill jag framhålla, att det med den organisation jag här föreslagit synes mig vara det naturliga, att den, som har att svara för undervisning och forskning i meteorologi vid högskolan, också i regel är föreståndare för institutet.

Jag vill vidare i fråga om en eventuell rådgivande internationell kommitté framhålla, att en dylik kommitté, om den kommer till stånd, bör ha endast en rådgivande funktion och sålunda icke få inkräkta på föreståndarens befogenheter som ledare av forskningsarbetet. I anslutning härtill vill jag också uttala, att det inflytande över verksamheten, som internationella organ och andra kan önska utöva, rimligen måste vara begränsat till de forskningsarbeten, som vederbörande organ direkt understödjer.

Behovet av särskilda anslagsmedel till det föreslagna internationella

meteorologiska institutet i Stockholm har av de sakkunniga för nästa budgetår beräknats till 129 000 kronor, varvid förutsatts oförändrad medelsanvisning till Stockholms högskola för undervisningen och forskningen i meteorologi vid högskolan. Jag har redan uttalat som min uppfattning, att institut utöver de medel det erhåller å Stockholms högskolas stat bör tilldelas ett särskilt anslag. Detta anslag bör vara tillräckligt stort för att garantera institutet en basorganisation av icke alltför liten kapacitet. Jag föreslår, att för nästa budgetår anvisas ett belopp av 130 000 kronor. Därmed anser jag, att nämnda syfte blir tillgodosett. I fråga om lokaler anser jag, att staten icke skall garantera dylika i större omfattning än vad nu är fallet. Det angivna beloppet av 130 000 kronor bör uppföras å riksstaten som ett obetecknat anslag under rubriken Bidrag till internationella meteorologiska institutet i Stockholm. Anslaget bör disponeras av den blivande styrelsen för institutet.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till internationella meteorologiska institutet i Stockholm* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 130 000 kronor.

[373] **24. Ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek.** Under denna anslagsrubrik, som är ny för innevarande budgetår, har anvisats ett förslagsanslag av 500 000 kronor för bestridande av ersättning åt de svenska författarna för biblioteksutlåningen av deras verk under år 1954 (se Prop. 1954: 133, SU 105 och Rskr 254). Anslaget utgår med ett sammanlagt belopp motsvarande tre öre för varje lån i folk- och skolbiblioteken av enligt gällande auktorrättsliga lagstiftning rättsskyddat verk av svensk författare. Av ifrågavarande tre öre per boklån tillfaller i regel två öre vederbörande författare, medan i allmänhet ett öre per boklån går till gemensamma ändamål för de svenska författarna, i huvudsak understöd och pensioner. Sedan det sammanlagda belopp, som skall utgå ur anslaget, blivit på grundval av gjorda undersökningar fastställt, skall beloppet avsättas till en särskild diversemedelsfond, benämnd Sveriges författarfond. Fonden skall förvaltas av statskontoret, medan de till fonden avsatta medlen skall disponeras av ett särskilt organ, styrelsen för Sveriges författarfond.

Departementschefen. Anslaget för nästa budgetår torde böra beräknas på liknande sätt som anslaget för innevarande budgetår. Enligt den senast upprättade biblioteksstatistiken, vilken avser år 1953, uppgick den totala bokutlåningen i folk- och skolbiblioteken till omkring 35,3 miljoner boklån, innebärande en ökning med 2,8 miljoner boklån i förhållande till år 1952. Vid en motsvarande årlig ökning under vart och ett av åren 1954 och 1955 kan bokutlåningen under sistnämnda år — för vilken utlåning ersättning

skall bestridas ur anslaget för nästa budgetår — beräknas uppgå till omkring 41 miljoner boklån. Om man utgår ifrån dels en dylik totalutlåning under år 1955 och dels det vid anslagsberäkningen föregående år gjorda antagandet, att antalet ersättningsberättigade boklån något understiger hälften av det totala, torde anslagsbehovet för nästa budgetår kunna beräknas till något mindre än ($0,03 \times 20,5$ milj. =) 615 000 kronor eller förslagsvis till ett avrundat belopp av 600 000 kronor. I enlighet härmed föreslår jag, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 600 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

[374] **25. Stipendier åt högt förtjänta skönlitterära författare.**

Sedan år 1907 har å riksstaten varit utförd ett anslag till understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst. Anslaget har från och med budgetåret 1952/53 utgått med 100 000 kronor för budgetår. Av anslagsbeloppet har minst 30 000 kronor avsetts skola disponeras till understöd åt äldre, högt förtjänta skönlitterära författare, medan återstoden förutsatts skola användas — förutom till understöd — även till stipendier åt yngre, lovande skönlitterära författare.

Departementschefen. I propositionen nr 133 till föregående års riksdag angående anslag till ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek påpekade jag, att det i propositionen föreslagna nya anslaget, vilket delvis såsom även det förutnämnda äldre anslaget till understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst avsågs skola användas till understöd och pensioner åt författare, aktualiserade frågan om den framtida dispositionen av det äldre anslaget. Då det i 1954 års statsverksproposition upptagna, sist avsedda anslaget — i enlighet med hittillsvarande praxis — borde utanordnas redan i början av budgetåret 1954/55, medan det andra, nya anslaget sannolikt kunde fördelas först under våren — försommaren 1955, ansåg jag mig emellertid icke böra förorda någon omdisposition, såvitt anginge nu innevarande budgetår. I anslutning härtill framhöll jag även, att den sakkunnigkommitté, bokutredningen, som framlagt förslag om införande av ersättning åt författarna för biblioteksutlåningen av deras verk, närmast tänkt sig, att det äldre anslaget — efter genomförandet av utredningens nyssnämnda förslag — skulle användas uteslutande för utdelning av meritstipendier till högt förtjänta författare. Anslaget borde sålunda enligt utredningens mening renodlas till ett rent stipendieanslag. Nu ur detta anslag utgående stadigvarande understöd åt äldre författare syntes utredningen i stället böra bestridas från den del av det föreslagna nya anslaget, som avsågs skola användas till gemensamma ändamål för de svenska författarna. För egen del ansåg jag emellertid av skäl, som jag berört i det föregående, icke nöd-

vändigt att i nämnda sammanhang upptaga bokutredningens nu ifrågavarande förslag till närmare övervägande. Detta syntes mig i stället böra anstå till i samband med anslagsäskandena för budgetåret 1955/56.

Till här avsedda fråga har jag nu anledning återkomma. Jag får då framhålla, att jag funnit starka skäl tala för att anslaget till understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst — såsom bokutredningen förordat — omdisponeras så, att anslaget framdeles uteslutande användes för att tillgodose det ena men redan från början huvudsakliga syftet med anslaget, nämligen att inom vårt land stimulera till och belöna högklassigt skönlitterärt skapande. De understöd och pensioner av delvis social karaktär, som nu brukar utdelas från anslaget, bör i stället utgå från den del av anslaget till ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek, som skall användas till gemensamma ändamål för de svenska författarna. Det kan å andra sidan icke sägas väl överensstämman med karaktären av sistnämnda anslag, som vilar på ett auktorrättsligt motiv och sålunda ytterst avser gottgörelse åt författarna själva eller deras rättsinnehavare för det genom biblioteksutlåningen samhälleliga utnyttjandet av vederbörande författares rättsskyddade verk, att detta anslag disponeras för stipendier av den art, som i det allmänna intresse i kulturfrämjande syfte föreslagits skola framdeles utgå ur det äldre av de här avsedda anslagen.

Med hänsyn till den föreslagna ändrade naturen av sistnämnda anslag torde en omformulering av anslagets benämning lämpligen böra ske. Jag föreslår sålunda, att anslaget från och med nästa budgetår uppföres under rubriken: Stipendier åt högt förtjänta skönlitterära författare. I anslutning härtill får jag framhålla, att med den föreslagna nya rubriken icke avses någon ändring däri, att stipendierna endast skall tilldelas svenska författare. Stipendierna bör fortfarande utdelas av Kungl. Maj:t. Förslag till utdelning har hittills uppgjorts av en för ändamålet särskilt utsedd nämnd. Flera vägande skäl synes mig emellertid tala för att nu avsett förslag framdeles i stället uppgöres av styrelsen för Sveriges författarfond.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Stipendier åt högt förtjänta skönlitterära författare* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

[375] **26. Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg.** Detta anslag, som utgått alltsedan budgetåret 1936/37, är för innevarande år uppfört med 4 800 kronor. För nästa år föreslår jag anvisande av oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 4 800 kronor.

[376] 27. Statens konstråd

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	13 000	12 643
1954/55 (statsliggaren s. 768)	13 000	
1955/56 (förslag)	13 000	

Konstrådet hemställer för nästa budgetår om en höjning av detta anslag med 2 000 kronor till 15 000 kronor, vilket skulle möjliggöra anställandet av extra biträdeshjälp på deltid för kansliarbetet. Detta biträde skulle kunna underlätta sekreterarens arbete vid uppsättandet av kallelser och enklare skrivelser, deltaga som protokollförare vid vissa kommittésammanträden samt utskriva konstrådets skrivelser, vilka nu till extra kostnad utskrives på maskinskrivningsbyrå.

Departementschefen. Jag anser mig icke böra tillstyrka den av konstrådet begärda höjningen av detta anslag, som alltså för nästa budgetår bör uppföras med oförändrat belopp, 13 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens konstråd* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 13 000 kronor.

[377] 28. Konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	200 000	132 375
1954/55 (statsliggaren s. 769)	200 000	
1955/56 (förslag)	200 000	

Statens konstråd hemställer i sina anslagsäskanden för nästa budgetår i första hand om återupplivande av den av riksdagen år 1937 godkända principen, att vid beviljande av medel till statliga byggnader i anslaget skulle inbegripas ett för konstnärlig utsmyckning avsett belopp, i allmänhet icke understigande en procent av byggnadskostnaderna. För det fall att denna hemställan icke skulle vinna bifall anser sig konstrådet böra föreslå, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 200 000 kronor, ehuru detta belopp enligt rådets mening ingalunda kan täcka det föreliggande behovet av anslagsmedel.

Departementschefen. Jag föreslår anvisande av oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

[378] **29. Bidrag till samfundet De nio.** Detta anslag torde för nästa budgetår i enlighet med en av samfundet gjord framställning böra uppföras med oförändrat belopp, 10 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Bidrag till samfundet De nio* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 10 000 kronor.

[379] **30. Sveriges deltagande i det s. k. tredje internationella geofysiska året.** Till detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 15 000 kronor, vilket disponeras enligt bestämmelser, som finnes införda på s. 769 i statsliggaren. Anslaget är avsett till bestridande av kostnaderna för det förberedande organisationsarbetet för vårt lands deltagande i nämnda geofysiska år, d. v. s. i de till åren 1957—58 planerade, samordnade stora internationella forskningarna inom geofysiken.

I skrivelse den 21 oktober 1954 hemställer *Svenska nationalkommittén för geodesi och geofysik*, att till genomförande av Sveriges deltagande i det geofysiska året måtte anvisas ett belopp av 990 000 kronor, uppdelat på de närmast kommande fyra budgetåren. För budgetåret 1955/56 beräknas en medelsanvisning motsvarande 35 procent av nyssnämnda belopp eller i runt tal 350 000 kronor. Nationalkommitténs framställning grundar sig på en av kommissionen för det geofysiska året gjord utredning angående omfattningen av den svenska insatsen under året. Vad kommissionen i denna utredning föreslagit, anses av nationalkommittén utgöra ett väl avvägt minimiprogram. Det framhålls, att från finsk sida viss medverkan ställts i utsikt i form av instrumentutrustning, vilket skulle kunna nedbringa de svenska kostnaderna med ungefär 50 000 kronor.

I nyssnämnda utredning av den svenska *kommissionen för det geofysiska året* erinras om att den internationella planläggningen av forskningsarbetet sker under ledning av en av International Council of Scientific Unions tillsatt internationell organisationskommitté, som samarbetar med nationalkommittéer inom 26 länder. I fråga om den allmänna planläggningen av och syftet med det geofysiska året anför kommissionen följande.

I de flesta länder pågår observationer inom geodesi och geofysik vid permanenta stationer eller observatorier, som i många fall har upprättats för att tillgodose lokala behov och intressen. Detta stationsnät är väl utvecklat inom Europa och i delar av Amerika och Asien, men på andra delar av jorden, särskilt i polarområdena och tropikerna, är det alltför ofullständigt för många aktuella uppgifter. Under det geofysiska året 1957—58 är avsikten dels att fylla de geografiska luckorna i stationsnätet genom temporära stationer i polarområdena och andra nödvändiga områden och dels att utöka vakthållningen vid de permanenta stationerna i en utsträckning, som endast är möjlig under en begränsad tid.

På detta sätt kommer de deltagande nationerna att bilda sammanhängande kedjor av observationsstationer, såväl över civiliserade som mindre civiliserade delar av jorden, och observationerna kommer att utföras så vitt möjligt på ensartat sätt och på tider av dygnet, som är fastställda på förhand.

Det lägges sedan särskild vikt på ömsesidigt utbyte av observationsresultat mellan de deltagande institutionerna och observatörerna. Härigenom skall var och en av de deltagande institutionerna och forskarna förutom att kunna dra nytta av sin egen utvidgade observationsverksamhet även i full utsträckning kunna tillgodogöra sig observationsresultaten från de andra enstaka stationerna och från sammanhängande stationskedjor.

Avsikten med såväl de tidigare som det kommande geofysiska året är att systematiskt observera sådana naturfenomen, som med framgång kan utforskas endast genom samtida observationer från stora delar av jorden. För att förhindra att ett så allmänt hållet program leder till bristande koncentration, har den internationella organisationskommittén vid sina sammanträden givit sådana undersökningar företräde, för vilka väl utprovade apparater och metoder redan förefinnes, och som redan har tagits upp åtminstone vid ett mindre antal fasta observatorier. Härigenom söker man draga en rimlig gränslinje mellan den geofysiska allmänna forskningens ständigt nya idéer å ena sidan och det mera speciella programmet för det geofysiska året å andra sidan, så att det geofysiska året skall karakteriseras av en komplettering i rymd och tid av det redan förefintliga observationsnätet.

De projekt, som är särskilt aktuella för Sverige s del, faller inom två huvudområden, meteorologi och kosmisk fysik. De internationella planerna omfattar ytterligare delar av geodesin och geofysiken, men kommissionen har ansett det rationellt att koncentrera den svenska insatsen till nämnda två centrala områden, inom vilka svenska fysiker anses ha de största möjligheterna att göra en internationellt värdefull insats samtidigt som de där kan ha det största utbytet av de internationella mätresultat, som man på detta sätt får del av.

Inom den meteorologiska delen av det internationella programmet understrykes särskilt betydelsen av atmosfärens cirkulation i global skala och väderlekssystemens rörelse. För att observera dessa fenomen etableras tre kedjor av aerologiska stationer från Nordpolen till Sydpolen över Amerika, Europa och Östra Asien. Vid de aerologiska stationerna observeras luftens tryck, temperatur och vind i alla nivåer mellan jordytan och cirka 20 km höjd med hjälp av ballongburna instrument.

Programmet för kosmisk fysik tar särskilt sikte på de elektriskt ledande luftlagren i jordens högsta atmosfär och hur dessa påverkas av störningar på solen. Tidpunkten för det geofysiska året har fastställts till 1957—58, enär man under det året kan vänta särskilt många solfläckar och plötsliga störningar på solen. De störningar på solen, som är av intresse, bryter ut explosionsartat utan föregående varning och varar i allmänhet endast några minuter. De fortplantar sig sedan som osynliga störningar i rymden mellan solen och jorden, tills de cirka ett dygn senare kommer fram till jorden. Här kan de observeras i huvudsak genom fyra naturfenomen: 1) störning av radiokommunikationerna, 2) ändringar i jordmagnetismen, 3)

norrskan över jordens polarområden och 4) variationer i den kosmiska strålningens intensitet. Detta sammanhängande komplex av naturfenomen, de primära störningarna på solen och de fyra sekundära effekterna på jorden, var den ursprungliga utgångspunkten för det geofysiska året, och kan endast med framgång bearbetas genom ett sammanhängande stationsnät särskilt i jordens polarområden.

Den primära orsaken, de oväntade störningarna på solen, kommer att följas genom en permanent övervakning av solen, organiserad av de internationella solobservatorierna, däribland Stockholms-observatoriets station på Capri. Störningarnas inverkan på jordmagnetismen och på de elektriskt ledande luftlagren (jonosfären), som leder radiovågor runt jorden, skall i första hand studeras genom tre stationskedjor längs samma meridianer som för det meteorologiska programmet, d. v. s. kedjor från Arktis till Antarktis genom Amerika, Europa och Östra Asien. Särskild vikt kommer här att läggas vid stationer i polarområdena, därför att jordmagnetismen koncentrerar verkningarna av störningar från solen till områdena omkring jordens magnetiska poler.

På stationerna inom polarområdena kommer även norrsken att registreras fotografiskt med enkla, automatiska kameror.

Slutligen kommer störningarnas inflytande på den kosmiska strålningen att observeras från ett nät av registreringsapparater över hela jorden. Dessa apparater är av två typer: en neutronräknare för strålar med låg energi och ett internationellt standardiserat Geiger-Müller-teleskop för strålar med hög energi.

Det svenska arbetsprogrammet för det geofysiska året bygger dels på internationella och nordiska överläggningar, dels på de förslag till verksamhet, som svenska geofysiker har framlagt. De uppgifter, som anses naturligt falla på Sveriges lott, är en allsidigt utrustad expedition till Spetsbergen, en temporär intensifiering av observationstjänsten vid Stockholms observatoriums permanenta solstation på Capri och en komplettering av observationerna av jonsfär och kosmisk strålning inom Sverige.

Beträffande den närmare planläggningen av det svenska forskningsarbetet torde i huvudsak få hänvisas till handlingarna i ärendet. Här må endast anföras följande.

Programmet för expeditionen till Spetsbergen bör omfatta fyra huvudpunkter: aerologiska mätningar, mätningar av jordmagnetismen, norrskenfotografering och registrering av kosmisk strålning. Expeditionen bör inalles omfatta åtta personer, av vilka en skall vara chef. Av medlemmarna kommer sju personer företrädesvis att arbeta med aerologiska mätningar och en man kommer att sköta apparaturen för jordmagnetism, norrsken och kosmisk strålning. Förutsättningen härför är dock, att denne man kan få någon hjälp från den meteorologiska personalen vid reparation av apparatfel, vid sjukdomsfall eller andra mera ovanliga händelser.

Sedan år 1952 har Stockholms observatorium en station för solforskning på ön Capri i Italien. Stationen har upprättats och hittills kunnat drivas tack vare frikostiga donationer. För det geofysiska året är verksamheten vid stationen emellertid hittills icke säkerställd i

någon som helst omfattning. På grund av det gynnsamma klimatet på Capri skulle stationen på ett ytterst värdefullt sätt kunna bidra till den kontinuerliga solövervakning, som är en förutsättning för studiet av sambandet mellan solära fenomen och olika geofysiska företeelser såsom norrsken, jonsfäriska och jordmagnetiska störningar m. m. Härtill kommer, att stationens goda instrumentutrustning inför det geofysiska året endast skulle behöva obetydliga kompletteringar.

Av ett flertal förslag till *o b s e r v a t i o n e r i n o m S v e r i g e*, som framförts till kommissionen, har kommissionen med hänsyn till nödvändigheten att reducera kostnaderna tagit upp endast tre, nämligen en plan för utökad registrering av kosmisk strålning, framlagd av kommittén för kosmisk strålning genom laborator Sandström, Uppsala, samt två planer för jonsfärämätningar, framlagda av försvarets forskningsanstalt genom avdelningschef Fehrm och ingenjör Stoffregen, samt av institutionen för elektroteknik vid Chalmers tekniska högskola genom professor Rydbeck.

Vad angår den kosmiska strålningen går planerna ut på anskaffande av dels en neutronräknare för registrering av kosmisk strålning med låg energi, vilken skall placeras i Stockholm eller Uppsala, dels en apparat för registrering av totalintensiteten av kosmisk strålning med hög energi, vilken apparat skall placeras i Kiruna. Den av försvarets forskningsanstalt framlagda planen för jonsfärämätningar avser dylika mätningar något söder om norrskensbältet. Fördenskull planeras upprättande av en station i Östersund, till vilken forskningsanstalten kan ställa materiel till förfogande till ett värde av 130 000 kronor. Särskilda medel erfordras emellertid till personal, bearbetning av material m. m. Av de av institutionen för elektronik vid Chalmers tekniska högskola i detta sammanhang planerade arbetsuppgifterna faller tre inom ramen för det geofysiska året, medan de två övriga enligt kommissionens mening är nära förknippade med den av vetenskapsakademien föreslagna utbyggnaden av det geofysiska observatoriet i Kiruna.

Ett svenskt deltagande i det geofysiska året medför givetvis vissa kostnader för *a d m i n i s t r a t i o n*, exempelvis för den allmänna planeringen av den svenska insatsen, för resor för organisation av regionala projekt och till den internationella kommitténs sammanträden, för förhandsrekognoscering av lämpliga platser för temporära stationer o. s. v. Administrationskostnaderna väntas bli störst året innan det geofysiska året, d. v. s. 1956/57, sedan väntas de minska något under det geofysiska året men sannolikt åter stiga året efter det geofysiska året i samband med avvecklingen av temporära stationer och eventuell försäljning av fasta anläggningar t. ex. på Spetsbergen.

Som jag redan nämnt beräknas Sveriges deltagande i det geofysiska året komma att för de närmaste fyra budgetåren medföra ett anslagsbehov om sammanlagt 990 000 kronor. Denna summa fördelar sig på olika ändamål på sätt framgår av följande sammanställning.

Expedition till Spetsbergen

Hus, uppvärmning, ljus	57 500	
Chef och meteorologisk personal	162 975	
Transporter	20 500	
Allmänna instrument, verktyg	10 000	
Aerologiska instrument	140 000	
Magnetiska instrument och mätningar	36 000	
Norrskensfotografering	6 700	
Geiger-Müller teleskop för kosmisk strålning	121 500	
Oförutsedda utgifter (ca 5 % av totalbeloppet)	29 825	585 000

<i>Solobservationer vid Stockholms Observatoriums permanenta station på Capri</i>		25 000
---	--	--------

Observationer inom Sverige

Neutronräknare i Stockholm eller Uppsala	96 665	
Standardinstrument för hård kosmisk strålning i Kiruna	68 855	
Försvarets forskningsanstalt, löner kr. 57 768, norrskens-		
kameror kr. 13 400	71 168	
Chalmers tekniska högskola, löner kr. 61 592, material		
kr. 16 000	77 592	
Oförutsedda utgifter (ca 3 % av totalbeloppet)	10 720	325 000

<i>Administration</i>		55 000
-----------------------------	--	--------

Summa kronor 990 000

För den närmare specificeringen av de sålunda angivna kostnaderna torde få hänvisas till handlingarna i ärendet.

I den uppställda budgeten har endast upptagits kostnader för vetenskaplig verksamhet intill det geofysiska årets slut men inga kostnader för vetenskaplig bearbetning och publicering. Kommissionen uttalar, att sistnämnda kostnader är mycket svåra att uppskatta, dels därför att såväl observationernas mängd som kvalitet är osäkra faktorer, dels därför att den vetenskapliga bearbetningen efter några år gradvis kommer att smälta ihop med den reguljära vetenskapliga verksamheten vid landets forskningsinstitut. Kommissionen framhåller, att det givetvis är en nationell skyldighet att omedelbart göra det primära observationsmaterialet internationellt tillgängligt, om nödvändigt med enkel utstyrsel och genom billigt publicerings-sätt. Utgifterna till denna verksamhet anses, med reservation för osäkra faktorer, kunna väntas bli balanserade av realisationsvärdet av delar av den allmänna utrustning, som den planerade expeditionen till Spetsbergen skulle komma att medföra. Kostnaderna för den noggrannare vetenskapliga bearbetningen av materialet kan kommissionen för närvarande endast gissningsvis uppskatta, men 200 000 kronor anses vara en rimlig värdering.

I yttrande över den föreliggande framställningen uttalar statskontoret, att en sovring visserligen ägt rum i programmet för Sveriges deltagande i det tredje geofysiska året, men att även de nu beräknade kostnaderna —

1 005 000 kronor inberäknat innevarande års anslag — måste betecknas som höga. Ämbetsverket har icke i och för sig något att erinra mot att statsmedel ställes till förfogande för ändamålet men förordar, att möjligheterna att ytterligare begränsa programmet överväges. Det synes vidare statskontoret rimligt, att vetenskapsakademien svarar för viss del av kostnaderna, i första hand det belopp, som avsetts för solobservationer på Capri.

Statens naturvetenskapliga forskningsråd uttalar, att den begränsning och sovring av arbetsuppgifterna under det geofysiska året, som nationalkommittén nu föreslagit, enligt rådets mening är synnerligen väl avvägd och ägnad att ge enhet och balans åt den svenska insatsen. Rådet, som icke har någon erinran att göra mot de framlagda kostnadsberäkningarna, tillstyrker till alla delar kraftigt den framlagda planen. Rådet erinrar om att det geofysiska året är ett av de största internationella vetenskapliga företag, som någonsin planerats. Den internationella planläggningen genom den centrala kommittén är långt framskriden. De största kostnaderna kommer givetvis att bäras av de stora nationerna, men rådet framhåller som synnerligen önskvärt, att även vårt lands deltagande blir av en omfattning och kvalitet, som gör det till en insats av betydande värde för det stora företaget.

Vetenskapsakademien framhåller, att det framlagda forskningsprogrammet ger en övertygande bild av betydelsen av ett internationellt vetenskapligt samarbete av nu ifrågasatt slag. Det synes akademien ofrånkomligt, att Sverige deltagar i all den utsträckning, som dess resurser rimligen medger, och akademien uttalar, att det framlagda programmet enligt dess mening är av den art och omfattning, att det fyller detta krav. I fråga om sådan genom det föreslagna anslaget förvärvad instrumentutrustning, vars slutliga placering efter programmets genomförande måste beslutas framdeles, förklarar sig akademien villig att upprätta förslag eller, om så skulle anses lämpligt, själv besluta.

Departementschefen. Som av det föregående framgått avser man att under det planerade internationella geofysiska året systematiskt observera vissa naturfenomen, som med framgång kan utforskas endast genom samtidiga observationer från stora delar av jorden. Forskningsprogrammet är med andra ord både till art och omfattning i verklig mening internationellt och dess genomförande kommer utan tvivel att kräva ett betydande uppbåd av materiella och personella resurser i en rad länder. Jag gav redan förra året uttryck åt den uppfattningen, att vårt land icke borde saknas i raden av deltagande stater, ehuru jag med anledning av det då föredetta svenska forskningsprogrammet samtidigt anförde, att det enligt min mening vore nödvändigt med en sovring av forskningsuppgifterna, så att krafterna kunde koncentreras till det väsentligaste. Det program som nu före-

tetts synes mig innebära just en dylik sovring och koncentration, och kostnaderna för dess genomförande är också väsentligt mindre än de som beräknades för det första programmet. Alltjämt är det dock fråga om betydande belopp, sammanlagt i runt tal en miljon kronor.

Jag har i det föregående redovisat, hur de beräknade kostnaderna fördelar sig på olika ändamål. Uppskattningsvis torde man kunna säga, att mer än hälften avser löpande utgifter för personal och materiel m. m. och minst en tredjedel instrumentutrustning av permanent natur. Enligt vad jag under hand förvissat mig om, kommer en stor del av denna instrumentutrustning att bli av största värde för forskningen även efter det geofysiska året och anskaffandet av densamma kommer alltså att innebära en förstärkning av den geofysiska forskningens resurser i vårt land inte bara under nämnda år utan även framdeles. Att märka är emellertid vidare, att i det beräknade totalbeloppet ingår kostnaderna för den vetenskapliga verksamheten endast för tiden till och med det geofysiska årets utgång men däremot icke några kostnader för vetenskaplig bearbetning och publicering av observationsmaterialet. Sistnämnda kostnader har helt preliminärt uppskattats till omkring 200 000 kronor. Kostnaderna för att omedelbart göra det primära observationsmaterialet internationellt tillgängligt beräknas däremot kunna täckas av realisationsvärdet av den allmänna utrustning, som Spetsbergsexpeditionen skulle medföra.

Som jag nyss erinrade, uttalade jag mig redan förra året för att även Sverige skulle delta i det internationella vetenskapliga samarbetet under det geofysiska året. Det program för detta deltagande, som nu framlagts, har av de vetenskapliga remissinstanserna vitsordats vara väl avvägt. Jag ifrågasätter därför icke i och för sig någon ändring i detta, även om jag ännu en gång vill betona vikten av att de möjligheter till besparingar, som kan föreligga, också tillvaratages. Med hänsyn till det nu sagda och till att även andra medel bör kunna påräknas för ändamålet, anser jag mig icke böra räkna med större sammanlagd medelsanvisning under förevarande anslag än 750 000 kronor, varav 300 000 kronor synes böra anvisas för nästa budgetår.

Vad angår användandet efter det geofysiska året av den utrustning, som inköpes för statsmedel, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut.

Vid bifall till vad jag nu förordat bör förevarande anslag för nästa budgetår höjas med 285 000 kronor till 300 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges deltagande i det s. k. tredje internationella geofysiska året* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

N. Diverse

[380] 1. **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond. 2. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. 3. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond. 4. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lunds universitets delfond.** Anslagen är nu uppförda med respektive 29 000 kronor, 9 744 000 kronor, 1 196 000 kronor och 980 000 kronor. Under åberopande av vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för budgetåret 1955/56 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* ett förslagsanslag av 29 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 10 104 000 kronor;

c) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond* ett förslagsanslag av 1 289 000 kronor;

d) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lunds universitets delfond* ett förslagsanslag av 1 016 000 kronor.

[381] 5. **Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 12 100 kronor. Under åberopande av vad chefen för finansdepartementet under rubriken För flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 12 100 kronor.

[382] **6. Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	24 000	18 658
1954/55 (statsliggaren s. 770)	24 000	
1955/56 (förslag)	24 000	

Vetenskapsakademien har i sina anslagsäskanden beräknat medel till höjning av årsavgiften till internationella unionen för ren och tillämpad kemi från 675 till 1 300 dollars och till internationella unionen för de biologiska vetenskaperna från 600 till 1 000 schweizerfrancs. Tillika har akademien anhållit, att i de fall, då höjningar av årsavgifter eljest komme att ske, medel måtte få tagas i anspråk härför ur detta anslag. Akademien har vidare hemställt, att medel måtte anvisas såsom bidrag till de olika nationalkommittéernas utgifter för expenser (skrivhjälp, papper, porton, telefon m. m.) med 1 000 kronor för varje kommitté samt såsom bidrag till bestridande av resekostnader för svenska representanter vid deltagande i ifrågavarande sammanslutningars sammanträden med 1 500 kronor.

Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien har gjort framställning om oförändrat anslag för svensk anslutning till Union académique internationale. *Riksföreningen för kräftsjukdomarnas bekämpande och den svenska nationella kommittén av The International Council of Museums (ICOM)* har var för sin del hemställt om oförändrat anslag.

Svenska nationalkommittén för hushållsundervisning, som nu åtnjuter bidrag med 600 kronor till bestridande av nationalkommitténs årsavgift till internationella förbundet för hushållsundervisningens befrämjande och till kommitténs utgifter i övrigt för budgetåret 1954/55, hemställer om ett till 1 000 kronor förhöjt bidrag för nästa budgetår, för att kommittén skall kunna effektivt deltaga i det internationella arbetet på ifrågavarande område.

Universitetet i Uppsala har gjort framställning om ett anslag av 150 dollars till medlemsavgift för universitetet i l'Association internationale des universités. Framställningen har tillstyrkts av *universitetskanslern*, som framhållit, att det vore önskvärt, att åtminstone något av de svenska universiteten eller högskolorna vore medlem av omförmälda sammanslutning. Härvid vore det enligt kanslerns mening lämpligt, att nämnda lärosäten i berörda avseende företrädde av Uppsala universitet.

Departementschefen. Jag anser mig böra tillstyrka den nu gjorda framställningen om anslag för Uppsala universitets anslutning till l'Association internationale des universités. En viss ökning av medelsbehovet föranledes vidare av de av vetenskapsakademien anmälda höjningarna av vissa årsavgifter. Akademiens förslag att medel måtte beräknas till de olika nationalkommittéernas utgifter för expenser är jag icke beredd att till-

styrka. Ej heller är jag beredd tillstyrka svenska nationalkommitténs för hushållsundervisning framställning om förhöjt bidrag. Med hänsyn till anslagsbelastningen under sistförflutna budgetår torde vad jag nyss anfört icke böra föranleda någon höjning av anslaget för nästa budgetår. Jag förordar alltså, att anslaget uppföres med oförändrat belopp, och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 24 000 kronor.

[383] **7. Bidrag till svenska institutet i Rom m. m.** Detta anslag är nu uppfört med 87 800 kronor och disponeras på sätt framgår av statsliggaren, s. 771.

Institutets styrelse hemställer om en anslagshöjning med 13 700 kronor, varav 1 980 kronor avser ökat bidrag till avlönande av föreståndaren och 1 220 kronor förhöjt bidrag till avlönande av bibliotekarien samt 2 650 kronor ökning av anslagsmedlen till omkostnader. Som motiv för höjningen av anslagsmedlen för nämnda ändamål har åberopats prisutvecklingen i Rom under senare år. Återstoden av den begärda anslagshöjningen avser ökning av beloppet av vissa nu från anslaget utgående stipendier.

Departementschefen. Jag anser mig endast kunna tillstyrka styrelsens framställning, i vad densamma avser ökat bidrag till avlönande av föreståndaren och bibliotekarien samt höjning av anslagsmedlen till expenser. Anslaget bör vid bifall till vad jag förordat höjas med i runt tal 5 900 kronor till 93 700 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till svenska institutet i Rom m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 93 700 kronor.

[384] **8. Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris m. m.** Detta anslag, som nu är uppfört med 9 100 kronor, disponeras på följande sätt:

1. Bidrag med 250 kronor för månad till avlönande av skandinavisk (norsk) bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris under tiden den 1 juli 1954—den 30 april 1955	2 500
2. Bidrag med 1 825 kronor för månad till avlönande av skandinavisk (svensk) bibliotekarie vid samma avdelning under tiden den 1 maj—den 30 juni 1955	3 650
3. Resebidrag åt den svenske biblioteksman, som den 1 maj 1955 tillträder ifrågavarande bibliotekariebefattning	400
4. Anskaffande av svensk litteratur åt omförmälda avdelning	2 500
Summa kronor	9 050

Riksbibliotekarien hemställer, att 33 960 kronor anvisas till avlönande av bibliotekarien under nästa budgetår, och anför till stöd härför följande.

Tjänsten som bibliotekarie skall från och med den 1 maj 1955 bestridas av svensk befattningshavare, och avlöningsmedel har också i vederbörlig ordning anvisats för honom för innevarande budgetårs två sista månader. Denna avlöning har hitintills utgått från den principen, att huvuddelen erlagts av det utsändande landet, medan övriga tre länder, alltså i detta fallet Danmark, Finland och Norge, erlagt vart och ett ett mindre, kompletterande lönebidrag. Detta system har alltid varit förenat med betydande praktiska svårigheter och vållat samtliga intresserade nordiska länders utrikes- och undervisningsministerier en onödig arbetsbelastning. Efter ingående och samstämmiga diskussioner med de övriga nordiska ländernas representanter i patronagekommittén, utsedda av respektive regeringar, har enighet vunnits, att det vore mera rationellt att hela avlöningen utbetalades av det utsändande landet. Under återopande av dessa diskussioner och under förutsättning att vederbörande regeringars instämmande häri måtte kunna på diplomatisk väg uppnås, får jag föreslå, att till nämnda tjänsteman måtte under nästkommande budgetår utbetalas ett månadsarvode av 2 830 kronor, motsvarande den under innevarande budgetår utgående svenska grundavlöningen utökad med de andra staternas tilläggsarvoden, omräknade i svensk valuta. För hela budgetåret äskas sålunda i och för arvode ett belopp av 33 960 kronor.

Riksbibliotekarien yrkar vidare, att oförändrat belopp, 2 500 kronor, anvisas till anskaffande av svensk litteratur för den nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket.

Departementschefen. Under hänvisning till vad riksbibliotekarien anförat förordar jag, att hela avlöningen till den biblioteksman, som tjänstgör som bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket, från och med nästa budgetår bestrides av det utsändande landet. Vid anslagsavvägningen förutsätter jag, att denna princip godtages av övriga av frågan berörda nordiska länder. I enlighet med riksbibliotekariens förslag beräknar jag till avlönande under nästa budgetår av den svenske biblioteksman, som då skall tjänstgöra som bibliotekarie, ett belopp av 33 960 kronor. Till anskaffande av svensk litteratur för den nordiska avdelningen av biblioteket beräknar jag oförändrat belopp, 2 500 kronor. Anslaget bör därför uppföras med ett avrundat belopp av 36 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 36 500 kronor.

[385] **9. Bidrag till avlöning av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris.** Anslaget har från och med budgetåret 1953/54 höjts med 1 500 kronor till 10 500 kronor. Med sistnämnda belopp bör anslaget uppföras även för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till avlöning av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 10 500 kronor.

[386] **10. Främjande av internationellt-kulturellt samarbete.** Till detta ändamål är nu uppfört ett reservationsanslag av 260 000 kronor. Härav har, såsom framgår av s. 772 i statsliggaren, 116 935 kronor anvisats såsom bidrag till vissa grenar av svenska institutets verksamhet, nämligen 94 935 kronor för sammanlagt 28 stipendier till studerande från vissa främmande länder för studier i Sverige och 22 000 kronor till lönefyllnad åt av institutet avlönade svenska universitetslektorer i utlandet. I övrigt avses anslaget skola av Kungl. Maj:t disponeras dels till reseunderstöd och studiestipendier för såväl svenskar som utlänningar, dels ock till ett allsidigt främjande av internationellt-kulturellt samarbete även på annat sätt.

Departementschefen. Förevarande anslag har visat sig vara av synnerligen stor betydelse för främjandet av våra kulturella förbindelser med utlandet. Förslag har framförts om ytterligare åtgärder i sådant syfte. Jag anser mig sålunda böra nämna, att från svenska institutets sida ifrågasatts dels en utökning av antalet stipendier, dels ock ökat bidrag till lektoratsverksamheten. En höjning av anslaget synes därför vara motiverad. Ifrågasatt höjning torde emellertid böra begränsas till 15 000 kronor. Anslaget bör sålunda uppföras med 275 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Främjande av internationellt-kulturellt samarbete* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 275 000 kronor.

[387] **11. Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete.** För innevarande budgetår är detta reservationsanslag uppfört med 250 000 kronor och disponeras på följande sätt:

1. Nordiska docentstipendier	40 200
2. Bidrag till svenska kommittén för nordiskt-akademiskt samarbete	25 000
3. Bidrag till svenska föreningen Norden för lektoratsverksamhet	73 500
4. Bidrag till svenska föreningen Norden för lärarutbyte inom det allmänna skolväsendet, abnormundervisningsväsendet och folkhögskolorna mellan Sverige, Norge, Danmark och Finland ..	20 000
5. Anordnande av nordiskt-akademiskt lärarutbyte	1 000
6. Bidrag till Nordens skolresetjänst för främjande av skolresor och skolungdomsutbyten mellan de nordiska länderna	5 000
7. Till Kungl. Maj:ts disposition	85 300

Summa kronor 250 000

Universitetskanslern har förordat oförändrad medelsanvisning under posten 1. *Svenska kommittén för nordiskt-akademiskt samarbete* har hemställt om höjning av posten 2 med 15 000 kronor. Den begärda ökningen avser delposten till bidrag till anordnande av gruppresor för studerande vid svenska universitet och högskolor till de övriga nordiska länderna. *Föreningen Nordens centralstyrelse* har anhållit om höjning av anslagsposten 3 med 6 500 kronor för utökning av lektoratsverksamheten. Härjämte har centralstyrelsen begärt ökning av anslagsposten 4 med 10 000 kronor för möjliggörande av ökat lärarutbyte. *Styrelsen för Nordens skolresetjänst* har under åberopande av bland annat stegrade omkostnader för verksamheten begärt höjning av anslagsposten 6 med 2 500 kronor.

Departementschefen. Detta anslag har för innevarande budgetår höjts med 15 000 kronor till 250 000 kronor. Anslaget torde jämväl för nästa budgetår böra uppföras med sistnämnda belopp. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser i fråga om dispositionen av anslaget, varjämte Kungl. Maj:t alltjämt bör äga besluta angående dispositionen av uppkomna eller uppkommande reservationer å de olika anslagsposterna. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

[388] **12. Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco.** Detta förslagsanslag är nu uppfört med 968 000 kronor. Den för innevarande budgetår fastställda staten för Svenska Unescorådet återfinnes å s. 775 i statsliggaren.

Svenska Unescorådet hemställer, att anslaget för nästa budgetår minskas med 8 000 kronor till 960 000 kronor och beräknar därvid medelsbehovet på sätt framgår av efterföljande sammanställning:

1. Årsbidrag till Unesco	820 000
2. Kostnader för deltagande i generalkonferensens sammanträde år 1956	30 000
3. Kostnader för deltagande i av Unesco anordnade internationella konferenser m. m.	20 000
4. Kostnader för svenska Unescorådets verksamhet	90 000
Summa kronor	960 000

Av handlingarna inhämtas bland annat följande.

Posten 1. Årsbidraget till Unesco är beroende av storleken av Unescos budget och av generalkonferensen fastställd avgiftskvot för medlemsstaterna. Såväl ifrågavarande budget som avgiftskvot för 1955 och 1956 kommer att fastställas först vid generalkonferensens sammanträde i november

—december 1954. I avvaktan härpå föreslås att för denna post tills vidare upptages ett belopp å 820 000 kronor.

Posten 2. Ordinarie sammanträde med generalkonferensen under 1956 kommer att äga rum endera i maj eller i september 1956. I det senare fallet behöver här föreslaget anslag icke tagas i anspråk.

Posten 3. Kostnaderna för deltagande i av Unesco anordnade internationella konferenser m. m. har beräknats till samma belopp som för innevarande budgetår.

Posten 4. Den för innevarande budgetår av Kungl. Maj:t fastställda staten slutar på 68 600 kronor. Rådet föreslår, att posten ökas med 21 400 kronor enligt följande sammanställning.

Kanslipersonal (nu 39 500)	+ 15 400
Utredningskostnader m. m. (nu 4 000)	+ 1 000
Upplysningsverksamhet (nu 6 000)	+ 4 000
Expenser m. m. (nu 9 000)	+ 1 000

Summa ökning kronor 21 400

Till stöd för de föreslagna höjningarna under posten 4 anför rådet i huvudsak följande.

Beträffande kostnader för svenska unescorådet önskar rådet kraftigt understryka redan tidigare år framförda önskemål om förstärkning av kansliets personal och i anslutning därtill smärre förstärkningar av delposterna för utredningskostnader, upplysningsverksamhet och expenser. Den snabba utvecklingen under tiden efter det sista världskriget av det internationella samarbetet, vari Unesco kommit att spela en central roll inom uppfostran, vetenskap och kultur, samt det växande intresset i Sverige för Unescos verksamhet, vilka förhållanden gjort sig särskilt märkbara under de senaste två åren, har medfört ständigt nya arbetsuppgifter och ökade krav på rådet, varigenom särskilt dess kansli tvingats arbeta under ständig överbelastning. Ett stort antal ärenden måste handläggas mycket summariskt. Följden härav är, att rådet för närvarande icke i önskvärd omfattning kan utnyttja de möjligheter att främja svenskt kulturliv och sådana kulturella förbindelser med utlandet, som erbjudes genom medlemskapet i Unesco. Det må också anföras, att rådets verksamhet torde ha medfört en avsevärd avlastning av sådana ärenden från bland annat ecklesiastik- och utrikesdepartementen som annars skulle ha fallit på dem. Rådet finner därför, att en förstärkning av dess kansli är en tvingande nödvändighet, samt föreslår härför en ökning av posten för svenska unescorådets verksamhet med 21 400 kronor, varav 15 400 kronor avser personalförstärkning.

Kostnaderna såväl för översättningar som kontorsmateriel, tryckning och dylikt har kraftigt höjts under de senaste åren, utan att rådet erhållit erforderlig anslagshöjning som compensation härför.

Vad delposten Upplysningsverksamhet angår, kan rådet för närvarande endast i begränsad omfattning tillmötesgå framställningar om materiel och andra former av bistånd för att sprida kännedom om Unesco och dess verksamhet. Då ifrågavarande upplysningsverksamhet dels syftar till att hålla allmänheten informerad om Unescos verksamhet och det berättigade i

denna och dels avser att stimulera till insatser från såväl enskilda som statliga organisationer och institutioner, i den mån det gäller internationella kontakter och genomförandet av från Unesco föreslagna arbetsuppgifter, synes det rådet vara av största vikt, att förstärkning medgives för denna verksamhet, då man i annat fall torde kunna befara en minskning av hittills visad beredvillighet att biträda rådet i dess strävanden att tillvarataga och främja svenska intressen i vad avser internationellt samarbete för främjande av uppfostran, vetenskap och kultur.

Departementschefen. Enligt vad jag under hand erfarit har Unescos budget för åren 1955 och 1956 preliminärt fastställts till 20 miljoner dollars för nämnda två år och Sveriges avgiftskvot sänkts från 1,59 till 1,37 procent. Detta innebär, att Sveriges årsavgift torde komma att gå ner till cirka 650 000 kronor per år för de närmaste två åren. Någon generalkonferens torde icke komma att äga rum under nästa budgetår. För bestridande av kostnader för deltagande i av Unesco anordnade internationella konferenser m. m. räknar jag nu med oförändrat belopp, 20 000 kronor. Staten för Unescorådet slutar nu på 68 600 kronor. Med anledning av vad rådet anfört finner jag en höjning av sagda belopp erforderlig. Jag beräknar för ändamålet en ytterligare medelsanvisning av 10 000 kronor. Stat för Unescorådet bör som hittills få fastställas av Kungl. Maj:t. Förevarande anslag torde böra uppföras med ett till 750 000 kronor avrundat belopp, vilket innebär en sänkning med 218 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

[389] **13. Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige.** För detta ändamål har å riksstaten för innevarande budgetår under åttonde huvudtiteln anvisats ett reservationsanslag av 150 000 kronor (statsliggaren s. 776). Beloppet avser bidrag till fyra kongresser, varav två hållits samt två skall hållas, den ena år 1955 och den andra år 1956.

Bidrag har nu äskats enligt följande sammanställning.

1. Internationell kongress pour l'Etude des Bronches i Stockholm år 1955	113 400
2. Nionde internationella konstkongressen i Lund år 1955	25 000
3. Första internationella kongressen för plastikkirurgi i Stockholm och Uppsala år 1955	35 500
4. Andra europeiska cardiologkongressen i Stockholm år 1956 (fortsatt bidrag)	125 000
	Summa kronor 298 900

Kongressen pour l'Etude des Bronches, som är en form för det internationella samarbetet mellan tuberkulosläkare, thoraxkirurger och bronkoskopiker, avses skola hållas i Stockholm den 17—20 juni 1955. Den beräknas komma att samla minst 300 deltagare. I den av kongressens president, *professorn Gösta Dohlman* framlagda kostnadsberäkningen uppskattas utgifterna för kongressens anordnande till 129 900 kronor, medan kongressavgifterna beräknas inbringa 16 500 kronor. Statsbidrag begäres med belopp motsvarande mellanskillnaden, 113 400 kronor. Bland de största utgiftsposterna märkes 37 000 kronor till kongressledning och sekretariatet, 15 000 kronor till tolkar, 17 000 kronor till tryckning av program m. m., 12 000 kronor till bankett, 10 000 kronor till reseersättningar åt inbjudna föredragshållare och 10 000 kronor till oförutsedda utgifter.

Konstkongressen (Internationell kongress för uppfostran, undervisning och utbildning i teckning och konst) kommer att äga rum i Lund den 8—13 augusti 1955. Den är ett led i det arbete, som utföres av den internationella federationen för konstundervisning, teckning och tillämpad konst. *Kongressbestyrelsen* framhåller, att kongressdeltagare är framför allt lärare i teckning och konst vid allmänbildande skolor men även lärare vid högre utbildningsanstalter för dessa fack samt dessutom personer, som är intresserade av konstuppfostran, smakskolning och andra hit hörande frågor. Deltagarantalet uppskattas till omkring 1 500. I en preliminär kostnadsberäkning har vissa utgifter för kongressen upptagits till 57 000 kronor, vilket belopp beräknas kunna täckas av inkomster av kongressavgifter, annonser och vissa platshyror vid utställningar. Utöver nämnda belopp av 57 000 kronor räknar kongressbestyrelsen med en kostnad av 15 000 kronor för bidrag till inbjudna utländska föreläsare och utställare samt en kostnad av 10 000 kronor för vissa utgifter i samband med utställning av svenska elevarbeten m. m.

Kongressen för plastikkirurgi. Initiativet till denna första internationella kongress för plastikkirurgi har tagits av Nordisk Plastikkirurgisk Förening. Kongressen, som är avsedd att hållas den 1—4 augusti 1955 i Stockholm med ett symposium i Uppsala den 5 augusti samma år, antages av de för kongressen *kommitterade* komma att samla deltagare till ett antal av cirka 500 från omkring 35 länder. Utgifterna beräknas till 80 500 kronor, medan inkomster av kongressavgifter, donationer och reklam uppskattas till 45 000 kronor. Bland de största utgiftsposterna märkes 22 000 kronor till ledning och sekretariat, 12 500 kronor till trycksaker och 10 000 kronor till representation.

Cardiologkongressen avses skola hållas i Stockholm under andra veckan i september 1956. En redogörelse för kongressen och de beräknade kostnaderna för dess anordnande har lämnats i 1954 års åttonde huvudtitel, s. 594. Utgifterna har uppskattats till 343 200 kronor och in-

komsterna av kongressavgifter till 100 000 kronor. *Organisationskommittén* för kongressen har tidigare hemställt om ett statsbidrag av 150 000 kronor. För innevarande budgetår har under förevarande anslag anvisats ett belopp av 25 000 kronor såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för kongressen. *Organisationskommittén* anholder nu om ett bidrag av 125 000 kronor utöver nämnda belopp å 25 000 kronor.

Departementschefen. Under detta anslag torde för nästa budgetår böra i första hand anvisas medel för bidrag till bestridande av kostnaderna för de tre internationella kongresser, som enligt den lämnade redogörelsen avses skola hållas i Sverige under år 1955. För kongressen *pour l'Etude des Bronches* har begärts ett bidrag¹ av 113 400 kronor. Jag förordar, att statsbidraget till denna kongress avväges till 75 000 kronor. Mot de för nionde internationella konstkongressen och första internationella kongressen för plastikkirurgi begärda bidragsbeloppen har jag ingen erinran. Jag räknar för dessa två kongresser med bidrag av 25 000 kronor respektive 35 000 kronor.

Beträffande andra europeiska cardiologkongressen, som avses skola äga rum först i september 1956, får jag erinra om att jag vid anmälan i 1954 års åttonde huvudtitel (s. 596) av frågan om bidrag av statsmedel till kostnaderna för denna kongress förklarade mig icke kunna räkna med ett högre totalt bidragsbelopp än 120 000 kronor. Jag har icke funnit anledning att ändra min ståndpunkt i denna fråga. För innevarande budgetår har till kongressen anvisats ett bidrag av 25 000 kronor. För nästa budgetår bör enligt min mening anvisas ett ytterligare bidrag av 45 000 kronor. Det därefter återstående bidragsbeloppet beräknar jag alltså till högst 50 000 kronor.

Vid bifall till vad jag nu förordat torde förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras med 180 000 kronor. Detta innebär en anslagshöjning med 30 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 180 000 kronor.

[390] 14. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	850 000 ¹	818 094
1952/53	850 000	755 047
1953/54	900 000	665 791
1954/55 (statsliggaren s. 777)	850 000	
1955/56 (förslag)	600 000	

¹ Härav å tilläggsstat II 100 000 kronor.

Kostnaderna för kommittéer och utredningar har under en följd av år uppgått till betydande belopp och även för nästa budgetår räknar jag med avsevärda utgifter för ändamålet. Med hänsyn till att en viss reservation torde komma att föreligga å anslaget vid utgången av innevarande budgetår, synes det mig emellertid vara tillräckligt, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 600 000 kronor, vilket innebär en minskning med 250 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

[391] **15. Extra utgifter.** Detta reservationsanslag är nu upptaget med 240 000 kronor. Nettoutgiften å anslaget utgjorde under sistförflutna budgetår, då anslaget var uppfört med samma belopp, i runt tal 199 725 kronor. Emellertid anvisade Kungl. Maj:t under samma budgetår från anslaget cirka 250 000 kronor. Anslaget belastas regelmässigt av vissa årligen återkommande utgifter av skilda slag, vilka icke ansetts vara av sådan natur, att särskilda anslagsmedel för ändamålet bort anvisas under åttonde huvudtiteln, och därjämte av en mängd tillfälliga utgifter av engångsanslags karaktär, ofta av så brådskande art eller av sådan beskaffenhet, att riksdagens medverkan icke ansetts böra ifrågasättas. För nästa budgetår räknar jag med stark belastning å anslaget för tillgodoseende av vissa ändamål, för vilka särskilda anslag icke ansetts böra upptagas i riksstaten. Jag anser mig likväl icke böra föreslå någon höjning av anslaget utan förordar, att detsamma uppföres med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Extra utgifter* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 240 000 kronor.

[392] **16. Barntillägg åt vissa lärare vid högre kommunala skolor.** Barntilläggen utgår övergångsvis för barn intill 16 års ålder och kommer helt att upphöra under innevarande budgetår. Då skolornas rekvisition av medel till barntilläggen sker efter budgetårets utgång, torde anslag för ändamålet böra anvisas även för nästa budgetår. Anslaget, som nu är uppfört med 1 500 kronor, torde för nästa budgetår kunna sänkas till 1 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Barntillägg åt vissa lärare vid högre kommunala skolor* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

Sammanfattning

Huvudtitelns slutsumma, i den av 1954 års riksdag godkända
 riksstaten utgörande 986 380 200
 skulle vid bifall till de i det föregående framställda förslagen
 för budgetåret 1955/56 komma att uppgå till 1 064 665 800
 innebärande en höjning med 78 285 600
 Förändringarna inom huvudtitelns avdelningar framgår av följande sam-
 manställning:

Avdelning	Anvisat 1954/1955	Äskat 1955/56	Ökning eller minskning
A. Ecklesiastikdepartementet	1 109 300	1 159 500	+ 50 200
B. Arkiv, bibliotek och museer	7 223 000	7 318 500	+ 95 500
C. Kyrkliga ändamål	6 271 300	6 467 400	+ 196 100
D. Akademier m.m.	4 289 900	5 528 700	+ 1 238 800
E. Universiteten, den medi- cinska undervisningen m.m.	58 389 800	64 571 000	+ 6 181 200
F. Tekniska högskolor	17 748 100	17 306 000	— 442 100
G. Skolöverstyrelsen	4 721 500	5 078 000	+ 356 500
H. Allmänna läroverken m.m.	183 978 900	190 639 500	+ 6 660 600
I. Folkskoleväsendet m.m...	613 211 800	647 899 900	+ 34 688 100
J. Yrkesutbildningen	46 586 300	69 863 800	+ 23 277 500
K. Folkbildningsåtgärder i övrigt	16 740 700	21 018 700	+ 4 278 000
L. Gymnastiska centralinsti- tutet m.m.	577 800	611 600	+ 33 800
M. Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m.m.	10 664 800	12 292 400	+ 1 627 600
N. Diverse	14 867 000	14 910 800	+ 43 800
Summa kronor	986 380 200	1 064 665 800	+ 78 285 600

Åttonde huvudtiteln föreslås för budgetåret 1955/56 höjd med i runt tal 78 miljoner kronor, varav i runt tal 25 miljoner kronor är att räkna som icke automatiska utgiftstegringar. En av anledningarna till att utgiftstegringen kunnat begränsas till detta belopp är ett minskat anslagsbehov på 10 miljoner kronor till skolmåltider. Av de förslag till utgiftsökningar av icke automatisk natur, som framlägges under åttonde huvudtiteln, torde några såsom varande av mer allmänt intresse sammanfattningsvis böra omnämnas.

Till restaurering av domkyrkorna i Växjö och Västerås föreslås bidrag med 300 000 resp. 600 000 kronor, varav för nästa budgetår 100 000 resp. 200 000 kronor.

Till uppförande av en nybyggnad för Kiruna geofysiska observatorium föreslås statsbidrag på 500 000 kronor. I detta sammanhang kan även nämnas förslag om en sammanlagd medelsanvisning av 750 000 kronor, varav 300 000 kronor för budgetåret 1955/56, till Sveriges deltagande i det s. k. tredje internationella geofysiska året.

Ett flertal nya befattningar vid universiteten, Stockholms högskola och vissa fackhögskolor föreslås inrättade, däribland följande högre lärarbefattningar, nämligen vid *Uppsala universitet* två pedagogiska lektorat, varav ett i litteraturhistoria med poetik och ett i romanska språk, ett universitetslektorat i amerikansk filologi samt en docentbefattning, vid *Lunds universitet* ytterligare en professur inom ämnesområdet psykologi och pedagogik, en laboratur i numerisk analys, ett pedagogiskt lektorat i tyska samt en docentbefattning, vid *Göteborgs universitet* en personlig professur i etnografi för docenten K. G. Izikowitz, ett pedagogiskt lektorat i svenska språket, en forskardocentbefattning samt tre docentbefattningar, vid *Karolinska mediko-kirurgiska institutet* en docentbefattning, vid *Stockholms högskola* två professurer, varav ytterligare en i litteraturhistoria med poetik och ytterligare en i geografi, en laboratur i organisk kemi och biokemi, en forskardocentbefattning samt åtta docentbefattningar, vid *Tekniska högskolan i Stockholm* två professurer, varav ytterligare en i matematik och en i skeppsbyggnad, samt en docentbefattning och slutligen vid *Chalmers tekniska högskola* en professur i stadsbyggnad samt en docentbefattning.

Som en nyhet föreslås inrättande av fem tjänster i Ce 30 som kliniska forskare (forskningsläkare), vilka efter förslag av medicinska forskningsrådet skall förordnas av universitetskanslern.

Materielanslagen vid universiteten och högskolorna föreslås höjda med icke oväsentliga belopp. Även för de statliga forskningsråden förordas anslagshöjningar. Sålunda föreslås anslaget till främjande av medicinsk forskning höjt med 500 000 kronor till 2 miljoner kronor, anslaget till främjande av naturvetenskaplig forskning med 400 000 kronor till 1,8 miljoner kronor och anslaget till främjande av samhälls- och rättsvetenskaplig forskning med 25 000 kronor till 450 000 kronor. Bidraget till främjande av humanistisk forskning föreslås höjt med 75 000 kronor till 775 000 kronor samt anslaget till atomenergiforskning med 300 000 kronor till 2 775 000 kronor.

Anslagsmedlen till naturastipendier föreslås höjda med 818 000 kronor till 2 780 000 kronor.

De kommunala gymnasierna i Borlänge, Enköping, Falköping, Filipstad, Nässjö och Ängelholm föreslås till förstатligande. I Nederkalix, Stockholm och Linköping föreslås upprättande av försöksgymnasier. Statsbidrag föreslås till Solbacka läroverk.

Efter noggranna prognosundersökningar av lärarbehovet föreslås nedläggande av folkskoleseminariet i Hälsingborg och småskoleseminariet i Falun.

Statsbidrag föreslås till handelsgymnasiet i Borås samt till två nya folkhögskolor.

Förslag framlägges om genomförande av en skolbiblioteksreform, vilken för nästa budgetår beräknas medföra utgiftsökningar på i runt tal 1,8 miljoner kronor.

Anslaget till bidrag till studieförbundens organisations- och administrationskostnader föreslås höjt med 400 000 kronor till 1 955 000 kronor.

Slutligen aviseras en särskild proposition angående reformering av yrkesutbildningen, innebärande en anslagshöjning med preliminärt beräknat belopp av 15 miljoner kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Margareta Almling.

REGISTER

till

Åttonde huvudtiteln för budgetåret 1955/56

A. Ecklesiastikdepartementet

Sld.		Kronor
	Ecklesiastikdepartementet:	
1.	Avlöningar	1 055 000
3.	Omkostnader	104 500
	Säger för ecklesiastikdepartementet	1 159 500

B. Arkiv, bibliotek och museer

Riksarkivet:

4.	Avlöningar	821 200
7.	Omkostnader	56 800
8.	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten	8 000
9.	Fortsatt utgivande av sådana handlingar, som äro av vikt för fädernes- landets historia	2 500

Lands- och länsarkiven:

9.	Avlöningar	654 700
11.	Omkostnader	119 500
12.	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten	4 000
13.	Bokbindning och konservering av arkivalier	10 000

Kungl. biblioteket:

13.	Avlöningar	956 500
16.	Omkostnader	194 800
19.	Bokinköp och bokbindning	475 000

Stifts- och landsbiblioteken:

19.	Avlöningar	256 000
21.	Omkostnader	9 800
21.	Bokinköp och bokbindning m. m.	56 200

Nationalmuseet:

22.	Avlöningar	708 800
24.	Omkostnader	141 800
25.	Underhåll och ökande av samlingarna m. m.	132 500

Livrustkammaren:

25.	Avlöningar	196 700
26.	Omkostnader	25 300

Naturhistoriska riksmuseet:

27.	Avlöningar	1 046 300
29.	Omkostnader	148 100
30.	Materiel m. m.	231 000

Statens etnografiska museum:

32.	Avlöningar	155 000
33.	Omkostnader	60 400
33.	Underhåll och ökande av samlingarna m. m.	6 000
34.	Medelhavsmuseet	87 900
35.	Bidrag till nordiska museet	404 900
35.	Bidrag till ombyggnads- och reparationsarbeten å nordiska museets byggnad	165 000

Sid.	Kronor
36. Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund	70 600
36. Bidrag till musikhistoriska museet	52 900
37. Bidrag till Drottningholms teatermuseum	31 800
37. Bidrag till stiftelsen Thielska galleriet	10 000
37. Bidrag till svenska skolmuseet	3 500
37. Bidrag till stiftelsen Carl och Olga Milles' Lidingöhem	15 000
Säger för arkiv, bibliotek och museer	7 318 500

C. Kyrkliga ändamål

Domkapitlen och stiftsnämnderna:

38. Avlöningar	782 700
42. Omkostnader	135 500
45. Kostnader för skogsbiträden	1 000
46. Iordningställande av vissa lokaler för domkapitlet och stiftsnämnden i Strängnäs m. m.	6 500
47. Kleresistaten	7 000
48. Vissa ersättningar till kyrkofonden	5 050 800
48. Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m.	60 100
51. Stipendier för utbildande av präster, förtrogna med finska och lapska språken	4 800
51. Kyrkors underhåll	2 000
51. Bidrag till restaurering av Linköpings domkyrka	1 000
52. Bidrag till restaurering av Växjö domkyrka	100 000
63. Bidrag till restaurering av Västerås domkyrka	200 000
63. Ersättningar till kyrkor	80 000
64. Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord	1 000
64. Bidrag till stipendier för utbildande av diakoner för kyrklig och social tjänst	10 000
64. Bidrag till svenska ekumeniska nämnden	25 000

Säger för kyrkliga ändamål 6 467 400

D. Akademier m. m.

66. Bidrag till svenska akademien	2 300
Vetenskapsakademien:	
66. Bidrag till forskningsinstitutet för experimentell fysik	458 000
67. Bidrag till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland	61 400
67. Bidrag till uppförande av nybyggnad för Kiruna geofysiska observatorium	500 000
77. Bidrag till vetenskaplig verksamhet i övrigt	56 900
Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien:	
Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.:	
77. Avlöningar	1 344 000
86. Omkostnader	245 700
88. Inredning och utrustning	65 000
89. Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen	*365 000
Statens historiska museum m. m.:	
89. Underhåll och ökande av samlingarna	50 000
Riksantikvarieämbetet:	
90. Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken	255 000
95. Fornminnesinventering	195 000

* Beräknat belopp.

Sld.		Kronor
	Ostasiatiska arkeologiska samlingarna:	
96.	Avlöningar	62 700
97.	Omkostnader	5 900
	Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan:	
97.	Avlöningar	362 100
100.	Omkostnader	89 700
101.	Undervisningsmateriel m. m.	62 800
102.	Stipendier m. m.	30 000
	Musikaliska akademien med musikhögskolan:	
102.	Avlöningar	899 800
108.	Omkostnader	52 400
108.	Inköp och bindning av böcker och musikalier samt underhåll och vård av instrument	35 000
109.	Stipendier m. m.	30 000
110.	Inredning och utrustning av nya lokaler	300 000
Säger för akademier m. m.		5 528 700

E. Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.

	Universitetskanslersämbetet:	
114.	Avlöningar	172 000
115.	Omkostnader	18 500
	Uppsala universitet:	
115.	Avlöningar	10 950 000
139.	Omkostnader	848 000
139.	Materiel m. m.	1 939 000
142.	Nyanskaffning av apparater m. m.	410 000
143.	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket	400 000
143.	Inredning och utrustning av nya lokaler	200 000
	Lunds universitet:	
145.	Avlöningar	9 870 000
160.	Omkostnader	655 000
161.	Materiel m. m.	1 651 000
163.	Nyanskaffning av apparater m. m.	319 200
165.	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket	385 000
165.	Inredning och utrustning av nya lokaler	225 000
168.	Inredning och utrustning av nya lokaler för universitetsbiblioteket m. m.	950 000
	Göteborgs universitet:	
170.	Avlöningar	3 590 000
181.	Omkostnader	298 000
182.	Materiel m. m.	706 000
183.	Nyanskaffning av apparater m. m.	130 000
183.	Bokinköp och bokbindning för medicinska fakultetens bibliotek	75 000
184.	Bidrag till Göteborgs stad för verksamheten vid medicinska fakultetens bibliotek	86 600
187.	Utrustning	200 000
	Karolinska mediko-kirurgiska institutet:	
189.	Avlöningar	4 375 000
202.	Omkostnader	537 000
203.	Materiel m. m.	1 075 000
204.	Nyanskaffning av apparater m. m.	150 000
205.	Bokinköp och bokbindning för biblioteket	61 000
206.	Engångsanslag för vissa institutioner	1 410 000
214.	Bidrag till fysiologisk-akustisk forskning	20 000
215.	Bidrag till Stockholms högskola	6 738 000
243.	Bidrag till anordnande av en internationell engelskspråkig kurs vid Stockholms högskola	81 800

Sid.	Kronor
244. Ersättning för vissa till Stockholms högskola upplåtna lokaler	25 000
Tandläkarhögskolan i Stockholm:	
244. Avlöningar	2 493 000
249. Omkostnader	569 000
250. Bokinköp och bokbindning	15 000
251. Nyanskaffning och underhåll av utrustning	140 000
Tandläkarhögskolan i Malmö:	
251. Avlöningar	2 344 000
252. Omkostnader	548 500
253. Bokinköp och bokbindning m. m.	14 500
254. Nyanskaffning och underhåll av utrustning	70 000
Tandläkarhögskolorna:	
254. Bidrag till elever för anskaffande av instrument	220 000
255. Bidrag till driften av amanuenskliniker	150 000
256. Anordnande av utbildning för tandtekniker och tandsköterskor	165 000
Gemensamma universitetsändamål:	
257. Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater	20 900
258. Kurser i krigskirurgi m. m.	7 500
258. Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer	50 000
260. Naturastipendier åt studerande vid universiteten m. fl. läroanstalter	2 780 000
265. Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar	550 000
265. Stipendier för framjande av hogre vetenskapliga studier	1 680 000
266. Resestipendier åt ordinarie lärare m. fl.	65 000
267. Gastföreläsningar	65 000
268. Bidrag till framjande av medicinsk forskning vid universiteten m. fl. läroanstalter	663 000
269. Klinisk forskning	107 000
273. Ämnes- och fakultetskonferenser	15 000
273. Extra utgifter	300 000
273. Bidrag till Stockholms högskolors rektorskonvents verksamhet	15 000
Rasbiologiska institutet:	
274. Avlöningar	116 300
275. Omkostnader	13 300
275. Materiel m. m.	31 100
Farmaceutiska institutet:	
275. Avlöningar	456 300
279. Omkostnader	50 600
280. Materiel m. m.	65 000
280. Inredning och utrustning av nya lokaler	150 000
Ortnamnskommissionen:	
282. Avlöningar	123 500
283. Omkostnader	23 300
283. Insamling och bearbetning av vetenskapligt material	40 000
284. Bidrag till institutet för ortnamns- och dialektforskning i Göteborg	21 000
Landsmålsarkiven:	
285. Avlöningar	285 600
286. Omkostnader	25 000
287. Insamling och bearbetning av vetenskapligt material	92 500
288. Bidrag till institutet för folkminnesforskning i Göteborg	22 300
289. Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden vid universiteten m. m.	200 000
289. Bidrag till instituten för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning	613 900

sid.	Kronor
291. Kurser för fortsatt utbildning av befattningshavare i kommunal och social tjänst	5 000
291. Föreläsnings- och repetitionskurser för läkare	10 000
Garantilånenämnden:	
292. Avlöningar	57 000
293. Omkostnader	21 100
293. Kostnader för statlig kreditgaranti för vissa studielån	75 000
293. Kostnader för avskrivning av studielån med statlig kreditgaranti till studenter m. fl.	10 000
294. Bidrag till inventarier i studentbostadshus	400 000
295. Bidrag till Sveriges förenade studentkårer för redigering av ett register över vissa licentiat- och doktorsavhandlingar	2 200
295. Bidrag till anordnande av praktisk-pedagogiska utbildningskurser för blivande läroverkslärare m. m.	38 600
296. Kurser för utbildande av laboratoriebiträden	23 900
Säger för universiteten, den medicinska undervisningen m. m.	64 571 000

F. Tekniska högskolor

Överstyrelsen för de tekniska högskolorna:	
298. Avlöningar	65 700
298. Omkostnader	15 300
Tekniska högskolan i Stockholm:	
299. Avlöningar	6 010 000
315. Omkostnader	1 089 500
316. Materiel m. m.	2 140 000
318. Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	100 000
319. Resebidrag till studerande	15 000
319. Inredning och utrustning av nya lokaler	1 700 000
Chalmers tekniska högskola:	
319. Avlöningar	3 431 000
329. Omkostnader	583 500
330. Materiel m. m.	1 350 000
333. Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	100 000
333. Resebidrag till studerande	5 000
333. Inredning och utrustning av nya lokaler	463 000
Gemensamma ändamål vid de tekniska högskolorna:	
335. Stipendier för främjande av högre tekniska studier	93 000
336. Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar	25 000
337. Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden m. m.	50 000
337. Resestipendier åt lärare m. fl.	70 000
Säger för tekniska högskolor	17 306 000

G. Skolöverstyrelsen

Skolöverstyrelsen:	
338. Avlöningar	3 812 000
346. Omkostnader	666 000
347. Forsöksverksamhet m. m.	600 000
Säger för skolöverstyrelsen	5 078 000

H. Allmänna läroverken m. m.

Allmänna läroverken:	
359. Avlöningar	121 800 000
392. Omkostnader	606 500
393. Bokinköp och bokbindning	535 000
393. Bidrag till ljus- och vedkassorna	2 590 000
394. Ersättning för djäknepennningar m. m.	8 500

Sid.	Kronor
394. Avlöning åt deltagare i praktiska lärarkurser m. m.	2 140 000
395. Kompletteringsgymnasier	115 000
Direktionen över Stockholms stads undervisningsverk:	
396. Avlöningar	38 100
397. Omkostnader	9 200
Kommunala läroverk:	
398. Understöd åt vissa kommunala gymnasier m. m.	685 000
399. Bidrag till kommunala flickskolor	14 700 000
399. Bidrag till kommunala realskolor	6 400 000
399. Bidrag till praktiska kommunala realskolor	9 200 000
402. Bidrag till hälsovården vid vissa högre kommunala skolor	130 000
Privatläroverk:	
402. Bidrag till vissa privatläroverk	*7 670 000
402. Bidrag till vissa internatläroverk	211 000
404. Ersättning åt vissa lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter	11 000
Statens skolköksseminarium:	
404. Avlöningar	270 000
407. Omkostnader	35 000
407. Bidrag till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala	619 500
412. Bidrag till seminariet för huslig utbildning i Umeå	169 000
415. Understöd till vissa handarbets- och skolköksseminarier	138 000
416. Läroboksnämnden	45 600
416. Centralnämnden för skolungdomsutbytet med utlandet	15 000
416. Intagningsnämnder vid vissa allmänna läroverk m. fl. läroanstalter	17 000
417. Kurser för lärare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter	85 000
418. Fortbildningskurser i hygien för lärare, skolläkare och skolsköterskor	63 000
419. Språkassistentverksamhet vid högre läroanstalter	84 800
420. Resestipendier åt lärare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter	80 000
420. Vissa åtgärder för avhjälpande av lärarbristen vid högre skolor	900 000
Psykologisk-pedagogiska institutet:	
422. Avlöningar	69 600
424. Omkostnader	13 200
424. Bokinköp och bokbindning vid pedagogiska biblioteket	17 500
425. Undersökningar och kurser	160 000
425. Vissa kostnader för student- och realexamina	722 000
427. Studiebidrag och stipendier åt lärjungar vid allmänna läroverk m. fl. läroanstalter	19 000 000
427. Stipendier för studier genom korrespondens och vid enskilda realskolor med kombinerad undervisning	1 000
429. Bidrag till inrättande av skolhem för lärjungar vid högre läroanstalter	1 200 000
431. Bidrag till avlönande av föreståndare vid skolhem för lärjungar vid högre läroanstalter	85 000
Säger för allmänna läroverken m. m. 190 639 500	

I. Folkskoleväsendet m. m.

Anstalter för lärarutbildning m. m.

Lärarhögskolan i Stockholm:

432. Avlöningar	*90 000
432. Omkostnader	*25 000
432. Bidrag till Stockholms stad för nybyggnad av småskola m. m.	*2 000 000

Folkskoleseminarierna:

433. Avlöningar	16 650 000
453. Omkostnader	1 373 100

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
454.	Materiel, böcker m. m.	375 000
455.	Utrustning	400 000
Småskoleseminarierna:		
456.	Avlöningar	4 139 000
458.	Omkostnader	457 900
460.	Materiel, böcker m. m.	83 000
460.	Utrustning	65 000
461.	Befordringskurser för folkskollärare	600 000
463.	Sarskoleseminariet i Stockholm	70 000
465.	Bidrag till Ericastiftelsen	107 100
469.	Bidrag till August Abrahamsons stiftelse för slöjdlararutbildning	50 000
478.	Kurser för lärare m. fl. vid läroanstalter tillhörande folkundervisningen	552 200
485.	Resestipendier åt lärare vid vissa till folkundervisningen hörande läroanstalter	50 000
486.	Stipendier åt folkskollärare för vinnande av behörighet att undervisa i engelska	195 000

Folkskolinspektionen

Folkskolinspektionen:

486.	Avlöningar	1 775 000
488.	Omkostnader	454 100

Skolmältider

489.	Bidrag till anordnande av skolmältider	24 000 000
493.	Bidrag till anskaffande av inventarier för skolmältider	800 000

Folkskoleväsendet

Folkskolor m. m.:

494.	Bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor	447 200 000
499.	Forsökskostnadsbidrag	*200 000
499.	Studiehjälp åt elever i försöksdistrikten	1 100 000
500.	Bidrag till hälsovården vid folk- och småskolor	1 520 000
501.	Resekostnadsersättningar åt skolläkare vid folk- och småskolor	60 000
502.	Bidrag till avlöning åt lärarinnor i hushållsgöromål vid särskilda anstalter	1 000
502.	Bidrag till avlöning åt lärare för vid statsunderstodda sjukvårdsanstalter och vid vissa barnhem intagna barn i skolåldern	565 000
503.	Folkundervisningens framjande i rikets nordligaste gränssorter m. m.	280 000
509.	Bidrag till avlöning åt föreståndarinnor och biträdande föreståndarinnor vid folkskolans skolhem	890 000
514.	Bidrag till inackordering av skolbarn i skolhem eller enskilda hem	2 200 000
515.	Bidrag till anordnande av skolskjutsar för skolpliktiga barn	27 000 000
516.	Bidrag till kostnaderna för tillhandahållande av fria laroböcker m. m.	9 600 000
517.	Bidrag till vissa byggnadsarbeten	59 800 000
519.	Bidrag till vissa fullbordade byggnadsarbeten	3 000 000
519.	Byggnadsbidrag för vissa äldre undervisningslokaler	360 000
520.	Hysesbidrag för undervisningslokaler m. m.	1 500 000
521.	Bidrag till undervisningsmateriel	2 800 000
523.	Byggnadsbidrag till tjänstebostäder	5 500 000
525.	Övergångsbidrag till tjänstebostäder	200 000
525.	Bidrag till Skytteanska skolan i Tärna	44 500
526.	Anordnande av kombinerad korrespondens- och radioundervisning	400 000

Nomadskolor:

528.	Avlöningar	898 000
532.	Omkostnader	420 600
534.	Fortsättningskolundervisning för nomadbarn	52 900

* Beräknat belopp.

		Kronor
Sid.	Fortsättningskolor:	
534.	Bidrag till avlöning åt lärare	5 000 000
535.	Bidrag till centralisering av fortsättningskolväsendet	1 200 000

Högre folkskolor och folkhögskolor

Högre folkskolor:		
536.	Understöd	370 000
537.	Bidrag till arvoden åt skolläkare m. m.	1 000
Folkhögskolor:		
537.	Understöd	8 620 000
542.	Bidrag till arvoden åt skolläkare	27 500
543.	Förberedande samhällsvetenskapliga kurser	46 500
543.	Studiebidrag och stipendier åt elever	4 620 000
545.	Understöd för utbildning av lärare	14 500

Abnormundervisningen

Läroanstalter för blinda:		
546.	Avlöningar	1 037 000
551.	Omkostnader	354 600
Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte:		
553.	Avlöningar	636 000
556.	Omkostnader	215 300
557.	Skrivmaskiner åt avgående blindskolelever	20 600
557.	Resor för blindskolelever jämte åtföljande vårdare	41 500
558.	Arvoden åt blivande blindlärare	4 500
558.	Tryckning av blindskrifter	20 000
558.	Bidrag till anskaffande av böcker åt blinda	10 000
Skolor för döva:		
559.	Avlöningar	3 532 000
565.	Omkostnader	1 477 300
567.	Engångsanskaffning av utrustning m. m.	48 000
570.	Resor för elever jämte åtföljande vårdare	90 000
570.	Stipendier åt vissa fortsättningskolpliktiga döva m. fl.	8 000
570.	Arvoden åt blivande lärare för döva	163 300
571.	Utbildningskurs för vårdarinnor	12 000
573.	Bidrag till förskolor och skolhem för döva barn	250 000
574.	Bidrag till bildningsverksamhet bland döva	8 000
Kyrkoherdar och konsulenter för döva:		
574.	Avlöningar	90 900
575.	Omkostnader	35 200
576.	Bidrag till tidning för döva	2 000
576.	Bidrag till Hörselfrämjandet för kursverksamhet	40 000

Säger för folkskoleväsendet m. m. 647 899 900

J. Yrkesundervisningen

Överstyrelsen för yrkesutbildning:		
579.	Avlöningar	*1 372 000
579.	Omkostnader	*177 500
579.	Yrkespedagogisk reformverksamhet	*125 000
Högre tekniska läroverk:		
579.	Avlöningar	6 555 000
588.	Omkostnader	665 200

* Beräknat belopp.

Sid.	Kronor
588. Materiel, böcker m. m.	440 000
590. Föreläsningar och fortbildningskurser	22 000
Konstfackskolan:	
591. Avlöningar	902 000
593. Omkostnader	77 100
593. Undervisningsmateriel m. m.	74 900
594. Understöd åt handelsgymnasier	1 605 000
597. Anordnande av handelsgymnasieexamen för lärjungar från enskild undervisning	22 000
598. Bidrag till grafiska institutet	10 000
600. Bidrag till bergsskolan i Filipstad m. m.	68 000
600. Bidrag till textilinstitutet i Borås	100 900
603. Bidrag till Lennings textilt tekniska institut i Norrköping	80 000
604. Stipendier åt elever vid tekniska fackskolor och andra fackutbildningsanstalter	1 080 000
605. Bidrag till driften av centrala yrkesskolor	*7 364 000
605. Bidrag till driften av lokala yrkesskolor	*31 830 000
605. Bidrag till byggnadsarbeten m. m. vid yrkesskolor	*7 700 000
605. Bidrag till anordnande av kurser för utbildning av elektriska installatörer	75 500
608. Kurs för utbildning av sysselsättnings- och arbetsterapeuter	*57 000
608. Studiebidrag och stipendier åt elever vid yrkesskolor	*7 000 000
608. Utbildning av lärare vid yrkesundervisningen	*532 000
609. Resestipendier åt lärare vid yrkesundervisningen	15 000
609. Främjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare	*385 000
610. Främjande av lärlingsutbildning inom muraryrket m. m.	100 000
612. Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov	5 000
613. Bidrag till vissa omskolningskurser m. m.	1 350 000
616. Bidrag till vissa kurser i cement- och betongteknik	13 700
616. Resestipendier för yrkesutbildning	60 000
Säger för yrkesundervisningen	
	69 863 800

K. Folkbildningsåtgärder i övrigt m. m.

618. Understöd åt folkbiblioteksväsendet	8 588 500
634. Bidrag till bildningsverksamhet bland sjömän	5 000
634. Bidrag till bildningsverksamhet bland fiskare	7 500
635. Understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar	840 500
637. Understöd för anordnande av folkbildningskurser m. m.	172 500
638. Bidrag till kursverksamhet bland samerna	5 000
639. Resekostnadsersättning åt föreläsare	245 000
639. Understöd åt studiecirkelverksamhet	4 850 000
641. Understöd för anordnande av s. k. universitetscirklar	40 000
641. Utbildning av studieledare för folkbildningsarbetet m. m.	88 000
643. Bidrag till studieförbund för organisations- och administrationskostnader	1 955 000
646. Bidrag till verksamheten vid hemgårdar	150 000
647. Bidrag till verksamheten vid studiehem	75 000
647. Utbildning av ungdomsledare	381 500
647. Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet	1 000 000
648. Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer	302 400
648. Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning	735 000
650. Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.	1 134 200
651. Bidrag till Svenska nykterhetsfrämjandet	15 000

Studiehjälpsnämnden:

653. Avlöningar	136 900
655. Omkostnader	18 500

* Beräknat belopp.

Sid.	Kronor
655. Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån	65 000
Statens biografbyrå:	
656. Avlöningar	135 700
657. Omkostnader	19 500
658. Bidrag till Barnfilmkommittén	8 000
659. Bidrag till Samfundet för hembygdsvård	45 000
Säger för folkbildningsåtgärder i övrigt m. m.	21 018 700

L. Gymnastiska centralinstitutet m. m.

Gymnastiska centralinstitutet:	
661. Avlöningar	415 200
665. Omkostnader	114 900
666. Materiel, böcker m. m.	26 100
667. Särskild undervisning i idrott och gymnastik m. m.	9 700
669. Bidrag till Stockholms studenters idrottsförening till lokalhyra m. m. . . .	6 500
669. Undervisning i idrott för högskolestudenter i Stockholm och Göteborg . .	29 200
670. Understöd åt svenska Dalcroze-institutet	10 000
Säger för gymnastiska centralinstitutet	611 600

M. Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.

671. Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker	412 400
672. Bidrag till nämnden för svensk språkvård	20 000
672. Bidrag till främjande av humanistisk forskning	775 000

§ 1 Statens medicinska forskningsråd:

673. Förvaltningskostnader	109 100
674. Främjande av medicinsk forskning	2 000 000

Statens naturvetenskapliga forskningsråd:

676. Förvaltningskostnader	69 000
677. Främjande av naturvetenskaplig forskning	1 800 000
680. Naturvetenskaplig publiceringsverksamhet	365 000
680. Bidrag till publicering av den svenska djuphavsexpeditionens resultat . .	1 000

Statens samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsråd:

681. Förvaltningskostnader m. m.	23 000
681. Främjande av samhälls- och rättsvetenskaplig forskning	450 000

Flyg- och navalmedicinska nämnden:

683. Avlöningar	240 000
686. Omkostnader	22 000
686. Flyg- och navalmedicinsk forskning	200 000
687. Atomenergiforskning	2 775 000
691. Europeiskt samarbete inom kärnforskningen	1 000 000

Matematikmaskinnämnden:

692. Avlöningar	232 000
695. Omkostnader	76 000
696. Materiel m. m.	1 000
696. Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut	160 000
696. Bidrag till medicinska Nobelinstitutets avdelning för biokemi	97 000
697. Bidrag till oceanografiska institutet	107 100
697. Bidrag till internationella meteorologiska institutet i Stockholm	130 000
708. Ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek . . .	600 000
709. Stipendier åt högt förtjänta skönlitterära författare	100 000

Sid.	Kronor
710. Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg	4 800
711. Statens konstråd	13 000
711. Konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader	200 000
712. Bidrag till samfundet De nio	10 000
712. Sveriges deltagande i det s. k. tredje internationella geofysiska året	300 000
Säger för understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.	12 292 400

N. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

719. Slottsbyggnadernas delfond	29 000
719. Byggnadsstyrelsens delfond	10 104 000
719. Uppsala universitets delfond	1 289 000
719. Lunds universitets delfond	1 016 000
719. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark	12 100
720. Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar	24 000
721. Bidrag till svenska institutet i Rom m. m.	93 700
721. Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris m. m.	36 500
722. Bidrag till avlöning av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris . .	10 500
723. Främjande av internationellt-kulturellt samarbete	275 000
723. Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete	250 000
724. Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco	750 000
726. Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige	180 000
728. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	600 000
729. Extra utgifter	240 000
729. Barntillägg åt vissa lärare vid högre kommunala skolor	1 000

Säger för diverse 14 910 800

Summa 1 064 665 800

BIHANG
TILL
RIKSDAGENS PROTOKOLL
ÅR 1955

FÖRSTA SAMLINGEN

FJÄRDE BANDET

*Bilagor till Kungl. Maj:ts proposition nr 1
angående statsverkets tillstånd och behov:
nionde—tionde huvudtitlarna*

NIONDE HUVUDTITELN

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 januari 1955.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Norup, och statsrådet Hjalmar Nilson anmäler de frågor, som tillhör regleringen av utgifterna under riksstatens nionde huvudtitel för budgetåret 1955/56, statsrådet Norup beträffande punkterna 1—144, 163—195, 216—225, 228—230 och 232—235 samt statsrådet Hjalmar Nilson beträffande punkterna 145—162, 196—215, 226, 227 och 231. Föredragandena yttrar därvid följande.

A. Jordbruksdepartementet

[1] 1. Jordbruksdepartementet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	736 000	696 124
1954/55 (statsliggaren s. 779)	712 000	
1955/56 (förslag)	710 000	

Den ene av departementets båda byråchefer i lönegrad Cr 13 tjänstgör allttjämt såsom lantbruksrepresentant i Washington. Man torde kunna utgå från att denna anordning kommer att bestå även under nästa budgetår. Liksom hittills bör någon vikarie å ifrågavarande tjänst icke förordnas.

För nästa budgetår torde medel böra beräknas för avlöning av ytterligare en amanuens i reglerad befordringsgång. Detta medför en kostnadsökning å 11 900 kronor. Vidare bör anslaget höjas med 6 100 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar samt lönegradsuppflyttningar i reglerad befordringsgång. Med hänsyn till belastningen under de senaste budgetåren synes emellertid å andra sidan ordinarieposten kunna nedskäras med 20 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat, skulle ifrågavarande anslag kunna minskas med 2 000 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöning till departementschefen 37 700 (+ 6 200) kronor;
 avlöningar till ordinarie tjänstemän 410 300 (+ 82 300) kronor;
 avlöningar till icke-ordinarie personal 181 000 (+ 54 500) kronor;
 rörligt tillägg 81 000 (— 145 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(37\,700 + 410\,300 + 181\,000 + 81\,000 =) 710\,000$ (— 2 000) kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för jordbruksdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	37 700
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	410 300
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	181 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	81 000
Summa kronor	710 000

b) till *Jordbruksdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 710 000 kronor.

[2] 2. Jordbruksdepartementet: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	60 000	65 673
1954/55 (statsliggaren s. 779)	60 000	
1955/56 (förslag)	61 600	

Allt efter som den ekonomiska kartan utkommer överlämnas exemplar av de nya kartbladen till jordbruksdepartementet. Kartan erfordras bl. a. vid beredningen av vissa ärenden, framför allt ansökningar om tillstånd till förvärv eller försäljning av fastigheter. Antalet kartblad har emellertid numera nått en sådan omfattning, att det torde bli nödvändigt att anskaffa

särskilda skåp för förvaringen. Enligt vad jag inhämtat kan kostnaderna härför beräknas till 1 600 kronor. Jag föreslår därför, att ett belopp av nämnda storlek skall anvisas för ändamålet under delposten till övriga expenser i jordbruksdepartementets omkostnadsstat för nästa budgetår. I detta sammanhang vill jag framhålla, att ifrågavarande kartarkiv avses skola stå till förfogande även för övriga statsdepartement.

Då delposten de senare budgetåren visat sig väl knapp, torde den böra höjas med ytterligare 1 000 kronor. Ifrågavarande delpost skulle alltså behöva uppräknas med $(1\,600 + 1\,000 =) 2\,600$ kronor till 29 000 kronor. Å andra sidan kan posten till reseersättningar med hänsyn till belastningen minskas med 1 000 kronor till 6 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör jordbruksdepartementets omkostnadsanslag för nästa budgetår uppföras med $(60\,000 + 2\,600 - 1\,000 =) 61\,600 (+ 1\,600)$ kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för departementet.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbruksdepartementet*: *Omkostnader för budgetåret 1955/56* anvisa ett förslagsanslag av 61 600 kronor.

B. Lantbruksstyrelsen m. m.**[3] 1. Lantbruksstyrelsen: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	2 092 000	1 844 888
1954/55 (statsliggaren s. 780)	2 205 700	
1955/56 (förslag)	2 211 300	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 8/11 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 91 300 kronor till 2 297 000 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Lantbruksbyrån		
1 byrådirektör i Ce 31 i st. för 1 förste byråagronom i Ce 29	1 836	
Överföring till en nyinrättad husdjursbyrå av 1 byrådirektör i Ca 33, 2 statskonsulenter i Ca 29, 1 assistent i Ce 23, 1 kansliskrivare i Ca 15 samt 1 kontorsbiträde i Ca 8		105 420
Överföring till lantbrukshögskolans och statens lantbruksförsöks avlöningsanslag av 1 assistent i Ce 22		12 300
2. Husdjursbyrån		
1 byråchef i Ca 37	28 236	
2 statskonsulenter i Ca 31	45 624	
1 byråagronom i Ce 27	18 276	
1 assistent i Ce 23	16 464	
3 överkontrollassistenter i Ce 19	35 604	
1 kansliskrivare i Ca 15	11 340	
1 kontorsbiträde i Ca 8	8 652	
1 kontorsbiträde i reglerad befordringsgång	7 896	
3. Undervisningsbyrån		
1 förste byråinspektör i Ce 29 i st. för 1 arvodesavlönad inspektris	17 748	
4. Jordbruksekonomiska byrån		
1 förste aktuarie i Ce 29, 1 amanuens i Cf 21—Ce 25 och 4 kontorsbiträden i Cf 4—Ce 8 i st. för motsv. Cg-tjänster..	—	
5. Sociala byrån		
1 byrådirektör i Ca 29 på övergångsstat avföres ur personalförteckningen		5 721
6. Kameralbyrån		
1 revisionskommisarie i Ca 29 i st. för 1 förste revisor i Ca 29	—	
7. Kanslibyrån		
1 materialförvaltare i Ca 17 i st. för Ca 14	1 512	

	Ökning	Minskning
8. Överförande å ordinarie stat av 2 kontorsbiträden i Ce 8	—	—
9. Löneklassförändringar och reglerad befordringsgång	21 550	—
	214 738	123 441
	+ 91 297	

M o t i v. 1 och 2. I sina anslagsäskanden för innevarande budgetår framlade lantbruksstyrelsen förslag till omorganisation av lantbruksbyrån. Förslaget innebar dels att husdjursärendena skulle utbrytas ur lantbruksbyrån och överflyttas till en husdjursbyrå, dels att den därefter återstående egentliga lantbruksbyrån skulle erhålla en viss personalförstärkning. Rörande behovet av och motiven i övrigt för en sådan omorganisation hänvisar styrelsen till den redogörelse för förslaget, som intagits i 1954 års statsverksproposition (IX ht s. 6 ff) och erinrar om att jag i nämnda proposition framhöll (IX ht s. 13), att jag då icke var beredd att tillstyrka den ifrågasatta omorganisationen. I samband med ärendets behandling i riksdagen fann jordbruksutskottet (JoU 1 s. 9) anledning föreligga att överväga att utbryta husdjursärendena ur lantbruksbyrån och överflytta dem till en särskild byrå. Innan en sådan åtgärd vidtogs, var det emellertid enligt utskottets mening nödvändigt, att den nya byråns organisation gjordes till föremål för ytterligare utredning. Riksdagen beslöt i överensstämmelse härmed (rskr. 9).

Såsom styrelsen framhöll förra året har några mera genomgripande ändringar icke skett i lantbruksbyråns organisation under de senaste 20 åren. Den snabba utvecklingen inom jordbruksnäringen, särskilt husdjursskötseln och vad därmed sammanhänger, har emellertid efter hand lett till en sådan ökning av byråns arbetsuppgifter och arbetsbörda, att en allt större del av arbetskraften måst tagas i anspråk för löpande arbete, samtidigt som svårigheterna vuxit för byråchefen att överblicka och behärska arbetsmaterialet. Efter ytterligare överväganden är styrelsen för sin del alltså jämt övertygad om att spörsmålet kan lösas rationellt endast genom att handläggningen av husdjursärendena överflyttas till en särskild byrå och lantbruksbyrån samtidigt erhåller en förstärkt organisation. Den omorganisation, som styrelsen därför nu ånyo förordar, avviker i princip icke från det förslag, som framlades i fjol. I syfte att minska kostnaderna föreslås emellertid vissa jämkningar i fråga om personaluppsättningen vid såväl den blivande husdjursbyrån som lantbruksbyrån. Kostnadsminskningen har kunnat åstadkommas bl. a. genom att det visat sig möjligt att disponera en något större del av den inom styrelsen redan tillgängliga arbetskraften för de ifrågavarande byråerna. Styrelsen anför härom vidare.

Husdjursbyrån skulle enligt det tidigare förslaget bestå av 1 byråchef i Ca 37, 2 byrådirektörer i Ca 31, 1 byrådirektör i Ce 31, 1 byråagronom i Ce 27, 1 assistent i Ce 23, 1 assistent i Ce 22, 1 kontorist i Ce 13, 1 kontorsbiträde i Ca 8 och 1 kontorsbiträde i reglerad befordringsgång samt

3 överkontrollassistenter i Ce 17. Ett genomförande av förslaget skulle ha medfört en ökning av avlöningskostnaderna för styrelsen med 85 644 kronor. Beträffande de olika befattningshavarnas arbetsuppgifter anfördes, att de tre byrådirektörerna skulle under överinseende av byråchefen handha var sitt av byråns tre huvudsakliga ämnesområden, husdjurskontroll, utfodringsfrågor och frågor rörande husdjursaveln. Byråagronomen avsågs närmast skola biträda byråchefen med det löpande byråarbetet. Kontoristen slutligen skulle föra byråns diarium och register samt vara byråchefens sekreterare.

Vid sina nyssnämnda överväganden har styrelsen funnit, att det åtminstone tills vidare torde bli möjligt för byråchefen å husdjursbyrån att, vid sidan om sina åligganden som chef för byrån, själv omedelbart handha skötseln av en utav byråns huvudsakliga verksamhetsgrenar. I avvaktan på att erfarenheter vinnes härutinnan förordar styrelsen, att den ursprungligen föreslagna tjänsten som byrådirektör i Ce 31 tills vidare icke inrättas. En ovillkorlig förutsättning härför är dock enligt styrelsens mening, att de två för de återstående huvudgrenarna av byråns verksamhet avsedda befattningshavarna verkligen blir fullt kompetenta att självständigt och på eget ansvar fullgöra sina uppgifter under byråchefens inseende. Såväl ur denna synpunkt som med hänsyn till de av styrelsen i tidigare sammanhang redovisade svårigheterna att rekrytera de nuvarande statskonsulenttjänsterna synes det nödvändigt, att de för nämnda befattningshavare avsedda tjänsterna placeras lägst i lönegrad 31. Även om dessa tjänster kan besättas med för ett självständigt handhavande av uppgifterna väl kvalificerade personer, kvarstår dock att det nu framlagda förslaget medför en väsentligt ökad arbetsbörda för byråchefen. En ytterligare förutsättning för förslagets genomförande måste därför vara, att denne erhåller kvalificerat biträde för de uppgifter, för vilkas fullgörande han själv skall ha omedelbart ansvar. I fråga om inrättandet av en byråagronomtjänst i Ce 27 finner styrelsen sig med hänsyn härtill icke kunna göra någon eftergift. Åt denne befattningshavare bör kunna anförtrors att bereda även mera komplicerade ärenden till föredragning och i övrigt biträda med inom byrån förekommande utredningar. Det bör även kunna uppdragas åt honom att mera självständigt handlägga ärenden inom ett begränsat ämnesområde ävensom löpande ärenden i allmänhet av rutinmässig karaktär. Behovet av en befattningshavare för uppgiften att föra byråns diarium och register samt att vara byråchefens sekreterare har styrelsen funnit sig kunna tillgodose genom att till byrån överföra en kansliskrivare i Ca 15. Denna arbetskraft har kunnat friställas för dessa uppgifter genom en nyligen genomförd omorganisation av arbetet på en annan byrå. Härav följer, att den i det ursprungliga förslaget upptagna kontoristtjänsten nu icke skulle behöva inrättas. Styrelsen förutsätter härvid, att kansliskrivartjänstens lönegradsplacering skall omprövas vid uppkommande vakans.

Vidare erinrar styrelsen om att Kungl. Maj:t — med anledning av en utav styrelsen gjord framställning — genom beslut den 30 juni 1954 förordnat, att innehavaren av assistenttjänsten i Ce 22 hos styrelsen, Karl-Ivan Appelgren, med stationering vid svinstamkontrollstationen i Åstorp skulle under tiden den 1 juli—31 december 1954 tjänstgöra vid statens husdjursförsök. I samband med att svinstamkontrollen den 1 juli 1952 överfördes från husdjursförsöken till styrelsen, överflyttades Appelgren från avlöningsstaten för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök till styrelsens avlöningsstat. Styrelsens framställning var motiverad av att den av jordbrukarna själva anordnade svinstamkontrollen förverkligats i snabbare takt än som förutsetts och att verksamheten vid Åstorpsstationen till följd

därav skulle nedläggas redan i maj 1954. Under hänvisning till denna framställning föreslår styrelsen nu, att Appelgren från och med den 1 juli 1955 skall återföras till lantbrukshögskolans avlöningsstat. Erinras må att tjänsten, som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 12 december 1952 angående lönegradsplaceringen av vissa tjänster inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde skall vara placerad i lönegrad 21, enligt samma beslut övergångsvis må bibehållas i lönegrad 22, så länge nuvarande innehavaren kvarstår.

I övrigt innebär styrelsens yrkanden i fråga om husdjursbyråns organisation ingen annan ändring i förhållande till det ursprungliga förslaget än att de båda statskonsulenterna bör få behålla sin nuvarande tjänstetitel även efter den föreslagna uppflyttningen till lönegrad 31. Skälet härtill är icke blott att benämningen statskonsulent bättre än byrådirektörstiteln uttrycker tjänsteinnehållet utan även att denna benämning har gammal hävd inom de kretsar, där befattningshavarna huvudsakligen skall vara verkamma. Beträffande motiveringen för förslaget att inrätta tre överkontroll-assistenttjänster å husdjursbyrån hänvisar styrelsen till vad den anför i sina anslagsäskanden under anslagpunkten Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet (se s. 119 under 1). I detta sammanhang erinrar styrelsen om att det synes vara skäligt, att dessa befattningshavare beredes en mera tryggad anställning än den de åtnjuter hos kontrollnämnden. Bl. a. ur denna synpunkt torde det vara angeläget, att befattningarna nu uppföres på styrelsens personalstat.

Den nya byråns personaluppsättning skulle enligt det sålunda reviderade förslaget bli följande: 1 byråchef i Ca 37, 2 statskonsulenter i Ca 31, 1 assistent i Ce 23, 1 kansliskrivare i Ca 15 och 1 kontorsbiträde i Ca 8, vilka tjänster överflyttas från lantbruksbyrån, samt 1 byråagronom i Ce 27, 3 överkontrollassistenter i Ce 19 och 1 kontorsbiträde i reglerad befördringsgång, vilka tjänster nyinrättas. Förslagets genomförande medför en nettoökning av styrelsens avlöningskostnader med 54 372 kronor. Kostnaderna för avlöning till de tre överkontrollassistenterna och kontorsbiträdet i reglerad befördringsgång motsvaras dock av minskade avlöningskostnader å anslagen till understöd åt kontrollföreningsverksamhet och diverse åtgärder på husdjursavelns område med sammanlagt omkring $(44\,700 + 7\,900 =) 52\,600$ kronor. Med hänsyn jämväl till att den nuvarande assistenttjänsten i Ce 22 hos styrelsen icke skall upphöra utan blott överflyttas till annan statlig myndighet, skulle sålunda inrättandet av en husdjursbyrå enligt styrelsens nu framlagda förslag medföra en nettoökning av statsverkets avlöningskostnader med endast omkring $(54\,400 - 52\,600 + 12\,300 =) 14\,100$ kronor.

I detta sammanhang berör styrelsen även frågan om möjligheterna att till husdjursbyrån överföra jämväl stuteriärendena. Då styrelsen i fjol framlade förslaget om inrättande av en husdjursbyrå, uttalade den, att det enligt dess mening skulle ha varit följdriktigt, om samtliga husdjursärenden — således även stuteriärendena — kunnat sammanföras till husdjursbyrån. Med hänsyn till det ovissa läget inom hästaveln ansåg styrelsen sig dock icke då kunna förorda en sådan åtgärd. Sedermera har chefen för jordbruksdepartementet genom beslut den 30 juni 1954 tillkallat generaldirektören och

chefen för lantbruksstyrelsen C.-H. Nordlander såsom utredningsman för att verkställa utredning om stuteristatens organisation. Styrelsen intar fortfarande den ståndpunkten, att någon ändring beträffande stuteribyrån icke bör vidtagas f. n. Såsom motivering härför framhåller styrelsen i huvudsak följande.

Enligt styrelsens mening bör frågan om att överföra stuteriärendena till den föreslagna husdjursbyrån till en början bedömas ur den synpunkten, om och i vad mån kostnaderna för ärendenas handläggning genom en sådan åtgärd skulle kunna nedbringas för statsverket. För skötseln av stuteriärendena inom styrelsen kommer även i fortsättningen att behövas en högt kvalificerad arbetskraft. Enligt den föreslagna organisationen för husdjursbyrån avses byråchefen själv skola handha en av byråns huvudsakliga verksamhetsgrenar vid sidan av sina chefsgörömmål. Det synes styrelsen utslutet, att han därutöver skulle kunna åläggas ansvaret för de till sin natur så speciella stuteriärendena. Skulle stuteriärendena överflyttas till husdjursbyrån, måste därför enligt styrelsens mening byrån tillföras en befattningshavare, nog kvalificerad att självständigt kunna handlägga dessa ärenden. I detta avseende skulle sålunda någon kostnadsbesparing av betydelse icke stå att vinna. Ej heller i övrigt torde emellertid — åtminstone icke tills vidare — några nämnvärda besparingar kunna göras genom en sammanslagning av stuteribyrån med husdjursbyrån. Det måste nämligen förutsättas, att praktiskt taget hela den nuvarande personalen å förstnämnda byrå skulle behöva överflyttas till husdjursbyrån för att där till en början utslutande syssla med stuteriärenden. I detta sammanhang torde även få erinras om att den nuvarande stuteribyråchefens förordnande så sent som den 26 maj 1954 förlängts på tre år.

Spörsmålet måste emellertid enligt styrelsens mening bedömas jämväl med hänsyn till läget inom hästaveln. Detta är alltså så osäkert, att det på goda grunder måste ifrågasättas om det skulle vara välbetänkt att nu vidtaga en så betydande förändring i ledningen av de statliga åtgärderna till avelns främjande, som en överflyttning av stuteriärendena till en för alla husdjursärenden gemensam byrå skulle komma att innebära. Utan tvivel tillvaratages hästavelns intressen under dess nu rådande, delvis krisbetonade tillstånd bäst och effektivast inom styrelsen, om stuteriärendena såsom hittills tills vidare handlägges på en särskild byrå. Skulle de nu överflyttas till en byrå med väsentliga arbetsuppgifter förlagda till andra — om än närstående — verksamhetsområden, föreligger risk att de icke skulle kunna ägnas en så ingående uppmärksamhet, som läget enligt styrelsens uppfattning kräver. Hårtill kommer att — enligt vad utredningsmannen meddelat styrelsen — de åtgärder, vartill förenämnda utredning rörande stuteriärendens organisation kan antagas leda, icke kan beräknas komma att påverka stuteribyråns arbetsbörda mera märkbart. Med hänsyn hårtill finner sig styrelsen icke kunna förorda att någon ändring nu vidtages i avseende på denna byrå. Styrelsen kommer dock givetvis att även i fortsättningen ha sin uppmärksamhet riktad på denna fråga och att, om ändrade förhållanden framdeles skulle ge anledning därtill, föreslå stuteriärendenas inordnande bland övriga husdjursärenden.

Vad härefter angår frågan om den egentliga lantbruksbyråns organisation är styrelsen alltså av den uppfattningen, att åtgärder måste vidtagas för att avlasta byråchefen en del av hans arbetsbörda. Fullgörandet av uppgiften kräver, att han uppmärksamhet följer utvecklingen inom jordbruket och

dess binäringar samt ständigt står i livlig kontakt med dessa näringars företrädare på olika områden. Såsom förhållandena på byrån nu är, splittras denna verksamhet i alltför stor utsträckning av att han måste ägna avsevärd tid åt handläggning av ett förhållandevis stort antal löpande ärenden. Avsikten är givetvis icke att helt befria byråchefen från att deltaga i dessa ärenden, som är av de mest skiftande slag. För att tillfredsställande arbetsförhållanden för honom skall kunna åstadkommas, torde det vara tillräckligt, om vissa, mera enhetliga grupper av dylika ärenden kunde överlämnas åt annan tjänsteman på byrån för självständigt handhavande. Till de ärendegrupper, från vilka byråchefen lämpligen torde kunna befrias, hör i främsta rummet allt vad som mera omedelbart kan sammanföras under styrelsens befattning med verksamheten vid hushållningssällskapen. Det gäller alltså i huvudsak frågor om sällskapens avlönings- och omkostnadsanslag samt sällskapens demonstrationsgårdsverksamhet och lantbruksmöten, frågor om bidrag till grundkalkning och markkartering samt lån och bidrag till anskaffande av jordbruksmaskiner ävensom frågor rörande växtskydd (berberis, flyghavre, ogräs). Hit hör vidare bl. a. ärenden rörande skydd för pollenöverförande insekter samt rörande fröimport, frökontroll och odling av frö och utsäden. För dessa och andra ärenden, som torde kunna uppdragas åt en självständig föredragande å byrån, bör avses en byrådirektörstjänst. Styrelsen föreslår, att den å byrån befintliga förste byråagronomtjänsten i Ce 29 för detta ändamål omvandlas till en byrådirektörstjänst i Ce 31. Därvid framhåller styrelsen, att den nuvarande innehavaren av tjänsten under byråchefens inseende redan handlägger åtskilliga av nämnda ärendegrupper och att han enligt styrelsens mening är fullt kompetent att övertaga föredragningen av samtliga ifrågavarande ärenden på eget ansvar.

Förslaget innebär sålunda, att styrelsen efter närmare överväganden funnit sig kunna tills vidare avstå från sitt förra året gjorda yrkande om att en tjänst såsom byrådirektör skulle nyinrättas på byrån. Jämväl i fråga om behovet av övriga då för lantbruksbyrån yrkade personalförstärkningar har styrelsen ansett sig böra avvakta någon tids erfarenhet. Styrelsen avser sålunda att närmare pröva möjligheterna för byrån att med nu tillgängliga personalresurser fullgöra sina uppgifter, sedan husdjursärendena utbrutits ur dess verksamhetsområde. Därvid utgår styrelsen från att det i viss utsträckning skall bli möjligt att tillfälligtvis — vid mer eller mindre långvariga arbetstoppar — tillföra byrån arbetskraft från andra delar av verket. Om det vid dessa försök skulle visa sig, att arbetsbalansen å byrån icke kan hållas inom rimliga gränser, torde styrelsen i sinom tid få återkomma med de förslag till utökning av personalen, vartill omständigheterna kan ge anledning.

3. Samma förslag framfördes i anslagsäskandena för innevarande budgetår. Rörande bakgrunden till förslaget hänvisar styrelsen till framställningen i IX ht 1952 s. 6—7 och prop. 1953: 102 s. 21. Styrelsen framhåller, att undervisningsbyråns arbetsbörda vuxit väsentligt, sedan styrelsen år 1952 framlade sitt förslag till omorganisation av byrån, i vilket förslag inrättandet av

ifrågavarande tjänst ingick som en del. Det är därför nu än mer angeläget, att byrån tillföres en arbetskraft, som kan helt ägna sig åt byråns arbete.

4. Fr. o. m. innevarande budgetår har en särskild jordbruksekonomisk byrå inrättats inom styrelsen under ledning av en byråchef i lönegrad Ce 37. Personalen i övrigt innehar icke pensionsberättigande tjänster, vilket medfört rekryteringssvårigheter. Vad angår tjänsten som förste aktuarie framhålles särskilt, att de personer, som kan komma i fråga för denna, redan innehar befattningar med pensionsrätt. Så länge tjänsten avlönas endast med arvode, torde det därför bli förenat med stora svårigheter att besätta densamma. Hittills har detta icke lyckats. Styrelsen föreslår nu, att samtliga tjänster å byrån skall uppföras å extra ordinarie stat. Beträffande biträdespersonalen har förhandlingar härom förts med civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund, varvid styrelsen och förbundet enades om att befattningarna borde inplaceras i reglerad befordringsgång.

5. Innehavaren av tjänsten har avgått med pension med utgången av september 1954. Vid beräkning av styrelsens avlöningsanslag för innevarande budgetår har lön till ifrågavarande tjänsteman beräknats för ett kvartal.

6. Ifrågavarande förste revisorstjänst inrättades i samband med omorganisationen av styrelsen den 1 juli 1948 på förslag av 1947 års centrala lantbrukskommitté (SOU 1948:2) och placerades därvid i lönegrad Ca 27. Tjänstens inrättande föranleddes av att styrelsen skulle ombesörja revisionen av lantbruksnämndernas räkenskaper. Enligt kommitténs mening skulle styrelsen icke vara utrustad med beslutanderätt i anmärkningsmål (prop. 1948:149, s. 111). I sitt yttrande över kommitténs betänkande var riksräkenskapsverket på denna punkt av motsatt uppfattning. Riksräkenskapsverket behandlade även frågan om vilka arbetsuppgifter som i övrigt borde ankomma på revisionskontoret och föreslog i anslutning därtill, att förste revisorsbefattningen borde utbytas mot en tjänst som revisionskommissarie i lönegrad Ca 29. Departementschefen delade riksräkenskapsverkets uppfattning i fråga om kameralbyråns arbetsuppgifter men godtog kommitténs förslag om ifrågavarande tjänstemans lönegradsplacering. På förslag av 1949 års tjänsteförteckningskommitté uppflyttades tjänsten sedermera till lönegrad Ca 29. Tjänstemannens arbetsuppgifter torde i stort sett sammanfalla med de arbetsuppgifter, som ankommer på chef för revisionskontor inom riksräkenskapsverket, vilken har titeln revisionskommissarie och är placerad i lönegrad Ca 29. Styrelsen föreslår därför, att chefen för lantbruksstyrelsens revisionskontor erhåller samma tjänstetitel.

7. Vid förhandlingar med civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund enades styrelsen och förbundet om att styrelsen i sina anslagsäskanden för budgetåret 1955/56 ånyo skulle föreslå uppflyttning av materialförvaltar-tjänsten hos styrelsen från lönegrad Ca 14 till Ca 17. Styrelsen understryker angelägenheten av att denna enligt styrelsens mening välmotiverade uppflyttning kommer till stånd. I övrigt hänvisas till vad styrelsen anfört härom i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår (IX ht 1954 s. 10—11).

8. Av de hos styrelsen anställda extra ordinarie kontorshjälpmedlen beräk-

nas två den 1 juli 1955 fylla förutsättningarna för att erhålla ordinarie tjänst enligt grunderna för reglerad befordringsgång.

9. Uppräkningen avser automatiska utgiftsstegringar.

Departementschefen

Vad först angår lantbruksstyrelsens förslag om inrättande av en husdjursbyrå får jag erinra om att ett liknande förslag framlades i fjol. Vid anmälan av ärendet i 1954 års statsverksproposition förklarade jag mig emellertid icke vara beredd att då tillstyrka förslaget. I samband med riksdagsbehandlingen uttalade jordbruksutskottet beträffande ifrågavarande spörsmål, att anledning förelåg att överväga, att husdjursärendena utbröts ur lantbruksbyrån och överflyttades till en särskild byrå. Innan denna åtgärd kunde vidtagas, syntes det emellertid utskottet nödvändigt, att den nya byråns organisation gjordes till föremål för ytterligare utredning. Riksdagen fattade beslut i överensstämmelse härmed.

Det förslag, styrelsen nu framlagt, innebär att samtliga husdjursärenden — utom stuteriärenden — skall överföras från lantbruksbyrån till den nya byrån. Någon ändring i fråga om stuteribyrån bör enligt förslaget icke övervägas för närvarande. Med anledning härav får jag erinra om att jag genom beslut den 30 juni 1954 tillkallat en utredningsman med uppdrag att utreda stuteristatens organisation. Vidare kommer jag att vid behandlingen av hushållningssällskapens avlöningsanslag anmäla, att jag har för avsikt att låta närmare utreda förutsättningarna för inrättandet av husdjursinstruktörstjänster vid sällskapen, varvid frågan om kontrollnämndens och de vid sällskapen tjänstgörande överkontrollassistenternas ställning bör övervägas. Då resultatet av dessa utredningar kan inverka på frågan om lämplig byråindelning hos styrelsen, bör detta enligt mitt förmenande avvaktas, innan ställning tages till styrelsens organisation. Jag anser mig därför icke heller nu kunna förorda styrelsens förslag.

Beträffande den assistent i lönegrad Ce 22, vilken föreslås skola överflyttas till lantbrukshögskolan, har Kungl. Maj:t genom beslut senast den 10 december 1954 förordnat, att innehavaren av tjänsten med stationering vid svinstamkontrollstationen i Åstorp skulle under tiden fram till den 1 juli 1955 tjänstgöra vid statens husdjursförsök. Jag kommer att vid anmälan av lantbrukshögskolans och statens lantbruksförsöks avlöningsanslag föreslå, att assistenten fr. o. m. nästa budgetår definitivt placeras vid husdjursförsöken. Överföringen medför, att förevarande anslag skall minskas med 12 300 kronor.

De föreslagna uppflyttningarna av en förste byråagronom i lönegrad Ce 29 å lantbruksbyrån och en materialförvaltare i Ca 14 å kanslibyrån kan jag icke tillstyrka. Icke heller torde de ändringar böra genomföras, som styrelsen föreslagit beträffande vissa tjänster å undervisningsbyrån, jordbruksekonomiska byrån och kameralbyrån.

I övrigt biträder jag styrelsens förslag. Sålunda bör en byrådirektörstjänst i lönegrad Ca 29 å övergångsstat avföras ur personalförteckningen samt två

kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ce 8 upptagas på ordinarie stat. Förstnämnda ändring medför en anslagsminskning av 5 700 kronor. Å andra sidan bör anslaget på grund av löneklassförändringar samt lönegradsuppflyttningar i anledning av reglerad befordringsgång höjas med ett belopp, som synes böra bestämmas till 23 600 kronor.

Vid bifall till vad jag nu förordat, behöver lantbruksstyrelsens avlöningsanslag höjas med tillhoppa 5 600 kronor för nästa budgetår.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 1 013 300 (+ 256 000) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 12 800 (oförändrat) kronor;

ersättningar till sakkunniga 21 000 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 862 300 (+ 205 500) kronor;
rörligt tillägg 301 900 (— 455 900) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(1\,013\,300 + 12\,800 + 21\,000 + 862\,300 + 301\,900 =) 2\,211\,300 (+ 5\,600)$ kronor.

Å personalförteckningen bör antalet byrådirektörer i lönegrad Ca 29 å övergångsstat minskas med en samt uppföras två kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lantbruksstyrelsen, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	1 013 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	12 800
3. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	21 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	862 300
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	301 900
Summa kronor	2 211 300

c) till *Lantbruksstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 2 211 300 kronor.

[4] 2. Lantbruksstyrelsen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	283 000	297 910
1954/55 (statsliggaren s. 781)	300 000	
1955/56 (förslag)	303 000	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 8/11 1954) föreslår, att anslaget skall höjas med 47 000 kronor till 347 000 kronor enligt följande beräkning.

	1954/55	Ökning
1. Reseersättningar	126 500	36 000
2. Övriga expenser	134 500	11 000
		47 000

M o t i v. 1. Av de medel, som anvisades för budgetåret 1953/54, 120 000 kronor, förbrukades ett belopp av sammanlagt omkring 119 800 kronor. Under större delen av nämnda budgetår var en av de befattningshavare tjänstledig, vilka regelmässigt har att företaga tjänsteresor i stor omfattning, nämligen chefen för lantbruksavdelningen. Tjänsten som byråchef å lantbruksbyrån var därjämte vakant under förra hälften av samma budgetår. Trots detta kunde förbrukningen hållas inom den anvisade ramen endast genom en strängt restriktiv begränsning av tjänsteresorna med påföljd bl. a., att besök vid lantbruksnämnderna, som är av stor vikt vid ledningen av och kontrollen över de statliga åtgärderna till stöd åt jordbrukets rationalisering, ej på långt när kunde göras i önskvärd omfattning. För nästa budgetår måste styrelsen räkna med att verksamheten icke skall hämmas av sådana omständigheter. Enligt styrelsens beräkningar kan resekostnaderna redan vid sådant förhållande även vid en inom rimliga gränser restriktiv begränsning av reseverksamheten icke hållas inom nuvarande anslagsram, vilken — bortsett från en ökning med 6 500 kronor i anledning av jordbruksekonomiska byråns tillkomst från och med den 1 juli 1954 — är densamma som för budgetåret 1953/54. Härtill kommer emellertid, att genomförandet av det under föregående anslagspunkt framlagda förslaget till omorganisation av lantbruksbyrån måste medföra en viss stegring av styrelsens resekostnader. Förslaget åsyftar att åstadkomma större effektivitet i styrelsens verksamhet genom bl. a. en livligare och mera fördjupad kontakt med arbetet på fältet. Detta förutsätter i sin tur en ökad resefrekvens inom de närmast berörda verksamhetsområdena. För att nämnda ändamål skall kunna tillgodoses samt styrelsens tillsyns- och kontaktverksamhet även i övrigt skall kunna skötas på ett tillfredsställande sätt, är således en viss höjning av anslagsposten ofrånkomlig. Styrelsen föreslår, att posten av denna anledning uppräknas med minst 12 000 kronor.

I övrigt hänför sig höjningen av anslagsposten till genomförandet av styrelsens förslag, att tre överkontrollassistenttjänster skall upptagas på sty-

relsens personalstat. Hela landet avses skola indelas i tre överkontroll-assistentdistrikt, och befattningshavarna kommer att få resa i mycket stor utsträckning. Styrelsen beräknar omkring 8 000 kronor i resekostnader för varje befattningshavare eller sålunda tillhopa omkring 24 000 kronor. Till jämförelse nämnes, att resekostnaderna för en var av de nuvarande överkontrollassistenterna håller sig omkring 6 000 kronor för år, varvid dock bör beaktas, att deras verksamhetsområden icke i något fall omfattar mer än två län.

2. Ökningen sammanhänger med de under styrelsens avlöningsanslag framlagda förslagen rörande utökning av personalen hos styrelsen. För löpande expenser bör beräknas 800 kronor för varje nytillkommande befattningshavare eller ($5 \times 800 =$) 4 000 kronor. För utrustning av engångskaraktär för 1 byråagronom, 1 förste byråinspektör samt 3 överkontroll-assistenter uppskattas medelsbehovet till ($1\,500 + 1\,500 + 4\,000 =$) 7 000 kronor.

Departementschefen

Den av lantbruksstyrelsen under förevarande punkt begärda anslagsökningen har till största delen föranletts av de under nästföregående anslag framlagda förslagen beträffande omorganisation av lantbruksbyrån och utökning av personalen hos styrelsen. Jag torde emellertid få erinra om att jag under nämnda anslagspunkt förklarat mig icke kunna tillstyrka ifrågasvarande förslag. Vid sådant förhållande bortfaller i huvudsak anledningen till de begärda ökningarna. Vad styrelsen anfört beträffande posten till reseersättningar synes dock motivera någon förstärkning av densamma. Jag är emellertid icke beredd att föreslå en högre uppräknings än med 3 000 kronor.

I enlighet härmed bör styrelsens omkostnadsanslag för nästa budgetår upptagas med 303 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för styrelsen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 303 000 kronor.

[5] 3. Lantbruksstyrelsen: Kostnader för utbetalande av producentbidrag

	Anslag
1953/54	94 000
1954/55 (statsliggaren s. 782)	140 000
1955/56 (förslag)	75 000

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall sänkas med 65 000 kronor till 75 000 kronor. Beloppet har beräknats med ledning av uppgifter, som styrelsen inhämtat från lantbruksnämnderna.

Departementschefen

Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslagspunkt för nästa budgetår föranleder icke någon erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksstyrelsen: Kostnader för utbetalande av producentbidrag* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 75 000 kronor.

[6] 4. Lantbruksnämnderna: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	9 155 000	9 206 938
1954/55 (statsliggaren s. 782)	9 339 000	
1955/56 (förslag)	9 457 100	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med ett avrundat belopp av 211 000 kronor till 9 550 000 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
1. 5 förste lantbruksinstruktörer i Ce 19	54 660	
2. 6 tekniker i Cf 15—Ce 17	57 960	
3. 10 kartritningsbiträden i Ce 11 i st. för Cf 4—Ce 8	10 320	
4. 2 kanslibiträden i Ce 11 i st. för 2 kanslibiträden i Ca 11 å övergångsstat	—	—
5. Avförande ur personalförteckningen av 1 kanslibiträde i Ca 11	—	9 684
6. Överförande å ordinarie stat av 3 kontorsbiträden i Ce 8	—	—
7. Löneklassförändringar och reglerad befordringsgång	97 815	
	<u>220 755</u>	<u>9 684</u>
	+ 211 071	

M o t i v. Lantbruksstyrelsen erinrar inledningsvis om att verksamheten vid lantbruksnämnderna efter sin art kan uppdelas i projekteringsverksamhet, låne- och bidragsverksamhet samt verksamhet i övrigt till främjande av jordbrukets rationalisering (allmän service, inköp och försäljning av fastigheter etc.). Omfattningen av verksamheten i dess helhet bestämmes av de anslag som ställes till förfogande för verksamhetens bedrivande. De anslag, som härvidlag har den största betydelsen, är dels de båda förslagsanslagen till avlöningar och omkostnader, dels reservationsanslaget Bidrag till jordbrukets rationalisering och förslagsanslaget Statens avdikningsanslag. För innevarande budgetår är de förstnämnda två anslagen upptagna med 9 339 000 respektive 2 357 000 kronor. För de båda sakanslagen har bidragsramen för samma budgetår fastställts till 17 000 000 respektive 4 000 000 kronor. De belopp, som må disponeras under anslagen, uppgår sålunda till 32 696 000 kronor.

Styrelsen anför vidare.

Hittills har projekterings- samt låne- och bidragsverksamheten inom området för den inre rationaliseringen starkt dominerat nämndernas arbete. Den verksamhet, som huvudsakligen avser att med olika medel underlätta genomförandet av den yttre rationaliseringen, har intagit en mera undanskymd plats. De omständigheter, som framtvingat detta förhållande, har styrelsen tidigare redogjort för, senast i sin framställning om anslag för innevarande budgetår. Styrelsen har även i olika sammanhang omnämnt sina strävanden att bl. a. genom omdisponering av tillgänglig personal söka intensifiera den verksamhet, som tar sikte på den yttre rationaliseringen. Möjligheterna härtill har dock varit synnerligen begränsade, beroende bl. a. på den stora efterfrågan nämndernas projekteringsverksamhet på den inre rationaliseringens område rönt. Till följd av det intensiva rationaliseringsarbete, som på detta område på eget initiativ bedrivits av jordbrukarna efter andra världskrigets slut, har nämligen denna efterfrågan varit så omfattande, att beställningarna till olägenhet för jordbrukarna i stor utsträckning icke kunnat effektueras utan långvarigt dröjsmål, trots att huvuddelen av den fältarbetande personalen disponerats för därmed sammanhängande uppgifter. Något förhållande, som kan tänkas medföra väsentlig ändring härutinnan, kan för närvarande icke skönjas. I viss utsträckning torde dock en omdisponering av personalen kunna möjliggöras genom ett mera effektivt utnyttjande av tillgänglig personal. Förutsättningen härför är dock bl. a., att fältarbetet icke hindras av en otidsenlig och ofullständig fältutrustning eller av brist på resemedel. I övrigt måste ändringen i huvudsak komma till stånd genom en verklig utökning av nämndernas personal.

Styrelsen har därför funnit sig icke kunna avstå från att hemställa om en viss utökning av personalen hos nämnderna och om en viss höjning av nämndernas omkostnadsanslag. Under beaktande av det statsfinansiella läget har styrelsen emellertid vid beräkningen av medelsbehovet för verksamheten vid nämnderna under budgetåret 1955/56 strävat efter att anslagsäskandena skall kunna hållas inom den för budgetåret 1954/55 fastställda ramen eller omkring 32 700 000 kronor. Detta har dock icke varit möjligt utan en viss jämkning av den inbördes avvägningen av anslagen. I huvudsak går den av styrelsen sålunda förordade ändrade avvägningen av anslagen ut på en förstärkning av avlönings- och omkostnadsanslagen med motsvarande nedskärning av de båda sakanslagen. Inom en i stort sett oförändrad anslagsram är det enligt styrelsens mening endast på detta sätt möjligt att få till stånd en alltmer angelägen intensifiering av den yttre rationaliseringen och samtidigt tillgodose ett starkt intresse av en förbättrad service på det inre området. Nedskärningen av sakanslagen har styrelsen givetvis sökt hålla inom sådana gränser, att bidragsverksamheten i stort sett icke annat än i obetydlig mån skall behöva hämmas därav. Det är styrelsens övertygelse, att de olägenheter, som dock måhända kan följa därmed, ur jordbrukarnas synpunkt mer än väl uppväges av nyttan av den förbättring av servicen på såväl den yttre som den inre rationaliseringens område, som styrelsen vill åstadkomma. En snabbare handläggning av ärenden angående torrläggning och täckdikning torde sålunda ur jordbrukets synpunkt vara betydligt viktigare än en obetydlig begränsning av bidragen. På samma sätt torde det vara så angeläget att tillvarata möjligheterna att genom omarrondering samt komplettering med jordbruksjord och skog åstadkomma en lämplig indelning i brukningsenheter att detta måste betecknas som ett primärt önskemål. Erfarenheten har för övrigt visat, att det i dylika fall i regel är viktigast att personal finns tillgänglig, som kan medverka till att åstadkomma en

ändamålsenlig lösning. Är så fallet, blir behovet av bidrag ofta ringa eller intet.

Styrelsen föreslår, att de belopp, som under nästa budgetår må disponeras under ifrågavarande fyra anslag, skall beräknas till sammanlagt (9 550 000 + 2 900 000 + 16 500 000 + 4 000 000 =) 32 950 000 kronor, vilket belopp — om utgiftsökningar av automatisk karaktär å sammanlagt omkring 285 000 kronor frånräknas — understiger den för anslagen för innevarande budgetår fastställda ramen med omkring 30 000 kronor.

Innan styrelsen härfter övergår till att motivera yrkandena under de olika punkterna, erinrar den om att Kungl. Maj:t genom beslut den 7 maj 1954 med anledning av en utav styrelsen gjord framställning uppdragit åt statens organisationsnämnd att i samråd med styrelsen verkställa en undersökning av kontorsorganisationen vid lantbruksnämnderna. I avvaktan på att denna nu pågående undersökning slutföres, har styrelsen funnit sig böra avstå från att i årets petita upptaga vissa tidigare framförda förslag till förstärkning av den för kamerala uppgifter avsedda personalen vid nämnderna.

1. Styrelsen har tidigare i olika sammanhang framhållit betydelsen av att skogligt utbildad personal tillföres lantbruksnämnderna. Avsaknaden av sådan personal har varit så mycket mer kännbar som de skogliga organen inom länen — framför allt skogsvårdsstyrelserna — av olika skäl icke kunnat gå nämnderna tillhanda med expertis i erforderlig utsträckning. Det biträde, nämnderna kunnat erhålla av sådana organ, har därjämte i huvudsak varit begränsat till förvaltningen av nämndernas egna fastigheter. För handläggning av andra skogliga uppgifter har nämnderna i stort sett varit hänvisade till att reda sig utan skogligt biträde eller att från fall till fall anlita sakkunniga utan anknytning till nämnda skogliga organ. Svårigheten att snabbt finna lämpliga sakkunniga i skogliga frågor har medfört, att åtskilliga angelägna ärenden icke kunnat handläggas med erforderlig skyndsamhet. Förutom till förvaltning hänför sig de skogliga uppgifter, som nämnderna har att lösa, väsentligen till den yttre rationaliseringen. De i samband med denna förekommande inköps-, salu- och bytesvärderingarna kräver sålunda i stor utsträckning jämväl skoglig sakkunskap. Detsamma gäller individualplaneringen, vid vilken bl. a. val och arrondering av skogsskiften samt planering av vägar måste ske med hänsyn till den moderna skogsteknikens krav. Även för värdering i samband med beslut om lånegaranti fordras i viss utsträckning skoglig sakkunskap.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1953/54 hemställde lantbruksstyrelsen om en ötokning av antalet lantbruksinstruktörer. Förslaget var främst motiverat av att det efter hand visat sig alltmera angeläget för nämnderna i de skogrikare länen att ha tillgång till egen personal med skoglig utbildning. Visserligen var styrelsen oförhindrad att anställa instruktörer med sådan utbildning, och det skulle även varit möjligt att i begränsad omfattning anställa sådan personal inom ramen för det fastställda antalet dylika befatt-

ningar. För att det mest trängande behovet skulle kunna tillgodoses var dock tillika en viss utökning av antalet tjänster erforderlig. Förslaget avvisades emellertid — liksom de påföljande år framförda förslagen om en förstärkning av personalen för den yttre rationaliseringen — med en hänvisning till att frågan om behovet av åtgärder för förstärkning av ofullständiga jordbruk med skog var föremål för utredning. Styrelsens förslag borde prövas först sedan resultatet av denna utredning förelåg.

Under åren 1953 och 1954 har det varit möjligt för styrelsen att i begränsad utsträckning anställa skogligt utbildad personal inom lantbruksorganisationen. Härigenom har dock hela behovet ingalunda kunnat tillgodoses. Ej heller är det möjligt att anställa sådana befattningshavare å tjänster, avsedda för lantbruksinstruktörer. Visserligen är ett par dylika tjänster vakanta, men medel saknas för deras avlönande. Lön i lönegraden 17 är emellertid därjämte otillräcklig för anställning av dugliga och erfarna skogsmästare. Ett tillgodoseende av ifrågavarande önskemål kräver enligt styrelsens mening i första hand, att ytterligare fem befattningar såsom förste lantbruksinstruktör inrättas. Befattningarna torde tills vidare böra inrättas såsom extra ordinarie. För dylik befattning avser styrelsen att kräva skogsmästarexamen med goda betyg. Då därjämte måste krävas ett icke ringa mått av personlig erfarenhet av särskilt skogsvärdering, finner styrelsen icke möjligt att föreslå lägre lönegrad än 19. Styrelsen framhåller slutligen, att den anser den föreslagna utrustningen av nämnderna med skoglig personal såsom ett av lantbruksorganisationens för närvarande mest angelägna önskemål. Styrelsen understryker tillika kraftigt, att behovet av en sådan utbyggnad är länge känt och föreligger helt oberoende av de resultat, var till nyssnämnda utredning rörande åtgärder för förstärkning av ofullständiga jordbruk med skog må komma.

2. Svårigheterna att gå jordbrukarna tillhanda med god service är för närvarande på den inre rationaliseringens område mest framträdande i fråga om dikning och invallning eller med andra ord inom lantbruksingenjörssavdelningarnas verksamhetsområde. Antalet å dessa avdelningar vid utgången av åren 1952 och 1953 balanserade ansökningar om förrättningar uppgick till 2 393 respektive 2 359. Eftersom antalet under samma tid avslutade eller återkallade förrättningar uppgått till cirka 700 för år, betyder detta en genomsnittlig väntetid för jordbrukarna av drygt tre år. Enär tillströmningen av ansökningar och förrättningar icke väntas nedgå, kan någon avkortning av väntetiden av betydelse icke åstadkommas på annat sätt än genom en intensifierad förrättningsverksamhet. Delvis har de antydda förhållandena sin grund i de svårigheter, som under större delen av 1940-talet förelåg att rekrytera lantbruksingenjörssbanan. Förutsättningarna för en intensifiering av verksamheten måste emellertid åtminstone för närvarande bedömas såsom jämförelsevis goda på grund av att rekryteringsarbetet under senare år givit ett i stort sett tillfredsställande resultat. Den under förra året anordnade kursen för vinnande av begränsad behörighet att handlägga syneförrättning rörande vissa företag enligt 7 kap. vattenlagen har givetvis

även bidragit till att läget nu ter sig ljusare än blott för ett par år sedan. Om de möjligheter, som sålunda nu föreligger för en intensifiering av förrättningsverksamheten, skall kunna utnyttjas effektivt, måste dock även den personal förstärkas, som är avsedd att biträda förrättningsmännen med de förberedande undersökningarna och mätningarna m. m. Enligt den för lantbruksingenjörsavdelningarna gällande personalplanen utgöres denna personal av 31 förste assistenter, 38 assistenter och 35 tekniker. Till samma personalgrupp kan även räknas lantbruksingenjörsaspiranter och extra ordinarie ingenjörer. De förste assistenter och extra ordinarie ingenjörer, vilka vunnit begränsad behörighet att självständigt handlägga syneförrättning, bör dock i detta sammanhang räknas såsom förrättningsmän. Beträffande proportionen under de senaste åren mellan antalet förrättningsmän och antalet tjänstemän för tekniska biträdesuppgifter anför styrelsen i huvudsak följande.

Den närmare fördelningen mellan förrättningsmän och tekniker under tiden 1 januari 1951—1 augusti 1954 framgår av följande tabell.

	1/1 1951	1/1 1952	1/1 1953	1/1 1954	1/8 1954
Förrättningsmän					
Lantbruksingenjörer	25	25	25	25	25
E. o. lantbruksingenjörer	3	2	—	6	7
E. o. ingenjörer	—	—	—	—	—
Förste assistenter.....	4	4	3	3	11
Summa	32	31	28	34	43
Teknisk biträdespersonal					
Förste assistenter.....	27	27	28	28	20
Assistenter	38	38	38	38	38
Tekniker.....	32	25	26	23	25
E. o. ingenjörer och aspiranter	12	14	15	9	6
Summa	109	104	107	98	89
Tillhopa summa	141	135	135	132	132

Antalet förrättningsmän och tekniker må enligt gällande personalplan uppgå till högst 145. Detta antal har icke uppnåtts vid något tillfälle under den ifrågakarande fyraårsperioden. För närvarande är icke mindre än 13 tjänster vakanta, av vilka tre är avsedda för rekrytering av lantbruksingenjörsbanan och återstoden utgöres av teknikertjänster. Det nuvarande antalet ingenjörsaspiranter och extra ordinarie ingenjörer torde vara till fyllest för det omedelbart föreliggande rekryteringsbehovet. Om återväxten skall säkras på längre sikt, måste dock förr eller senare även de tre återstående aspiranttjänsterna tagas i anspråk. Minskningen av antalet tekniker har sin grund i de omständigheter, vilka i januari 1951 ledde till en mer än ett-årig blockad av tjänsterna. Den avgång från tjänsterna, som blockaden bidrog till, medförde dock med hänsyn till den dåvarande gynnsamma proportionen mellan antalet förrättningsmän och tekniker inga omedelbara olägenheter. I anledning av den sänkning av icke-ordinarieposten, som beslöts av 1951 års riksdag, kunde de sålunda ledigblivna tjänsterna utan svårare olägenhet hållas vakanta även under åren 1952 och 1953. De medel, som därigenom sparades, kan i viss mån sägas ha möjliggjort den förut nämnda, nödvändiga rekryteringen av lantbruksingenjörsbanan.

Såsom framgår av tablån företer läget i dag en helt annan bild. Medan det i början av år 1951 gick i genomsnitt 3,4 tekniker på varje förrättningsman, är motsvarande tal nu 2,07. Även om man räknar med att några av de nyblivna förrättningsmännen ännu icke kan utnyttjas som sådana i full utsträckning utan åtminstone under en övergångstid bör användas även till tekniska biträdesuppgifter, står det dock fullt klart, att proportionen mellan grupperna icke längre är sådan, att förrättningsmännens arbetskraft kan utnyttjas effektivt. Detta förhållande understrykes än mer av att en förhållandevis stor del av den tekniska biträdespersonalen nu måste tagas i anspråk för en rad förrättningar av osedvanligt stor omfattning. I själva verket är proportionen mellan förrättningsmänna- och biträdesgrupperna mer ogynnsam än vad de nu återgivna siffrorna utvisar. Begränsad behörighet att handlägga vissa syneförrättningar har nämligen numera tillerkänts även ett antal lantbrukskonsulenter och lantbruksassistenter, och det är givetvis angeläget, att dessas kompetens likaså utnyttjas på rätt sätt.

I anslutning härtill understryker styrelsen, att en ytterligare försämring av proportionen mellan förrättningsmän och biträdande teknisk personal skulle vara till allvarligt men för torrlägningsverksamheten. En förstärkning av den tekniska biträdespersonalen är därför enligt styrelsens uppfattning oundgängligen nödvändig. Den föreslagna utökningen — sex tjänster — betraktar styrelsen som ett minimum.

3. Lantbruksnämnderna har för närvarande icke möjlighet att erbjuda kvalificerade ritbiträden högre lön än enligt för skriv- och kontorsbiträden gällande befordringsgång. Även om det är möjligt att mot en sådan lön anställa en utbildad men ännu oerfaren karriterska, kan man dock icke räkna med att en sådan befattningshavare skall stanna i nämndens tjänst för någon längre tid utan att förmånligare villkor kan ställas i utsikt. Styrelsen föreslog i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår, att en något bättre befordringsgång (Cf 6—Ce 11) skulle införas för kvalificerad ritpersonal hos nämnderna. Förslaget föranledde dock icke någon åtgärd. Såsom framgår av motiveringen till förslaget i fråga finns emellertid hos nämnderna otvivelaktigt ett stort behov av kvalificerad personal för ritgöromål. Det är därför ofrånkomligt, att det blir möjligt för nämnderna att icke blott anställa utan även behålla sådan personal. Om en förmånligare befordringsgång av olika skäl icke kan genomföras, föreslår styrelsen i andra hand, att ett antal befordringstjänster, särskilt avsedda för karriterskor, inrättas. Liksom föregående år räknar styrelsen härvid med att till en början minst tio kvalificerade karriterskor skall kunna anställas.

4. Genom beslut den 25 september och den 19 december 1952 samt den 17 juli 1953 medgav Kungl. Maj:t, att sammanlagt 12 kanslibiträdéstjänster i Ca 11 skulle få föras å övergångsstat. 11 av dessa tjänster motsvarades av vakanta extra ordinarie kanslibiträdéstjänster, vilka icke skulle få besättas, så länge å övergångsstat uppförda kanslibiträden kvarstod i tjänst. I avlöningsstaten för budgetåret 1953/54 kom detta till uttryck på så sätt, att ett belopp motsvarande avlöning åt 11 kanslibiträden överfördes från icke-ordinarieposten till ordinarieposten. Av dessa 11 å övergångsstat uppförda kanslibiträden avgick ett under nämnda budgetår. I den för innevarande budgetår fastställda personalförteckningen har därför antalet å övergångs-

stat uppförda kanslibiträdestjänster minskats med en tjänst, dock utan att för tjänstens avlönande avsedda medel samtidigt överförts till icke-ordinarieposten. Under innevarande budgetår avgår ytterligare ett av dessa å övergångsstat uppförda biträden. Antalet dylika tjänster kan därför i nästa budgetårs personalförteckning minskas med ytterligare en befattningshavare, varjämte medel till avlönande av ersättare för såväl denne som det under förra budgetåret avgångna biträdet bör överföras från ordinarie till icke-ordinarieposten.

5. Av de ursprungligen 12 kanslibiträdestjänsterna å övergångsstat motsvarades en icke av någon vakant extra ordinarie tjänst. Detta förhållande medförde en uppräknig av avlöningsanslaget för budgetåret 1954/55 med 9 684 kronor. Sedan befattningshavaren avgått ur tjänst och befattningen till följd härav avförts ur personalförteckningen för innevarande budgetår, kan anslaget nu nedräknas med motsvarande belopp.

6. För närvarande är åtta kontorsbiträdestjänster i Ca 8 vakanta. Enligt grunderna för reglerad befordringsgång beräknas 11 kontorsbiträden i Ce 8 den 1 juli 1955 fylla förutsättningarna för erhållande av ordinarie tjänst. Tre extra ordinarie kontorsbiträdestjänster bör sålunda utbytas mot tre motsvarande tjänster i Ca 8.

7. Uppräkningen under denna punkt är av automatisk karaktär.

Departementschefen

De av lantbruksstyrelsen föreslagna nya tjänsterna såsom förste lantbruksinstruktör, tekniker och kartritningsbiträden hos lantbruksnämnderna anser jag mig icke kunna tillstyrka. Däremot är jag med hänsyn till arbetsbalansen å lantbruksingenjörsavdelningarna beredd föreslå, att ett belopp av 30 000 kronor anvisas till tillfällig förstärkning av avdelningarna.

Styrelsens yrkanden i övrigt beträffande personalen föranleder icke någon erinran från min sida. Sålunda bör en kanslibiträdestjänst i Ca 11 avföras ur personalförteckningen, vilket medför en anslagsminskning med cirka 9 700 kronor. Vidare bör beräknas medel för två kanslibiträden i Ce 11 och tre kontorsbiträden i Ca 8 i stället för motsvarande tjänster i Ca 11 å övergångsstat och i Ce 8. Dessutom bör anslaget till följd av löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar i reglerad befordringsgång höjas med 97 800 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder jämväl en omräkning av vissa poster under anslaget.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit behöver förevarande anslag höjas med tillhoppa 118 100 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 4 527 300 (+ 1 124 300) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 170 000 (oförändrat) kronor;

ersättningar till sakkunniga 50 000 (oförändrat) kronor;

ersättningar till täckdiknings- och cementeringsförmän 100 000 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 3 415 900 (+ 903 900) kronor; rörligt tillägg 1 193 900 (— 1 910 100) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (4 527 300 + 170 000 + 50 000 + 100 000 + 3 415 900 + 1 193 900 =) 9 457 100 (+ 118 100) kronor.

Å personalförteckningen bör antalet kanslibiträdestjänster i lönegrad Ca 11 å övergångsstat minskas med en. Vidare bör i förteckningen jämlikt grunderna för reglerad befordringsgång uppföras ytterligare tre kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lantbruksnämnderna, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	4 527 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	170 000
3. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	50 000
4. Ersättningar till täckdiknings- och cementeringsförmän, <i>förslagsvis</i>	100 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	3 415 900
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 193 900
Summa kronor	9 457 100

c) till *Lantbruksnämnderna*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 9 457 100 kronor.

[7] 5. Lantbruksnämnderna: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	2 272 000	2 642 627
1954/55 (statsliggaren s. 784)	2 357 000	
1955/56 (förslag)	2 592 000	

Yrkanden. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 543 000 kronor till 2 900 000 kronor. Alternativt föreslår styrelsen en uppräknings med 343 000 kronor till 2 700 000 kronor.

Sedermåra har styrelsen i en särskild framställning (skr. 24/9 1954) framlagt förslag om en sådan omläggning av det nuvarande systemet för utta-

gande av ersättning enligt lantbruksnämndstaxan (1952: 482) för vissa slag av uppdrag, att det blir möjligt att finansiera förrättningsmännens av ifrågavarande uppdrag föranledda resekostnader med från rekvisiterna inflytande ersättningar (p. 2). Över sistnämnda framställning har *riksräkenskapsverket* (skr. 8/11 1954) avgivit yttrande.

Medelsberäkningen framgår av följande uppställning.

	1954/55	alt. I	Ökning	alt. II
1. Sjukvård	32 000		3 000	
2. Reseersättningar	1 800 000	475 000		275 000
3. Övriga expenser	480 000		45 000	
4. Kostnader i samband med projekteringsverksamhet	20 000		20 000	
		543 000		343 000

Motiv. 1. Uppräkningen av posten motiveras av medelsförbrukningen, som under budgetåren 1951/52, 1952/53 och 1953/54 uppgick till omkring 33 600, 31 600 och 41 900 kronor.

2. Denna anslagspost upptogs i 1948/49 års omkostnadsstat — den första för lantbruksnämnderna — med 950 000 kronor. För de närmast därpå följande budgetåren var den uppförd med 1 035 000 kronor. I sina anslagsaskanden för budgetåret 1951/52 begärde lantbruksstyrelsen under hänvisning till medelsförbrukningen under det föregående budgetåret, att posten skulle upptagas med ett till 1 500 000 kronor höjt belopp. Posten, som då uppfördes med 1 400 000 kronor, kom emellertid att under detta budgetår belastas med utgifter å icke mindre än 1 602 517 kronor. Genom beslut den 4 april 1952 hade Kungl. Maj:t därvid på framställning av styrelsen medgivit, att densamma fick överskridas med 280 000 kronor. Den kraftigt ökade belastningen hade delvis sin grund i de då nya bestämmelserna om resekostnadsersättning vid tjänsteresa med egen bil (kungörelsen 1951: 131, numera ersatt av kungörelsen 1952: 780) ävensom i höjda traktamenten och taxor. För budgetåret 1952/53 begärde styrelsen, att posten skulle uppräknas med 280 000 kronor och motiverade detta med bl. a. en hänvisning till nyssnämnda förhållanden. Därjämte föreslog styrelsen en höjning med 112 000 kronor med hänsyn till att styrelsen under avlöningsanslaget förordat dels en viss utökning av den fältarbetande personalen vid nämnderna, dels upptagande av de tidigare från särskilt anslag avlönade byggnadskontrollanterna å nämndernas stat. Posten uppfördes med 1 680 000 kronor, varjämte Kungl. Maj:t genom särskilda beslut den 5 juni 1953 och den 7 maj 1954 lämnade tillstånd till ett överskridande med sammanlagt 137 000 kronor. Belastningen ökade detta budgetår till 1 801 255 kronor. För budgetåret 1953/54 ställdes sammanlagt 1 950 000 kronor till förfogande för ändamålet, varav sammanlagt 210 000 kronor enligt särskilda medgivanden av Kungl. Maj:t den 7 maj och den 4 juni 1954. Styrelsen räknar dock med att de sålunda anvisade medlen icke kommer att bli till fulla utnyttjade. I

omkostnadsstaten för innevarande budgetår är posten slutligen upptagen med 1 800 000 kronor. Såvitt redan nu kan bedömas är detta belopp otillräckligt för att täcka nämndernas resekostnader vid full verksamhet. Särskilda åtgärder måste därför vidtagas om medelsförbrukningen skall kunna hållas inom den anvisade ramen.

Enligt styrelsen visar erfarenheten att — förutom stigande resekostnader — den alltmer ökade omfattningen av verksamheten vid nämnderna utgör den väsentliga orsaken till den starkt stegrade förbrukningen av resemedel. Erfarenheten från särskilt de tre sista budgetåren ger vidare vid handen, att förbrukningen av resemedel genomgående varit störst på hösten och att verksamheten under våren i icke obetydlig grad hämmats av brist på medel att bestrida resekostnaderna för fältarbetet. För styrelsen har det sålunda icke varit möjligt att få säkra hållpunkter för att bedöma om anvisade medel kommer att förslå förrän ett par månader förflutit in på budgetårets andra hälft bl. a. med hänsyn till den eftersläpning, som alltid kännetecknar utbetalningen av reseersättningar. Detta har i sin tur haft till följd, att framställning om tillstånd att överskrida posten i allmänhet icke kunnat göras, förrän vårens fältarbete kommit i gång, åtminstone i landets sydligare delar. Enär lantbruksnämnderna tidigast 1—2 månader därefter kunnat få definitiva besked om de belopp de kunnat disponera för sina resor, har givetvis en ändamålsenlig och effektiv planering av resorna i hög grad försvårats, varjämte förhållandet inbjudit till en — som det i allmänhet senare visat sig — alltför långt driven försiktighet.

Styrelsen måste för sin del finna dessa förhållanden otillfredsställande, ej minst med hänsyn till angelägenheten av att den för verksamhetens bedrivande knappt tillmätta personalen verkligen utnyttjas effektivt. En effektivisering är även en förutsättning för att styrelsens i olika sammanhang omnämnda strävanden att intensifiera verksamheten för den yttre rationaliseringen genom att överföra personal till detta arbetsfält från andra grenar av nämndernas verksamhet skall ge några mera påtagliga resultat. Man kan även uttrycka förhållandet så, att de begränsade belopp, som anvisats nämnderna till omkostnader och i synnerhet till reseersättningar, hittills icke varit avvägda i förhållande till avlöningsanslaget på ett sådant sätt, att det möjliggjort en effektiv sysselsättning av den personalstyrka, som är avsedd att kunna hållas med nämnda — jämväl begränsade — anslag och som måste anses motsvara det minimum av arbetskraft, som erfordras för ett ändamålsenligt bedrivande av verksamheten. Enda möjliga utväg att få till stånd en mera tillfredsställande ordning synes vara att göra en fullständig omräkning av posten.

Styrelsen har vid denna omräkning utgått från att de fältarbetande tjänstemännen vid lantbruksnämnderna under nästa budgetår kommer att uppgå till sammanlagt 389. Hänsyn har härvid tagits till den utökning av personalen med fem förste lantbruksinstruktörer och sex tekniker, som styrelsen föreslagit under föregående punkt. Å andra sidan betyder detta, att styrelsen räknar med att en tjänst som byggnadskonsulent, fyra lantbruksassistenttjänster, tre ingenjörstjänster, två lantbruksinstruktörstjänster och fy-

ra teknikertjänster även under nästa budgetår måste hållas vakanta på grund av brist på avlöningsmedel. Till grund för omräkningen har styrelsen i övrigt lagt vissa från nämnderna inhämtade uppgifter för innevarande budgetår rörande dels det beräknade antalet förrättningsdagar för varje fältarbete tjänsteman, dels en för varje sådan befattningshavare uppskattad ungefärlig kostnad för förrättningsdag, dels den beräknade kostnaden för nämndsledamöternas resor. Sedan de egentliga resekostnaderna uträknats på grundval av dessa uppgifter, har därtill lagts ett belopp, avsett för bestridande av flyttningskostnadsersättningar och traktamenten i anledning av anstånd med omstationering. Slutligen har ett visst belopp beräknats för bestridande av reseersättningar till lärare vid lantbruksundervisningsanstalterna. Beträffande den närmare beräkningen av posten har styrelsen i övrigt anfört i huvudsak följande.

Resultatet av styrelsens beräkning av resekostnaderna för de fältarbetande tjänstemännen framgår av denna sammanställning.

Befattningshavare	Genomsnittligt antal förrättningsdagar	Summa förrättningsdagar	Genomsnittlig kostnad per förrättningsdag	Summa resekostnader
26 lantbruksdirektörer	85	2 210	64	141 440
25 lantbruksingenjörer	90	2 250	60	135 000
8 bitr. lantbruksdirektörer	95	760	58	44 080
59 lantbrukskonsulenter	95	5 605	56	313 880
24 lantbruksassistenter	95	2 280	50	114 000
25 byggnadskonsulenter	100	2 500	60	150 000
3 byggnadskontrollanter	105	315	68	21 420
30 förste lantbruksinstruktörer ..	125	3 750	46	172 500
77 lantbruksinstruktörer	125	9 625	44	423 500
13 e.o. lantbruksingenjörer, ingenjörer och ingenjöraspiranter .	120	1 560	53	82 680
31 förste assistenter	115	3 565	48	171 120
38 assistenter	120	4 560	41	186 960
30 tekniker	125	3 750	36	135 000
389		42 730		2 091 580

Av de sålunda beräknade resekostnaderna — i runt tal 2 090 000 kronor — hänför sig omkring 700 000 kronor till lantbruksingenjörsavdelningarna, omkring 800 000 kronor till verksamheten med den inre rationaliseringen och omkring 550 000 kronor till verksamheten med den yttre rationaliseringen och den socialt betonade verksamheten. Omkring 40 000 kronor beräknas åtgå för tjänsteresor i samband med lantbruksveckan, konferenser, kurser och dylikt. För att bestrida resekostnader för de fem förste lantbruksinstruktörer och sex tekniker, varmed personalen vid nämnderna för nästa budgetår föreslagits utökad, har ett belopp av 55 000 kronor ansetts erforderligt.

Det genomsnittliga antalet förrättningsdagar är enligt styrelsens mening icke större än att de olika befattningshavarna normalt kan hinna med en

förrättningsverksamhet av däremot svarande omfattning utan att i någon mån eftersätta det kansliarbete, som följer med verksamheten. Beträffande vissa grupper — detta gäller särskilt lantbruksinstruktörerna, assistenterna och teknikerna — anser styrelsen tvärtom en intensifiering av förrättningsverksamheten möjlig. Beträffande dessa grupper har nämligen beräkningen skett på grundval av erfarenheten från perioder, då verksamheten varit hämmad av brist på medel. Styrelsen erinrar även om att den undersökning av kontorsorganisationen, som för närvarande genom statens organisationsnämnds försorg utföres vid nämnderna, bl. a. syftar till att frigöra för tekniska uppgifter avsedd arbetskraft från kontorsarbete, så att den i större utsträckning än hittills kan utnyttjas för fältarbete. Styrelsen förordar dock, att medelsbehovet tills vidare beräknas på grundval av de nu framkomna talen.

Styrelsen påpekar vidare, att den genomsnittliga kostnaden för förrättningsdag för samtliga befattningshavare enligt den nu verkställda beräkningen eller (2 091 580 : 42 730 =) cirka 49 kronor måste betraktas som jämförelsevis låg med hänsyn till att enligt tidigare beräkningar den verkliga genomsnittliga kostnaden för samtliga fältarbetande tjänstemän under perioderna augusti 1952—januari 1953 och augusti 1953—januari 1954 uppgått till 52 respektive 54 kronor.

Kostnaderna för nämndsledamöternas resor kan i enlighet med nämndernas egna beräkningar uppskattas till omkring 110 000 kronor. För flyttningskostnadsersättningar och traktamenten i samband med anstånd med omstationering beräknar styrelsen, att ett belopp av omkring 50 000 kronor erfordras. Slutligen uppskattar styrelsen resekostnaderna för lärare, som fullgör fyllnadstjänstgöring hos nämnderna, till ett belopp av 25 000 kronor.

I enlighet med dessa beräkningar skulle sålunda för budgetåret 1955/56 erfordras ett belopp av sammanlagt (2 090 000 + 110 000 + 50 000 + 25 000 =) 2 275 000 kronor.

Den nedräkning av det sålunda beräknade medelsbehovet med 200 000 kronor, som styrelsen alternativt föreslagit, bör enligt styrelsen åstadkommas genom en sådan omläggning av det nuvarande systemet för uttagande av ersättning enligt lantbruksnämndstaxan (1952:482) för vissa slag av uppdrag, att det blir möjligt att finansiera förrättningsmännens av ifrågasvarande uppdrag föranledda resekostnader med från rekvisitörerna inflytande ersättningar. De uppdrag, som närmast avses, är utsättning, arbetsledning och kontroll av torrlägningsföretag. För sådana uppdrag utgår för närvarande tidersättning enligt taxans 7 §. Tidersättningen är starkt subventionerad och är enligt tariff A, som vanligen är tillämplig, avsedd att ge täckning endast till omkring 40 procent av de verkliga kostnaderna. Inflytande ersättningar skall enligt 17 § i taxan, om ej annorlunda förordnas, bokföras å den under uppbörd i statens verksamhet uppförda inkomsttiteln Inkomster vid lantbruksnämnderna.

Styrelsen ifrågasätter om icke företaget — i likhet med vad som gäller dess utförande i övrigt — i princip bör bära hela kostnaden för åtgärder av här ifrågasvarande slag. I vart fall synes enligt styrelsens mening goda skäl tala för övergång till ett dylikt system beträffande sådana direkt påvisbara omkostnader, som hänför sig till förrättningsmannens resor. En sådan omläggning kan ske utan att de nuvarande taxebestämmelserna behöver ändras.

Enligt 9 § i taxan kan nämligen från fall till fall överenskommelse träffas med sakägaren om den ersättning, som skall utgå för förrättning eller uppdrag. Emellertid måste omläggningen av praktiska skäl kombineras med någon form av förskottering av de kostnader, vilka slutligt skall bäras av sakägarna. Om syftet skall vinnas, måste därjämte nämnderna få möjlighet att tillgodogöra sig inflytande ersättningar för att täcka förskotten. Enligt styrelsen synes dessa frågor enklast kunna lösas så, att nämnderna i vanlig ordning utbetalar ersättning till förrättningsmännen för resekostnaderna, att kostnaderna därefter debiteras rekvisiterna samt att de inflytande ersättningarna tages till uppbörd å vederbörlig utgiftstitel. En beräkning av medelsbehovet enligt sistnämnda alternativ kräver sålunda, att nämnderna får rätt att uppdebitera ifrågavarande ersättningar å anslagsposten reseersättningar.

3. För budgetåren 1952/53 och 1953/54 beräknades enligt riksdagens beslut för här ifrågavarande ändamål ett belopp av 420 000 kronor respektive 455 000 kronor. Belastningen å delposten har för nämnda budgetår uppgått till omkring 506 000 kronor respektive omkring 516 000 kronor. För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats 480 000 kronor. Nämnderna beräknar sitt behov av medel till övriga expenser utom inköp av möbler, kontorsmaskiner, instrument m. fl. inventarier till sammanlagt omkring 493 000 kronor. Till vissa för nämnderna gemensamma utgifter, som bestridds av styrelsen, huvudsakligen blankettryck, kan preliminärt beräknas åtgå omkring 35 000 kronor. Den av styrelsen under föregående punkt föreslagna utökningen av personalen vid nämnderna kan vidare beräknas medföra en kostnadsökning av omkring 6 000 kronor å förevarande delpost. Med ledning av dessa beräkningar samt nyss angivna belastningssiffror för de närmast föregående två budgetåren föreslår styrelsen, att för nästa budgetår 525 000 kronor beräknas under delposten.

4. Uppräkningen motiveras med att medelsförbrukningen under budgetåret 1953/54 uppgått till 42 200 kronor.

Departementschefen

Vad angår posten reseersättningar har det under senare år, trots upprepade anslagsökningar, visat sig erforderligt att överskrida de för ändamålet anvisade medlen med avsevärda belopp. För nästa budgetår begär lantbruksstyrelsen, att posten skall uppräknas med i första hand 475 000 kronor eller, därest viss omläggning av det nuvarande taxesystemet äger rum, med 275 000 kronor. Det sistnämnda alternativet anser jag mig icke kunna biträda. Ej heller är jag beredd att tillstyrka hela den av styrelsen i första hand begärda höjningen av delposten. Jag får sålunda till en början erinra om att jag under nästföregående anslagspunkt förklarat mig icke kunna förorda inrättandet av de nya tjänster vid lantbruksnämnderna, som styrelsen ifrågasatt, utan endast föreslagit, att visst belopp skall ställas till förfogande för förstärkning av personalen. Därmed bortfaller i huvudsak denna anledning för höjning av posten. Å andra sidan gör den hittillsvarande knappa medels-

anvisningen och den alltmer ökade omfattningen av verksamheten vid nämnderna en viss uppräknings av posten ofrånkomlig. Jag finner mig emellertid icke kunna tillstyrka en höjning med mer än 150 000 kronor. Posten bör alltså för nästa budgetår upptagas med 1 950 000 kronor. Därvid förutsätter jag, att de för verksamheten erforderliga resorna planeras i så god tid och på sådant sätt, att utgifterna kan begränsas i möjligaste mån.

Beträffande posten övriga expenser förordar jag en uppräknings med hänsyn till medelsförbrukningen. Höjningen torde dock kunna begränsas till 40 000 kronor och posten sålunda bestämmas till 520 000 kronor. Vidare bör posten kostnader i samband med projekteringsverksamhet ökas med 20 000 kronor till 40 000 kronor. Sjukvårdsposten torde däremot böra bibehållas vid nuvarande belopp.

Till årlig ersättningsanskaffning av instrument och annan fältutrustning, som förslitits, har hittills upptagits medel under lantbruksnämndernas utrustningsanslag. Från och med nästa budgetår torde emellertid kostnaderna för ändamålet böra bestridas från en post under förevarande anslag. Posten bör därvid uppföras med 25 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör lantbruksnämndernas omkostnadsanslag för nästa budgetår upptagas med $(2\,357\,000 + 150\,000 + 40\,000 + 20\,000 + 25\,000 =)$ 2 592 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för lantbruksnämnderna.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 2 592 000 kronor.

[8] 6. Lantbruksnämnderna: Utrustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	30 000	31 875	589
1954/55 (statsliggaren s. 785) ..	50 000		
1955/56 (förslag)	60 000		

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) föreslår, att anslaget skall upptagas med ett till 136 000 kronor förhöjt belopp.

M o t i v. Enligt från nämnderna infordrade uppgifter föreligger ett behov av komplettering av fältutrustningen med instrument o. d. till en kostnad av omkring 36 000 kronor. En sådan komplettering är nödvändig, om det skall bli möjligt att på ett effektivt sätt sysselsätta de fältarbetande tjänstemännen. I synnerhet gäller detta teknikerna, assistenterna och lantbruksinstruktörerna. Behovet torde intill ett belopp av 10 000 kronor kunna täckas med medel, som anvisats för innevarande budgetår. En stor del av den nuvarande utrustningen är emellertid försliten och behöver utbytas, beroende bl. a. på att i stort sett icke någon ersättningsanskaffning av in-

strument kunnat ske, sedan nämnderna inrättades år 1948. Styrelsen föreslår, att 25 000 kronor beräknas för detta ändamål i enlighet med den kalkyl rörande det årliga ersättningsanskaffningsbehovet, som framlades i förra årets anslagsäskanden.

Av de för innevarande budgetår anvisade medlen har 30 000 kronor avsetts till vissa kostnader i samband med lantbruksnämndernas i Älvsborgs läns norra område samt i Västmanlands och Norrbottens län inflyttning i nya lokaler. Enligt nu föreliggande uppgifter torde dessa kostnader komma att stiga till omkring 45 000 kronor. Vidare har lantbruksnämnderna i Gotlands och Västernorrlands län anmält, att de under innevarande budgetår får tillfälle flytta in i nya lokaler. Kostnaderna härför har beräknats till sammanlagt omkring 36 000 kronor. För att de mest trängande behoven i samband med dessa flyttningar skall kunna fyllas, anser styrelsen erforderligt, att minst 20 000 kronor anvisas för detta ändamål. Vidare har lantbruksnämnderna i Östergötlands, Blekinge, Göteborgs och Bohus samt Gävleborgs län anmält, att de under budgetåret 1955/56 kommer att erhålla mera ändamålsenliga lokaler. De kostnader, som uppstår i samband härmed, har uppskattats till lägst 60 000 kronor. I avvaktan på mera definitiva kostnadsberäkningar föreslår styrelsen, att ett belopp av 30 000 kronor beräknas för sistnämnda ändamål under nästa budgetårs anslag, avsett att i första hand täcka kostnader i mera omedelbart samband med flyttningarna. För tillgodoseende av nämndernas medelsbehov för utrustning m. m. i samband med flyttning till nya lokaler skulle sålunda i enlighet härmed behöva anvisas sammanlagt (45 000 — 30 000 + 20 000 + 30 000 =) 65 000 kronor.

Behovet av medel för inköp av nya och utbyte av förslitna inventarier beräknas i övrigt uppgå till sammanlagt omkring 56 000 kronor. Härav torde omkring 10 000 kronor kunna tillgodoses genom medel, som anvisats för innevarande budgetår. Det därefter återstående behovet torde böra fördelas på de närmast följande budgetåren. För nästa budgetår föreslår styrelsen, att 20 000 kronor upptages för ändamålet.

I enlighet härmed skulle anslaget för budgetåret 1955/56 behöva upptagas med (51 000 + 65 000 + 20 000 =) 136 000 kronor.

Departementschefen

Såsom jag anfört vid behandlingen av lantbruksnämndernas omkostnadsanslag bör kostnaderna för årlig ersättningsanskaffning av instrument och annan fältutrustning, som förslitits, i fortsättningen utgå från nämnda anslag. Under förevarande anslag torde sålunda böra upptagas medel för nyanskaffning av inventarier och till kostnader för inflyttning i nya lokaler. Jag föreslår, att för nästa budgetår 60 000 kronor anvisas för dessa ändamål. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär förslaget i realiteten en ökning med 35 000 kronor. Sistnämnda belopp bör i första hand användas till att bestrida kostnaderna i samband med de inflyttningar i nya lokaler, som vissa lantbruksnämnder genomfört eller beräknas genomföra under innevarande och nästa budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Lantbruksnämnderna: Utrustning* för budgetåret
1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

[9] 7. Lantbruksnämnderna: Ersättningar åt ortsombuden

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	300 000	269 809
1954/55 (statsliggaren s. 785)	300 000	
1955/56 (förslag)	275 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall minskas med 25 000 kronor till 275 000 kronor. Såsom motivering härför anför styrelsen, att belastningen under de senaste två budgetåren uppgått till endast 223 800 respektive 269 800 kronor.

Departementschefen

Mot lantbruksstyrelsens beräkning av anslaget har jag icke något att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Lantbruksnämnderna: Ersättningar åt ortsombuden*
för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 275 000 kronor.

[10] 8. Lantbruksnämnderna: Kostnader för planeringskommittéer

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	250 000	73 745
1954/55 (statsliggaren s. 785)	125 000	
1955/56 (förslag)	100 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med ett till 100 000 kronor minskat belopp. Beträffande medlens användning lämnar styrelsen därvid en redogörelse av samma innehåll som i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 32).

Departementschefen

Lantbruksstyrelsens medelsberäkning för ifrågavarande ändamål föranleder ingen erinran från min sida. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksnämnderna: Kostnader för planeringskommittéer* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

[11] 9. Lantbruksattachéer: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	212 500	219 075
1954/55 (statsliggaren s. 786)	215 700	
1955/56 (förslag)	241 500	

För budgetåret 1954/55 har under förevarande anslag beräknats 153 800 kronor till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 53 800 kronor till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och 8 100 kronor till rörligt tillägg.

Jag torde få erinra om att genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1954 en höjning vidtagits av avlöningsförmånerna till lantbruksrepresentanten i Bonn. Med anledning härav torde arvodesposten böra uppräknas med 8 000 kronor. Under anslaget har hittills beräknats medel till avlönande av skrivhjälp åt lantbruksattachén i London och lantbruksrepresentanten i Bonn men icke åt lantbruksrepresentanten i Washington. Då det numera visat sig påkallat, att medel för sådant ändamål ställes till förfogande jämväl för sistnämnde befattningshavare, föreslår jag, att för nästa budgetår ett belopp av 17 800 kronor upptages för ändamålet. Av beloppet bör 15 000 kronor hänföras till icke-ordinarie posten och 2 800 kronor till posten till rörligt tillägg.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat, bör lantbruksattachéernas avlöningsanslag för nästa budgetår uppföras med $(161\,800 + 68\,800 + 10\,900 =) 241\,500 (+ 25\,800)$ kronor.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att Sveriges lantbruksförbund hemställt om åtgärder för att få Sveriges delegation hos Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete (OEEC) i Paris utökad med en jordbruksexpert, vilken samtidigt bör knytas till den svenska beskickningen i Paris. Till stöd härför anføres, att det alltsedan år 1948 inom organisationen bedrivs ett mångsidigt arbete i syfte att återuppbygga näringslivet i Väst-europa, att vidareutveckla detta och att främja utvecklingen genom en speciell intereuropeisk liberalisering av handeln. Arbetet berör näringslivet i dess helhet, alltså även jordbruket. Parallellt härmed har under de senaste åren inom den s. k. Ministerkonferensen för organiserandet av de europeiska jordbruksmarknaderna överläggningar ägt rum för att icke blott åstadkomma en intereuropeisk liberalisering av handeln med lantbruksprodukter utan även på längre sikt samordna jordbrukspolitiken i de deltagande länderna. Det fortsatta arbetet härmed skall enligt beslut i juli 1954 inordnas under OEEC, där spörsmålen beträffande jordbruket och handeln med lantbruksprodukter avses skola bli föremål för en i förhållande till övriga frågor särskild behandling i för ändamålet särskilt tillskapade organ. Följden härav torde bli, att jordbruksproblemen kommer att ägnas ökad uppmärksamhet. Denna utveckling föranleder, att behandlingen av dessa problem inom OEEC måste från svensk sida följas mer kontinuerligt och i detalj än vad hittills varit möjligt. Det synes därför vara nödvändigt, att Sveriges delegation

hos OEEC förstärkes med en jordbruksexpert. Sedan länge är sådan expertis knuten till samtliga andra medlemsländers delegationer med undantag av den portugisiska. I den mån arbetet inom OEEC så tillåter, bör den föreslagne experten även tagas i anspråk för att bereda och handlägga jordbruksärenden berörande Frankrike och den franska marknaden.

För min del kan jag vitsorda, att det livliga intereuropeiska samarbetet på jordbrukets område är av sådan betydelse för vårt land, att utvecklingen härav bör följas med noggrannhet. Emellertid är jag icke beredd att nu föreslå, att den svenska delegationen hos OEEC skall utökas med en särskild jordbruksexpert. För att snabbt kunna tillgodose ett eventuellt aktualiserat behov under nästa budgetår torde dock Kungl. Maj:t böra äga att, därest så prövas nödigt, bestrida kostnaderna för en dylik expert ur förevarande anslag samt anslaget till lantbruksattachéernas omkostnader.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	161 800
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	68 800
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	10 900

Summa kronor 241 500

- b) till *Lantbruksattachéer*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 241 500 kronor.

[12] 10. Lantbruksattachéer: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	47 000	41 951
1954/55 (statsliggaren s. 788)	47 000	
1955/56 (förslag)	47 000	

Anslaget torde böra uppföras med oförändrat belopp av 47 000 kronor för budgetåret 1955/56. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

- att till *Lantbruksattachéer*: *Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 kronor.

C. Lantbruksakademien m. m.**[13] 1. Lantbruksakademien: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	42 700	42 640
1954/55 (statsliggaren s. 788)	42 700	
1955/56 (förslag)	43 700	

Lantbruksakademien (skr. 27/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 3 900 kronor till 46 600 kronor. Av ökningen beror 2 900 kronor på att akademiens sekreterare föreslås skola uppflyttas till lönegrad Co 15. Till motivering för förslaget anför akademien, att ifrågavarande tjänsteman av enahanda skäl, som anförts i äskandena för de senaste budgetåren, icke bör ha lägre löneställning än professor vid lantbrukshögskolan. Det är av avgörande betydelse för akademiens fortsatta verksamhet, att sekreterartjänsten gives en löneställning, som svarar mot arten och omfattningen av arbetsuppgifterna. Detta är f. n. icke fallet. Vidare förutsätter akademien, att vid bifall till förslaget det särskilda arvode å 2 000 kronor, som sekreteraren i egenskap av ledamot och sekreterare i jordbrukets forskningsråd åtnjuter från anslaget till Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m., skall utgå. Ökningen i övrigt å 1 000 kronor hänför sig till löneklassuppflyttning av förste byråsekreteraren och är av automatisk natur.

Statens lönenämnd (remissutlåtande 23/10 1954) finner ej tillräckliga skäl föreligga för att uppflytta tjänsten som akademiens sekreterare till lönegrad Co 15.

Departementschefen

Den föreslagna uppflyttningen i lönegrad av lantbruksakademiens sekreterare är jag icke beredd att tillstyrka. Anslaget bör följaktligen blott uppräknas med 1 000 kronor på grund av löneklassförändring.

Anslaget bör, med beaktande av de beslutade grundlöneändringarna, fördelas på olika poster på sätt framgår av avlöningsstaten i efterföljande hemställan.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksakademien, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	43 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 200
Summa kronor	50 200

Särskilda uppbördsmedel

Av lantbruksakademiens medel	6 500
Nettoutgift kronor	43 700

b) till *Lantbruksakademien*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 43 700 kronor.

[14] 2. Lantbruksakademien: Bidrag till museum, bibliotek m. m.

	Anslag
1953/54	19 000
1954/55 (statsliggaren s. 789)	19 000
1955/56 (förslag)	19 000

I enlighet med förslag av *lantbruksakademien* (skr. 27/8 1954) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksakademien*: *Bidrag till museum, bibliotek m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 19 000 kronor.

[15] 3. Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	55 300	50 677
1954/55 (statsliggaren s. 785)	54 300	
1955/56 (förslag)	56 700	

Yrkanden. *Jordbrukets forskningsråd* (skr. 26/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med 63 700 kronor, vilket innebär en anslagsökning med 9 400 kronor. *Lantbruksakademien* (skr. 27/8 1954) tillstyrker rådets framställning. Under hänvisning till sitt förslag under akademiens avlöningsanslag beträffande sekreterarens lönegradsplacering erinrar akademien vidare om att vid bifall därtill det under förevarande anslag upptagna arvudet åt akademiens sekreterare såsom ledamot och sekreterare i rådet icke längre bör utgå.

Motiv. Anslagsökningen sammanhänger med följande förslag. Med hänsyn till att verksläkare nu är förordnad för rådets förste byråsekreterare,

vilken äger åtnjuta fri läkarvård, upptages en ny post å 100 kronor till sjukvård m. m. Det för övrig arbetskraft avsedda beloppet föreslås skola uppräknas med 600 kronor till 6 700 kronor på grund av att arbetsuppgifterna ökat i betydande omfattning. Posten till expenser bör till följd av stegrade materielkostnader m. m. höjas med 700 kronor till 5 500 kronor. Med hänsyn till att den ökade verksamheten kräver flera resor och till att rese-reglementet ändrats anser rådet vidare, att posten till reseersättningar bör uppräknas med 1 000 kronor till 9 000 kronor. För särskilda utredningar begäres en höjning med 2 000 kronor till 5 000 kronor, eftersom behovet av sådana ökat och genom desamma bl. a. åstadkommes samordning och rationalisering av forskningsarbetet, som medför ett bättre utnyttjande av tillgängliga medel. Slutligen föreslår rådet, att en post på 5 000 kronor skall upptagas för publicering. Rådet framhåller därvid, att det visat sig svårt att i tidskrifter och andra publikationer erhålla plats för av rådet utförda eller bekostade utredningar och forskningsarbeten av större omfattning.

Departementschefen

Vid behandlingen av lantbruksakademiens avlöningsanslag har jag förklarat mig icke kunna tillstyrka akademiens framställning om lönegradsuppflyttning av dess sekreterare. Under förevarande anslag upptaget arvode till denne såsom ledamot och sekreterare i forskningsrådet bör därför bibehållas oförändrat. Vad härefter angår rådets anslagsäskanden har jag icke något att erinra mot att för sjukvård upptages en ny post å 100 kronor. I övrigt anser jag mig emellertid blott kunna tillstyrka, att posten till övrig arbetskraft skall uppräknas med 600 kronor till 6 700 kronor, expensposten med 700 kronor till 5 500 kronor samt posten till särskilda utredningar med 1 000 kronor till 4 000 kronor. Vid bifall till vad jag nu förordat skulle således förevarande anslag för nästa budgetår behöva uppföras med $(54\,300 + 100 + 600 + 700 + 1\,000 =) 56\,700 (+ 2\,400)$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m. för budgetåret 1955/56* anvisa ett förslagsanslag av 56 700 kronor.

[16] 4. Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	350 000	292 521
1954/55 (statsliggaren s. 790)	350 000	
1955/56 (förslag)	550 000	

Y r k a n d e. *Jordbrukets forskningsråd* (skr. 26/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 450 000 kronor till 800 000 kronor.

M o t i v. Liksom föregående år framhåller forskningsrådet, att en höjning av anslaget erfordras med hänsyn till dels nytillkommande kostnads-

krävande forskningsuppgifter, dels minskningen av anslagets realvärde på grund av penningvärdets fall. För att belysa anslagets otillräcklighet anföres bl. a., att nya och vidsträckta arbetsfält öppnats för den tillämpade jordbruksforskningen. Såsom exempel härpå nämnes utnyttjandet av isotoper inom växtnäringsforskningen samt av olika slag av joniserande strålning inom mutationsforskningen. Nya vägar har även öppnat sig för forskningen rörande lantbruksväxternas övervintring. Jämväl den lantbruksekonomiska och lantbrukssociologiska forskningen kräver ökad uppmärksamhet.

Rådet erinrar i detta sammanhang om en av professorerna Å. Gustafsson, A. Müntzing och Å. Åkerman gjord framställning den 12 juni 1953 med hemställan om statsanslag till mutationsforskning. Framställningen har hittills icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Förevarande forskningsarbeten har likväl kunnat igångsättas genom att dels forskningsrådet ställt ett belopp av 30 000 kronor till förfogande, dels medel tillskjutits från enskilt håll. För budgetåret 1955/56 erfordras för ändamålet ett belopp av 210 000 kronor, varav 155 000 kronor ofrånkomligen måste ställas till förfogande av staten antingen från förevarande anslag eller i annan ordning.

Vidare upplyser rådet, att vid början av budgetåret 1954/55 endast omkring 55 000 kronor var disponibla för tillgodoseendet av under budgetåret uppkommande anslagsbehov. Med ledning av under hand gjorda förfrågningar om anslag och med kännedom om av olika forskare planlagda större undersökningar bedömer rådet det årliga anslagsbehovet till mer än en miljon kronor.

På grund av det anförda anser rådet, att minst 800 000 kronor måste anvisas under anslaget för nästa budgetår, om jordbruksforskningens mest trängande behov skall kunna tillgodoses. Av nämnda belopp har 180 000 kronor beräknats för lagringsforskning.

Departementschefen

Forskningen på jordbrukets område har numera en för jordbruksnäringen grundläggande betydelse. Genom den naturvetenskapliga forskningens upptäckter under senare år har nya och vidsträckta arbetsfält öppnats för den tillämpade jordbruksforskningen. Särskilt med hänsyn härtill synes en väsentlig uppräknings av förevarande anslag vara påkallad. En så stor höjning, som forskningsrådet begärt, kan jag dock icke förorda. För min del vill jag föreslå, att anslaget skall höjas med 200 000 kronor till 550 000 kronor för nästa budgetår. Jag har därvid räknat med att ur anslaget skall bestridas statens andel i kostnaderna för i det föregående omförmälda mutationsforskning. Återstående del av anslaget bör disponeras enligt samma grunder som hittills, d. v. s. en tredjedel därav bör användas för främjande av lagringsforskning.

I detta sammanhang torde jag även få beröra frågan om pensionering av forskarpersonal. Med hänsyn till den stora betydelsen av att öka möjligheterna att behålla och rekrytera högt kvalificerade forskare vill jag icke motsetta mig, att i ett begränsat antal fall viss pensionering ordnas för sådan

personal. Bl. a. på grund av rekryterings- och avancemangsförhållandena för dessa personer vill jag förorda, att pensioneringen ordnas försäkringsvägen enligt i huvudsak sådana grunder, som tillämpas inom näringslivet. Det torde därvid böra få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma, i vilka fall dylik pensionering må ifrågakomma, liksom även att pröva utformningen av densamma. Spörsmålet om jämkning av reguljära statliga pensionsförmåner, som sammanträffar med förmåner på grund av här avsedda pensionering, kommer efter vad jag under hand inhämtat att senare underställas riksdagen på föredragning av chefen för civildepartementet. Kostnaderna för dylik pensionsförsäkring torde få bestridas från förevarande anslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Främjande av forskning på jordbrukets område*
m. m. för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag
av 550 000 kronor.

[17] 5. Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	792 900	777 793
1954/55 (statsliggaren s. 790)	804 700	
1955/56 (förslag)	835 300	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens växtskyddsanstalt* (skr. 12/8 och 30/11 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 89 100 kronor till 893 800 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Tjänsteförändringar	
a) 1 anstaltsföreståndare i Cp 15 i st. för Ca 37	7 704
b) 1 förste assistent i Ce 27 i st. för Cg 27	—
c) 1 förman i Ce 14 i st. för 1 vaktmästare i Ce 12	600
d) 2 laboratoriebiträden i Ce 8 i st. för Cg 8 resp. Cg 6	408
2. Personalförstärkningar	
a) 1 sekreterare i Ca 29	20 148
b) 1 assistent i Cf 19 (reglerad befordringsgång)	10 452
c) 1 förman i Ce 14	8 916
d) 2 laboratoriebiträden i Ce 8	14 184
e) 1 kontorsbiträde i Cf 4 (reglerad befordringsgång)	5 928
f) arvoden till 3 assistenter med tillfällig anställning	9 044
g) arvode till en diskerska	2 900
3. Löneklassförändringar och reglerad befordringsgång	8 829
	89 113

Motiv. 1 a. Liksom i anslagsäskandena för budgetåren 1953/54 och 1954/55 framhåller anstaltsstyrelsen som jämförelse, att överinspektören vid statens lantbruksförsök är placerad i Cp 15 och avdelningsföreståndarna vid statens skogsforskningsinstitut i Co 14.

1 b. Förslaget avser föreståndaren för filialen i Kalmar. Denne kommer den 30 juni 1955 att ha innehaft sin tjänst i två år och har dessförinnan under lika lång tid tjänstgjort i liknande befattning hos hushållningssällskap. Han bör därför i likhet med övriga föreståndare för de mindre filialerna överföras å extra ordinarie stat.

1 c. Vaktmästartjänsten vid Alnarpsfilialen är i realiteten en förmanstjänst. Tjänstinnehavaren har nämligen närmast att leda arbetena i växthusen och trädgården samt på försöksfältet. Han måste därför ha praktisk erfarenhet av såväl jordbruk som trädgårdsskötsel samt kännedom om försöksteknik. Vaktmästargöromålen består huvudsakligen blott i posthämtning. Tjänsteförändringen motiveras tillika med önskemålet att kunna behålla den nuvarande innehavaren.

1 d. Ifrågavarande båda tjänstemän har varit anställda i sju resp. fem år.

2 a. Inrättandet av en sekreterartjänst i Ca 29 har förordats och motiverats av 1949 års växtskyddsutredning. Riksdagens jordbruksutskott har, då tjänsten icke upptogs i statsverkspropositionen, i sitt utlåtande 1952: 36 rekommenderat, att frågan upptages till förnyat övervägande. Styrelsen understryker ånyo, att verksamhetens ökade omfattning under de senaste åren medfört, att anstaltens föreståndare alltmera belastas med administrativa och kamerala göromål till men för övriga arbetsuppgifter. Särskilt den nya bekämpningsmedelsregistreringen aktualiserar önskemålet om att anstalten förstärkes med en juridiskt utbildad tjänsteman. Styrelsen betraktar därför inrättandet av ifrågavarande tjänst såsom en angelägenhet av allra största vikt.

2 b. Även denna tjänst förordades av 1949 års växtskyddsutredning, som därvid framhöll vikten av en intensifierad upplysningsverksamhet, inriktad på förebyggande upplysnings- och bekämpningskampanjer. En dylik prognostjänst har med anlitande av enskilda medel prövats vid Alnarpsfilialen i begränsad omfattning och befunnits vara till stort gagn. Med hänsyn till det anförda och då en prognostjänst av angivna art dessutom ger möjlighet att meddela vederhäftiga och av firmareklam oberoende råd angående bekämpningsmedel, hemställer styrelsen ånyo, att ifrågavarande tjänst skall inrättas vid nyssnämnda filial.

2 c. Föreståndaren för filialen i Linköping måste på grund av sin mycket vidsträckt upplysningsverksamhet göra täta tjänsteresor. Han bedriver emellertid tillika omfattande försöksarbeten. För att dessa skall kunna skötas kontinuerligt och planerligt utan att upplysningsverksamheten blir lidande måste därför, såsom även 1949 års växtskyddsutredning förordat, en förmanstjänst inrättas vid filialen.

2 d. Av dessa båda tjänster avses den ena för huvudanstaltens botaniska avdelning och den andra för filialen i Alnarp. Vid förstnämnda avdelning

disponerar sex för forsknings- och försöksverksamheten ansvariga tjänstemän fyra biträden, medan vid Alnarpsfilialen motsvarande antal är tre resp. ett. Angivna biträdespersonal är otillräcklig med påföljd, att manuella och rutinmässiga göromål i stor utsträckning måste ombesörjas av forskningspersonalen. För att denna personal skall kunna rationellt utnyttjas och arbetet fördelas mera ändamålsenligt, måste ifrågavarande avdelning och filial förstärkas vardera med ett laboratoriebiträde. 1949 års växtskyddsutredning föreslog för sin del sex resp. två biträden.

2 e. Vid filialen i Skara finns ingen biträdestjänst. Föreståndaren måste därför själv utföra alla kontorsgöromål och ombesörja postexpeditioner m. m. I enlighet med vad redan 1949 års växtskyddsutredning föreslog bör därför en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång inrättas vid filialen.

2 f. Ifrågavarande arvoden avses för att tillgodose behovet av tillfällig hjälp åt filialföreståndarna i Kalmar, Skara och Teg under juni—september. Behovet är särskilt stort vid filialen i Teg, enär föreståndaren där måste företaga långa tjänsteresor till vitt spridda försöksplatser under sommaren.

2 g. Till stöd för detta förslag anföres, att från personalen vid kemiska avdelningen bör avlastas det tidsödande arbetet med rengöring av laboratorieglass. Arvodet är beräknat efter en arbetstid av 15 timmar per vecka.

3. Ökningen är av automatisk natur.

Y t t r a n d e n. Därest omfattningen av de administrativa arbetsuppgifterna vid anstalten skulle anses motivera att en heltidstjänst såsom sekreterare inrättas, bör enligt *statens lönenämnd* denna icke placeras högre än i lönegrad 27. Den föreslagna lönegradsuppflyttningen av tjänsten såsom vaktmästare i Ce 12 vid filialen i Alnarp har lönenämnden ansett sig icke kunna tillstyrka.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök tillstyrker anstaltsstyrelsens förslag, dock med den inskränkningen, att arvodet till diskerskan icke bör beräknas till högre belopp än 2 000 kronor. Högskolestyrelsen finner det synnerligen motiverat, att anstaltsföreståndaren snarast erhåller en väsentlig löneförbättring. Enligt högskolestyrelsen bör han fortfarande jämföras med föreståndarna för statens centrala frökontrollanstalt och statens lantbrukskemiska kontrollanstalt. I anslutning härtill föreslår högskolestyrelsen för sin del, att samtliga dessa tjänster skall uppflyttas till Co 14. Vidare understrykes särskilt behovet av sekreterartjänsten.

Departementschefen

Med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, bör de av anstaltsstyrelsen föreslagna lönegradsuppflyttningarna bifallas endast i så måtto, att en laboratoriebiträdestjänst i lönegrad Cg 6 uppflyttas till lönegrad 8. Förslaget att överföra nämnda tjänst till extra ordinarie stat är jag däremot icke beredd tillstyrka. I fråga om övriga tjänsteförändringar anser jag mig endast kunna biträda förslaget om överförande av en av de nuvarande laboratoriebiträdestjänsterna i lönegrad Cg 8 till extra ordinarie stat. Dessutom vill jag

i detta sammanhang föreslå, att innehavarna av i det föregående berörda laboratoriebiträdestjänster ävensom övriga vid anstalten anställda laboratoriebiträden i högst lönegrad 8 i fortsättningen skall erhålla tjänstebemyndningen tekniskt biträde.

Vad angår de ifrågasatta personalförstärkningarna anser jag, att behovet av biträdeshjälp åt föreståndaren för Skarafilialen bör tillgodoses. Jag är emellertid icke beredd tillstyrka, att en kontorsbiträdestjänst inrättas för ändamålet. I stället bör enligt min mening anvisas ett belopp av 5 000 kronor till extra skrivhjälp. Beträffande övriga av anstaltsstyrelsen begärda personalförstärkingar kan jag endast tillstyrka, att medel anvisas till arvode åt en diskerska. För sistnämnda ändamål synes dock icke böra beräknas större belopp än 2 100 kronor. Dessutom torde anslaget av skäl, som närmare framgår av vad jag i annat sammanhang denna dag anfört vid behandlingen av frågor rörande anslag å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår, böra uppräknas med sammanlagt 14 700 kronor för att täcka kostnaderna för en förste kemisttjänst i lönegrad Ce 29 och en laboratoriebiträdestjänst i lönegrad Ce 13, vilka tjänster inrättats från och med den 1 januari 1953. Slutligen bör en uppräkning av anslaget ske med 8 800 kronor på grund av löneklassförändringar och reglerad befordringsgång.

Vad jag nu föreslagit föranleder en ökning av förevarande anslag med 30 600 kronor. Vidare föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppet en omräkning av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 127 600 (+ 31 900) kronor;
arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 1 200 (oförändrat) kronor;
avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 585 700 (+ 165 700) kronor;
rörligt tillägg 120 800 (— 167 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(127\,600 + 1\,200 + 585\,700 + 120\,800 =) 835\,300 (+ 30\,600)$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens växtskyddsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	127 600
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	1 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	585 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	120 800
Summa kronor	835 300

b) till *Statens växtskyddsanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 835 300 kronor.

[18] 6. Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	173 000	196 041
1954/55 (statsliggaren s. 791)	185 800	
1955/56 (förslag)	204 600	

Yrkanden. *Styrelsen för statens växtskyddsanstalt* (skr. 12/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 43 700 kronor till 229 500 kronor enligt följande beräkning.

	1954/55	Ökning
1. Övriga expenser	44 800	14 100
2. Frakter och transporter	11 000	14 000
3. Förbrukningsartiklar o. d.	15 000	9 000
4. Arbetskostnader	46 000	4 000
5. Ersättning till försöksvärdar m. m.	3 200	800
6. Lokalhyra	6 000	1 800
		43 700

Motiv. 1. Till följd av nytt kollektivavtal samt lokalutvidgningar beräknas städningskostnaderna öka med 5 000 kronor. På grund av att verksamheten ökat i omfattning vid såväl huvudanstalten som filialerna erfordras ytterligare 2 000 kronor till blankettryck, skrivmateriel och papper. Till de nya lokalerna vid filialen i Alnarp behövs telefon samt möbler och gardiner m. fl. inventarier. Kostnaderna härför uppskattas till (150 + 1 750 =) 1 900 kronor. För litteratur till den nya kemiska avdelningen upptages 1 000 kronor. Slutligen begäres 4 200 kronor till inköp av nyare speciallitteratur vid övriga avdelningar samt till inbindning av tidskrifter, vilket hittills på grund av brist på medel kunnat ske i alltför liten omfattning.

2. Beloppet är avsett för en personbil till filialen i Alnarp. Behovet härav har bl. a. givit sig till känna vid kampanjerna mot gammalfly och svartrost. Det alltmer ökade hotet från koloradoskalbaggen, som numera invaderat de danska öarna, understryker ytterligare nödvändigheten av att bereda Alnarpsfilialens tjänstemän största möjliga rörlighet.

3. Posten har under en följd av år visat sig otillräcklig. Den har därför regelbundet måst överskridas, senast med 8 444 kronor.

4. Ifrågavarande post har under flera år varit upptagen med lägre belopp än som erfordrats. För budgetåret 1953/54 har den fått överskridas med 11 050 kronor. Därtill kommer, att semestertiden nu utsträckts med en månad samt att lönerna för extra arbetshjälp höjts med 25 procent.

5. Ökningen motiveras med att försöksverksamheten utvidgats.

6. Linköpingsfilialens lokaler är f. n. otillräckliga. Möjligheter har emellertid yppat sig att i en planerad tillbyggnad få hyra ett laboratorium och ett mindre kontorsrum. Hyran för dessa lokaler har beräknats till 1 800 kronor.

Yttrande. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök anser det böra undersökas, huruvida icke möjligheter finns att lösa Linköpingsfilialens lokalfråga på annat sätt än som föreslagits. Med hänsyn härtill kan högskolestyrelsen f. n. icke tillstyrka det begärda beloppet till lokalhyra. Mot övriga förslag har högskolestyrelsen icke något att erinra och understryker särskilt angelägenheten av att medel anvisas till en personbil för Alnarpsfilialen.

Departementschefen

Vad först angår posten till övriga expenser kan jag tillstyrka, att densamma skall höjas med 2 000 kronor till följd av ökade städningskostnader och med ett lika stort belopp på grund av ökat behov av blankettryck, skrivmateriel och papper. Posten bör alltså uppföras med ett 4 000 kronor högre belopp för nästa budgetår eller med 48 800 kronor. De föreslagna uppräkningsarna av posterna till förbrukningsartiklar o. d. samt arbetskostnader föranleder ingen erinran från min sida. Dessa poster bör följaktligen höjas med 9 000 resp. 4 000 kronor till 24 000 resp. 50 000 kronor. Däremot synes det tveksamt, huruvida delposten till lokalhyra bör höjas. Såsom styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök framhållit torde det nämligen böra undersökas, om icke Linköpingsfilialens lokalfråga kan lösas på annat sätt än som ifrågasatts. Då emellertid resultatet av en sådan undersökning ej nu kan förutses, synes försiktigheten bjuda att förevarande delpost enligt anstaltsstyrelsens förslag uppräknas med 1 800 kronor till 7 800 kronor. Någon uppräkning av posterna till frakter och transporter samt ersättning till försöksvärdar kan jag slutligen icke förorda.

Vid bifall till vad jag nu anfört bör ifrågavarande anslag för nästa budgetår höjas med $(2\,000 + 2\,000 + 9\,000 + 4\,000 + 1\,800 =)$ 18 800 kronor till 204 600 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för växtskyddsanstalten.

Under åberopande av vad jag i det föregående anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 204 600 kronor.

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.

[19] 1. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	4 109 500	4 103 538
1954/55 (statsliggaren s. 792)	4 153 000	
1955/56 (förslag)	4 221 000	

Yrkanden. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 20/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 623 200 kronor till 4 776 200 kronor i enlighet med följande beräkning.

Ökning

A. Undervisningsinstitutionerna

1. Tjänsteförändringar

a) 1 förste assistent i Ce 27 i st. för 1 assistent vid institutionen för marknadslära	6 996
b) 1 förste assistent i Ce 27 i st. för 1 assistent vid analyslaboratoriet	1 812
c) 1 förste assistent i Ce 27 i st. för 1 assistent vid institutionen för växtoddlingslära	6 996
d) 1 assistent i Ce 19 i st. för 1 instruktör i Ce 16 vid maskintekniska institutionen	1 284
e) Lönereglering för assistenter	13 000
f) Lönereglering för institutionsvaktmästare m. fl.	5 000
g) Lönereglering för laboratoriepersonal	12 000
h) 5 kanslibiträden i Ce 11 i st. för 5 kontorsbiträden i reglerad befordringsgång	5 160

2. Personalförstärkningar m. m.

a) 1 laborator i Ce 34 vid institutionen för husdjurens avels- och raslära	23 172
b) 1 förste assistent i Ce 27 för den praktiskt pedagogiska utbildningen (jämta arvode å 3 000)	20 028
c) 1 förste byråingenjör i Ce 27 för apparattekkniska frågor	17 028
d) 1 förste assistent i Ce 27 vid institutionen för allmän jordbrukslära	17 028
e) 1 förste assistent i Ce 27 vid institutionen för växtsjukdomslära	17 028
f) 1 förste biblioteksassistent i Ce 17	10 032
g) 1 kanslibitråde i Ce 11 vid institutionen för marklära	7 968
h) 1 laboratoriebiträde i Ce 11 vid institutionen för husdjursgenetik: avdelningen vid Wiad	8 304
i) Ersättning åt ciceroner vid Ultuna och Wiad	1 500

	Ökning
<i>B. Kansli och kamrerarexpeditionen m. m.</i>	
3. Tjänsteförändringar m. m.	
a) 1 förste kansliskrivare i Ca 17 i st. för Ce 17	—
b) 1 trädgårdsmästare i Ca 14 i st. för Ce 14	—
c) 1 kontorist i Ca 13 i st. för Ce 13	—
d) 1 reparatör i Ca 13 i st. för Ce 13	—
e) 1 nattvakt i Ca 10 (avgår arvode å 3 000).....	4 632
f) 1 kansliskrivare i Ca 15 i st. för 1 kontorist i Ca 13	684
4. Personalförstärkningar m. m.	
a) Arvode till överinspektören	600
b) 1 gårdskarl i Ce 10	7 632
c) Tillfällig arbetskraft vid kansliet	3 000
<i>C. Statens jordbruksförsök</i>	
5. Tjänsteförändringar m. m.	
a) 1 assistent i Ce 25 i st. för 1 arvodestjänst	14 604
b) 1 assistent i reglerad befordringsgång i st. för 1 aspirant i Cg 19	2 652
c) 1 assistent (teletekniker) i Ce 21 i st. för Cg 17	2 088
d) 1 assistent i Ce 21 i st. för Ce 19	1 188
6. Personalförstärkningar	
a) 2 överassistenter i Ce 29	37 824
b) Tillfällig arbetskraft	10 000
<i>D. Statens husdjursförsök</i>	
7. Personalförstärkningar	
a) 1 överassistent i Ce 29	18 912
b) 1 assistent i Ce 23	13 584
c) 1 laboratoriebiträde i Ce 11	7 968
d) Tillfällig arbetskraft	10 000
<i>E. Diverse äskanden</i>	
8. I särskild förteckning upptagna yrkanden	297 492
<i>F. Automatisk ökning</i>	
9. Löneklassförändringar och reglerad befordringsgång	16 000
Summa kronor 623 196	

10. Med överlämnande av en av täckdikningsförsöksnämnden gjord framställning (skr. 9/8 1954) hemställer *högskolestyrelsen* slutligen, *dels* att täckdikningsförsöksverksamheten skall inordnas i försöksverksamheten i övrigt på jordbrukets område och definitivt knytas till högskolans institution för agronomisk hydroteknik såsom en särskild avdelning för dräneringsförsök, *dels* att sagda nämnd skall ombildas till ett beredande organ med befogen-

het att under högskolestyrelsen handlägga frågor rörande täckdikningsförsöksverksamheten, dels att för samma verksamhet skall från och med nästa budgetår inrättas en statsagronomtjänst i Ca 33, en förste assistenttjänst i Ce 27 och en kontorsbiträdestjänst i Ce 8 vid nyssnämnda institution och dels att medel till avlöningar åt berörda tjänstemän skall upptagas under högskolans avlöningsanslag. Vid bifall till dessa förslag skulle förevarande anslag behöva höjas med ytterligare i runt tal 46 400 kronor.

Motiv. Högskolestyrelsen framhåller inledningsvis, att den i sina anslagsäskanden liksom föregående år huvudsakligast utgått från 1945 års jordbruksförsöksutrednings och 1946 års högskoleutrednings förslag. Sistnämnda utrednings förslag har visserligen genomförts i väsentliga delar, men förstnämnda utrednings förslag har förverkligats endast i mindre omfattning. Enligt styrelsen är det av största vikt, att den i princip redan beslutade upprustningen av högskolan och försöksverksamheten genomföres snarast möjligt. Den förklarar sig emellertid inse, att det i nuvarande statsfinansiella läge icke torde vara möjligt att erhålla medel till en så omfattande upprustning som i och för sig skulle vara önskvärd. Med hänsyn härtill har högskolestyrelsen uppdelat sina anslagsäskanden i två grupper, nämligen dels sådana, som närmare motiverats och ansetts böra komma i fråga i första hand, och dels sådana, som tillstyrkts utan motivering och endast upptagits i en särskild förteckning.

Av de förslag, som högskolestyrelsen nu framlagt, överensstämmer åtskilliga i det väsentliga med även för innevarande och tidigare budgetår framförda men ej bifallna förslag. Sålunda torde beträffande förslagen under punkterna 1 a, 2 c, 2 d, 3 e, 7 a och 7 c resp. 1 d, 2 b, 3 a—d och 4 a här blott få hänvisas till IX ht 1953 punkterna 1 b, 2 f, 2 c, 3 b, 10 a och 10 b resp. till IX ht 1954 punkterna 1 c, 2 c, 3 a—d och 4 a under motsvarande anslag.

I fråga om motiveringarna för övriga förslag må här återgivas följande.

1 b. Före tjänsteförteckningsrevisionen fanns vid analyslaboratoriet två förste assistenttjänster i Ce 24. Vid sagda revision ändrades dessa till assistenttjänster i Ce 25, medan däremot övriga förste assistenttjänster vid högskolan genomgående uppflyttades till lönegrad 27. Även ifrågavarande båda tjänster bör emellertid ändras till förste assistenttjänster. I nuvarande ekonomiska läge vill högskolestyrelsen dock icke motsätta sig, att endast den ena tjänsten skall uppflyttas.

1 c. Vid institutionen för växtodlingslära finns fyra assistenter, av vilka två avlönas från särskilda anslag. Däremot har institutionen f. n. icke — i motsats till högskolans övriga större institutioner — någon förste assistent. Enligt högskolestyrelsen är emellertid behovet av en dylik tjänst angeläget med hänsyn till institutionens storlek och mångskiftande uppgifter, därvid särskilt bör beaktas utvecklingen på oljeväxtodlingens område samt i fråga om nya ogräsbekämpningsmetoder. Högskolestyrelsen erinrar tillika om att 1946 års högskoleutredning föreslog, att institutionen skulle utrustas med — förutom två laboratorer — två förste assistenter.

1 e. Högskolestyrelsen anmäler, att från Sveriges agronom- och lantbrukslärarförbund inkommit en framställning angående löneställningen för assistenterna vid undervisningsinstitutionerna. Med anledning härav framhåller högskolestyrelsen, att den icke funnit skäl att frångå sin redan tidigare intagna ståndpunkt, att beträffande förevarande assistenter bör tillämpas en befordringsgång, som slutar i Ce 25 i stället för såsom nu i Cg 23. Den nuvarande befordringsgången försvårar nämligen rekryteringen av ifrågavarande tjänster, enär den medfört att dessa blivit endast passagetjänster. Följden härav har blivit, att undervisningen nu hämmas och förryckes väsentligt på grund av brist på fast kompetent assistentpersonal.

1 f och g. Under dessa punkter hänvisar högskolestyrelsen till den översyn, som pågår inom civildepartementet rörande lönegradsplaceringen för bl. a. ifrågavarande personal. De äskade beloppen är därför endast preliminärt beräknade.

1 h. Ifrågavarande kanslibiträdestjänster är närmast avsedda för institutionerna för marknadslära, växtsjukdomslära och organisk kemi samt för statens husdjursförsök och institutionens för husdjursgenetik avdelning vid Wiad. Sagda institutioner och avdelning saknar nämligen kanslibiträden, vilket för verksamheten därstädes inneburit betydande svårigheter ur rekryteringssynpunkt. Antalet kanslibiträdes- och kontorsbiträdestjänster vid högskolan och lantbruksförsöken är f. n. 14 resp. 32.

2 a. Till stöd för detta förslag, som framförts vid flera tidigare tillfällen, anför högskolestyrelsen att behovet av en laboratorstjänst vid institutionen för husdjurens avels- och raslära blivit alltmera påtagligt. Högskolestyrelsen erinrar tillika om att jordbruksutskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande 1950: 1 understrukit den av departementschefen och högskolestyrelsen uttalade uppfattningen om önskvärdheten av att en laboratorstjänst inrättades vid envar av de tre husdjursinstitutionerna.

2 e. 1946 års högskoleutredning förutsatte, att institutionen för växtsjukdomslära skulle utrustas med en förste assistent och en assistent. Avsikten var, att professorn och laboratorn vardera skulle ha en medhjälpare. Någon förste assistenttjänst har dock icke inrättats. Behovet av en dylik är emellertid så mycket mera angeläget som institutionens ämnesområde omfattar såväl en botanisk som en zoologisk del och assistenten icke samtidigt kan handha uppgifter på båda dessa områden.

2 f. Högskolans bibliotek har nu så utvecklats, att det f. n. torde vara ett av de största fackhögskolebiblioteken i landet. Då högskolan alltmera utbygges med flera institutioner och forskningsbefattningar, har kraven på dess bibliotek kommit att väsentligt ökas. Detta har bl. a. inneburit, att personalresurserna vid biblioteket blivit mycket ansträngda. Sålunda har förste bibliotekarien själv delvis måst övertaga sådant arbete, som vid andra bibliotek handhaves av personal i lägre tjänsteställning. Särskilt prekärt är läget beträffande fortsättningskatalogen, för vilken personalresurserna på grund av det löpande arbetets omfattning ej alls varit tillräckliga. Med hänsyn till att arbetet med nämnda katalog torde kräva betydande erfaren-

het av biblioteksarbete och till att motsvarande arbete vid andra bibliotek handhaves av personal i minst förste biblioteksassistents tjänsteställning, upprepar högskolestyrelsen sitt redan i föregående års anslagsäskanden framförda förslag om inrättande av en förste biblioteksassistenttjänst i Ce 17.

2 g. Institutionen för marklära disponerar icke något biträde för kontorsgöromål. I och med att verksamheten vid institutionen vuxit, har emellertid allt mera gjorts sig kännbart behovet av en tjänst, vars innehavare kan relativt självständigt handha institutionens korrespondens samt i förekommande fall upptaga och utskryva stenogram.

2 h. Föregående år framlade högskolestyrelsen förslag till omorganisation av institutionens för husdjursgenetik avdelning vid Wiad, innebärande bl. a. att försöksverksamheten med svin skulle återupptagas. Förslagen godtog emellertid icke av statsmakterna (prop. 1954: 122; rskr 237).

Högskolestyrelsen framhåller nu, att det är synnerligen angeläget att nyssnämnda försöksverksamhet kan igångsättas. Den för ändamålet erforderliga personalökningen anses till en början kunna begränsas till ett laboratoriebiträde i Ce 11.

2 i. Av det begärda beloppet avser 1 000 kronor ersättning till ciceroner vid Ultuna, för vilket ändamål nu disponeras 2 000 kronor. I denna del överensstämmer förslaget med vad som yrkats redan förut. Beträffande motiveringen kan sålunda här hänvisas till IX ht 1953 s. 29 under 2 r. Återstående 500 kronor skulle ställas till förfogande för ersättning till ciceroner vid Wiad, vartill medel hittills icke anvisats. Antalet besökande vid nämnda plats uppgår f. n. till i medeltal omkring 1 500 personer årligen. Såsom ciceroner anlitas i regel agronomie studerande på husdjurslinjen.

3 f. Sedan överinspektörens kansli inrättades, har arbetet därstädes ökat i mycket hög grad. Detta har bl. a. medfört, att innehavaren av den vid ifrågavarande kansli placerade kontoristtjänsten fått väsentligt vidgade samt mera ansvarsfulla och kvalificerade arbetsuppgifter. Hon tjänstgör sålunda såsom registrator och stenograf samt har att svara för bokföringen och skötseln av handbiblioteket på kansliet.

4 b. Tjänsten anses behövlig på grund av tillkomsten av nya byggnader för institutionerna för mikrobiologi och systematisk botanik samt för statens husdjursförsök.

4 c. Ökningen motiveras med att arbetsbelastningen vid kansliet fortfarande är betydande.

5 a. Förevarande förslag avser den vid Lanna försöksgård anställde assistenten. Denne är icke placerad å löneplan utan åtnjuter arvode från anslaget till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till fast försöksverksamhet. Fr. o. m. den 1 juli 1954 höjdes arvodet till ett belopp, motsvarande löneklass 25. Då emellertid ifrågavarande assistent är född 1900 och varit förordnad å sin befattning sedan 1940, bör han, såsom högskolestyrelsen flercaldiga gånger tidigare begärt, även inplaceras å löneplan.

5 b. På avdelningen för gödsling och kalkning finns en aspiranttjänst i

Cg 19, avsedd för en agronom. Den nuvarande lönegradsplaceringen är emellertid otillräcklig för att kompetent person skall kunna erhållas till tjänsten. Den bör därför inordnas i den reglerade befordringsgången för agronomer. Framställning härom har gjorts av Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund.

5 c. För att möjliggöra forsknings- och försöksverksamhet med tungt kväve såsom hjälpmedel har lantbruksakademien ställt till förfogande en s. k. masspektrometer. Arbetet med skötsel och kontroll av denna apparat, vilket arbete är mycket tidskrävande och dessutom ställer betydande krav på vederbörandes tekniska kunskaper, handhaves sedan två år av en assistent i Cg 17. Såvitt nu kan bedömas föreligger stadigvarande behov av tjänsten. Den bör därför upptagas å extra ordinarie stat och därjämte, i enlighet med vad Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund förordat i framställning till högskolestyrelsen, uppflyttas till lönegrad 21.

5 d. Ifrågavarande tjänst är placerad på betesavdelningen. Till stöd för den föreslagna lönegradsuppflyttningen anför högskolestyrelsen, att 1945 års jordbruksförsöksutredning föreslog, att försöksuppgifterna på betesområdet skulle handläggas av en assistent i dåvarande lönegrad 24 samt att flertalet av nämnda uppgifter övertagits av nu förevarande assistent.

6 a. Innehavarna av de under denna punkt upptagna tjänsterna avses skola få till huvudsaklig uppgift att direkt svara för statens jordbruksförsöks del i hushållningssällskapens lokala försöksverksamhet. Statens jordbruksförsök utövar nämligen den centrala ledningen av denna och handlägger därvid ett flertal krävande arbetsuppgifter. I jordbruksförsökens arbete ingår bl. a. den försöksmatematiska behandlingen av primärmaterialet samt dettas sammanställning och centrala publicering. I och med ikraftträdandet av den nya organisationen av den lokala försöksverksamheten på jordbrukets område (prop. 1952: 109; rskr 396) har statens jordbruksförsök emellertid tilldelats en ännu mera betydelsefull roll inom ifrågavarande verksamhet, i det att denna skall bibringas en mera programmässigt bunden karaktär samt det ankommer på jordbruksförsöken att planera och i framtiden övervaka att så sker. Av den personal, som vid jordbruksförsöken inom var sitt område av förevarande verksamhet — växtodling resp. gödsling och kalkning — skall ha ledningen fordras därför så mycket teoretiskt och praktiskt kunnande, att man ej rimligtvis kan anförtro denna åt tjänstemän i lägre ställning än såsom överassistent. Hushållningssällskapens jordbrukskonsulenter, över vilka jordbruksförsökens nyssnämnda personal har inspektions-skyldighet och i förhållande till vilka den i viss mån står i ledande ställning såvitt angår fältförsöksverksamheten, är nämligen placerade i lönegrad 29, d. v. s. högre än de tjänstemän vid statens jordbruksförsök, som där ansvarar för ledningen. Enligt högskolestyrelsen bör ifrågavarande tjänstemän vid jordbruksförsöken ej vara placerade i lägre lönegrad än jordbrukskonsulenterna.

6 b. Beloppet avses för att möjliggöra anställandet av ytterligare laboratoriepersonal.

7 b. I samband med att lantbruksstyrelsen övertog svinstamkontrollen från högskolan och lantbruksförsöken överfördes två vid statens husdjursförsök placerade assistenter till nämnda styrelse. Sedan denna anmält, att den tills vidare endast behövde den ene av ifrågavarande båda assistenter, medgav Kungl. Maj:t senast genom beslut den 10 december 1954, att den andre assistenten skulle — med placering i lönegrad Ce 22 — få tjänstgöra vid husdjursförsöken under tiden till den 1 juli 1955. På grund härav och då stort behov föreligger av ytterligare arbetskraft vid statens husdjursförsök, hemställer högskolestyrelsen nu, att sistnämnda assistenttjänst åter skall uppföras på högskolans och lantbruksförsökens stat. Någon motivering för tjänstens uppflyttning till lönegrad Ce 23 anföres icke.

7 d. Det under förevarande punkt upptagna beloppet avses för avlöning åt en assistent vid Kungsängens gård. Denne har tidigare avlönats från högskolans materiellanslag. Om den under punkt 7 a begärda överassistenttjänsten icke erhålles, yrkas ytterligare 17 000 kronor för tillfällig arbetskraft.

8. Under denna punkt är upptagna de i förut omförmälda förteckning sammanförda yrkanden, vilka högskolestyrelsen framfört utan särskild motive-ring. Beträffande den närmare innebörden av dessa yrkanden torde få hänvisas till förteckningen. Här må blott nämnas, att yrkandena innefattar ett flertal förslag till tjänsteförändringar och personalförstärkningar vid såväl undervisningsinstitutionerna som försöksanstalterna.

9. Ökningen är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e. *Statens lönenämnd* anför följande.

Lönenämnden anser sig icke kunna tillstyrka de under 1 b, 3 f och 4 a framlagda förslagen. Likaledes avstyrker nämnden förslaget under 1 e om lönereglering för vissa assistenttjänster och erinrar därvid om vad nämnden anfört i sitt utlåtande den 12 oktober 1954 angående lönereglering för förste assistenter vid de tekniska högskolorna.

Tjänsten såsom instruktör i Ce 16 under 1 d bör med hänsyn till lantbruks- och jordbruksinstruktörernas placering hänföras till lönegrad 17.

Förslaget under 1 h om utbyte av fem kontorsbiträden mot kanslibitraden tillstyrker nämnden, utom i vad avser tjänsten vid statens husdjursförsök.

Därest den under 2 b föreslagna tjänsten för den praktiskt pedagogiska utbildningen anses böra inrättas, bör densamma hänföras till högst lönegrad 29 men icke vara förenad med tilläggsarvode.

Nämnden ifrågasätter, huruvida tillräckliga skäl föreligger för att de under 6 a upptagna tjänsterna bör placeras högre än i lönegrad 27.

Anledning att uppflytta den under 7 b omförmälda assistenttjänsten till lönegrad Ce 23 synes icke föreligga.

Mot de under 2 d samt 5 c och d föreslagna lönegradsplaceringarna har nämnden icke något att erinra.

Departementschefen

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör *dels* en aspiranttjänst i lönegrad Cg 19, en assistenttjänst i lönegrad Cg 17, en institutionsvaktmästare-tjänst i lönegrad Ca 12, en förste expeditionsvakttjänst i lönegrad Ca 11

samt fyra kontorsbiträdestjänster i reglerad befordringsgång ändras till respektive en assistenttjänst i för agronomer gällande reglerad befordringsgång, en laboratorieassistenttjänst i lönegrad Cg 19, en provberedartjänst i lönegrad Ca 13, en institutionsvaktmästartjänst i lönegrad Ca 12 samt fyra kanslibiträdestjänster i lönegrad Ce 11, dels en instruktörstjänst i lönegrad Ce 16, en institutionsvaktmästartjänst i lönegrad Ca 12 samt fem laboratoriebiträdestjänster i lönegrad Ce 8 uppflyttas till respektive lönegrad Ce 17, Ca 14 samt Ce 11. Vidare bör medel beräknas för att, efter prövning av Kungl. Maj:t, uppflytta högst tio laboratoriebiträdestjänster från lönegrad 8 till lönegrad 9. Såsom nyssnämnde departementschef i angivna sammanhang tillika anført, bör löneställningen för en institutionsvaktmästartjänst i lönegrad Ce 12 omprövas vid uppkommande vakans å tjänsten. Kostnaderna för nu föreslagna löneregleringar kan uppskattas till 17 900 kronor.

Vad härefter angår högskolestyrelsens övriga förslag kan jag tillstyrka, att en extra ordinarie tjänst skall inrättas för jordbearbetningsförsöken vid institutionen för allmän jordbrukslära. Jag anser det dock vara till fyllest med en assistenttjänst i lönegrad Ce 25. Kostnaderna härför uppgår till 15 200 kronor. Högskolans anslag till Särskilda undersökningar bör minskas i motsvarande mån, eftersom arvode till en med nämnda försök sysselsatt befattningshavare nu bestrides från detta anslag. Vidare förordar jag att den assistent, som f. n. tillfälligt överförts från lantbruksstyrelsen till statens husdjursförsök, fr. o. m. nästa budgetår definitivt skall placeras vid sistnämnda institution. Någon uppflyttning i lönegrad av ifrågavarande assistent bör däremot icke ske. Överföringen medför ett ökat medelsbehov under förevarande anslag av 12 800 kronor. Med hänsyn till behovet av biträde för kontorsgöromål vid institutionen för marklära föreslår jag, att 5 600 kronor skall beräknas till en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång för institutionen. Jag kan även tillstyrka, att till ersättning åt ciceroner vid Wiad skall anvisas ett belopp av 500 kronor. Slutligen bör anslaget i enlighet med högskolestyrelsens förslag höjas med 16 000 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar i reglerad befordringsgång. Högskolestyrelsens övriga förslag kan jag däremot icke biträda.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit bör ifrågavarande anslag höjas med tillhoppa 68 000 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

- Avlöningar till ordinarie tjänstemän 1 288 700 (+ 319 000) kronor;
- arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 74 500 (oförändrat) kronor;
- avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 2 450 500 (+ 607 000) kronor;
- särskilda löneförmåner till viss tjänsteman 1 800 (oförändrat) kronor;
- rörligt tillägg 405 500 (— 858 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (1 288 700 + 74 500 + 2 450 500 + 1 800 + 405 500 =) 4 221 000 (+ 68 000) kronor.

Å personalförteckningen bör uppföras en institutionsvaktmästartjänst i lönegrad Ca 14 och en provberedartjänst i lönegrad Ca 13. Å andra sidan bör antalet institutionsvaktmästartjänster i lönegrad Ca 12 minskas med en och antalet förste expeditionsvaktstjänster med en.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök vidtaga de ändringar, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	1 288 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	74 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 450 500
4. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman.....	1 800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	405 500

Summa kronor 4 221 000

c) till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 4 221 000 kronor;

[20] 2. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	483 700	502 293
1954/55 (statsliggaren s. 794)	554 700	
1955/56 (förslag)	572 200	

Yrkanden. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 20/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 65 200 kronor enligt följande sammanställning.

	1954/55	Ökning	Minskning
<i>Kansli, undervisningsinstitutioner m. m.</i>			
1. Sjukvård m. m.	14 000		2 000
2. Reseersättningar	32 500	500	
3. Övriga expenser	31 000	7 000	

	1954/55	Ökning	Minskning
4. Publikationstryck	18 000	7 000	
5. Driftkostnader för lastbilar	4 000	2 000	
6. Städning och renhållning	100 000	5 000	

Statens jordbruksförsök

7. Reseersättningar	65 500	4 400	
8. Övriga expenser	17 100	2 500	
9. Publikationstryck	25 000	5 000	

Statens husdjursförsök

10. Reseersättningar	10 500	3 000	
11. Bränsle, lyse och vatten	25 000	1 000	
12. Övriga expenser	9 200	2 800	
13. Publikationstryck	9 000	3 000	
14. Övriga utgifter	16 000	24 000	
		67 200	2 000
		+ 65 200	

Motiv. 1. Med hänsyn till att belastningen under budgetåret 1953/54 endast var 11 600 kronor anses posten kunna sänkas med 2 000 kronor.

2. Ökningen motiveras med att resekostnaderna för överinspektören och ekonomidirektören kommer att stiga bl. a. på grund av tillkomsten av Röbäcksdalens och Stenstugu försöksgårdar.

3. Av den begärda ökningen faller 1 000 kronor på biblioteket, 1 000 kronor på överinspektörens kansli och 5 000 kronor på kansli, kamrerarexpedition, park, pannrum, mekanisk verkstad, snickeriverkstad m. m.

Vad först angår biblioteket motiveras ökningen med att tillgängliga medel på grund av prisstegringar blivit otillräckliga. Detta har medfört, att materielanskaffningen i viss utsträckning måst ske i småposter, vilket blir oekonomiskt.

Till stöd för ökningen av medelsanvisningen till överinspektörens kansli åberopas den omfattande korrespondens, som bl. a. följer av överinspektörens ordförandeskap i försöksledarmötet och ett flertal kommittéer.

Vad slutligen beträffar kansliet etc. framhålles, att under föregående budgetår stod till förfogande ett belopp av 23 000 kronor. Anslagsbelastningen var emellertid omkring 28 000 kronor. Kostnaderna för skrivmateriel, telefon m. m., inventarier m. m. samt bokinköp m. m. uppgick sålunda till resp. 10 000 kronor, 10 500 kronor, 6 500 kronor samt 1 000 kronor. Därtill kommer att, som nyss antytts, från denna anslagspost även skall inköpas inventarier bl. a. till pannrum med verkstad, snickeriverkstad samt park.

4, 13 och 14. Samma yrkanden framställdes jämväl i anslagsäskandena för innevarande budgetår utan att då vinna bifall. Beträffande motiveringarna för äskandena kan därför hänvisas till IX ht 1954 resp. s. 51 under 5 samt s. 52 under 13 och 14.

5. Under högskolans anslag till inredning och utrustning för innevarande budgetår har medel beräknats för anskaffande av bl. a. en skåpbil för i första hand pannrummets behov. Däremot upptogs i högskolans stat icke något belopp till driftkostnader för sagda bil.

Högskolestyrelsen framhåller nu, att pannrumspersonalen efter tillkomsten av växthusanläggningen vid institutionen för växtsjukdomslära samt den nya institutionsbyggnaden för systematisk botanik och ärtflighetslära icke längre kan medhinna allt arbete. Avstånden mellan institutionsbyggnaderna på Ultuna är nämligen betydande. Om skåpbil ställes till förfogande, kan även nyssnämnda nya arbetsuppgifter bemästras. Skulle däremot skåpbilen icke erhållas, behövs i stället ytterligare en eldare vid högskolan.

6. Ökningen beror dels på att städerskornas löner höjts och dels på att materielkostnaderna tidigare upptagits för lågt. Belastningen å anslagsposten var under budgetåret 1953/54 102 800 kronor.

7. Av det för innevarande budgetår anvisade beloppet disponeras 49 600 kronor av befattningshavare vid jordbruksförsöken. Återstående 15 900 kronor användes för särskilda konferenser, försöksledarmötet samt försöksgårdarnas personal. Den nu begärda uppräkningsen faller helt på förstnämnda ändamål. Till stöd för höjningen anför högskolestyrelsen, att enligt nytt kollektivavtal vissa traktamenten skall utgå till jordbruksförsökens arbetare vid tjänstgöring utanför Ultuna. Vidare åberopas, att resekostnaderna ökat på grund av tjänstemännens deltagande i konferenser med försöksledare, vilka konferenser blivit ett viktigt led i jordbruksförsökens samarbete med hushållningssällskapen i frågor rörande den lokala försöksverksamheten samt dennas organisation och anpassning till aktuella jordbruksproblem.

8. Den under förevarande punkt begärda ökningen avser kostnaderna för telefon, telegraf och annonser. Yrkandet motiveras med att det med den utveckling, som jordbruksförsöken undergått, visat sig mycket svårt att hålla föreskriven ram för ifrågavarande kostnader.

9. Högskolestyrelsen anför, att en viss omläggning av publikationerna från statens jordbruksförsök diskuterats. Det har därvid visat sig angeläget, att detta spörsmål överväges tillsammans med representanter för statens husdjursförsök och försöksgårdarna. Frågan kommer därför att göras till föremål för en särskild utredning, därvid också frågan om anslagsbehovet kommer att behandlas. I avvaktan på denna utrednings förslag har jordbruksförsöken med utgångspunkt från det beräknade antalet publiceringsfärdiga manuskript uppskattat medelsbehovet för ändamålet till 30 000 kronor för budgetåret 1955/56.

10. Ökningen erfordras för att statens husdjursförsök skall kunna medverka vid kvalitetsundersökningar rörande slakterisvin.

11. Någon motivering för detta förslag anföres icke. Belastningen å anslagsposten var 30 100 kronor under budgetåret 1953/54.

12. Kostnaderna för telefon, telegram och annonser uppskattas till ca 7 000 kronor för år. För underhåll av kontors- och övriga inventarier vid institutionen samt inköp av skrivmateriel, papper och dylikt beräknas 5 000 kronor.

Departementschefen

Beträffande kansliet och undervisningsinstitutionerna biträder jag förslagen, att posten till reseersättningar skall uppräknas med 500 till 33 000 kronor samt posten till städning och renhållning med 5 000 till 105 000 kronor. Vidare vill jag tillstyrka, att vardera av posterna till övriga expenser samt publikationstryck skall höjas med 2 000 kronor. Den förra posten bör alltså uppföras med 33 000 kronor och den senare med 20 000 kronor. Den föreslagna ökningen av posten till driftkostnader för lastbilar kan jag däremot icke förordda. Då å andra sidan någon minskning av sjukvårdsposten icke torde böra vidtagas, skulle till omkostnader för kansliet och undervisningsinstitutionerna m. m. behöva anvisas ett $(500 + 5\,000 + 2\,000 + 2\,000 =)$ 9 500 kronor högre belopp än för innevarande budgetår.

Vad härefter angår försöksanstalterna vill jag beträffande statens jordbruksförsök föreslå, att posten till reseersättningar skall höjas med 2 000 till 67 500 kronor och posten till publikationstryck med 3 000 till 28 000 kronor. För statens husdjursförsöks del kan jag tillstyrka en höjning av posten till bränsle, lyse och vatten med 1 000 till 26 000 kronor samt av posten till publikationstryck med 2 000 till 11 000 kronor. I övrigt torde någon ändring beträffande försöksanstalternas omkostnadsstater icke böra ifrågasättas. Medelsanvisningen till anstalternas omkostnader bör alltså höjas med $(2\,000 + 3\,000 + 1\,000 + 2\,000 =)$ 8 000 kronor.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat behöver förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med $(554\,700 + 9\,500 + 8\,000 =)$ 572 200 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 17 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök:*
Omkostnader för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 572 200 kronor.

[21] 3. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	530 000	456 056	175 878
1954/55 (statsliggaren s. 796)	530 000		
1955/56 (förslag)	530 000		

Reservationen å anslaget var antingen i realiteten disponerad vid budgetårets utgång eller blir förbrukad under innevarande budgetår.

Y r k a n d e n. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 20/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 225 800 kronor enligt följande sammanställning.

	1954/55	Ökning
1. Institutioner och samlingar	310 000	137 800
2. Avdelningen för statistik och försöksteknik	10 000	1 000
3. Exkursioner	9 500	2 000
4. Försökskostnader och materiel vid statens jordbruksförsök	129 000	25 400
5. Försökskostnader och materiel vid statens husdjursförsök	71 500	15 000
6. Instrumentverkstaden m. m.	—	6 200
7. Fortsatta jordbruksförsök	—	6 000
8. Studieresor	—	15 000
9. Stipendiatutbyte	—	5 200
10. Diverse äskanden	—	12 200
	Summa kronor	225 800

M o t i v. Samtliga av högskolestyrelsen framförda förslag avser ändamål, för vilka medel begärdes jämväl i anslagsäskandena för innevarande budgetår. Då motiveringarna för förslagen liksom de äskade beloppen i allt väsentligt överensstämmer med vad som då anfördes och yrkades, torde här blott behöva hänvisas till motsvarande anslagspunkt i IX ht 1954.

Departementschefen

Jag kan ej heller i år tillstyrka högskolestyrelsens förslag, att kostnaderna för fortsatta jordbruksförsök samt för studieresor och stipendiatutbyte skall överföras till förevarande anslag. Medel för dessa ändamål torde sålunda alltså böra anvisas i den ordning, som hittills tillämpats. För övriga ändamål synes anslaget böra uppföras med oförändrat belopp för nästa budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts be- myndigande, på högskolestyrelsen att bestämma anslagets fördelning på de olika institutionerna och försöksanstalterna.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök:*
Materiel m. m. för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 530 000 kronor.

[22] 4. *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	47 000	57 208	6 090
1954/55 (statsliggaren s. 796)	47 000		
1955/56 (förslag)	75 000		

Den vid utgången av budgetåret 1953/54 förefintliga reservationen var i realiteten disponerad.

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 20/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 88 000 kronor till 135 000 kronor. Av höjningen avses 33 000 kronor för årliga löpande utgifter. Då det för innevarande budgetår anvisade anslaget helt disponeras för dylika utgifter, beräknas sålunda för detta ändamål 80 000 kronor för nästa budgetår. Återstående 55 000 kronor skall användas till kompletterande inköp och bokbindning.

M o t i v. Högskolestyrelsen framhåller det allvarliga läge, vari biblioteket kommit genom att såväl litteraturanskaffning som bokbindning måst efter sättas på grund av otillräckliga anslag. Det är ofrånkomligt, att den vetenskapliga verksamheten vid högskolan i längden kommer att hämmas genom de luckor i tidskriftsserierna och litteratursamlingarna samt genom den alltför snabba förslitning av ofta oersättliga publikationer, som uppstått till följd därav. Därtill kommer, att de uppkomna luckorna icke torde kunna fyllas framdeles, enär tidskrifter och vetenskaplig litteratur i regel tryckes i mycket begränsade upplagor.

Departementschefen

Enligt min mening torde det vara ofrånkomligt att åtgärder vidtages för att avhjälpa de allvarligaste bristerna vid högskolans bibliotek. I sådant syfte vill jag föreslå, att årsanslaget skall höjas med 8 000 kronor till 55 000 kronor samt att därjämte skall anvisas ett engångsanslag å 20 000 kronor till kompletterande inköp och bokbindning. Anslaget bör alltså uppföras med $(55\,000 + 20\,000 =)$ 75 000 kronor för nästa budgetår, vilket i förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår innebär en ökning med 28 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

[23] 5. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Stipendier

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	39 800	40 368	15 257
1954/55 (statsliggaren s. 796)	39 800		
1955/56 (förslag)	83 400		

Reservationen vid utgången av budgetåret 1953/54 är i sin helhet disponerad.

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget avses 9 000 kronor för tre licentiandstipendier å 3 000 kronor, 6 000 kronor för ett doktorandstipendium samt 24 800 kronor för 27 elevstipendier å 920 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. 20/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 25 000 kronor till 64 800 kronor. Av ökningen avses 6 000 kronor för ytterligare ett doktorandstipendium och ett lika stort belopp för ytterligare två licentiandstipendier. Ett av de sistnämnda upptages dock i den under högskolans avlöningsanslag närmare omförmälda förteckningen över yrkanden, som tillstyrkts utan motivering. Såsom skäl för den föreslagna utökningen av doktorand- och licentiandstipendierna anför högskolestyrelsen, att det nuvarande antalet dylika stipendier icke varit tillräckligt för alla de väl kvalificerade sökande, som anmält sig. Högskolestyrelsen finner det även med hänsyn till möjligheterna för rekrytering av forskare vid högskolan vara synnerligen angeläget, att stipendieantalet ökas i den omfattning som ifrågasatts. Till ytterligare stöd för sin framställning erinrar högskolestyrelsen om dåvarande departementschefens uttalande i propositionen 1948: 177, att två doktorand- och sju licentiandstipendier borde beräknas för högskolan. Återstående del av ökningen eller 13 000 kronor avses för uppräknig av elevstipendierna till 1 400 kronor. Höjningen motiveras med den ökning av naturastipendierna vid universiteten, som faktiskt ägt rum till följd av de ökade levnadsomkostnaderna.

I detta sammanhang torde få anmälas ett av *Sveriges förenade studentkårer* den 30 september 1954 avgivet förslag angående stipendierna till studerande vid högskolorna under jordbruksdepartementet ävensom vid Alnarpsinstitutets högre mejerikurs. I detta förslag hemställer studentkårerna, att det statliga stipendiesystemets utbyggnad skall utsträckas till att gälla även nyssnämnda högskolor och kurs, att antalet stipendier samt behörighetskrav och övriga stipendievillkor skall bibehållas oförändrade samt att stipendierna skall utgå med belopp motsvarande kostnaderna för bostad och kost under tio studiemånader för år och att sagda belopp skall fastställas med ledning av statsstipendienämndernas genomsnittliga månads-kostnader för fullt utnyttjade naturastipendier. I överensstämmelse med angivna riktlinjer beräknar studentkårerna det årliga stipendiebeloppet till 2 550 kronor vid lantbrukshögskolan, 2 480 kronor vid veterinär- och skogshögskolorna samt 2 310 kronor vid Alnarpsinstitutets högre mejerikurs ävensom de sammanlagda kostnaderna för elevstipendier vid ifrågavarande högskolor och kurs till resp. 69 000, 50 000, 35 000 samt 9 000 kronor.

Departementschefen

De av högskolestyrelsen åberopade skälen för en ökning av antalet doktorand- och licentiandstipendier finner jag bärande. Jag anser det dock tillfyllest, om ytterligare ett stipendium av vartdera slaget inrättas. Vid bifall härtill kommer fr. o. m. nästa budgetår att stå till förfogande två dokto-

rand- och fyra licentiestipendier vid högskolan. Förslaget medför en kostnadsökning å $(6\,000 + 3\,000 =) 9\,000$ kronor.

Vad här efter angår elevstipendierna vid de tre högskolorna under jordbruksdepartementet samt vid Alnarpsinstitutets högre mejerikurs är även jag av den uppfattningen, att en uppräknig av dessa stipendier är påkallad. En sådan uppräknig bör emellertid avse även den högre trädgårdskursen vid nämnda institut, eftersom stipendierna vid denna kurs och högre mejerikursen sedan länge utgått med lika belopp. Det synes lämpligt, att ifrågasvarande stipendier anpassas efter den nivå, som gäller beträffande fullt utnyttjade naturastipendier vid universiteten m. fl. läroanstalter under åttonde huvudtiteln. Jag ansluter mig alltså i princip till studentkårernas förslag. Nyssnämnda naturastipendier beräknas emellertid efter en tid av endast nio studiemånader. Samma begränsning torde böra gälla beträffande nu ifrågasvarande elevstipendier. Vidare synes knappast skäl föreligga för att göra skillnad i beloppens storlek, såvitt gäller högskolorna i Uppsala och Stockholm. Med utgångspunkt från det anförda vill jag för min del föreslå, att elevstipendierna skall bestämmas till ett avrundat belopp av 2 200 kronor vid lantbruks-, veterinär- och skogshögskolorna samt 2 000 kronor vid Alnarpsinstitutets högre mejeri- och trädgårdskurser. För lantbrukshögskolans del innebär förslaget ett ökat medelsbehov å $(27 \times 2\,200 - 24\,800 =) 34\,600$ kronor.

Därest riksdagen godkänner vad jag i det föregående förordat, behöver förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med $(39\,800 + 9\,000 + 34\,600 =) 83\,400$ kronor. I förhållande till innevarande budgetårs stipendieanslag innebär detta en anslagsökning med 43 600 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Stipendier för budgetåret 1955/56* anvisa ett reservationsanslag av 83 400 kronor.

[24] 6. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Underhåll av byggnader m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	80 000	81 557	2 310
1954/55 (statsliggaren s. 796)	80 000		
1955/56 (förslag)	85 000		

Den vid utgången av budgetåret 1953/54 befintliga reservationen är disponerad.

För det med anslaget avsedda ändamålet skall jämväl användas inkomsterna av hyror och försålda trädgårdsprodukter, vilka inkomster skall tagas till uppbörd å anslaget.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. 20/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 20 000 kronor till 100 000 kronor. Då uppbördsmedlen beräknas till 25 000 kronor innebär detta, att 125 000 kronor skulle stå till förfogande för ändamålet under nästa budgetår, eller ett belopp motsvarande cirka en procent av byggnadsvärdet. Till stöd för den föreslagna anslagshöjningen anför högskolestyrelsen, att de under senare år beviljade ökningarna av anslaget icke kompenserat inträffade prishöjningar. På grund härav har åtskilliga kostsamma underhållsarbeten måst uppskjutas, t. ex. utvändig målning av fönster och växthus m. m. Därjämte framhåller högskolestyrelsen, att under det löpande budgetåret tillkommit en ny byggnad för institutionen för systematisk botanik och ärtflichetslära jämte därtill hörande växthus.

Departementschefen

I likhet med högskolestyrelsen anser jag en höjning av anslaget motive-rad. I nuvarande läge kan jag dock icke tillstyrka större anslagsökning än 5 000 kronor. Anslaget bör alltså uppföras med 85 000 kronor för nästa bud-getår. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riks-dagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök*:
Underhåll av byggnader m. m. för budgetåret 1955/56 anvisa
ett reservationsanslag av 85 000 kronor.

[25] 7. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Inredning och utrustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	250 000	212 655	224 240
1954/55 (statsliggaren s. 797)	250 000		
1955/56 (förslag)	358 000		

Av den angivna reservationen var cirka 160 000 kronor disponerade vid budgetårets utgång. Reservationen i övrigt beräknas komma att tagas i an-språk under innevarande budgetår.

Y r k a n d e n. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruks-försök* (skr. 20/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med 463 700 kronor. Anslaget föreslås skola fördelas enligt följande sammanställning.

1. Tolv institutioner	125 100
2. Institutionen för husdjursgenetik; avdelningen vid Wiad	15 300
3. Institutionen för växternas anatomi och fysiologi	6 000
4. Institutionen för systematisk botanik och ärtflichetslära	52 000
5. Maskinell utrustning m. m.	30 000
6. Undervisningen i mjölkhushållning	4 000

7. Undervisningen i fastighetsbildning.....	3 000
8. Undervisningen i geodesi	7 000
9. Biblioteket	7 400
10. Statens jordbruksförsök	50 000
11. Statens husdjursförsök	20 000
12. Diverse äskanden	143 900
Summa kronor	463 700

Motiv. 1. Vid beräkningen av medelsbehovet för ifrågavarande institutioner — vilka närmare angivits i anslagsskrivelsen — har högskolestyrelsen utgått från de av 1946 års högskoleutredning föreslagna beloppen och därifrån dragit vad som anvisats för budgetåren 1949/50—1954/55. I vissa fall har beloppen uppräknats med hänsyn till inträffade prishöjningar.

2, 6 och 10. Under dessa punkter upprepar högskolestyrelsen yrkanden, som gjordes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår. Ehuru de nu begärda beloppen är något olika mot dem som då angavs, torde därför beträffande motiveringarna för förslagen få hänvisas till IX ht 1954 s. 60 under resp. 2, 8 och 10.

3. För ersättning av en försliten mikrotom begäres 4 000 kronor. Återstående 2 000 kronor avses för inköp av en s. k. ultropakutrustning, vilken skulle få särskilt värde vid undervisningen.

4. Beloppet erfordras för utrustning till institutionen i samband med inflyttning i ny institutionsbyggnad. Större delen av den utrustning, varom här är fråga, föreslogs av 1946 års högskoleutredning.

5. Högskolestyrelsen anför, att åtskilliga institutioner äskat medel till traktorer, paketvagnar m. m. Dessa äskanden uppgår till betydande belopp. Här upptagna belopp avses för att möjliggöra inköp av åtminstone en mindre del av ifrågavarande utrustning. I detta sammanhang upplyser högskolestyrelsen vidare, att den tillsatt en kommitté med uppdrag att framlägga förslag om gemensam maskinanvändning vid institutionernas fältarbeten m. m. Kommittén har emellertid ännu icke slutfört sitt arbete.

7. Ifrågavarande belopp avses för undervisningsmateriel.

8. För här begärda belopp avses skola anskaffas dels vissa för undervisningen nödvändiga instrument, dels utrustning till ritsalen.

9. Medlen avses för hyllor till södra delen av övervåningen.

11. Av beloppet beräknas 10 000 kronor till en del utav kostnaderna för inköp av en elektrisk gasbestämningsapparat. De totala kostnaderna för nämnda apparat beräknades i fjolårets anslagsäskanden till 30 000 kronor. Återstående 10 000 kronor avses för utrustning vid husdjursförsökens verkstad samt för apparatur till kött- och fläsklaboratoriet.

12. Dessa yrkanden återfinnes i den under högskolans avlöningsanslag närmare omförmälda förteckningen över ej särskilt motiverade förslag.

Departementschefen

Jag torde få erinra om att chefen för ecklesiastikdepartementet tidigare denna dag vid anmälan av anslaget till avlöningar vid Uppsala universitet bl. a. framlagt vissa lantbrukshögskolan berörande förslag angående ordnandet av undervisningen i genetik vid universitetet. I anslutning till vad nämnde departementschef därvid uttalat torde kostnaderna för den utrustning, som erfordras vid lantbrukshögskolans institution för systematisk botanik och ärftlighetslära för att genomföra förslaget, böra bestridas från här ifrågavarande anslag. Kostnaderna för nämnda utrustning har beräknats till 108 000 kronor.

Vad härefter angår högskolestyrelsens anslagsäskande kan jag icke tillstyrka någon ökning av medelsanvisningen utöver den ram av 250 000 kronor, som varit fastställd de senaste budgetåren. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att sedermera bestämma den närmare dispositionen av sistnämnda belopp.

Vid bifall till vad sålunda förordats bör högskolans anslag till inredning och utrustning för nästa budgetår uppföras med (108 000 + 250 000 =) 358 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Inredning och utrustning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 358 000 kronor.

[26] 8. *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Särskilda undersökningar*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	140 000	139 276	51 103
1954/55 (statsliggaren s. 797)	140 000		
1955/56 (förslag)	125 000		

Den reservation, som förelåg vid utgången av budgetåret 1953/54, kan förväntas bli förbrukad under innevarande budgetår.

Yrkanden. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 20/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 2 800 kronor till 142 800 kronor. Ökningen har beräknats på följande sätt.

1954/55 Ökning Minskning

1. *Undersökningar till vilka anslag nu utgår*

a) Undersökningar angående kromosomfördubblade typer av lantbruksväxter	35 000	5 000
b) Fortsatta försök med baljväxter	5 000	3 000

	1954/55	Ökning	Minskning
c) Undersökning angående trippelanalysmetodens användbarhet	5 000		5 000
d) Utprövning av markundersökningsmetod m. m. ...	7 500		7 500
e) Jordbearbetningsförsök	21 000		11 000
f) Fortsatta jordbruksförsök	4 000		4 000
g) Agropedologisk undersökning av kalkningens inverkan på sura utlakade jordar	5 100		5 100
h) Bevattningsförsök	7 000	1 000	
i) Forsknings- och försöksverksamhet beträffande ogräsens bekämpande	8 600	1 400	
j) Forsknings- och försöksverksamhet beträffande det årsrytmiska förloppet av tillväxten på vallar ...	5 000	1 000	
k) Sortförsök med potatis	25 800		
l) Försöksverksamhet beträffande förebyggande åtgärder mot jordflykt	3 000	8 000	
m) Undersökning rörande arthybridisering inom släktet Poa	8 000	2 000	

2. Nya undersökningar

a) Undersökningar rörande diagnos av enäggighet hos nötkreaturstvillingar	10 000	
b) Forskningar rörande vissa markbiologiska problem	4 000	
	35 400	32 600
	+ 2 800	

M o t i v. 1 a, b, f, h, j samt 2 b. Dessa förslag framfördes även i anslags-
 äskandena för innevarande budgetår. Beträffande motiveringen för försla-
 gen torde därför få hänvisas till IX ht 1954 punkterna 1 a, b, d—f samt 2 a
 under motsvarande anslag.

1 c och d. Ifrågavarande undersökningar har letts av föreståndaren för
 institutionen för växternas anatomi och fysiologi. Då denne kommer att avgå
 från sin professur med utgången av innevarande budgetår, bör medel till
 undersökningarna icke upptagas på högskolans stat efter sagda tidpunkt.

I detta sammanhang torde få anmälas en den 18 oktober 1954 dagteck-
 nad framställning i ämnet från nyssnämnde institutionsföreståndare, *pro-
 fessorn H. Lundegårdh*. I framställningen anför Lundegårdh, att det måste
 anses vara synnerligen angeläget att han ännu några år, förslagsvis under
 ytterligare en femårsperiod, kan fortsätta försöken angående ifrågavarande
 undersökningsmetoders praktiska användbarhet, eftersom dessa vunnit vid-
 sträckt tillämpning och visat sig värdefulla för genomförandet av rationell
 växtodling. Att undersökningarna kunnat utföras på så bred bas som hit-
 tills skett, har i hög grad berott på att Lundegårdh kostnadsfritt ställt sitt
 privatlaboratorium till förfogande för ändamålet. Värdet härav kan upp-

skattas till 7 000—9 000 kronor för år. På grund av det anförda hemställer Lundegårdh om ett statsanslag å 12 500 kronor för nästa budgetår. Slutligen förbinder sig Lundegårdh att, så länge försöken pågår, fortfarande kostnadsfritt upplåta sitt nyssnämnda laboratorium för försöken.

1 e. Högskolestyrelsen erinrar om sitt förslag under avlöningsanslaget (punkt 2 d) om att inrätta en förste assistenttjänst för jordbearbetningsförsök vid institutionen för allmän jordbrukslära. Bifalles detta förslag, kan enligt styrelsen posten — även med hänsyn tagen till inträffade pris-höjningar — minskas med 11 000 till 10 000 kronor. Skulle däremot berörda tjänst icke komma till stånd, behöver posten uppföras med 27 000 kronor, om verksamheten skall kunna bedrivas i tillfredsställande omfattning. Av nämnda belopp avses 17 000 kronor till arvode, motsvarande löneklass 27, åt en assistent och 10 000 kronor till övriga omkostnader. Förslaget framfördes jämväl i anslagsäskandena för innevarande budgetår.

1 g. Enligt högskolestyrelsens mening bör denna undersökning inordnas i de särskilda undersökningar rörande kalkningens betydelse, till vilka anslag utgår från reservationsanslaget till Bidrag till markkartering och grundkalkning.

1 i. Någon uppräknig av denna anslagspost på grund av inträffade prisstegringar har icke ägt rum under den senaste femårsperioden. Nya medel mot ogräs kommer emellertid alltjämt i marknaden. Behovet av en fortsatt och intensifierad verksamhet på området är därför synnerligen stort.

1 k. Ifrågavarande försöksverksamhet avses komma att bedrivas huvudsakligen i samma omfattning som under innevarande budgetår.

1 l. Posten har tidigare varit upptagen med 11 000 kronor. På grund av försening vid försökprogrammets genomförande har emellertid uppstått en reservation å 8 000 kronor, vilken kan användas till innevarande budgetårs kostnader för verksamheten. En lika stor behållning uppkommer därför å sagda budgetårs anslagspost för ändamålet. Denna behållning har disponerats för att igångsätta under nästföljande punkt omförmälda undersökning. En motsvarande uppräknig av posten eller med nyssnämnda belopp å 8 000 kronor blir fördenskull erforderlig för nästa budgetår.

1 m. Högskolestyrelsen anför, att *Poa pratensis* (ängsgröe) sedan länge varit en synnerligen betydelsefull gräsart i landets beteskultur, lämplig för ganska skiftande odlingsförhållanden. Med särskilt anslag från jordbrukets forskningsråd påbörjades år 1953 förberedande studier av ett antal *Poa*-arter och stammar, vilka erbjudits från Carnegie Institution i USA. Fortsatt anslag från forskningsrådet kan emellertid icke påräknas. För innevarande budgetår har, såsom framgår av föregående punkt, disponerats ett belopp av 8 000 kronor av förevarande anslag för ändamålet.

Högskolestyrelsen framhåller, att det är av stor vikt att medel anvisas till undersökningen. Den beräknas komma att pågå under en period av fem år. Kostnaderna för budgetåret 1955/56 uppskattas till 10 000 kronor.

2 a. Det under förevarande punkt äskade beloppet avses för att på ett relativt stort antal likkönade tvillingar utföra blodgruppsbestämning enligt

två olika metoder samt för att jämföra resultatet med en på grundval av morfologiska egenskaper men helt oberoende av blodgruppsbestämningen utförd noggrann diagnos. Enligt högskolestyrelsen bör det genom upprop i pressen samt genom samarbete med husdjurskonsulenter och kontrollassistenter vara möjligt att få reda på flertalet fall, där likkönade kalvtvillingar fötts inom mellansvenska besättningar. Dessa besättningar skulle sedan besökas för utförande av likhetsdiagnos samt för tagning av blodprov, vilka senare skulle undersökas i institutionens för husdjursgenetik blodgruppslaboratorium. Ifrågavarande anslagspost skulle i anslutning härtill disponeras för att täcka kostnaderna för bilresor och dagtraktamenten samt i förekommande fall för inköp av tvillingpar till nyssnämnda institution.

Y t t r a n d e. Över Lundegårdhs framställning har utlåtande avgivits av styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök. Däri anför styrelsen, som icke ingått på framställningen i detalj, att det synes lämpligt att Lundegårdh även efter sin avgång beredes möjlighet att fortsätta de ifrågavarande undersökningarna. Styrelsen tillstyrker fördenskull, att Lundegårdh tillerkännes anslag för ändamålet, dock under förutsättning att detta icke inkräktar på något av de till högskolan och lantbruksförsöken utgående anslagen.

Departementschefen

Vid anmälan av högskolans materielanslag har jag förklarat mig icke kunna biträda förslaget att överflytta kostnaderna för fortsatta jordbruksförsök till sagda anslag. Ej heller kan jag tillstyrka, att den agropedologiska undersökningen av kalkningens inverkan på sura utlakade jordar skall inordnas i de särskilda undersökningar rörande kalkningens betydelse, till vilka medel utgår från anslaget till markkartering och grundkalkning. Där emot har jag, såsom framgår av vad jag anfört vid behandlingen av högskolans avlöningsanslag, ansett mig böra föreslå, att en med jordbearbetningsförsöken sysselsatt assistent skall inplaceras på löneplan och överföras till högskolans stat. Bifalles sistnämnda förslag, minskar utgifterna under förevarande anslag med i runt tal 15 000 kronor.

Enligt min mening bör de särskilda undersökningarna vid högskolan och lantbruksförsöken hållas inom samma kostnadsram som under innevarande budgetår. Vid bifall härtill bör anslaget, med beaktande av vad i det föregående anförts, uppföras med (140 000 — 15 000 =) 125 000 kronor för nästa budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att fördela anslaget på olika ändamål. I samband därmed torde få avgöras, huruvida de av professorn Lundegårdh ledda undersökningarna bör inrymmas under den angivna anslagsramen. Någon medelsanvisning i annan ordning till dessa undersökningar torde sålunda icke böra komma i fråga.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 125 000 kronor.

[27] 9. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Statens försöks-
gårdar

Under denna anslagsrubrik har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag å 407 000 kronor.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1955/56 har styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök anfört, att inom styrelsen pågår en utredning om försöksgårdarnas organisation och ekonomi. I avbidan på resultatet härav har styrelsen preliminärt beräknat medelsbehovet under förevarande anslag till ett 53 000 kronor högre belopp än under löpande budgetår eller till 460 000 kronor.

Sedermera har högskolestyrelsen den 17 november 1954 inkommit med berörda utredning. Denna är f. n. föremål för beredning inom jordbruksdepartementet.

Jag torde här vidare få erinra om att Röbbäcksdalsutredningen den 26 januari 1954 avgivit sitt slutbetänkande med förslag rörande utbyggnad av en central forskningsinstitution för norrländska jordbruksfrågor m. m. Sedan betänkandet varit utremitterat till ett flertal myndigheter och sammanslutningar, har beredningen av ärendet nu fortskridit så långt, att jag räknar med att vissa på betänkandet grundade förslag skall kunna underställas 1955 års riksdag. Dessa förslag kan givetvis komma att påverka medelsbehovet under ifrågavarande anslag.

Med hänsyn till vad sålunda anförts synes anslaget till statens försöks-
gårdar i riksstatsförslaget för nästa budgetår endast böra uppföras med beräknat belopp. Anslaget torde därvid preliminärt böra upptagas med oförändrat belopp av 407 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Statens försöks-
gårdar* för budgetåret 1955/56 beräkna ett förslagsanslag av 407 000 kronor.

[28] 10. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till lokal
försöksverksamhet

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	250 000	260 515	8 666
1954/55 (statsliggaren s. 798)	250 000		
1955/56 (förslag)	250 000		

Reservationen var i realiteten så gott som helt disponerad vid budgetårets utgång.

Yrkande. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 20/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 100 000 kronor till 350 000 kronor.

Motiv. Under erinran om att högskolestyrelsen numera fastställt program för den genom hushållningssällskapens försorg bedrivna statsunderstödda försöksverksamheten på växtodlingens område att tillämpas 1954 och de närmaste åren därefter, har föreståndaren för statens jordbruksförsök bl. a. framhållit, att sagda program i huvudsak omfattar försöksserier av olika slag, som måste fortgå under en följd av år. Programmet kan därför ändras endast i ringa grad, om syftet med detsamma skall kunna uppnås. I fråga om programmet gäller vidare, att det baserar sig på ett statsanslag å 250 000 kronor. Detta innebär, att förevarande anslag är helt disponerat för pågående försöksserier och att upptagandet av nya dylika serier, hur angelägna de än kan synas vara, icke är möjligt. I detta sammanhang har föreståndaren erinrat om att hushållningssällskapens försökskommittéer beräknat kostnaderna per försök till i genomsnitt 175 kronor för gödslings- och kalkningsförsöken samt 225 kronor för växtodlingsförsöken. Därvid har man utgått från 1950 års försökskommittés uppfattning, att kostnaderna för de lokala försöken helt borde gäldas av statsmedel. Vid oförändrat antal försök — 2 050 gödslings- och kalkningsförsök samt 1 250 växtodlingsförsök — skulle en sådan beräkningsgrund medföra ett medelsbehov för verksamheten å 640 000 kronor, d. v. s. en ökning med 390 000 kronor jämfört med nuvarande anslag. Upprepade krav har framförts på att nya, för jordbruket synnerligen aktuella försöksuppgifter snarast bör upptagas inom den lokala försöksverksamheten, såsom undersökningar och försök rörande mikroelement, jordbearbetningsförsök, olika växtodlingsförsök samt betesförsök. Då de flesta av nu angivna försök förutsätter bedrivande under flera eller t. o. m. många år och därjämte drager betydande kostnader, är det enligt föreståndaren nödvändigt att, såsom redan förut anförts, ytterligare anslag anvisas, om försöken skall kunna realiseras.

Hushållningssällskapens förbund har tillstyrkt en höjning med 100 000 kronor.

För egen del anser sig högskolestyrelsen med hänsyn till det statsfinansiella läget icke kunna tillstyrka större ökning av anslaget än med 100 000 kronor.

Departementschefen

Någon höjning av medelsanvisningen till den lokala försöksverksamheten är jag icke beredd att tillstyrka. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök:*
Bidrag till lokal försöksverksamhet för budgetåret 1955/56
 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

[29] 11. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till fast försöksverksamhet m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	200 000	183 295	107 917
1954/55 (statsliggaren s. 798)	200 000		
1955/56 (förslag)	200 000		

Den förhållandevis stora reservationen beror på att vissa försök måste bedrivas en följd av år eller är av den art, att flera års samlade medelsanvisning erfordras, innan de kan utföras.

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 20/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 67 000 kronor till 267 000 kronor enligt följande beräkning.

	1954/55	Ökning
1. Ogräsbekämpningsförsök	16 600	10 000
2. Vallförsök (foderväxtodling)	12 500	15 000
3. Försök på myrjordar	20 000	5 000
4. Kvävegödslings inflytande på baktinskvaliteten	—	13 000
5. Försök med spårämnen	—	10 000
6. Försök angående fosfaters bindning i jord	—	14 000
	Summa kronor	67 000

M o t i v. 1, 2, 4 och 5. För de under punkterna 1 och 2 avsedda ändamålen begärde högskolestyrelsen i anslagsäskandena för innevarande budgetår en ökning med 15 000 resp. 10 000 kronor. Vidare äskades 17 000 resp. 10 000 kronor till de under punkterna 4 och 5 omförmälda försöken. Till stöd för förslagen anför högskolestyrelsen nu i tillämpliga delar samma motivering som i nyssnämnda anslagsäskanden. Här torde därför blott behöva hänvisas till IX ht 1954 punkterna 1—4 under motsvarande anslag.

3. Högskolestyrelsen framhåller, att försök med flerårig slättervall på kväverika myrjordar har stor aktualitet för Småland, angränsande delar av Västergötland samt Öland och Gotland. Från olika håll inom dessa trakter har starkt betonats behovet av dylika försök. Dessa bör avse odlingsteknik, sorter och stammar samt gödslingar och gödslingsteknik. Försöksplanerna bör uppgöras i samarbete mellan myrjords-, växtodlings- och gödslingsavdelningarna. Kostnaderna för försöken, som bör påbörjas under år 1955, beräknas till 5 000 kronor för budgetåret 1955/56.

6. Under ett antal år har vid statens jordbruksförsök utförts speciella undersökningar över fosforsyrans »öde» i marken och upptagande av växterna. Härvid har radioaktiv fosfor i betydande utsträckning använts som analytiskt hjälpmedel. Även vid undersökningar beträffande olika växtarters förmåga att utnyttja fosfat har radioisotoperna visat sig vara ett värdefullt hjälpmedel. Nu omförmälda undersökningar har hittills till stor del bekos-

lats av forskningsanslag från jordbrukets forskningsråd och från lantbruksakademien. Det program, som detta stöd avsåg, har nu till största delen genomförts. Några av de viktigare frågorna rörande de praktiskt-ekonomiska förutsättningarna vid fosfatgödsling har dock ej kunnat slutföras. Det är därför synnerligen önskvärt, att möjligheter skapas för att fortsätta ännu några år med undersökningarna. Kostnaderna beräknas till minst 14 000 kronor för budgetåret 1955/56.

Departementschefen

Liksom den lokala försöksverksamheten torde den fasta försöksverksamheten bära hållas inom samma anslagsram som under löpande budgetår. Förevarande anslag bör alltså uppföras med oförändrat belopp av 200 000 kronor för budgetåret 1955/56. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till fast försöksverksamhet m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

[30] 12. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 259 100	1 206 657
1954/55 (statsliggaren s. 798)	1 284 000	
1955/56 (förslag)	1 319 300	

Yrkanden. Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 126 800 kronor. Den begärda anslagsökningen framgår av följande beräkning.

	Ökning
1. Tjänsteförändringar	
a) 2 föreståndare för lantbruks- och trädgårdsavdelningarna i Ca 37 i st. för Ce 33	3 489
b) 1 laborator i Ca 34 i st. för Ca 33	775
c) 3 ämneslärare vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsavdelningarna i Ce 30 i st. för arvode åt speciallärare	14 405
d) 1 sekreterare i Ce 27 i st. för ersättning för sekreterarhjälp	14 004
e) 2 assistenter vid mejeriavdelningen i Cg 21 i st. för Cg 19	2 326
f) 1 försöksmejerist i Ce 19 i st. för Ce 16	462
g) 1 bokhållare i Ce 19 i st. för kansliskrivare i Ce 15	752
h) 1 biblioteksbiträde i Ce 13 i st. för kanslibiträde i Ce 11	444
i) 2 institutionsvaktmästare vid mejeri- och trädgårdsförsöken i Ce 12 i st. för vaktmästare i Ce 10	720
j) 1 kanslibiträde vid institutionen för mjölkprodukternas teknologi i Ce 11 i st. för Cg 11	—

	Ökning
k) 1 vaktmästare vid institutionen för mjölkprodukternas teknologi i Ce 10 i st. för ersättning för vaktmästarhjälp	4 296
l) 1 kontorsbiträde å rektorsexpeditionen i st. för ersättning för tillfällig skrivhjälp	5 636
2. Personalförstärkningar m. m.	
a) 1 assistent vid trädgårdsförsöken i Cf 19—Ce 25	10 452
b) 2 assistenter vid Alnarps trädgårdar i Cg 17	19 248
c) 1 laboratoriebiträde vid mejeriförsöken i Ce 11	7 608
d) 1 trädgårdsförman vid Öjebyn i Ce 10	8 280
e) 1 kontorsbiträde vid lantbruksavdelningen i Cf 4—Ce 8	6 636
f) 1 kontorsbiträde vid trädgårdsförsöken i Cf 4—Ce 8	6 636
g) Extra skrivhjälp vid trädgårdsförsöken	2 000
h) Speciallärare i rättslära	1 750
i) Löneklassförändringar och reglerad befordringsgång	16 894
	126 813

Motiv. 1 a. En uppflyttning av ifrågavarande tjänster föreslogs även i anslagsäskandena för de senaste två budgetåren (se IX ht 1953 s. 55 och IX ht 1954 s. 67 under 1 a).

1 b. Laboratorn i mejeriekonomi är institutionsföreståndare och bör som sådan i likhet med motsvarande laboratorer vid lantbrukshögskolan ha ett institutionsföreståndararvode om 1 008 kronor årligen. Enär laboratorerna i Alnarp emellertid är placerade i Ca 33, föreslår styrelsen i stället, att ifrågavarande laborator uppflyttas till Ca 34, d. v. s. samma lönegrad som högskolelaboratorerna.

1 c. Detta förslag framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 68 under 1 c). Utöver vad då anfördes framhåller styrelsen, att svårigheten att ombesörja undervisningen i ett stort antal undervisningsämnen med anlitande av speciallärare ytterligare ökat. Sålunda har specialläraren i bokföring vid driftsledarkursen slutat sin anställning, och styrelsen har endast med svårighet lyckats erhålla speciallärare i detta ämne för läsåret 1954/55. Det är ovisst, hur undervisningen skall kunna ordnas under följande läsår, eftersom arvudet till denne speciallärare uppenbarligen är för lågt. Beträffande den föreslagna ämneslärartjänsten vid mejeriavdelningen är enligt styrelsen svårigheterna att skaffa speciallärare ingalunda mindre. Trots annonsering och kontakter med Lunds universitet har det icke varit möjligt att skaffa en speciallärare i matematik och fysik. För kommande läsår är tjänsten fortfarande obesatt. Specialläraren i kemi vid mejeriavdelningen och trädgårdsavdelningen har fyllt 65 år och väntas inom några år vilja draga sig tillbaka. Möjligheterna att ånyo erhålla en dugande kraft såsom speciallärare förefaller vara mycket små.

1 d. Förslaget har återkommit i anslagsäskandena under de senaste åren (se IX ht 1953 s. 61 f och IX ht 1954 under 1 d).

1 e. Enahanda förslag framfördes redan i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 74 under 6). Nu anför styrelsen, att mejerijörsexamen beträffande såväl fordringar på förutbildning som utbildning vid mejeriinstitut är fullt jämställd med civilingenjörs- och agronomexamen samt klart överlägsen hortonomexamen.

1 f. Beträffande motiveringen för detta förslag hänvisas till IX ht 1954 s. 70 under 1 e.

1 g. Detta förslag har återkommit i anslagsäskandena under de senaste åren (se IX ht 1953 s. 55 under 1 b och IX ht 1954 s. 70 under 1 f).

1 h. För det arbete, som utföres av denna befattningshavare, kräves goda språkkunskaper samt god insikt i den bibliografiska litteraturen. Enär bibliotekarien endast har deltidsanställning, måste vidare arbetet utföras självständigt och under stort ansvar. Styrelsen anser därför, att tjänsten i likhet med vad som är fallet med motsvarande tjänster vid likvärdiga bibliotek bör ombildas till en biblioteksbiträdjestjänst i Ce 13.

1 i. Befattningen såsom vaktmästare vid statens mejeriförsök inrättades fr. o. m. budgetåret 1946/47 och är numera i likhet med huvuddelen av institutets vaktmästartjänster placerad i lönegrad Ce 10. Föreståndaren för mejeriförsöken framhåller att de arbetsuppgifter, som åvilar befattningens innehavare, väsentligt skiljer sig från de övriga vaktmästarnas och fordrar speciella kvalifikationer. I vaktmästarens instruktion har sålunda måst upptagas bl. a. sådana arbetsuppgifter som tillsyn av instrument och maskiner, enklare monteringsarbeten, enklare instrumentmakeri samt viss övervakning av långstidsförsök. Mejeriförsöken har en relativt mångsidig utrustning för försöksändamål, omfattande mätinstrument, mejerimaskiner, kylmaskiner, klimatanläggningar m. m. Denna utrustning fordrar ständig översyn, och i fall av behov måste felsökning och reparationer kunna utföras. För att detta skall ske snabbt, så att avbrott eller fel i pågående försök icke behöver uppkomma, måste tillsynen omhänderhas av på ort och ställe befintlig personal. För försöksverksamheten erfordras vidare specialapparaturl och olika utrustningsdetaljer, vilka ofta är relativt enkla men dyrbara i inköp eller icke finns i handeln. Sådan utrustning har visat sig med betydlig ekonomisk vinning kunna tillverkas vid institutionen. Till slut anför styrelsen, att verksamheten vid mejeriförsöken ofta icke kan regleras efter ordinarie arbetstider. Pågående försök måste övervakas och diverse tillhörande arbeten, avläsningar av instrument och dylikt måste utföras utom arbetstid. Eftersom bostäder för institutionens vetenskapliga tjänstemän icke finns i Alnarp, måste så långt det är möjligt sådana uppgifter anförtros vaktmästaren. Vaktmästarens tjänstgöring blir sålunda betydligt mer mångsidig och ansvarsfylld än om han blott hade att utföra sedvanliga vaktmästarsysslor. Styrelsen anser att befattningen — sedan erfarenhet numera vunnits — bör i likhet med vad som är fallet vid t. ex. lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök samt statens skogsforskningsinstitut och statens lantbrukskemiska kontrollanstalt omändras till en institutionsvaktmästarbefattning och placeras i Ce 12.

Vad sålunda anförts gäller i tillämpliga delar beträffande vaktmästaren vid statens trädgårdsförsök.

1 j. Detta förslag framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 70 under 1 g). Ifrågavarande kanslibiträde är sekreterare åt föreståndaren för mejeriavdelningen och sköter förutom institutionens angelägenheter allt kansliarbete i samband med avdelningens administration.

1 k. Motsvarande förslag har framförts i anslagsäskandena för de senaste två budgetåren (se IX ht 1953 s. 61 under 2 g och IX ht 1954 s. 70 under 1 h).

1 l. Förslag om inrättande av ifrågavarande tjänst har återkommit i anslagsäskandena under de senaste två budgetåren (se IX ht 1953 s. 60 under 2 f och IX ht 1954 s. 70 under 1 i). Nu anför styrelsen, att en heltidsanställd befattningshavare å rektorsexpeditionen är nödvändig på grund av expeditiönsarbetets omfattning. Därtill kommer, att rektorn under större delen av dagen är upptagen med undervisning, sammanträden o. d. samt att expeditionen under denna tid icke bör vara helt stängd. Vidare föreligger behov av skrivhjälp åt den under 1 d föreslagna sekreteraren.

2 a. Beträffande motiveringen för detta förslag hänvisas till IX ht 1954 s. 71 under 2 c.

2 b. Detta yrkande framställdes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 72 under 2 e).

2 c. Enahanda förslag har framförts i anslagsäskandena för budgetåren 1953/54 och 1954/55 (se IX ht 1953 s. 59 under 2 d och IX ht 1954 s. 72 under 2 f).

2 d. Vid Öjebyns försöksstation utgöres den fasta personalen blott av en assistent. Enligt styrelsen har det redan länge ansetts vara stort behov av en trädgårdsmästare för försökens skötsel. Vid förfall för assistenten finns ingen, som kan svara för arbetsuppgifterna eller visa försöken för den stora strömmen av besökare. För att i någon mån avhjälpa denna brist föreslås, att en tjänst som trädgårdsförman med placering i Ce 10 inrättas.

2 e. Föreståndaren för lantbruksavdelningen har hittills icke haft tillgång till skrivhjälp. Då uppenbart behov därav föreligger, anser sig styrelsen böra föreslå, att en kontorsbiträdesbefattning i reglerad befordringsgång inrättas.

2 f. Denna tjänst begärdes redan i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 73 under 2 g).

2 g. Motsvarande förslag framställdes även i fjol (se IX ht 1954 s. 73 under 2 j).

2 h. Undervisningen i rättslära har hittills bedrivits så, att samläsning skett med driftsledarkursen och högre trädgårdskursen samt i viss mån även med högre mejerikursen. Då svårigheterna att samordna denna undervisning blivit allt mera framträdande, har ett försök till omläggning utan kostnadsökning gjorts på så sätt, att högre trädgårdskursen skulle få undervisning i detta ämne utan samläsning med andra kurser, under det att de båda driftsledarkurserna och högre mejerikursen skulle erhålla viss del av

undervisningen i rättslära gemensamt. Detta försök att undvika ökade kostnader har dock visat sig ogenomförbart, och styrelsen anser sig därför nödsakad att hemställa om höjning av anslaget till speciallärararvode i rättslära med 1 750 kronor. Därigenom kan högre trädgårdskursen och de båda driftsledarkurserna erhålla huvuddelen av undervisningen i rättslära var för sig.

2 i. Ökningen under denna punkt är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* föreslår, att institutets avlöningsanslag skall höjas med 88 100 kronor. Härvid har styrelsen yttrat sig över institutsstyrelsens framställning, i vad denna rör institutets verksamhet med undantag för statens trädgårdsförsök. I detta sammanhang har lantbruksstyrelsen framhållit att — även om institutsstyrelsen anfört bärande skäl för inrättandet av vissa nya befattningar och höjning av vissa utgiftsposter under avlöningsanslaget — lantbruksstyrelsen ansett sig med hänsyn till de besparingsdirektiv, som utfärdats, icke för närvarande kunna tillstyrka annat än de mest angelägna anslagsbehoven. Samtidigt har emellertid vid medelsberäkningen förutsatts, att de ifrågasatta förändringarna beträffande trädgårdsförsöken skall bifallas. I förhållande till institutsstyrelsens framställning innebär lantbruksstyrelsens förslag ändringar beträffande följande punkter i den förut återopade sammanställningen.

1 a. Lantbruksstyrelsen förordar med samma motivering som i fjol (se IX ht 1954 s. 75 under 1 a), att ifrågavarande avdelningsföreståndare skall uppflyttas till Ca 35. Merkostnaden för denna lönereglering beräknas nu till (48 912 — 47 388 =) 1 524 kronor.

1 c. Liksom i fjol tillstyrker lantbruksstyrelsen, att till en början en ny ämneslärarbefattning i lantbruksekonomi och lantbruksbokföring m. m. skall inrättas vid institutets lantbruksavdelning (se IX ht 1954 s. 75 under 1 c). Den nya befattningen medför en merkostnad av (19 236 — 13 369 =) 5 867 kronor.

1 k. Då lantbruksstyrelsen icke heller i år anser sig kunna tillstyrka detta förslag, förordar styrelsen i stället att till vaktmästarhjälp anvisas ett belopp av 4 000 kronor eller 1 000 kronor mer än i innevarande års stat.

2 b. Enligt lantbruksstyrelsens förslag bör ytterligare en assistent i Cg 17 anställas vid Alnarps trädgårdar.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök tillstyrker i vad avser statens trädgårdsförsök bifall till de framförda förslagen, som enligt högskolestyrelsen synes vara nödvändiga för att ifrågavarande verksamhet skall kunna fortsätta i obeskuren omfattning.

Statens lönenämnd anför, att — därest omfattningen av de administrativa arbetsuppgifterna skulle anses motivera inrättandet av en lönegradsplacerad tjänst såsom sekreterare vid institutet — nämnden icke har något att erinra mot den föreslagna placeringen i lönegrad Ce 27. Försöksmejeristens löneställning prövades vid tjänsteförteckningsrevisionen (prop. 1952: 241) och lämnades därvid oförändrad. Då tjänsten sedan dess icke undergått någon förändring, kan nämnden icke tillstyrka den begärda lönegradsuppflytt-

ningen. Under erinran om vad institutsstyrelsen i sina anslagsäskanden för budgetåret 1948/49 uttalade beträffande lönegradsplaceringen av kansliskrivartjänsten och då styrelsen enligt nämndens förmenande icke nu anfört tillräcklig motivering för ändring av tjänsten till en bokhållartjänst, avstyrker nämnden detta förslag. Nämnden anser sig vidare icke kunna förorda den ifrågasatta lönegradsuppflyttningen för kanslibiträdet å biblioteket. Vad slutligen angår de föreslagna ändringarna av lönegradsplaceringen av assistenttjänsterna vid mejeriavdelningen och vaktmästartjänsten vid mejeri- resp. trädgårdsförsöken har dessa icke givit nämnden anledning till erinran.

Departementschefen

I anslutning till vad chefen för civildepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört bör två vaktmästartjänster i lönegrad Ce 10 vid statens mejeri- och trädgårdsförsök ändras till tjänster som institutionsvaktmästare i lönegrad Ce 12. Då bärande skäl föreligger för att assistenter med mejeriingenjörsexamen i lönehänseende likställes med assistenter med agronom- eller hortonomexamen bör, såsom samme departementschef jämväl anfört, två assistenter med förstnämnda examen uppflyttas från lönegrad Cg 19 till lönegrad Cg 21. Vid bifall till dessa förslag ökar medelsbehovet med i runt tal 3 100 kronor.

Institutsstyrelsens övriga förslag anser jag mig kunna tillmötesgå endast i ringa utsträckning. Beträffande styrelsens förslag om personalförstärkningar m. m. är jag sålunda beredd att förorda, att ett belopp av 9 600 kronor skall beräknas för arvode åt en assistent vid Alnarps trädgårdar. I detta sammanhang får jag emellertid anmäla, att jag har för avsikt att begära Kungl. Maj:ts bemyndigande att tillsätta en utredning angående de ekonomiska och organisatoriska förhållandena vid institutet. Därvid torde bl. a. behovet av ifrågavarande assistent böra på nytt upptagas till prövning. Vidare tillstyrker jag, att en kontorsbiträddestjänst i reglerad befordringsgång inrättas å rektorsexpeditionen, varvid den nuvarande medelsanvisningen å 1 000 kronor för tillfällig skrivhjälp bör bortfalla. Detta medför en merkostnad av i runt tal 5 700 kronor.

Vad jag nu föreslagit föranleder en ökning av medelsbehovet under anslaget med 18 400 kronor. Vidare bör anslaget på grund av löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar i reglerad befordringsgång höjas med 16 900 kronor. Den sammanlagda ökningen uppgår sålunda till 35 300 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder jämväl en omräkning av vissa poster under anslaget.

Anslaget beräknas på följande sätt:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 489 300 (+ 120 700) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 15 400 (oförändrat) kronor;
avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 663 600 (+ 164 600) kronor;
rörligt tillägg 151 000 (— 250 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(489\,300 + 15\,400 + 663\,600 + 151\,000 =) 1\,319\,300 (+ 35\,300)$ kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	489 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	15 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	663 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	151 000

Summa kronor 1 319 300

b) till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 319 300 kronor.

[31] 13. *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut*: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	488 200	462 135
1954/55 (statsliggaren s. 800)	501 800	
1955/56 (förslag)	558 800	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* (skr. 25/8 och 1/10 1954) hemställer, att för budgetåret 1955/56 skall anvisas 792 500 kronor till omkostnader. Av nämnda belopp belöper 239 900 kronor på statens trädgårdsförsök och 552 600 kronor på institutets övriga verksamhet. Därjämte begär institutsstyrelsen (skr. 16/9 1954) under kapitalbudgeten tillhopa 64 000 kronor för vissa arbeten, som lämpligen bör upptagas här.

Vidare anhåller *Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott* (skr. 9/9 1954), att bidraget till driftkostnaderna vid Ekerums trädgårdsförsöksstation skall höjas till 10 150 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (remissutlåtande 15/9 1954) tillstyrker institutsstyrelsens förslag till omkostnadsstat för statens trädgårdsförsök.

Lantbruksstyrelsen (remissutlåtanden 16/10) föreslår en medelsanvisning för institutets övriga verksamhet å 473 600 kronor.

Styrelsernas beräkningar av medelsbehovet framgår närmare av uppställningen å s. 76 och 77. Däri har till jämförelse medtagits beloppen i gällande omkostnadsstater samt uppgifter om medelsåtgången för budgetåret 1953/54.

Motiv. Institutet utom statens trädgårdsförsök

Såsom motivering för höjningen av posten *reseersättningar* hänvisar institutsstyrelsen till vad som anförts i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 79).

Anslagsposten *övriga expenser* har under de senaste åren varit otillräcklig och trots att största sparsamhet iakttagits, har en viss eftersläpning med betalning av kostnader för nödvändiga reparationer och förbrukningsartiklar icke kunnat undvikas. Utgiftsökningen betingas av höjda telefontaxor, utökning av antalet telefoner, ökat behov av annonsering, förbrukningsartiklar, skrivmaterialier, inköp och underhåll av inventarier m. m., vilket i sin tur förorsakats av utvidgad och intensifierad verksamhet vid institutet. Styrelsen anser det därför ofrånkomligt, att anslaget till övriga expenser ökas med 8 400 kronor till 35 000 kronor.

Angående posten *underhåll av byggnader* framhåller styrelsen, att de belopp som stått till förfogande för ändamålet sedan lång tid tillbaka varit otillräckliga för ett tillfredsställande byggnadsunderhåll. Styrelsen anser detta förhållande vara på längre sikt mycket oekonomiskt och hemställer, att posten för byggnadsunderhåll ökas med 25 000 kronor till 75 000 kronor, varigenom det skulle bli möjligt att avhjälpa de mest framträdande bristerna.

De i institutsstyrelsens skrivelse den 16 september 1954 upptagna arbetena, vilka lämpligen bör redovisas under denna post, avser fortsatt renovering av institutionen för mejerilära, reparation av östra elevbostaden, inredning av källare till ostlager samt omDispositionering av chefs- och kontorslokaler till en kostnad av (10 000 + 22 500 + 25 000 + 6 500 =) 64 000 kronor. Beträffande motiveringen för de föreslagna renoverings- och reparationsarbetena hänvisas till IX ht 1954 s. 92 under 1 och 2.

Vad angår inredningen av ostlager framhåller institutsstyrelsen, att i mejeriförsökens nuvarande lagerlokaler rymmes med normala uppehållstider för osten i färskost- och varmlager endast cirka 14 dagars sammanhängande ystningsserier. Ofta är det försökstekniskt väsentligt att kunna variera såväl ostens uppehållstid som lokalens temperatur, vilket för närvarande endast i ringa utsträckning är möjligt. Vid åtskilliga försök rörande centrala problem måste vidare osten lagras under lång tid, sex till nio månader, för att säkra utslag skall kunna erhållas. Det är då av största vikt att försöksserierna på en gång kan göras så omfattande, att pålitliga resultat kan nås. Genom att mognadslagret är så litet är detta för närvarande omöjligt. Därtill kommer, att under varje dylikt försök all annan försöksverksamhet på ostområdet måste inställas.

Beträffande den ifrågasatta omDispositioneringen av chefs- och kontorslokaler anför institutsstyrelsen, att det utrymme, som för närvarande kan disponeras såsom kontorslokal vid mejeriförsöken, utgöres av en provisoriskt avstängd del av ett laboratorium, belägen bakom chefsrummet. Lokalen har en golvyta av 10 m², som till stor del upptages av skåp för papper och förvaringspärmar samt övriga kontorsmöbler. I denna lokal måste två

	Gällande omkost- nadsstat kronor	Faktiska utgifter resp. inkomster för budgetåret 1953/54	Instituts- styrelsens förslag kronor	Lant- bruks- styrelsens förslag kronor
<i>Institutet med undantag för statens trädgårdsförsök</i>				
Utgifter				
1. Sjukvård m. m.	3 000	5 056	3 000	3 000
2. Reseersättningar	13 800	11 991	14 800	13 800
3. Expenser:				
a) Bränsle, lyse och vatten	60 000	55 901	60 000	60 000
b) Städning och renhållning	74 000	68 173	74 000	74 000
c) Övriga expenser	26 600	26 600	35 000	30 000
4. Publikationstryck	9 000	2 577	9 000	9 000
5. Övriga utgifter:				
a) Underhåll av byggnader	50 000	54 930	139 000	60 000
b) Skatter och försäkringar	4 500	199	4 500	4 500
c) Kosthåll för elever	308 000	212 123	308 000	308 000
d) Hälso- och sjukvård	3 000	1 744	3 000	3 000
e) Utställningsmateriel m. m.	1 000	1 117	1 500	1 500
f) Ersättning till Alnarps egendom för dags- verken och körslor	6 000	6 000	6 000	6 000
g) Ersättning till Alnarps trädgårdar för under- håll av parken	7 000	7 000	35 000	25 000
h) Ersättning till Alnarps trädgårdar för biträde av förmanspersonal	6 000	6 000	6 000	6 000
i) Till tackande av möjligen uppkommande för- lust å rörelsen vid Alnarps mejeri	30 000	30 000	140 000	140 000
j) Till tackande av beräknad förlust å rörelsen vid Alnarps trädgårdar	—	—	75 000	35 000
k) Inköp av mjölk för mejeriförsöken efter av- drag för försålda produkter	5 000	10 419	12 000	10 000
l) Förbrukningsartiklar för mejeriförsöken	12 000	14 990	15 000	15 000
m) Förbrukningsartiklar för institutionen för mejerilära	12 000	12 375	12 000	12 000
n) Förbrukningsartiklar för institutionen för mejerikemi och mejeribakteriologi	—	—	8 000	5 000
o) Underhåll av inventarier för försöksändamål	—	—	6 000	3 000
p) Driftkostnader vid en ladugårdsförmanskurs	4 200	4 200	4 200	4 200
q) Diverse utgifter	1 000	1 135	1 000	1 000
Summa utgifter	636 100	532 530	972 000	829 000
Särskilda uppbördsmedel				
1. Hyror och arrendeinkomster	47 400	48 783	47 400	47 400
2. Undervisnings- och kostavgifter för elever	224 400	154 259	224 400	224 400
3. Ersättning av Alnarps egendom för arbete av elever	83 600	83 600	83 600	83 600
Summa uppbördsmedel	355 400	286 642	355 400	355 400
S a m m a n d r a g				
Utgifter	636 100	532 530	972 000	829 000
Särskilda uppbördsmedel	355 400	286 642	355 400	355 400
Nettoutgift	280 700	245 888	616 600	473 600

	Gällande omkost- nadsstat kronor	Faktiska utgifter resp. inkomster för budgetåret 1953/54	Instituts- styrelsens förslag kronor
<i>Statens trädgårdsförsök</i>			
Utgifter			
1. Sjukvård m. m.	400	395	400
2. Resersättningar	8 500	8 377	8 500
3. Expenser:			
a) Bränsle, lyse och vatten	16 000	14 832	16 000
b) Städning och renhållning	4 000	3 262	4 000
c) Övriga expenser	11 000	10 700	12 000
4. Publikationstryck	11 000	10 989	12 000
5. Övriga utgifter:			
a) Underhåll av byggnader	5 200	5 611	6 000
b) Skatter och försäkringar	500	936	1 000
c) Hälso- och sjukvård	200	298	200
d) Utställningsmateriel m. m.	1 000	529	1 000
e) Ersättning till Skaraborgs läns hushållningssällskap för lokalhyra	7 000	7 000	7 000
f) Försök med körsbärsträd vid Rånna försöksstation	1 000	—	1 000
g) Ersättning till Norrlands trädgårdsskola i Söråker för personalkostn. m. m.	13 500	13 500	13 500
h) Driftkostnader vid Öjebyns försöksstation	10 000	10 169	12 000
i) Driftkostnader vid Ekerum och Tosemarken	8 000	8 000	8 000
j) Förbrukningsartiklar och gödslingsmedel	34 000	36 168	35 000
k) Inköp av inventarier	10 000	9 831	10 000
l) Inköp av levande växter och frö	4 500	4 713	5 000
m) Dagsverken m. m.	193 000	197 112	205 000
n) Bokinköp och bokbindning	1 000	600	1 000
o) Diverse utgifter	500	172	500
Summa utgifter	340 300	343 194	359 100
Särskilda uppbördsmedel			
1. Hyror och arrendeinkomster	3 700	5 290	3 700
2. Försäljning av köksväxter, bär och frukt	73 000	75 109	73 000
3. Försäljning av jordbruksprodukter	32 000	38 153	32 000
4. Ersättning för kontrollodlingar för statens centrala frökontrollanstalt	500	1 975	500
5. Ersättning för stamförsök för enskilda firmors räkning	10 000	6 420	10 000
Summa uppbördsmedel	119 200	126 947	119 200
S a m m a n d r a g			
Utgifter	340 300	343 194	359 100
Särskilda uppbördsmedel	119 200	126 947	119 200
Nettoutgift	221 100	216 247	239 900

personer arbeta samtidigt hela dagen. Lokalens belägenhet och otillräckliga utrymme medför nackdelar ur arbetssynpunkt och påtagliga olägenheter i hygieniskt hänseende. Genom att omdisponera de nuvarande chefs- och kontorslokalerna jämte vissa biutrymmen skulle en rationell planlösning vinnas och båda lokalerna bli tillfredsställande arbetsplatser.

Delposten *utställningsmateriel m. m.* har visat sig otillräcklig, varför en höjning med 500 kronor anses erforderlig.

I fråga om höjningen av posten ersättning till Alnarps trädgårdar för underhåll av parken anför styrelsen, att trädgårdarna under de senaste fem åren haft att dragas med betydande förluster. Denna utveckling har aktualiserat frågan om tillfredsställande anslag för skötseln av Alnarps park och prydnadsanläggningar samt viss renhållning vid institutets fastigheter. Affärsverksamheten vid trädgårdarna gav under 1940-talet så stort överskott, att den belastning, som vållas genom parkhållningen m. m., kunde bäras enbart av trädgården. För att mera exakt utröna kostnaderna för denna del av institutets verksamhet utfördes genom trädgårdsekonomiska byråns försorg en bokslutsanalys för bokföringsåret 1952/53. Av denna framgick, att kostnaderna för park och prydnadsanläggningar samt renhållning belöpte sig till i runt tal 35 000 kronor. Eftersom det här gäller en hela institutets angelägenhet bör denna utgift, såsom vid flera tillfällen tidigare framhållits, icke rimligen belasta trädgårdens drift. Då utgiften icke heller kan förväntas bli mindre, har styrelsen i statförslaget upptagit 35 000 kronor för ändamålet vilket innebär en uppräknig med 28 000 kronor.

Beträffande posten till täckande av förlust å rörelsen vid Alnarps mejeri erinrar styrelsen om den år 1952 verkställda utredningen angående de ekonomiska förhållandena vid Alnarps mejeri. De värden på driftunderskottet vid Alnarps mejeri, som erhållits genom utredningen och genom beräkningar av mejeriekonomiska institutionen för åren 1952/53 och 1953/54, framgår av följande sammanställning.

	Kronor	Öre/kg mjölk
1949/50	127 986	1,4
1950 51	98 180	1,1
1951/52	—	—
1952/53	104 879	1,25
1953/54	167 609	2,02

Mejeriets kostnader för mjölken ligger alltså för närvarande mellan något över 1 till något över 2 öre för kilogram invägd mjölk högre än vad mejerirörelsen ger, vilket medför ett underskott av mellan 80 000 och 160 000 kronor årligen. Mjolkpriset skall nämligen vara detsamma som Lundaortens mejeriförenings. Detta mejeri är ett rent konsumtionsmjölksmejeri. Prisspanningen mellan konsumtionsmjölks- och produktmejerier uppgår i detta område till 3 à 4 öre/kg. Det är styrelsen angeläget att ånyo framhålla, att Alnarps mejeri kan betala ett mjölkpris, som ligger över vad övriga jämförbara produktmejerier inom området betalar. Det är dock ej säkert, att mejeriet även i framtiden kan drivas med lika gott ekonomiskt resultat. Skulle det ekonomiska utbytet av orsaker, som mejeriet ej behärskar (ändrade prisrelationer beträffande ost och andra produkter, ändrade försäljningsförhållanden m. m.), minskas till vad som motsvarar andra produktmejeriers, kan förlusten komma att uppgå till det dubbla beloppet. Då dessa förhållanden ytterst bottnar i nödvändigheten att hålla en viss

bestämd av undervisningen betingad driftsinriktning och då det icke är möjligt att driva ett företag med förlust, som ständigt ackumuleras, är det styrelsens bestämda uppfattning, att den årligen redovisade förlusten måste täckas genom ett tillskott från institutet. Eftersom så många faktorer inverkar på underskottets storlek, kan styrelsen givetvis icke nu angiva hur stort det kommer att bli för driftsåret 1955/56. Enligt styrelsen finns dock anledning antaga, att det icke kommer att understiga 100 000 kronor. Styrelsen hemställer därför, med hänvisning till motiveringen i statförslaget för år 1954/55 (se IX ht 1954 s. 82) och med reservation för att ytterligare medel behöver begäras, när det aktuella årets resultat kan överblickas, att för budgetåret 1955/56 ett belopp av 100 000 kronor ställes till förfogande för ändamålet. I sin skrivelse den 1 oktober 1954 anmäler styrelsen, att förlusten under nästa budgetår torde böra beräknas till minst 140 000 kronor.

Vad angår den nya posten till täckande av förlust å rörelsen vid Alnarps trädgårdar anför styrelsen, att den affärsdrivande verksamheten vid Alnarps trädgårdar under tioårsperioden 1939—1949 redovisat årliga överskott. Dessa skulle ha varit högst betydande, om icke trädgården haft att dragas med de stora utgifter, som hållandet av ett omfattande växtsortiment innebär. En ytterligare belastning är, att driften i stor utsträckning måste anpassas att tjäna utbildningen, vilken uppgift torde få anses vara den primära vid en institution av förevarande art. År 1950 redovisades emellertid en mindre förlust, och under de därpå följande budgetåren ökades förlusterna i väsentlig grad. Förlusterna är i första hand orsakade av nyss nämnda extra belastningar samt av kostnaderna för skötseln av institutets park och prydnadsanläggningar, för vilka redogjorts i annat sammanhang. Då organisationen av verksamheten hela tiden varit densamma, är förändringarna att hänföra till en minskad lönsamhet, ett förhållande som gjort sig gällande inom den svenska trädgårdsodlingen överhuvud med undantag för vissa utpräglade specialodlingar i stor skala. Denna minskade lönsamhet torde främst bero på försämrade avsettningsförhållanden och starkt ökade omkostnader. För Alnarps trädgårdars vidkommande har olägenheterna skärpts av orsaker, vilka har samband med undervisningen. Eftersom vid avdelningen bedrives såväl lägre som högre trädgårdsundervisning, måste med nödvändighet ett stort växtmaterial stå till de studerandes förfogande, vilket orsakar starkt ökade kostnader. Därjämte tillkommer stegrade kostnader för instruktionspersonal samt tillämpning av gynnsammare arbetsavtal än vid andra trädgårdsodlingar. Den omorganisation, som genomfördes vid trädgårdsskolorna år 1950, har även bidragit till försämrad lönsamhet vid skolorna, i det att undervisningen därvid lades helt på teoretisk bas, varigenom den intresserade och värdefulla arbetsinsats, som de ordinarie eleverna utförde i odlingarna, föll bort.

För bokföringsåret 1952/53 föranstaltades om en utredning angående den ändrade ekonomiska ställningen. Utredningen, som utfördes av trädgårds-ekonomiska byrån, visar att de kostnader, som trädgården under nämnda år haft att bära för undervisningen, uppgår till 63 000 kronor. Då omkost-

naderna sedan år 1953 genom lönehöjningar etc. ökat, beräknar styrelsen kostnaderna för budgetåret 1955/56 till 75 000 kronor.

Såsom motivering för den föreslagna höjningen av posterna inköp av mjölk för mejeriförsöken och förbrukningsartiklar för mejeriförsöken åberopar styrelsen de skäl, som härvidlag anfördes i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 84).

Förslaget att upptaga en ny post till förbrukningsartiklar för institutionen för mejerikemi och mejeribakteriologi framställdes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 84). Styrelsen påpekar nu ytterligare, att det forskningsarbete, till vilket personal finns, faktiskt icke kan bedrivas utan möjligheter att inköpa glas, kemikalier och andra förbrukningsartiklar. Institutets materialanslag räcker som tidigare framhållits knappast till vad det är avsett till, nämligen ren undervisningsmateriel.

Vad slutligen angår posten underhåll av inventarier för försöksändamål har förslag härom ävenledes framförts i anslagsäskandena för budgetåret 1954/55 (se IX ht 1954 s. 85). Styrelsen framhåller nu, att under det gångna året underhållet av såväl mejeriförsökens som mejeriavdelningens utrustning för försöksändamål fått bestridas ur anslagen för förbrukningsartiklar. Dessa anslag har därigenom så hårt ansträngts, att lagerhållningen av glas och kemikalier måst minskas. Detta förhållande kan enligt styrelsen uppenbarligen icke få fortgå.

Statens trädgårdsförsök

Beträffande delposten övriga expenser beror uppräknningen på den ökade belastningen med hänsyn till utgifterna för kontorsmateriel och inventarieunderhåll. Det synes styrelsen angeläget, att inventarierna kan få ett någorlunda tillfredsställande underhåll.

I fråga om posten publikationstryck framhåller styrelsen, att publiceringen med hänsyn till utebliven anslagshöjning nedskurits. Då emellertid försöksresultaten bör offentliggöras i någon form och detta icke kan ske utan kostnader, har en ny beräkning gjorts över möjligheten att publicera de viktigaste resultaten utan dröjsmål. En mindre höjning av nu utgående belopp erfordras likväl. En förstärkning med 1 000 kronor anser styrelsen utgöra ett minimum.

Delposten underhåll av byggnader har hittills överskridits varje år, vilket antyder att medelsanvisningen är för låg. Fastän en betydlig höjning därför skulle kunna försvaras, föreslår styrelsen blott en uppräkning med 800 kronor.

Höjningen av posten skatter och försäkringar erfordras för att täcka utgifterna för ökad skattebelastning.

Rörande posten driftkostnader vid Öjebyns försöksstation framhåller styrelsen, att under det gångna året mycket stora svårigheter förelegat att täcka de absolut nödvändiga utgifterna. För att en stark nedskärning av verksamheten icke skall behöva företagas, måste beloppet uppräknas med 2 000 kronor.

Utgifterna under posten förbrukningsartiklar och gödselmedel har enligt styrelsen visat en automatisk stegring genom den ökade gödsling och intensivare besprutning, som blivit nödvändig under senare år. Styrelsen föreslår därför en höjning av posten med 1 000 kronor.

Beträffande posten inköp av levande växter och frö anför styrelsen, att inrättandet av prydnadsväxtavdelningen medfört inköp från utlandet av rätt betydande kvantiteter plantmaterial, vilket förorsakat en ökad belastning. Ehuru en större höjning vore erforderlig, begränsar styrelsen uppräkningsen till 500 kronor.

Höjningen av posten dagsverken m. m. motiveras med den merutgift, som uppstår på grund av nytt kollektivavtal, och är sålunda av automatisk karaktär.

Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott anför i sin framställning i huvudsak följande.

En av sällskapet gemensamt med styrelsen för stiftelsen Ekerums gård och lantmannaskola gjord framställning den 12 maj 1952 om anställande av en assistent hos statens trädgårdsförsök med placering vid Ekerums trädgårdsförsöksstation ävensom om höjning av statsbidraget till stationen till 10 000 kronor resulterade endast i att bidraget från och med den 1 juli 1953 ökades med 1 000 kronor till 5 500 kronor årligen. I samma framställning lämnades redogörelse för syftet med Ekerums gård, dennas areal av olika ägoslag, verksamhetens art och omfattning vid gården samt trädgårdsförsöksverksamhetens och gårdens organisation och ekonomi, vartill sällskapet nu får hänvisa. Beträffande trädgårdsförsöksverksamhetens ekonomi kan här tilläggas, att underskottet å verksamheten ytterligare ökat så att det vid utgången av år 1953 uppgick till sammanlagt ej mindre än omkring 24 800 kronor, vilket belopp huvudmannen — stiftelsen Ekerums gård och lantmannaskola — måst tillskjuta.

Stiftelsens styrelse har i december 1953 riktat en framställning till förvaltningsutskottet i nu förevarande angelägenhet. Enligt framställningen har styrelsen i samband med genomgång av stiftelsens ekonomiska ställning funnit sig böra allvarligt överväga frågan om möjligheterna att i fortsättningen bedriva trädgårdsförsöksverksamheten vid gården. Styrelsen kan enligt framställningen icke finna det rimligt, att gårdens ekonomi skall i den utsträckning, som dittills varit fallet, belastas med kostnader av ifrågasvarande slag. Vidare säger sig styrelsen vilja underställa förvaltningsutskottet frågan om trädgårdsförsöksverksamhetens eventuella nedläggande, innan styrelsen närmare undersöker denna fråga. Styrelsen hemställer, att förvaltningsutskottet bl. a. ville överväga, huruvida icke sällskapet skulle kunna övertaga ansvaret för gårdens nettloutgifter för försöksträdgårdsmästarens avlöning.

Efter att ha inhämtat yttrande i ärendet från styrelsen för Alnarpsinstitutet har förvaltningsutskottet beslutat, att sällskapet provisoriskt för tiden från och med den 1 april 1954 tills vidare intill utgången av året skall övertaga ansvaret för försöksträdgårdsmästarens avlöning under villkor, bl. a., att sällskapet gottskrives hyra med 65 kronor för månad för en för befattningshavaren avsedd bostad på gården och att sällskapet erhåller det statsbidrag för trädgårdsförsöksverksamheten, som kan komma att utgå.

Förvaltningsutskottet har fattat nu nämnda beslut i medvetande om att det skulle vara till stor allmän skada, om ifrågasvarande verksamhet skulle

behöva nedläggas. Å andra sidan är sällskapet ekonomi tillräckligt ansträngd för att beslutet skulle fattas under stora bekymmer för huru verksamheten på längre sikt skulle kunna tryggas. Förvaltningsutskottet kan därför icke underlåta att ånyo göra en framställning i ärendet och fäster därvid särskilt uppmärksamheten på att verksamheten har betydelse långt utanför länsdelens gränser. Verksamheten har redan lett till flera viktiga resultat, som i viss utsträckning också publicerats. Men det ligger i sakens natur, att man här måste arbeta på lång sikt. Det förefaller förvaltningsutskottet orimligt, att en för hela landet så viktig verksamhet skall i så hög grad, som nu är fallet, behöva bekostas med lokala medel. Enligt förvaltningsutskottets mening är det skäligt, att staten bidrager till verksamheten med minst det belopp, som motsvarar avlöningen till försöksträdgårdsmästaren med avdrag för vad denne har att erlagga i hyra för sin tjänstebostad. Om befattningshavaren liksom för närvarande skall erhålla lön, beräknad efter den för jordbruksinstruktör fastställda lönegraden, Ca 17, med uppflyttning till löneklass 19, samt har att erlagga bostadshyra med 65 kronor för månad, bör statens bidrag uppgå till lägst omkring 10 150 kronor mot för närvarande 5 500 kronor för år. En höjning av bidraget med omkring 4 650 kronor är därför väl motiverad.

Yttranden. Såsom förut nämnts beräknar *lantbruksstyrelsen* medelsbehovet till omkostnader för institutet utom trädgårdsförsöken till 393 600 kronor eller till ett 119 000 kronor lägre belopp än vad institutsstyrelsen begärt för ändamålet. Lantbruksstyrelsen har nämligen ansett, att vissa poster icke behöver uppräknas i sådan omfattning, som institutsstyrelsen ifrågasatt. Beträffande skillnaderna i styrelsernas beräkningar torde i övrigt få hänvisas till den tidigare återgivna uppställningen.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök tillstyrker — såsom förut nämnts — institutsstyrelsens förevarande förslag såvitt angår trädgårdsförsöken.

Departementschefen

Till en början torde jag få behandla medelsbehovet till institutets verksamhet utom trädgårdsförsöken. Under delposten underhåll av byggnader torde böra beräknas medel för inredning av källare till ostlager samt omdisponering av chefs- och kontorslokaler. Till följd härav behöver posten ökas med 31 500 kronor. Då delposten inköp av mjölk för mejeriförsöken under senare år visat sig otillräcklig, anser jag mig jämväl böra föreslå, att medelsanvisningen för detta ändamål skall höjas. Uppräkningen synes emellertid kunna begränsas till 5 000 kronor. Delposten förbrukningsartiklar för mejeriförsöken bör i enlighet med institutsstyrelsens förslag ökas med 3 000 kronor. Vidare torde ett belopp av 4 000 kronor böra uppföras såsom en ny delpost till förbrukningsartiklar för institutionen för mejerikemi och mejeribakteriologi. Såsom jag anfört under nästföregående anslagspunkt har jag för avsikt att tillsätta en utredning angående bl. a. de ekonomiska förhållandena vid institutet. I avvaktan på resultatet av utredningen bör delposten till täckande av möjligen uppkommande förlust å rörelsen vid Alnarps mejeri bibehållas oförändrad. Av samma skäl bör nu ej heller upptagas någon ny post till täckande av beräknad förlust å rörelsen vid Alnarps trädgård-

dar. Under den tid, utredningen pågår, förutsätter jag emellertid att — liksom förhållandet har varit under de senaste åren — behövliga rörelsemedel ställas till institutets förfogande på så sätt, att Kungl. Maj:t beviljar anstånd med inleverering av de överskott, som uppstår på driften av Alnarps egendom. Övriga nu icke särskilt nämnda utgiftsposter bör för nästa budgetår upptagas med samma belopp som i gällande omkostnadsstat.

I enlighet med det anförda torde omkostnaderna för institutets verksamhet utom trädgårdsförsöken under nästa budgetår böra beräknas till (280 700 + 31 500 + 5 000 + 3 000 + 4 000 =) 324 200 (+ 43 500) kronor.

Vad härefter angår omkostnaderna för statens trädgårdsförsök kan jag tillstyrka, att delposten publikationstryck ävensom delposterna skatter och försäkringar samt dagsverken m. m. i enlighet med institutsstyrelsens förslag uppräknas med resp. 1 000, 500 och 12 000 kronor. Övriga utgiftsposter torde böra bibehållas vid oförändrade belopp.

Medelsbehovet för statens trädgårdsförsök under nästa budgetår torde sålunda böra uppskattas till (221 100 + 1 000 + 500 + 12 000 =) 234 600 (+ 13 500) kronor.

Vid bifall till vad jag föreslagit i det föregående, skulle Alnarpsinstitutets omkostnadsanslag för budgetåret 1955/56 behöva uppföras med (324 200 + 234 600 =) 558 800 (+ 57 000) kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa nya omkostnadsstater för institutet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut*:
Omkostnader för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 558 800 kronor.

[32] 14. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	34 000	34 084	1 550
1954/55 (statsliggaren s. 802)	34 000		
1955/56 (förslag)	34 000		

Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 12 000 kronor till 46 000 kronor. Styrelsen påpekar därvid nödvändigheten av att undervisningsmaterielen vid institutet något så när kan förnyas i takt med utvecklingen.

Lantbruksstyrelsen (remissutlåtande 16/10 1954) föreslår, att anslaget skall uppräknas med 6 000 kronor till 40 000 kronor.

Departementschefen

Någon höjning av anslaget anser jag mig icke kunna föreslå. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med ett oförändrat belopp av 34 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 34 000 kronor.

[33] 15. *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	10 000	10 011	38
1954/55 (statsliggaren s. 802)	10 000		
1955/56 (förslag)	13 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 6 500 kronor till 16 500 kronor.

M o t i v. Institutsstyrelsen hemställde i sina anslagsäskanden för budgetåret 1954/55 om ökat anslag till bokinköp och bokbindning med 12 000 kronor. Samma behov föreligger fortfarande. En anslagshöjning med 6 500 kronor torde emellertid enligt styrelsen möjliggöra avhjälpandet av de mest trängande bristerna. Utöver den motivering, som anfördes i anslagsäskandena för innevarande budgetår, understryker styrelsen, att institutets mejeri- och trädgårdsavdelningar är landets enda officiella fackinstitutioner inom respektive områden. Institutets bibliotek måste därför innehålla de facktidsskrifter och handböcker inom dessa områden, av vilka landet har behov och vilka ej finns på andra bibliotek inom landet.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* föreslår, att anslaget skall ökas med 4 000 kronor till 14 000 kronor.

Departementschefen

För att avhjälpa de väsentligaste av de brister, som vidlåder institutets bibliotek, torde en uppräknig av anslaget vara nödvändig. Jag tillstyrker sålunda, att medelsanvisningen för ändamålet ökas med 3 000 kronor till 13 000 kronor. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 13 000 kronor.

[34] 16. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Stipendier m. m.

	Anslag
1953/54	11 500
1954/55 (statsliggaren s. 802)	11 500
1955/56 (förslag)	15 800

Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 11 500 kronor. Styrelsen framhåller därvid, att styrelsen anser nu utgående stipendiebelopp otillräckliga. Då frågan torde komma att behandlas gemensamt för flera undervisningsanstalter, har styrelsen emellertid upptagit anslaget med oförändrat belopp.

Lantbruksstyrelsen (remissutlåtande 16/10 1954) föreslår i likhet med institutsstyrelsen, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Departementschefen

Av anslaget för innevarande budgetår disponeras 3 680 kronor till fyra elevstipendier vid högre mejerikursen och högre trädgårdskursen samt 7 820 kronor till studieresor. I överensstämmelse med vad som anförts vid behandlingen av lantbrukshögskolans stipendieanslag, bör emellertid från och med nästa budgetår vart och ett av nämnda stipendier uppräknas från 920 till 2 000 kronor. Med hänsyn härtill behöver det för stipendierna avsedda beloppet ökas med $(4 \times 1\,080 =) 4\,320$ kronor till 8 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat och då någon höjning av beloppet till studieresor icke ifrågasättes, synes anslaget för nästa budgetår böra upptagas med $(8\,000 + 7\,820 =)$ i runt tal 15 800 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Stipendier m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 15 800 kronor.

[35] 17. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	13 200	6 705
1954/55 (statsliggaren s. 802)	13 200	
1955/56 (förslag)	13 200	

Under anslaget har för innevarande budgetår beräknats dels utgifter å 49 500 kronor till avlöningar och å 5 000 kronor till omkostnader, dels inkomster av bokföringsavgifter med 41 300 kronor.

Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 7 700 kronor till 20 900 kro-

nor. Beloppet anses motsvara kostnaderna för ekonomiska undersökningar och liknande arbeten, som icke bör bekostas av byråns kunder. Härvid upptager styrelsen utgifterna för avlöningar till 57 650 kronor och för omkostnader till 8 250 kronor. Å andra sidan väntas inkomsterna av bokföringsavgifter stiga med 3 700 kronor.

Lantbruksstyrelsen (remissutlåtande 16/10 1954) föreslår för sin del, att för ändamålet skall anvisas oförändrat anslag. Därvid framhåller lantbruksstyrelsen, att nettoutgiften för byrån under budgetåren 1951/52—1953/54 i medeltal uppgått till 9 884 kronor.

Departementschefen

I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag bör anslaget för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp av 13 200 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny stat för anslagets användning. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 13 200 kronor.

[36] 18. *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Inredning och utrustning.*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	53 000	39 428
1954/55 (statsliggaren s. 802)	30 000	
1955/56 (förslag)	45 000	

Yr k a n d e n. *Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* (skr. 25/8 1954) hemställer, att för nästa budgetår skall anvisas ett belopp av tillhopa 96 750 kronor till utrustning vid institutet. Den närmare fördelningen av beloppet å olika ändamål framgår av följande sammanställning.

Rektorsexpeditionen, biblioteket och samlingssalen

1. Möblering av rektorsexpeditionen och styrelserummet	7 200
2. Läsapparat för biblioteket	900
3. Möblering och utrustning av samlingssalen	36 500

Mejeriavdelningen

4. Utrustning av kemisk-bakteriologiska institutionen	6 000
5. Bokföringsmaskin för undervisningsändamål vid mejeriekonomiska institutionen	2 150

Trädgårdsavdelningen

6. Fruktsorteringsmaskin och dimspruta	12 000
--	--------

Statens mejeriförsök

7. Avfuktningsaggregat till färskostlager	4 500
8. Laboratorieutrustning	12 500

Statens trädgårdsförsök

9. Traktorer med redskap samt spruta	15 000
Summa kronor 96 750	

Motiv. 1. Rektorn har tidigare icke haft något arbetsrum i anslutning till rektorsexpeditionen utan har använt styrelsens sammanträdesrum såsom kontorslokal. Detta förhållande har ansetts otillfredsställande och under år 1953/54 har lokalerna ändrats så, att såväl rektor och sekreterare som ett kontorsbiträde erhållit kontorslokaler i anslutning till sammanträdesrummet för styrelse och kollegier. Det har visat sig vara möjligt att utföra erforderliga ändringsarbeten för relativt obetydliga kostnader, vilka kunnat täckas inom ramen för tillgängliga anslag. Nya möbler erfordras emellertid i såväl de nyinrättade lokalerna som i sammanträdesrummet. Kostnaderna härför har beräknats till 7 200 kronor.

2. På grund av den användning mikrofilmen fått som hjälpmedel vid det vetenskapliga arbetet är det numera nödvändigt, att en läsapparat finns tillgänglig på biblioteket. Sålunda lånar de vetenskapliga biblioteken såsom t. ex. universitetsbiblioteket i Lund icke ut de senaste årgångarna av de vetenskapliga tidskrifterna, utan sänder i stället en kopia av mikrofilmen av den önskade artikeln.

3. Arbetet med uppförandet av en samlingssal vid institutet är nu i det närmaste avslutat. För att denna skall kunna fylla det avsedda ändamålet, erfordras såväl möbler som utrustning för visandet av skioptikonbilder och för filmföreläsning. Kostnaderna härför har beräknats uppgå till sammanlagt 36 500 kronor. Därav avses 16 550 kronor för 260 stolar jämte talarstol och bord, 2 500 kronor för en skioptikonapparat och 17 450 kronor för ljudfilmsapparat kombinerad med högtalaranläggning.

4. För laboratorn i mejerikemi saknas för närvarande analysvåg. Våg-bord finns, men på grund av bristande anslag har ingen våg kunnat inköpas. För undersökningar över jonbalansen i mjölk samt för bestämning av spårelement behövs en lågfotometertillsats till en redan befintlig spektrofotometer. I en pågående undersökning för att bestämma äggvitehalten i mjölk på fysikalisk väg har använts en lånad dopprefraktometer. För att kunna slutföra undersökningen måste emellertid en refraktometer inköpas. Kostnaderna för ifrågavarande utrustning uppgår till 6 000 kronor, varav 2 050 kronor hänför sig till vågen, 2 370 kronor till lågfotometertillsatsen och 1 580 kronor till refraktometern.

5. Undervisningen i bokföring vid mejeriavdelningen (såväl mejeriskolan som högre mejerikursen) omfattar för närvarande, förutom de teoretiska bokföringsgrunderna, i huvudsak genomgång av och praktiska öv-

ningar i manuellt genomförd mejeribokföring. Genom välvilligt tillmötesgående från Svenska mejeriernas riksförening, som gratis ställt erforderlig bokföringsmateriel till förfogande, har denna undervisning kunnat effektiviseras i betydande utsträckning. Detta helt manuella bokförings-system tillämpas emellertid endast på de mindre och i viss utsträckning på de medelstora mejeriföretagen, medan flertalet av de medelstora samt de större företagen använder maskinbokföring. En viss undervisning i de grundläggande principerna för olika system för maskinbokföring meddelas också. Därvid har dock ett mycket starkt behov av tillämpningsövningar visat sig föreligga för att eleverna tillfredsställande skall kunna tillgodogöra sig denna del av undervisningen, vars betydelse ökat efterhand som drift-centraliseringen inom svensk mejerihantering fortskridit.

6. För en ändamålsenlig undervisning i trädgårdsskötsel är det nödvändigt, att de studerande får ingående kännedom om de tekniska hjälpmedel, som nu mer än tidigare är ofrånkomliga i en rationell odling. Möjlighet saknas att vid undervisningen i fruktodling demonstrera sorteringsmaskiner för de skördade produkterna, vilket är en stor brist, då sådana maskiner allmänt användes i fruktodlingar landet runt. Besprutningstekniken utvecklas ävenledes mycket snabbt, och ett sprutaggregat av modern typ blir ofrånkomligt att anskaffa. Undervisning i fruktodling är ett av huvudämnena dels vid en speciell fruktodlingskurs vid trädgårdsskolan, dels vid hortonomkursens allmänna linje.

7. Mejeriförsökens färskostlager saknar anordning för reglering av luftens fuktighet, vilket då lokalen är liten medför, att normal uttorkning av ostens yta icke sker. Av detta skäl måste försöksosten för närvarande förvaras i skolmejeriets färskostlager med väsentligt ökat arbete och tidsspillan till följd. Förvaring av försöksosten tillsammans med mejeriets ordinarie tillverkning har även påtagliga olägenheter.

8. Mejeriförsökens laboratorieutrustning behöver kompletteras med en större centrifug, en Warburgapparat, en torrsterilisator och diverse smärre hjälpmedel för bakteriologiskt arbete, bl. a. beroende på att befintlig, delvis upplånad sådan apparatur efter hand blivit starkt försliten eller har för liten kapacitet för tilltänkta arbeten.

9. För att rationalisera arbetet vid försöksverksamheten har redan i anslagsäskandena för innevarande budgetår föreslagits, att vissa moderna redskap skulle anskaffas, varigenom hästar skulle kunna undvaras (se IX ht 1954 s. 94 under 14). Den erforderliga kostnaden, 34 500 kronor, kan uppdelas på tvenne budgetår. Under nästa budgetår erfordras i så fall lägst ett belopp av 15 000 kronor, vilket i föl tillstyrkts av styrelsen för lantbruks-högskolan och statens lantbruksförsök.

Y t t r a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker på de skäl, som institutstyrelsen anfört, att de begärda medlen skall anvisas för ändamålet. Lantbruksstyrelsen föreslår dock, att det angivna beloppet, 96 750 kronor, skall uppdelas på två budgetår och att för budgetåret 1955/56 uppföres ett anslag av 50 000 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök tillstyrker institutsstyrelsens förslag, såvitt angår trädgårdsförsöken.

Departementschefen

Institutsstyrelsen har för ändamålet begärt ett belopp av nära 97 000 kronor eller cirka 67 000 kronor mer än för innevarande budgetår. En så kraftig ökning av anslaget är jag icke beredd att förorda. För min del föreslår jag, att 45 000 kronor skall anvisas. Härvid förutsätter jag, att beloppet i första hand skall användas till bestridande av kostnaderna för möblering och utrustning av den nyuppförda samlingssalen vid institutet. Det torde emellertid få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, institutsstyrelsen att med beaktande av vad nyss sagts bestämma den närmare dispositionen av anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Inredning och utrustning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 kronor.

[37] 19. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokala trädgårdsförsök och fasta försöksfält

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	36 000	35 341	778
1954/55 (statsliggaren s. 802)	36 000		
1955/56 (förslag)	36 000		

Med biträdande av yrkande av *styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* (skr. 25/8 1954) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokala trädgårdsförsök och fasta försöksfält* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 36 000 kronor.

[38] 20. Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	84 700	91 908
1954/55 (statsliggaren s. 802)	88 600	
1955/56 (förslag)	89 500	

Skolöverstyrelsen (skr. 4/9 1954) hemställer — med överlämnande av anslagsframställning från styrelsen för specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande — att ifrågavarande anslag skall uppföras med i

runt tal 89 500 kronor. Beräkningen innefattar å ena sidan en minskning av posten lärarlöner i övrigt med 130 kronor. Å andra sidan behöver ersättning- en till garantiföreningen för folkhögskolan Vilan för täckande av förlust, som föreningen haft för gymnasiet under räkenskapsåret 1952/53, ökas med 1 000 kronor till 2 000 kronor. Förlusten har för nämnda räkenskapsår utgjort cirka 2 900 kronor.

Departementschefen

Med hänsyn till den förlust, garantiföreningen för folkhögskolan Vilan haft för gymnasiet under räkenskapsåret 1952/53, finner jag mig — under åberopande av vad jag framhållit vid behandlingen av motsvarande fråga budgetåret 1953/54 — kunna tillstyrka, att av anslagsbeloppet 2 000 kronor skall avses för att täcka denna, vilket innebär en höjning med 1 000 kronor. Då å andra sidan en minskning beräknas beträffande posten lärarlöner i övrigt, bör anslaget för budgetåret 1955/56 uppföras med $(88\,600 + 1\,000 - 130 =)$ i runt tal 89 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogs-
studerande* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag
av 89 500 kronor.

[39] 21. Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforså

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	158 300	181 189
1954/55 (statsliggaren s. 803)	198 300	
1955/56 (förslag)	211 200	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för lanthushållningsseminariet å Rimforså* (skr. 7/8 1954) hemställer, att seminariet för budgetåret 1955/56 skall tilldelas statsbidrag med i runt tal 224 800 kronor.

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) föreslår, att anslaget för nästa bud-
getår skall uppräknas med 25 400 kronor till 223 700 kronor enligt följande
beräkning.

	Ökning
1. Bidrag till avlöningskostnader och fortlöpande pensionsavgifter för lärarpersonalen	9 400
2. Bidrag till arvoden åt speciallärare	12 700
3. Bidrag till driftkostnader	3 300
	Summa kronor 25 400

M o t i v. 1. Höjningen beror i första hand på att — i enlighet med redan fat-
tade beslut — dels Rimforså fr. o. m. den 1 januari 1954 uppflyttats från
andra till tredje ortgruppen, dels lönegradsplaceringen för två facklärare
ändrats från Ca 23 till Ca 25. Härför ävensom för vissa löneklassuppflytt-

ningar har beräknats ett belopp av i runt tal 8 600 kronor. Återstående ökning under punkten, 800 kronor, hänför sig till förslaget, att seminariets rektor, vilken för närvarande innehar förordnande att bestrida göromål, som eljest ankommer på tjänsteman i lönegrad 29, skall placeras i Ca 29. Beträffande motiveringen för sistnämnda förslag, som även framförts i anslagsäskandena för innevarande budgetår, torde få hänvisas till IX ht 1954 s. 98.

2. För att få till stånd en förbättrad och effektivare undervisning vid seminariet synes det angeläget, att antalet speciallärartimmar i vissa ämnen ökas utöver vad jordbruksutskottet i sitt av 1954 års riksdag godkända utlåtande (nr 24, s. 5) föreslagit. Detta gäller särskilt undervisningen i sömnad samt i fysiologi och hälsolära.

3. För budgetåret 1955/56 har antalet elevdagar beräknats till 14 536 eller 2 365 mer än för budgetåret 1954/55. Tilläggsbidraget för dessa elevdagar blir ($2\,365 \times 1,40 =$) i runt tal 3 300 kronor.

Departementschefen

Vad först angår löneställningen för rektorn vid lanthushållningsseminariet å Rimforsa, får jag erinra om att innehavaren av befattningen fr. o. m. den 1 juli 1953 — utöver ordinarie lärartjänst — erhöll vikariatslöneförordnande att bestrida göromål, som ankommer på tjänsteman i lönegrad 29. För att utjämna en löneminskning i förhållande till tidigare ersättning tillerkändes rektorn dessutom en personlig lönefyllnad. Enär utbildningen av lärarinnor inom det husliga området i dess helhet f. n. är föremål för översyn genom sakkunniga och denna översyn sålunda berör även Rimforsaseminariets verksamhet och organisation, är jag icke beredd att i detta sammanhang till prövning upptaga frågan om inrättande av en särskild lönegradsplacerad tjänst för rektorn vid seminariet. Av samma skäl anser jag mig icke heller kunna förorda en utökning av antalet speciallärartimmar utöver vad 1954 års riksdag beslutat i detta hänseende.

Bidraget till avlöningskostnader och pensionsavgifter för lärarpersonalen torde till följd av ändrad ortsgruppering samt lönegradsuppflyttning för två ordinarie facklärare och löneklassförändringar böra höjas med 8 600 kronor, vartill kommer — vid bifall till propositionen den 17 december 1954 angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m. — en förhöjning å 1 000 kronor för uppflyttning av två extra ordinarie facklärare från lönegrad Ce 21 till lönegrad Ce 23. Vidare bör bidraget till driftkostnader på grund av ökat antal elevdagar uppräknas med 3 300 kronor.

Förevarande anslag bör alltså höjas med ($8\,600 + 1\,000 + 3\,300 =$) 12 900 kronor och bestämmas till ($198\,300 + 12\,900 =$) 211 200 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 211 200 kronor.

[40] 22. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	20 600	11 085
1954/55 (statsliggaren s. 803)	22 200	
1955/56 (förslag)	23 700	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* (skr. 25/8 1954) hemställer — med överlämnande av förslag till statster för kurserna under budgetåret 1955/56 — att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 3 900 kronor till 26 100 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Arvode till instruktionssmeden	1 904
2. Undervisningsmateriel	1 000
3. Läkare, medicin och övriga utgifter	1 000
	3 904

M o t i v. 1. Detta yrkande har återkommit i anslagsäskandena för de senaste budgetåren. Beträffande motiveringen hänvisas därför till vad som anförts i IX ht 1953 s. 82 f och IX ht 1954 s. 101 under 1.

2. Ökningen under denna punkt motiveras med att delposten undervisningsmateriel under en lång följd av år visat sig vara otillräcklig.

3. För att hovslagarskolans elever skall kunna bibringa tillräcklig övning och erfarenhet i fråga om anläggandet av normalbeslag och sjukbeslag och framför allt i fråga om behandlingen av defekta och skadade hovar måste de ha tillgång till ett icke alltför fåtaligt hästbestånd. Under senare år har antalet hästar minskat väsentligt såväl vid Alnarps egendom som i trakten däromkring. Detta har medfört, att eleverna i allt större utsträckning har måst företaga resor till såväl angränsande som mera avlägset liggande orter för att få tillgång till arbets- och studieobjekt. Instruktionssmeden har tidigare av egna medel bekostat elevernas resor men har begärt att i fortsättningen få sina kostnader ersatta. Institutsstyrelsen anser det icke vara vare sig skäligt eller möjligt att ålägga en lärare och instruktör att bekosta ur undervisningssynpunkt nödvändiga resor för eleverna. Anslagsbehovet har beräknats till 500 kronor för varje kurs och har upptagits under delposten läkare, medicin och övriga utgifter. Denna delpost har därför uppräknats med 1 000 kronor till 1 200 kronor.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker en ökning av de utav institutsstyrelsen angivna delposterna men föreslår, att uppräknningen skall begränsas till 2 900 kronor. Uppräknningen fördelar sig med 1 900 kronor på arvodesposten samt med 500 kronor på vardera posten undervisningsmateriel samt läkare, medicin och övriga utgifter. Lantbruksstyrelsen förordar vidare, att — därest tillräckligt antal sökande icke anmäler sig till kurs i hovbeslag och maskinreparation — en tre månaders kurs i enbart maskinreparation skall få anordnas under nästa budgetår. Vid bifall härtil torde

erforderliga medel, beräknade till förslagsvis 8 100 kronor, få utgå från detta anslag.

Departementschefen

Någon höjning av arvudet till instruktionssmeden anser jag mig icke kunna föreslå. Med hänsyn till att posten till undervisningsmateriel under en följd av år visat sig vara otillräcklig tillstyrker jag, att den uppräknas med 1 000 kronor. Vidare förordar jag, att under posten läkare, medicin och övriga utgifter skall upptagas ett belopp av 500 kronor för att bekosta ur undervisningssynpunkt nödvändiga resor för eleverna. Anslaget bör alltså uppföras med $(22\,200 + 1\,000 + 500 =)$ 23 700 kronor. Under de angivna försättningsarna har jag icke något att erinra mot förslaget, att en kurs i enbart maskinreparation skall få anordnas. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för kurserna under nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 23 700 kronor.

[41] 23. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	14 400	14 660	12 002
1954/55 (statsliggaren s. 804)	5 000		
1955/56 (förslag)	100		

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med ett till 1 200 kronor minskat belopp. Beräkningen innefattar å ena sidan en höjning av ersättningen till mejeriskolas huvudman med 1 000 kronor till 5 000 kronor för läsår. Som skäl härför anföres, att nuvarande bidrag är för lågt i förhållande dels till huvudmannens kostnader för mejeriskolans drift, dels till de driftkostnadsbidrag, som utgår till övriga lantbruksundervisningsanstalter. Vidare föreslår styrelsen, att ersättningen åt speciallärare vid mejeriskola må utgå med högst samma belopp, 12 kronor för timme, som utbetalas till motsvarande lärare vid övriga lantbruksundervisningsanstalter. I enlighet härmed har styrelsen beräknat statsbidraget till en mejeriskola med 9 800 kronor, varav 5 000 kronor avser ersättningar till skolans huvudman samt 1 800 respektive 3 000 kronor ersättning till huvudlärare respektive speciallärare. Då å andra sidan en reservation av 8 600 kronor väntas föreligga å anslaget kan medelsbehovet bestämmas till $(9\,800 - 8\,600 =)$ 1 200 kronor.

Departementschefen

Jag anser mig icke kunna biträda förslaget om höjning av ersättningsarna till mejeriskolas huvudman och speciallärare. Vid sådant förhållande och

då det vid utgången av innevarande budgetår torde komma att föreligga en reservation å anslaget av 8 600 kronor, förordar jag, att detta för nästa budgetår upptages med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[42] 24. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna:*
Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	83 300	89 152
1954/55 (statsliggaren s. 804)	90 600	
1955/56 (förslag)	91 700	

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. 3/9 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 1 100 kronor. Ökningen är föranledd av att extra ordinarie läraren i lönegrad Ce 25 vid skolan beräknas bli uppflyttad till lönegrad Ce 27 från och med den 1 november 1955.

Departementschefen

Jag har icke något att erinra mot att en tjänst såsom ämneslärare i lönegrad Ce 27 inrättas vid skolan i stället för den nuvarande icke-ordinarie ämneslärartjänsten. Anslaget bör sålunda för nästa budgetår ökas till 91 700 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 39 300 (+ 9 600) kronor;
avlöningar till icke-ordinarie personal 44 600 (+ 4 200) kronor;
rörligt tillägg 7 800 (— 12 700) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(39\,300 + 44\,600 + 7\,800 =)$ 91 700 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för lantbruksskolan vid Ultuna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	39 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	44 600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 800
Summa kronor	91 700

b) till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna: Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 91 700 kronor.

[43] 25. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna: Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	9 100	11 908
1954/55 (statsliggaren s. 805)	9 100	
1955/56 (förslag)	9 100	

I enlighet med förslag av *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 3/9 1954) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 9 100 kronor.

[44] 26. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	5 650 000	6 597 821
1954/55 (statsliggaren s. 806)	6 130 000	
1955/56 (förslag)	6 371 600	

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 256 300 kronor till 6 386 300 kronor. Ökningen hänför sig helt till delposten för bidrag till avlöningskostnader och pensionsavgifter för lärarpersonalen.

Vid uppskattningen av anslagsbehovet för ändamålet har lantbruksstyrelsen räknat med följande antal skolor och lärare.

	4 lantbruks- skolor	51 lant- manna- skolor	39 lant- hushålls- skolor	2 träd- gårdsskolor	Frukt- odlings- skolan i Urshult	Antal lärare
Rektorer	4	51	39	2	1	97
Ämneslärare	4	79	78	5	1	167
Icke-ordinarie ämneslärare	4	45	56	2	—	107
Antal lärare	12	175	173	9	2	871

Jämfört med styrelsens motsvarande anslagsberäkning för innevarande budgetår innebär detta en minskning med en skola (Bjärka-Säby) och tre lärare vid lantbruksskolorna, en ökning med tre lärare vid lantmannaskolorna och likaledes tre lärare vid lantbruksskolorna samt en ökning med en skola (Söråker) och fyra lärare beträffande trädgårdsskolorna. Styrelsen beräknar, att de båda i Östergötlands län belägna lantmannaskolorna i Høje och Lunnevad kommer att fr. o. m. läsåret 1955/56 ersättas av den nya lantmannaskolan i Vreta Kloster. Dessutom har styrelsen räknat med att den under byggnad varande lantmannaskolan å Finsta säteri, Skederids socken, Stockholms län, skall träda i verksamhet fr. o. m. läsåret 1955/56. Med utgångspunkt från de nu gällande löne-, pensions- och statsbidragsgrunderna har styrelsen uppskattat anslagsbehovet till avlöningskostnader och pensionsavgifter för lantbruksundervisningsanstaltens lärarpersonal till i runt tal 6 358 800 kronor. Beloppets fördelning å bidrag till avlöningskostnader, pensionsavgifter och arvoden åt speciallärare samt å de olika slagen av skolor framgår av följande uppställning.

Skolor	Avlöningar	Pensionsavgifter	Speciallärare	Summa kronor
Lantbruksskolor.....	209 400	16 300	37 800	263 500
Lantmannaskolor	2 974 800	226 700	211 700	3 413 200
Lantbruksskolor	2 240 000	164 400	45 600	2 450 000
Trädgårdsskolor.....	165 800	11 000	15 600	192 400
Fruktodlingsskola	35 200	2 900	1 600	39 700
Summa kronor	5 625 200	421 300	312 300	6 358 800

Beloppet överstiger med 241 600 kronor det för ändamålet anvisade anslaget för innevarande budgetår. Ökningen betingas dels av att styrelsen, som i föregående års anslagsframställning räknade med 364 lärare, med tanke på det högre elevantalet och därmed följande behov av parallellundervisning vid vissa skolor nu räknar med 371 lärare, dels av att den successivt igångsatta utvidgningen av den skogliga undervisningen vid lantmannaskolorna kräver ett ökat anlitande av speciallärare, dels ock av löneklassförändringar. I detta sammanhang erinrar styrelsen om att 1954 års riksdag medgivit Kungl. Maj:t att — efter närmare utredning i varje särskilt fall — från förevarande anslag utbetala bidrag till engångsavgifter till statens pensionsanstalt i anslutning till de senaste årens pensionsregleringar för lärarpersonalen. Då styrelsen för närvarande varken kan förutse i vilken omfattning ansökningar om sådant bidrag kommer att göras eller i vilken utsträckning de kommer att bifallas, kan någon uppgift om det erforderliga anslagsbehovet icke lämnas. Eftersom vid beräkningen av det för pensionsavgifter nödiga beloppet hänsyn därför endast tagits till fortlöpande avgifter och icke till uppkommande engångsavgifter, kan beloppet för pensionsavgifter, 421 300 kronor, väntas komma att stiga.

Vid lantbruksskolorna samt de större lantmanna- och trädgårdsskolorna har icke endast rektorerna utan även lärarna en avsevärt tyngre arbetsbörda

och större ansvar än motsvarande befattningshavare vid de mindre skolorna. Styrelsen anser det därför skäligt, att ett visst antal, förslagsvis 15 stycken, av de ordinarie ämneslärartjänsterna i lönegrad Ca 27 uppflyttas till lönegrad Ca 29. Fördelningen av dessa tjänster mellan skolorna torde lämpligen böra göras av styrelsen med hänsyn till kursverksamhetens omfattning vid skolorna samt antalet elever och lärare. Den föreslagna löneyftningen av lärarna vid de större lantbruksundervisningsanstalterna måste enligt styrelsens mening anses berättigad även ur skälighetssynpunkt i betraktande av den fördelning av tjänster på lönegraderna 27 och 29, som förekommer vid bl. a. lantbruksnämnderna, de allmänna läroverken och folkhögskolorna. Då den kostnadsökning för statsverket, som betingas av förslaget, uppgår till i runt tal 14 700 kronor för år, skulle till bidrag till avlöningskostnader och pensionsavgifter för lantbruksundervisningsanstalternas lärarpersonal erfordras $(6\,358\,800 + 14\,700 =) 6\,373\,500$ kronor.

I statsbidrag till kostnader för trädgårdsläringskurser vid lantmannaskolor, folkhögskolor m. fl. skolor beräknas 7 200 kronor och till kostnader för korrespondenskurser för trädgårdsläringar upptages 5 600 kronor eller samma belopp, som anvisats för innevarande budgetår.

Vid bifall till styrelsens förslag skulle anslaget sålunda för nästa budgetår behöva uppföras med $(6\,373\,500 + 7\,200 + 5\,600 =) 6\,386\,300$ kronor.

Statens lönenämnd (remissutlåtande 28/10 1954) har yttrat sig med anledning av förslaget om uppflyttning av vissa ordinarie ämneslärartjänster vid lantbruksundervisningsanstalterna från Ca 27 till Ca 29. Nämnden erinrar därvid om att lönegradsplaceringen för ämneslärarna vid ifrågavarande anstalter samt för den personal i övrigt, som nämnts i lantbruksstyrelsens framställning, åren 1952—1954 av statsmakterna fastställts på grundval av förhandlingsöverenskommelser med vederbörande personalorganisationer. I anslutning härtill framhåller nämnden, som på grund av den föreliggande framställningen icke ansett sig kunna ingå i en saklig prövning av lantbruksstyrelsens förslag, att en omprövning av löneställningen för ifrågavarande ämneslärare icke bör komma till stånd utan att det närmare undersökes, huruvida konsekvenser av ett bifall till förslaget kan uppkomma i fråga om andra berörda grupper.

Departementschefen

Den ifrågasatta uppflyttningen av vissa ordinarie ämneslärartjänster vid lantbruksundervisningsanstalterna är jag, med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, icke beredd tillstyrka. I övrigt torde emellertid lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget böra godtagas. Jag förordar därför, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 241 600 kronor och sålunda bestämmas till 6 371 600 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 6 371 600 kronor.

[45] 27. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 813 000	1 818 700
1954/55 (statsliggaren s. 808)	1 813 000	
1955/56 (förslag)	1 955 500	

Av det för innevarande budgetår upptagna anslaget har ett belopp av 1 784 400 kronor anvisats såsom driftkostnadsbidrag till de olika skolorna. Vidare har 28 600 kronor beräknats för utbetalning till lantbruksakademien såsom ersättning för hyra till byggnadsstyrelsen för fyra till akademiens trädgårdsskola upplåtna byggnader å Experimentalfältet. Slutligen har å tilläggsstat för nämnda budgetår anvisats 45 000 respektive 30 000 kronor såsom extra driftkostnadsbidrag till lantbruksakademiens trädgårdsskola å Experimentalfältet och Norrlands trädgårdsskola i Söråker.

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för budgetåret 1955/56 skall uppräknas till 2 030 500 kronor. I beräkningen ingår extra driftkostnadsbidrag av tillhoppa 75 000 kronor till nyssnämnda trädgårdsskolor.

Den begärda anslagsökningen framgår av följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Lantbruksskolor		29 000
2. Lantmannaskolor	76 300	
3. Lanthushållsskolor	74 200	
4. Trädgårdsskolor	21 000	
	171 500	29 000
	+ 142 500	

M o t i v. 1—4. Statsbidragen till driftkostnader vid de olika slagen av skolor har beräknats med ledning av till lantbruksstyrelsen inkomna uppgifter rörande den beräknade omfattningen av skolornas kursverksamhet läsåret 1955/56. Den planerade kursverksamheten avviker icke nämnvärt från den nu pågående. Att styrelsen det oaktat räknar med en ökning av anslagsbehovet sammanhänger med den stigande elevtillströmningen. Den kostnadsökning, som orsakas härav, är nämligen på grund av statsbidragsbestämmelsernas utformning tämligen betydande.

Styrelsen uppskattar medelsbehovet för statsbidrag till driftkostnader vid de olika slagen av skolor under budgetåret 1955/56 till följande belopp.

	Grundbidrag kronor	Tilläggsbidrag kronor	Summa kronor
Lantbruksskolor	37 950	82 500	120 450
Lantmannaskolor	341 300	632 800	974 100
Lanthushållsskolor	287 300	481 900	769 200
Trädgårdsskolor	25 800	27 100	52 900
Fruktodlingsskola	6 450	3 800	10 250
Summa kronor	698 800	1 228 100	1 926 900

Departementschefen

Vad till en början angår frågan om särskilda driftkostnadsbidrag till lantbruksakademiens trädgårdsskola å Experimentalfältet och Norrlands trädgårdsskola i Söråker anser jag, att dylika bidrag bör anvisas i samma ordning som under innevarande budgetår. Sålunda torde f. n. beslut böra fattas endast såvitt avser innevarande läsår. Jag förordar därför, att å tilläggsstat till gällande riksstat skall för ifrågavarande ändamål upptagas ett belopp av (45 000 + 30 000 =) 75 000 kronor. Till frågan om anvisande av beloppet återkommer jag vid anmälan av äskandena å tilläggsstat.

Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet i övrigt under förevarande anslag kan jag godtaga. Anslaget bör sålunda med hänsyn till den uppskattade ökningen av elevantalet höjas med 142 500 kronor till 1 955 500 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 955 500 kronor.

[46] 28. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Bidrag till arvoden åt skolläkare*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	10 000	9 001
1954/55 (statsliggaren s. 808)	10 000	
1955/56 (förslag)	10 000	

I enlighet med förslag av *lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Bidrag till arvoden åt skolläkare* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[47] 29. Lägare lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till jordbrukets yrkesskolor

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	367 000	393 188
1954/55 (statsliggaren s. 808)	376 100	
1955/56 (förslag)	390 800	

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att för nästa budgetår 400 600 kronor skall anvisas till bidrag till jordbrukets yrkesskolor. Beloppet överstiger med 24 500 kronor det för innevarande budgetår anvisade anslaget.

Fördelningen av det yrkade anslaget mellan skolorna framgår av följande tabell, i vilken till jämförelse medtagits beviljade bidrag för löpande budgetår.

Skola	Avlöningar		Driftkostnader		Summa	
	beviljat för 1954/55 kronor	beräknat för 1955/56 kronor	beviljat för 1954/55 kronor	beräknat för 1955/56 kronor	beviljat för 1954/55 kronor	beräknat för 1955/56 kronor
Gålö	66 225	69 576	39 196	38 692	105 421	108 268
Sorselegården	71 686	80 178	25 164	22 140	96 850	102 318
Vittjärvgården	68 042	75 420	28 020	32 220	96 062	107 640
Pålkem	58 335	62 735	19 620	19 620	77 955	82 355
Summa kronor	264 288	287 909	112 000	112 672	376 288	400 581

De ökningar i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår, som tabellen utvisar, fördelar sig å följande poster.

	Ökning
1. Avlöningar åt lärarpersonal	20 186
2. Ersättning åt speciallärare	1 220
3. Vikariatsersättningar	524
4. Ersättning åt förmanspersonal	1 691
5. Driftkostnader	672
6. Skillnad mellan beräknat och anvisat belopp för budgetåret 1954/55	188
	24 481

Motiv. 1. Ökningen under denna post hänför sig till förslag om löne-reglering för lärarpersonalen vid jordbrukets yrkesskolor. Beträffande motiveringen för förslaget, som framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår, hänvisas till IX ht 1954 s. 116 under 1.

2. Den föreslagna höjningen beror på att ersättningen åt speciallärare vid Pålkem beräknats utgå med högst 12 kronor för lektion och lägst 6 kronor för övningstimme eller med samma belopp som vid övriga ifrågakvarande skolor.

3. Det ökade beloppet för vikariatsersättningar betingas av att ersättningar åt semestervikarier för föreståndarinnan och lärarinnorna vid Sorselegården behöver uppräknas.

4. Højningen motiveras av avtalsmässiga löneökningar för förmanspersonalen.

5. Uppräkningen av det till driftkostnader upptagna statsbidraget beror till huvudsaklig del därav, att antalet elevmånader vid Vittjärvsgrården efter omläggning av läsåret beräknas öka.

I anslutning till uttalandet i jordbruksutskottets utlåtande 1954: 1 (s. 35 och 36) hemställer lantbruksstyrelsen slutligen, att Kungl. Maj:t måtte inhämta riksdagens medgivande om rätt att — efter prövning i varje särskilt fall — utbetala bidrag till engångsavgifter till statens pensionsanstalt i anslutning till pensionsregleringar för lärarpersonalen vid jordbrukets yrkesskolor. Styrelsen framhåller, att ifrågavarande lärarpersonal är ansluten till pensionsanstalten och sålunda har att vid pensionsregleringar inbetala engångsavgift till staten. Med hänsyn härtill synes det enligt styrelsens mening skäligt och rättvist, att personalen får åtnjuta samma förmån som lärare vid övriga lantbruksundervisningsanstalter.

Departementschefen

Beträffande löneställningen för lärarpersonalen vid jordbrukets yrkesskolor torde jag få erinra om att förslag i ämnet framlagts i propositionen den 17 december 1954 angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m. Förslaget innebär, att lärarpersonalen vid skolorna erhåller löner med belopp motsvarande följande lönegrader, nämligen föreståndarna vid Gålö, Sorselegården och Vittjärvsgrården lönegrad 31, föreståndarinnan vid Sorselegården lönegrad 25, föreståndaren vid Pålkem lönegrad 25, föreståndarinnan vid Pålkem lönegrad 23, yrkeslärarna vid Gålö, Sorselegården och Vittjärvsgrården lönegrad 20, lantbruksskollärarinnorna vid Sorselegården och Pålkem lönegrad 20, husmoder och lärarinna vid Gålö och Vittjärvsgrården lönegrad 19 samt assistenterna vid Gålö och Vittjärvsgrården lönegrad 13. Merkostnaden härför torde böra bestridas från förevarande anslag, vilket med hänsyn därtill bör uppräknas med i runt tal 11 800 kronor.

Vad härefter angår spörsmålet om speciallärararvodena vid Pålkem anser jag mig icke kunna förorda, att det skall prövas i förevarande sammanhang. Frågan torde sedermera få anmälas för Kungl. Maj:t. Däremot kan jag tillstyrka övriga förslag om ökad medelsanvisning under anslaget. I enlighet härmed torde för vikariatersättning och ersättning till förmanspersonal samt driftkostnader böra upptagas respektive 500, 1 700 och 700 kronor.

Jag är icke beredd att utan en närmare utredning i varje särskilt fall taga ställning till frågan, huruvida och i vad mån staten bör lämna bidrag till engångsavgifter i anslutning till pensionsregleringar för lärarpersonalen vid jordbrukets yrkesskolor. Mot bakgrunden av vad som förekom vid 1954 års riksdags behandling av motsvarande spörsmål med avseende å lärarpersonalen vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna synes emellertid Kungl. Maj:t — i likhet med vad som gäller dessa undervisningsanstalter — böra erhålla riksdagens bemyndigande att, efter närmare ut-

redning i varje särskilt fall, bevilja statsbidrag till nyssnämnda engångsavgifter att utgå från förevarande anslag. Någon särskild höjning i anslutning härtill av medelsanvisningen under förevarande anslag synes icke nu böra ifrågasättas.

Vid bifall till vad jag sålunda anfört bör till bidrag till jordbrukets yrkesskolor för budgetåret 1955/56 anvisas ett förslagsanslag av (376 100 + 11 800 + 500 + 1 700 + 700 =) 390 800 (+ 14 700) kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid, efter förslag av lantbruksstyrelsen, meddela närmare bestämmelser rörande dispositionen av anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till jordbrukets yrkesskolor* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 390 800 kronor.

[48] 30. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	124 000	136 213	80 388
1954/55 (statsliggaren s. 809)	100 800		
1955/56 (förslag)	131 000		

Yrkanden. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med 152 300 kronor. Styrelsen räknar därvid med en anslagsreservation å omkring 38 000 kronor.

De ändringar i förhållande till dispositionen av innevarande budgetårs anslag, som styrelsens förslag innebär, framgår av följande sammanställning.

	1954/55	Ökning	Minskning
Utbildningskurser			
1. för ladugårdsskötare	10 500	5 100	
2. » kontrollassistenter	15 300	2 100	
3. » mjölkbedömare	1 100	500	
4. » hemkonsulenter	—	28 000	
5. » jordbruks- och lantbruksinstruktörer	—	8 000	
Instruktionskurs			
6. i betes- och vallkultur	3 000	3 000	
Fortbildningskurser			
7. för mejeripersonal	16 000	4 000	
8. » lärare, konsulenter och instruktörer	48 200	11 800	
Reservation	27 000		11 000
		62 500	11 000
		+ 51 500	

Vidare hemställer styrelsen beträffande utbildningskursen för täckdikningsförmän, att statsbidraget för ändamålet — därest kursen på grund av otillräckligt antal anmälda deltagare icke kommer till stånd — skall få användas till utbildning av rörläggare vid täckdikning.

Dessutom föreligger en framställning från *hushållningssällskapens förbund* (skr. 28/9 1954), vari hemställes dels om ökad medelsanvisning till fortbildningskurser för hushållningssällskapens konsulenter och instruktörer (p. 8), dels ock om anvisande av erforderliga medel för anordnande av en utbildningskurs för hemkonsulenter (p. 4).

Motiv. 1. Uppräkningen under denna punkt hänför sig dels till förslag om höjt driftkostnadsbidrag och dels till ökat antal kurser. Motsvarande förslag framfördes även i fjol (se IX ht 1954 s. 119 under 1); dock har ersättningen till speciallärare nu angivits till 550 kronor och kursernas antal begränsats till 12.

2. Förslag om höjt driftkostnadsbidrag och större antal kurser för kontrollassistenter väcktes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 119 under 3). Det nu föreliggande förslaget skiljer sig från det föregående däri, att ersättningen åt lärare ökats till 1 000 kronor och kursernas antal minskats till 12.

3—5. Beträffande motiveringen för dessa förslag, som även framfördes i fjol, hänvisas till IX ht 1954 s. 119 under 4 samt s. 120 under 7 och 8.

6. Ökningen föranledes av att för nästa budgetår planeras två kurser i stället för en kurs under budgetåret 1954/55.

7. Medelsbehovet under denna punkt har beräknats till samma belopp som i styrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 121 under 10).

8. Förslag till ökning av statsbidraget till denna kurs har återkommit i anslagsäskandena under de senaste budgetåren (se IX ht 1953 s. 93 under 10 och IX ht 1954 s. 121 under 11). Utöver vad tidigare anförts i ämnet erinrar nu styrelsen om att det föreslagna beloppet 60 000 kronor endast utgör 0,3 procent av de avlöningskostnader, som staten utbetalar till ifrågasvarande befattningshavare.

Departementschefen

Med hänsyn till att stort behov föreligger av utbildningskurser för hemkonsulenter samt jordbruks- och lantbruksinstruktörer tillstyrker jag, att de av lantbruksstyrelsen föreslagna kurserna för sådan personal skall komma till stånd, och beräknar 36 000 kronor härför. Bestämmelser rörande dispositionen av detta belopp torde få meddelas av Kungl. Maj:t. Vidare har jag under den angivna förutsättningen icke något att erinra mot förslaget, att statsbidraget till utbildningskursen för täckdikningsförmän skall få användas till utbildning av rörläggare vid täckdikning. Däremot är jag icke beredd att förorda de av styrelsen begärda ökningarna av driftkostnadsbidragen.

Styrelsen har yrkat, att förevarande anslag för nästa år skall höjas med 51 500 kronor, däri inräknat nyssnämnda kostnader för de nya kurserna,

till 152 300 kronor. Därjämte har styrelsen räknat med att få taga i anspråk en reservation av cirka 38 000 kronor. En så stor uppräknings är jag emellertid icke beredd att tillstyrka. Jag förordar därför, att anslaget för budgetåret 1955/56 upptages med ett belopp av 131 000 kronor, vilket med hänsyn till den beräknade reservationen innebär, att omkring 169 000 kronor kommer att stå till förfogande för ifrågavarande kursverksamhet. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma, vilka kurser som under nästa budgetår skall få anordnas inom denna kostnadsram.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 131 000 kronor.

[49] 31. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 610 000	1 645 950
1954/55 (statsliggaren s. 809)	1 610 000	
1955/56 (förslag)	1 640 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med ett till 1 640 000 kronor förhöjt belopp. Styrelsen anholder vidare, att sista momentet i 4 § kungörelsen den 30 juni 1953 (nr 515) angående statlig studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m. måtte utgå.

Styrelsens uppskattning av medelsbehovet för nästa budgetår, fördelat på studiebidrag, utbildningsbidrag och stipendier till elever i olika skolor och kurser framgår av följande sammanställning, i vilken till jämförelse upptagits för budgetåret 1954/55 beviljade belopp.

Beträffande författningsändringen anför styrelsen i huvudsak följande.

Jämlikt bestämmelserna i kungörelsen 1953:515 utgår studiehjälp av statsmedel i form av studie- eller utbildningsbidrag samt stipendier. Studiebidrag utgår enligt 4 § i kungörelsen utan behovsprövning till elev i skola eller kurs, där undervisningen omfattar minst fyra månader, såsom bidrag till inackordering med 30 kronor för månad. Efter medgivande av styrelsen må elev, som icke kan beredas inackordering i elevhem och vilkens kostnader väsentligt överstiger kostnaderna för sådan inackordering, för ändamålet tilldelas högre studiebidrag, dock högst 50 kronor för månad. I sista stycket i nämnda paragraf stadgas, att studiebidrag utgår för den tid, undervisning pågår.

I kungörelsen den 5 juni 1953 (nr 531) angående statlig studiehjälp åt elever vid folkhögskolor saknas motsvarighet till sistnämnda bestämmelse. Detta har gjort det möjligt för skolöverstyrelsen att efter samråd med studiehjälpsnämnden i skrivelse den 19 november 1953 till rektorerna vid samtliga statsunderstödda folkhögskolor meddela, att studiehjälp i form av

Skolor och kurser	1954/55				1955/56			
	Studiebidrag kronor	Utbildningsbidrag kronor	Stipendier kronor	Summa kronor	Studiebidrag kronor	Utbildningsbidrag kronor	Stipendier kronor	Summa kronor
1. lantbruksskolor med ladugårdsförmans- och maskinskötar-kurser	—	84 000	37 500	121 500	—	84 000	36 000	120 000
2. lantmannaskolor med maskinskötar-, kontrollassistent- och ladugårdsförmanskurser	352 500	21 000	372 000	745 500	370 000	18 000	372 000	760 000
3. lantbruksskolor ..	296 700	—	282 700	579 400	295 000	—	282 000	577 000
4. trädgårds- och fruktodlingsskolor	33 300	—	62 400	95 700	33 300	3 600	62 400	99 300
5. driftsledarkurs vid Alnarp	16 500	—	11 000	27 500	16 500	—	15 000	31 500
6. trädgårdskurser vid folkhögskolor	4 500	—	5 000	9 500	4 500	—	5 000	9 500
7. hovslagarkurser	—	—	4 200	4 200	1 800	—	4 200	6 000
8. praktiska och teoretiska svinskötar-kurser	—	2 400	300	2 700	—	2 400	300	2 700
9. ladugårdsskötar-kurser	—	—	6 600	6 600	—	—	6 600	6 600
10. mejeriskolan vid Alnarp	6 600	—	16 500	23 100	6 600	—	16 500	23 100
11. lägre mejeriskolor ..	—	2 400	3 600	6 000	—	2 400	3 600	6 000
Summa kronor	710 160	109 800	801 800	1 621 700	727 700	110 400	803 600	1 641 700

studiebidrag och stipendium till elev vid folkhögskolas vinterkurs bör beräknas för tiden från kursens början till dess slut, däri inräknat tid då undervisning ej pågår; dock att i fråga om ledighet vid jul längre ledighet än högst 15 dagar icke får inräknas i kurstiden.

Nyssnämnda bestämmelse i den för lantbruksundervisningsanstalterna gällande kungörelsen har medfört, att lantbruksstyrelsen ansett sig icke kunna medge att studiebidrag utgår t. ex. under julferierna. Folkhögskolornas elever har sålunda under innevarande läsår erhållit en något bättre studiehjälp än eleverna vid lantbruksundervisningsanstalterna, vilket synes lantbruksstyrelsen oberättigat.

Departementschefen

Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål föranleder ingen erinran från min sida. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med ett belopp av 1 640 000 kronor.

I sista momentet i 4 § kungörelsen den 30 juni 1953 (nr 515) angående statlig studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m. stadgas, att studiebidrag utgår för den tid, undervisning pågår. En dylik bestämmelse finnes däremot bl. a. icke i kungörelsen 1953: 532 beträffande vissa yrkesskolor m. fl. Detta har medfört, att under exempelvis julferierna studiebidrag ansetts kunna utgå till elever vid sistnämnda skolor men icke

till elever vid lantbruksundervisningsanstalter. Då likformighet synes böra råda i berörda hänseende, bör omförmälda moment utgå ur kungörelsen 1953: 515. Vid bifall härtill torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga denna författningsändring.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 640 000 kronor.

[50] 32. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	2 500 000	1 082 337
1954/55 (statsliggaren s. 809)....	2 500 000	
1955/56 (förslag)	2 500 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 1 500 000 kronor. Styrelsen framhåller därvid, att tillgängliga medel för ifrågavarande ändamål under perioden 1939/40—1954/55 uppgått till 26 350 000 kronor. Hittills har statsbidrag beviljats å sammanlagt 23 027 699 kronor. Av medlen återstår sålunda ett belopp av 3 322 301 kronor, varav 2 500 000 kronor beräknas åtgå för under innevarande budgetår påbörjade nya byggnadsarbeten. Resterande belopp torde förbrukas under budgetåret för redan utförda byggnadsarbeten, till vilka statsbidrag ännu ej beviljats. Till styrelsen har inkommit ansökningar om statsbidrag å tillhoppa cirka 32 000 000 kronor till ny- och ombyggnader vid 46 skolor.

Med hänsyn till det stora behovet av fortsatt upprustning av byggnadsbeståndet vid lantbruksundervisningsanstalterna anser styrelsen en höjning av anslaget till 4 000 000 kronor vara väl motiverad.

Departementschefen

Såsom lantbruksstyrelsen framhållit föreligger ett stort behov av medel för bidrag till ny- och ombyggnader vid med anslaget avsedda undervisningsanstalter. Med hänsyn till nödvändigheten att begränsa investeringarna anser jag mig dock icke kunna förorda någon ökning av medelsanvisningen för ändamålet. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp, 2 500 000 kronor.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att Kungl. Maj:t genom beslut den 26 maj 1954 medgivit Västerbottens läns landsting att under vissa närmare angivna villkor övertaga dels ett räntefritt lån å 130 000 kronor, som den 12 november 1937 lämnats hushållningssällskapet i länet att utgå från

ett av riksdagen för budgetåret 1937/38 anvisat reservationsanslag till inrättande av en lantmanna- och en lanthushållsskola i nämnda län, dels ett statsbidrag å tillhoppa 635 515 kronor, som den 15 maj 1952 och den 6 mars 1953 beviljats sällskapet till vissa byggnadsarbeten vid lantmannaskolan i Malgomaj samt vid lantmannaskolorna i Umeå och Skellefteå och vid jordbruksskolan i Sorsele. Av utredningen i ärendet framgår vidare, att landstinget träffat överenskommelse med sällskapet om övertagande av huvudmannaskapet för samtliga omförmälda skolor jämte lanthushållsskolan vid Skellefteå. Vad sålunda förekommit har jag härigenom velat bringa till riksdagens kännedom.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor.

[51] 33. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	165 000	99 929	190 196
1954/55 (statsliggaren s. 809)	165 000		
1955/56 (förslag)	165 000		

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med ett till 200 000 kronor höjt belopp. Ökningen anses nödvändig med hänsyn till att stort behov föreligger av bidrag för ändamålet.

Departementschefen

Jag är icke beredd att biträda förslaget om en ökad medelsanvisning under förevarande anslag. Detta bör sålunda uppföras med oförändrat belopp av 165 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 165 000 kronor.

[52] 34. Bidrag till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 266 500	1 258 792
1954/55 (statsliggaren s. 809)	1 266 500	
1955/56 (förslag)	1 274 000	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 18 500 kronor till 1 285 000 kronor. I en vid skrivelsen fogad ansökning anholder Föreningen skogs- och lantbruksfilm om ett anslag å 50 000 kronor för framställning av undervisnings- och instruktionsfilmer ävensom bildserier på jordbrukets och trädgårdsoodlingens områden.

Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår framgår av följande tablå, i vilken till jämförelse upptagits för budgetåret 1954/55 beviljade belopp.

	Anvisat för 1954/55	Föreslaget för 1955/56
1. Undervisningskurser	1 200 000	1 200 000
2. Studieresor	32 000	40 000
3. Undervisningsfilm och bildserier	34 500	45 000
Summa kronor	1 266 500	1 285 000

M o t i v. 1. Enligt bestämmelserna i 8 § reglementet den 30 juni 1949 (nr 451) för statsunderstödd utbildningsverksamhet på lantbrukets område med däri genom kungörelsen 1952: 352 gjord ändring skall deltagare i muntlig kurs för särskilt antagna elever med längre varaktighet än fem dagar erhålla bl. a. traktamentsstipendium med 4 kronor om dagen, om han ej kan under kursen vistas i sitt hem. Då kostnaden för mat och logi uppgår till betydligt mer än 4 kronor, föreslår styrelsen sådan ändring, att traktamentsstipendium fr. o. m. budgetåret 1955/56 i sådant fall må utgå med 5 kronor om dagen. Någon uppräknig av anslagsposten till kurser på grund av den föreslagna höjningen torde enligt styrelsen ej vara erforderlig.

2 och 3. Motsvarande förslag framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 128 under 2 och 3).

Departementschefen

Lantbruksstyrelsens hemställan om höjd medelsanvisning under förevarande anslagspunkt anser jag mig icke kunna tillmötesgå i vidare mån, än att jag tillstyrker en uppräknig av posten undervisningsfilm och bildserier med 7 500 kronor till 42 000 kronor. Vidare biträder jag förslaget, att traktamentsstipendium till deltagare i muntlig kurs för särskilt antagna elever med längre varaktighet än fem dagar skall höjas med en krona till fem kronor om dagen, därest han icke kan vistas i sitt hem under kursen. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, vid bifall till förslaget, vidtaga erforderlig

författningsändring med anledning därav. Säsom styrelsen anför torde sist-nämnda höjning icke behöva medföra någon uppräknin g av posten till undervisningskurser. Anslaget bör sålunda för nästa budgetår uppföras med (1 266 500 + 7 500 =) 1 274 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till hushållningssällskapens undervisnings-verksamhet m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslags-anlag av 1 274 000 kronor.

[53] 35. Bidrag till upplysnings- och undervisningsverksamhet rörande bi-
odling

	Anslag
1953/54	15 000
1954/55 (statsliggaren s. 810)	15 000
1955/56 (förslag)	15 000

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) föreslår — med överlämnande av en framställning från Sveriges biodlares riksförbund — att anslaget för nästa budgetår skall uppräknas med 3 000 kronor till 18 000 kronor. Styrelsen framhåller därvid, att riksförbundet i sin framställning anför t, att det hittills anvisade anslaget å 15 000 kronor visat sig otillräckligt för den av förbundet bedrivna kursverksamheten. Då det synes angeläget, att förbundet kan vidmakthålla sin kursverksamhet åtminstone i nuvarande om-fattning, är den föreslagna höjningen av anslaget enligt styrelsens uppfattning väl motiverad.

Departementschefen

Den under förevarande punkt föreslagna ökningen av medelsanvisningen är jag icke beredd att tillstyrka. Anslaget torde således för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp, 15 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till upplysnings- och undervisningsverksamhet rörande biodling* för budgetåret 1955/56 anvisa ett an-slag av 15 000 kronor.

[54] 36. Reseunderstöd för studier på jordbrukets område

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	20 000	25 227	17 904
1954/55 (statsliggaren s. 810)	20 000		
1955/56 (förslag)	20 000		

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas till 25 000 kronor. Därvid framhåller styrelsen, att av reservationen den 1 juli 1954 ett belopp av 11 300 kronor torde vara bundet genom tidigare anvisade reseunderstöd. På grund härav står endast ett belopp av 6 600 kronor av reservationen till förfogande under budgetåret 1954/55. I övrigt anför styrelsen beträffande den föreslagna höjningen samma motivering som i fjol (se IX ht 1954 s. 129).

Departementschefen

Någon höjning av förevarande anslag anser jag mig icke kunna förorda för nästa budgetår. Anslaget torde sålunda böra uppföras med ett oförändrat belopp av 20 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Reseunderstöd för studier på jordbrukets område* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.**[55] 1 och 2. Statens hingstdepåer och stuteri: Avlöningar och Omkostnader**

Till avlöningar och omkostnader vid statens hingstdepåer och stuteri har för innevarande budgetår anvisats förslagsanslag av 646 300 respektive 406 500 kronor (statsliggaren s. 810 och 811).

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att för nästa budgetår avlöningsanslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 646 300 kronor och omkostnadsanslaget med ett till 359 000 kronor minskat belopp.

Jag torde få erinra om att med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1954 särskild utredningsman tillkallats för att verkställa utredning om stuteristatens organisation. Utredningsmannen väntas avgiva förslag i ämnet inom sådan tid, att därå grundad proposition kan föreläggas 1955 års riksdag. Vid sådant förhållande synes ifrågavarande anslag i riksstatsförslaget böra uppföras med endast beräknade belopp. Anslagen bör därvid upptagas med de av lantbruksstyrelsen angivna beloppen eller sålunda med 646 300 respektive 359 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1955/56 beräkna

dels till Statens hingstdepåer och stuteri: Avlöningar ett förslagsanslag av 646 300 kronor,

dels ock till Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader ett förslagsanslag av 359 000 kronor.

[56] 3. Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	180 000	85 917	131 695
1954/55 (statsliggaren s. 812)	85 000		
1955/56 (förslag)	56 000		

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 76 000 kronor. Anslaget avses för följande arbeten vid Flyinge.

1. Ombyggnad av ett bostadshus	40 000
2. Utbyggnad av den elektriska anläggningen	36 000

Summa kronor 76 000

Motiv. 1. I sina anslagsäskanden för budgetåren 1953/54 och 1954/55 hemställde lantbruksstyrelsen, att medel måtte anvisas för ombyggnad av tre med nr 1, 2 och 6 betecknade bostadshus vid Flyinge (se IX ht 1953 och 1954 s. 107 resp. 135). Av 1954 års riksdag har för ombyggnad av förstnämnda bostadshus beviljats ett belopp av 85 000 kronor. Styrelsen begär nu medel till ombyggnad av det med nr 6 betecknade bostadshuset.

2. Även detta yrkande har framförts de båda senaste budgetåren (se IX ht 1953 och 1954 s. 108 resp. 135). Styrelsen framhåller, att ombyggnaden av bostadshuset nr 1, till vilken såsom nyss nämnts medel redan anvisats, icke lämpligen kan slutföras utan att medel jämväl anvisas till den elektriska utbyggnaden.

Departementschefen

Med utbyggnaden av den elektriska anläggningen vid Flyinge, för vilket ändamål medel begärts de senaste åren, torde icke längre böra anstå. Enligt vad i ärendet upplysts är denna utbyggnad bl. a. nödvändig för att det bostadshus, till vars ombyggnad medel anvisats för innevarande budgetår, skall kunna färdigställas. Däremot är jag i nuvarande läge och med hänsyn till den utredning, som enligt vad jag anfört under närmast föregående anslagspunkter f. n. pågår rörande organisationen av statens hingstdepåer och stuteri, icke beredd att tillstyrka lantbruksstyrelsens hemställan om medel för ombyggnad av ytterligare ett bostadshus vid nämnda depå. I stället bör enligt mitt förmenande i avvaktan på det resultat, vartill utredningen kan komma, ett belopp av 20 000 kronor ställas till förfogande för vissa smärre reparationsarbeten å bostadshusen vid Flyinge. Under anslaget skulle alltså erfordras en medelsanvisning av tillhoppa (36 000 + 20 000 =) 56 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 56 000 kronor.

[57] 4. Hästavelns befrämjande

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	1 260 000	1 227 676	180 000
1954/55 (statsliggaren s. 812).	1 274 400		
1955/56 (förslag)	1 518 500		

Utöver det av 1954 års riksdag anvisade anslaget disponeras under innevarande budgetår för ändamålet ett belopp av 120 000 kronor av en vid utgången av budgetåret 1953/54 förefintlig reservation å anslaget. Enligt riksdagens beslut (IX ht 1954 p. 58; rskr. nr 9) skall det sålunda disponibla

beloppet, 1 394 400 kronor, fördelas å olika ändamål enligt följande sammanställning.

	kronor	kronor
1. Hästpremieringen		
a) årsarvoden till premieringsnämndsordförandena	10 500	
b) särskilda dagarvoden m. m.	71 900	
c) penningpris m. m.	330 000	412 400
2. Uppfödnings- och andra premier		
a) varmblodiga avelsston	15 000	
b) varmblodiga hingstar	10 000	
c) remonter, varmblodiga ackordshästar och av remonteringsnämnd uttagna avelsston	160 000	
d) nordsvenska ackordshästar	15 000	200 000
3. Särskilda bidrag för främjande av nordsvensk hästavel		
a) bidrag för framstående ston	2 000	
b) bidrag till hingstföreningar	50 000	
c) kostnader för inköp och försäljning av avelsston genom hushållningssällskapens försorg	2 000	
d) betäckningsbidrag	8 000	
e) gemensamhetsbeten för unghästar	100 000	162 000
4. Understöd åt hästavelsföreningar m. m.		
a) svenska ridsportens centralförbund	80 000	
b) avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen	35 000	
c) de svenska lantliga ryttarföreningarnas centralförbund	35 000	
d) svenska travsportens centralförbund	80 000	
e) föreningen nordsvenska hästen	20 000	
f) riksföreningen för ridningens främjande, ridfrämjandet	85 000	
g) till Kungl. Maj:ts förfogande utöver a)—f)	100 000	435 000
5. Understöd åt hovvårdsföreningar och ambulerande hovslagare		125 000
6. Understödjande åtgärder i allmänhet å hästavelns område		60 000
	Summa kronor	1 394 400

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med 1 528 500 kronor. Förslaget innebär, att anslaget skall höjas med 254 100 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Hästpremieringen: Särskilda dagarvoden m. m.		15 900
2. Uppfödnings- och andra premier: remonter, varmblodiga ackordshästar samt av remonteringsnämnd uttagna avelsston	120 000	
3. Understöd åt de svenska lantliga ryttarföreningarnas centralförbund	15 000	

	Ökning	Minskning
4. Understöd åt riksföreningen för ridningens främjande, rid-främjandet	15 000	
5. Minskad reservation	120 000	
	270 000	15 900
	+ 254 100	

6. Vidare hemställer lantbruksstyrelsen, att kostnaderna för den av 1954 års riksdag beslutade höjningen av uppfödningsskatten för nordsvenska ackords- och dragstambästar skall påföras den under anslagsposten uppfödningsskatt- och andra skatter ingående delposten nordsvenska ackords- och dragstambästar.

Motiv. 1. Förslaget under denna punkt betingas av att antalet skatterdagar minskat, varigenom kostnaderna för resor, traktamenten och dagavoden kunnat reduceras.

2 och 6. I sina anslagsäskanden för innevarande budgetår hemställde lantbruksstyrelsen om höjning av uppfödningsskatten för varmblodiga och nordsvenska hästar från 200 till 400 kronor respektive från 100 till 200 kronor. I syfte att inom ramen för dåvarande medelstilldelning åstadkomma en höjning av uppfödningsskatten för av armén inköpta hästar medgav 1954 års riksdag i anledning av i frågan väckta motioner, att de medel, som vore eller komme att bli tillgängliga dels å hästavelnsfonden, dels å de under förevarande anslag uppförda posterna till uppfödningsskatt- och andra skatter åt remonter, varmblodiga ackordshästar, av remonteringsnämnd uttagna avelsston och nordsvenska ackordshästar, skulle få användas för ifrågasättande ändamål. Tillräckliga besparingar på nyssnämnda poster kan emellertid i fortsättningen knappast påräknas för att säkerställa höjningen av skatten. Styrelsen föreslår därför, att kostnaderna för en höjning från 200 till 400 kronor av uppfödningsskatten för remonter, varmblodiga ackordshästar samt av remonteringsnämnd uttagna avelsston skall påföras den under punkten 2 c) i nyss angivna sammanställning upptagna delposten. Rent siffermässigt skulle posten behöva höjas med 160 000 kronor. Antalet inköpta remonter har emellertid minskats med 50, vartill kommer, att ackordshästarna huvudsakligen inköps genom remonteringsnämndens försorg. På grund härav föreslår styrelsen, att posten skall uppräknas med endast 120 000 kronor. På enahanda sätt bör enligt styrelsen kostnaderna för höjningen av uppfödningsskatten för nordsvenska ackords- och dragstambästar påföras den under punkten 2 d) i sammanställningen upptagna delposten. Någon uppräknings av denna påfordras emellertid icke.

3. Enligt lantbruksstyrelsens mening utgör föreningarnas synnerligen väl vitsordade verksamhet en av de viktigaste faktorerna i strävandena att upprätthålla den varmblodiga hästaveln. Icke minst ur beredskapssynpunkt är denna verksamhet till stor nytta därigenom, att föreningarna utbildar

och vidmakthåller en viss hästreserv. Förbundets värdefulla insatser för främjande av den varmblodiga hästaveln samt den ökade anslutningen till förbundet av nya ryttarföreningar motiverar en ökning av anslaget med 15 000 till 50 000 kronor.

4. Ridfrämjandet har för sin del beräknat anslagsbehovet för nästa budgetår till 136 000 kronor eller till 51 000 kronor mer än för innevarande budgetår. Till stöd härför anföres bl. a., att lokalavdelningarna ökat snabbare än vad 1945 års utredning rörande åtgärder för ridhästavelns befrämjande räknat med i sitt år 1946 avgivna betänkande. Lantbruksstyrelsen, som i huvudsak kan vitsorda vad riksföreningen anfört rörande behovet av ökat anslag åt lokalavdelningarna, anser sig emellertid för närvarande icke kunna förorda, att anslaget höjes med mer än 15 000 till 100 000 kronor.

5. Vid utgången av budgetåret 1953/54 förelåg å anslaget en reservation av i runt tal 180 000 kronor. Såsom redan nämnts har av denna reservation 120 000 kronor tagits i anspråk för att täcka utgifter under innevarande år. Återstoden, omkring 60 000 kronor, torde enligt lantbruksstyrelsen komma att åtgå för utbetalning enligt vissa före utgången av budgetåret 1953/54 beslutade anvisningar. Styrelsen anser sig sålunda kunna räkna med att medelsbehovet för nästa budgetår icke till någon del kan täckas av reserverade medel.

Departementschefen

Såsom framgår av den redogörelse, som lämnats i det föregående, har 1954 års riksdag ansett en höjning av uppfödningsskattorna för av armén inköpta hästar vara i och för sig befogad. Skattorna för varmblodiga hästar ansågs sålunda böra höjas från 200 till 400 kronor och för nordsvenska ackords- och dragstambästar från 100 till 200 kronor. Kostnaden härför skulle bestridas av dels tillgängliga medel å hästavelnsfonden, dels besparingar å de under anslaget uppförda posterna till uppfödningsskatt- och andra premier åt remonter, varmblodiga ackordshästar, av remonteringsnämnd uttagna avelsston och nordsvenska ackordshästar. Enligt vad lantbruksstyrelsen upplyst kan emellertid besparingarna på nyssnämnda poster i fortsättningen icke förväntas bli så stora, att de tillsammans med tillgängliga medel av hästavelnsfonden är tillräckliga för att täcka kostnaden för skatthöjningen. Under sådana förhållanden anser jag mig böra tillstyrka, att medel för ändamålet anvisas under förevarande anslag. Kostnaden för höjningen i fråga om de varmblodiga hästarna har beräknats till 120 000 kronor. Denna beräkning synes mig kunna godtagas. Beloppet torde böra påföras delposten remonter, varmblodiga ackordshästar samt av remonteringsnämnd uttagna avelsston. På enahanda sätt bör de kostnader, som förändras av höjningen av uppfödningsskattorna för de nordsvenska hästarna, påföras delposten nordsvenska ackordshästar. Någon uppräkningspost av posten är emellertid icke erforderlig.

Vad härefter angår bidragen till de svenska lantliga ryttarföreningarnas centralförbund och till ridfrämjandet är jag på de av lantbruksstyrelsen an-

förda skälen beredd föreslå någon höjning av ifrågavarande bidrag. Det synes dock tillräckligt, om vartdera bidraget uppräknas med 10 000 kronor.

Utgifterna under anslaget har för innevarande budgetår, såsom i det föregående nämnts, till 120 000 kronor täckts av reserverade medel. Återstående reservationer under anslaget beräknas emellertid vara helt förbrukade före ingången av nästa budgetår. Vid sådant förhållande tillstyrker jag, att anslaget skall uppräknas med motsvarande belopp.

Slutligen bör i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag delposten till särskilda dagarvoden på grund av minskat medelsbehov sänkas med 15 900 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle anslaget till hästavelns befrämjande för nästa budgetår behöva uppföras med $(1\,274\,400 + 120\,000 + 10\,000 + 10\,000 + 120\,000 - 15\,900 =) 1\,518\,500$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hästavelns befrämjande* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 1 518 500 kronor.

[58] 5. Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	367 500	346 325
1954/55 (statsliggaren s. 813)	367 500	
1955/56 (förslag)	366 000	

Yrkanden. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp enligt följande beräkning.

	1954/55	Ökning	Minskning
1. Stambokföring och registrering av nötboskap..	38 000	1 500	
2. Tjurhållning vid mindre jordbruk	261 000		16 000
3. Bekämpande av ärftliga fel hos nötkreatur ...	17 500		2 500
4. Avkommeundersökning av tjurar	51 000	17 000	
		18 500	18 500

5. *Hushållningssällskapens förbund* (skr. 28/9 1954) föreslår ändrade grunder för utanordnande av bidrag till tjuvföreningar.

Motiv. 1. För att möjliggöra stambokföring av ayrshireboskap har lantbruksstyrelsen genom beslut den 20 april 1954 medgivit, att avelsföreningen för svensk röd och vit boskap må i riksstambok över svensk röd och vit boskap upplägga särskild avdelning för ayrshireboskap. Med hänsyn till att därmed förenad kostnad enligt 5 § kungörelsen den 13 oktober 1950 (nr 530) angående befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln skäligen

bör bestridas med bidrag av statsmedel, föreslår styrelsen, att förevarande post skall uppräknas med 1 500 kronor.

2. Minskningen betingas av seminverksamhetens fortsatta utveckling.

3. Avelsföreningen för svensk låglandsboskap, som tidigare erhållit årligt bidrag till bekämpande av ärftliga fel hos nötkreatur, har under senare år icke anhallit om bidrag för ändamålet. På grund härav synes anslagsposten kunna nedräknas med 2 500 kronor.

4. Lantbruksstyrelsen framhåller, att nämnden för avkommeundersökning av tjurar (NAT) intill utgången av april 1954 ombesörjt undersökning av 1 900 tjurar, envar med minst 10 bedömningsbara döttrar. Att dessa undersökningar kommit till avsedd nytta synes framgå därav, att resultaten med framgång kommit till användning inom det praktiska avelsarbetet. Styrelsen anser det dock otvivelaktigt, att resultatens tillförlitlighet kan ytterligare förbättras, och finner det därför angeläget, att NAT beredes möjlighet att verkställa de undersökningar, som prövas erforderliga för att åstadkomma en sådan förbättring. Vidare föreslår styrelsen, att medel skall anvisas för avkommeundersökning av tjurar enligt en metod, som kommit till vidsträckt användning i Danmark. Eftersom de undersökningar, som utföres genom NAT:s försorg, grundar sig på sådana uppgifter om dottergruppernas egenskaper och prestationer, vilka insamlas genom kontrollföreningarnas medverkan, kan nämligen hänsyn i huvudsak endast tagas till dottergruppernas avkastning i form av mjölk och mjölkfett. Av verkställda undersökningar framgår emellertid, att praktiskt taget alla viktigare kemiska och fysikaliska egenskaper hos mjölken ävensom juvrets storlek och form samt det sätt varpå juvrets lömningsmekanism fungerar m. fl. för djurens brukningsvärde betydelsefulla egenskaper, är ärftligt betingade. Det synes angeläget, att nämnda förhållanden i möjligaste mån beaktas vid urvalet av avelsdjur, särskilt såvitt angår tjurar, som kan förväntas bli av större betydelse för avelns utveckling. Då härför erforderliga uppgifter av ekonomiska skäl i regel icke kan insamlas genom kontrollföreningarna, torde det bli nödvändigt att sammanföra de aktuella dottergrupperna till särskilda kontrollstationer för kontroll i nämnda hänseenden. Svinstamkontrollen är uppbyggd efter i princip samma grunder. Styrelsen finner det angeläget, att nämnda metod försöksvis kommer till användning även i Sverige under villkor, att densamma så långt möjligt samordnas med de undersökningar av motsvarande slag, som utföres genom NAT:s försorg. Vidare finner styrelsen skäligt, att kostnaderna härför åtminstone tills vidare i viss utsträckning bestrides av statsmedel.

5. Enligt 8 § kungörelsen 1950: 530 må till tjurförening för bestridande av underhållskostnader årligen utlämnas dels grundbidrag med högst 75 kronor för varje av föreningen innehavd tjur, dels ock tilläggsbidrag med högst 100 kronor för tjur, som vid avkommebedömning enligt någon av lantbruksstyrelsen godkänd metod befunnits äga förmåga att lämna avkomma med särskilt goda mjölkanlag. Hushållningssällskapens förbund hemställer om sådan ändring av dessa bestämmelser, att grundbidraget till

föreningar, som är verksamma i bygder, där av olika orsaker en anslutning till seminverksamheten icke kan komma i fråga, skall kunna utgå med högst 150 kronor. Vidare föreslås, att det särskilda tilläggsbidraget generellt skall höjas till 200 kronor. Förbundet framhåller till stöd för sitt förslag om en höjning av grundbidraget, att anslutningen till seminverksamheten ökar år från år och att samtidigt antalet tjurföreningar minskar. Härigenom blir underlaget för de kvarvarande föreningarnas verksamhet på många håll allt mindre och deras ekonomi försämrad. Härtill har enligt förbundet även de senare årens kostnadsökningar bidragit. Den föreslagna höjningen av tilläggsbidraget syftar till en större användning av tjurar med god nedärvning. Till motivering anföres dessutom, att kostnaderna för tjurhållningen ökat. En höjning av bidragen torde enligt förbundet kunna genomföras utan någon ökad medelsanvisning.

Lantbruksstyrelsen (remissutl. 22/10 1954) tillstyrker förbundets framställning under framhållande av att förslaget synes ha till huvudsaklig uppgift att bereda hushållningssällskapen ökad möjlighet att reglera bidragens storlek i förhållande till tjurföreningarnas verkliga anslagsbehov.

Departementschefen

Då förutsättningar synes föreligga för att den av lantbruksstyrelsen förordade nya metoden för avkommeundersökning av tjurar skall leda till ett säkrare bedömande vid urvalet av avelstjurar, bör enligt mitt förmenande denna metod försöksvis prövas under nästa budgetår. I enlighet med styrelsens förslag bör därvid såsom villkor gälla, att densamma så långt möjligt samordnas med de undersökningar av motsvarande slag, som utföres inom nämnden för avkommeundersökning av tjurar. Likaså anser jag det angeläget, att sagda nämnd beredes möjligheter att ytterligare söka förbättra undersökningsmetodiken på hithörande område. Jag tillstyrker således en uppräkning av posten till avkommeundersökning av tjurar med det av lantbruksstyrelsen föreslagna beloppet, 17 000 kronor. Å andra sidan bör posterna till tjurhållning vid mindre jordbruk samt till bekämpande av ärftliga fel hos nötkreatur nedräknas med 16 000 respektive 2 500 kronor. Framställningen om bidrag av statsmedel i syfte att möjliggöra stambokföring av ayrshireboskap är jag däremot icke beredd att tillstyrka.

Mot den föreslagna höjningen av de bidrag, som enligt 8 § kungörelsen 1950: 530 må utgå till tjurförening för bestridande av underhållskostnader, har jag icke något att erinra. Jag förutsätter emellertid, att den därav föranledda merkostnaden skall rymmas inom ramen för det äskade anslaget. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vid bifall till detta förslag vidtaga erforderlig författningsändring.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit, skulle förevarande anslag för budgetåret 1955/56 behöva uppföras med $(367\,500 + 17\,000 - 16\,000 - 2\,500 =)$ 366 000 kronor, vilket belopp med 1 500 kronor understiger det för innevarande budgetår anvisade anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 366 000 kronor.

[59] 6. Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	504 900	487 719
1954/55 (statsliggaren s. 814)	504 900	
1955/56 (förslag)	504 900	

Yrkanden. Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall minskas med 80 300 kronor till 424 600 kronor. Minskningen utgör ett resultat av följande ändringar i gällande anslagsfördelning.

	1954/55	Ökning	Minskning
1. Verksamhetens övervakning m. m.			
a) hushållningssällskapen	35 000		35 000
b) kontrollnämnden	66 800		60 800
c) sammanträde med överkontrollassistenter..	2 500		2 500
2. Demonstrationsförsök	7 000	18 000	
		18 000	98 300
		— 80 300	

Motiv. 1. Lantbruksstyrelsen påpekar, att styrelsen i sina anslagsäskanden beträffande hushållningssällskapens avlöningar liksom under de senaste åren föreslagit, att en husdjursinstruktörsbefattning skall inrättas hos varje sällskap. Härvid har styrelsen utgått från att instruktörernas huvudsakliga uppgift skall vara att biträda vederbörande husdjurskonsulent i dennes rådgivande verksamhet på utfodringens område. Då denna verksamhet nära sammanhänger med kontrollföreningsverksamheten, torde instruktörerna enligt styrelsen lämpligen kunna utnyttjas jämväl för handledning och tillsyn av kontrollassistenterna ävensom för andra arbetsuppgifter inom kontrollföreningsverksamheten. Emellertid anser styrelsen det icke vara lämpligt, att kontrollarbetets övervakning, som i vissa fall kan föranleda att rättsliga åtgärder vidtages mot vederbörande djurinnehavare eller dennes ombud, handhaves av sällskapens befattningshavare. Styrelsen föreslår därför, att denna uppgift anförtros åt kontrollnämnden och att nämnden härför utrustas med erforderligt antal överkontrollassistenter. Hur stort detta antal bör vara, kan styrelsen icke avgöra med säkerhet, förrän tillräcklig erfarenhet vunnits av den föreslagna reformen. Tills vidare torde allenast tre dylika befattningshavare böra ställas till kontrollnämndens förfogande, vilket är det minsta antal som enligt styrelsens mening kan ifrågakomma. De bör erhålla samma löneställning som förste jordbruksinstruktör hos sällskapen

och förste lantbruksinstruktör hos lantbruksnämnderna och sålunda placeras i lönegrad 19 eller i något högre lönegrad än de husdjursinstruktörer, som enligt föreliggande förslag skall anställas hos sällskapen och vilkas verksamhet skall övervakas av de befattningshavare, varom nu är fråga. Det synes dock skäligt, att de beredes en mera tryggad anställning än nämndens nuvarande befattningshavare, vilka bl. a. ej har någon pensionsrätt. Med hänsyn till verksamhetens syfte är det därför angeläget, att befattningarna uppföres på styrelsens personalstat.

Vid bifall till styrelsens förslag behöver såvitt angår kontrollnämndens verksamhet medel anvisas endast till kostnaderna för nämndens allmänna verksamhet såsom sammanträden, arvode åt sekreterare, expenser m. m. Anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål torde bära beräknas till ett sammanlagt belopp av 6 000 kronor. Detta innebär en minskning under anslaget av $(66\,800 - 6\,000 =) 60\,800$ kronor. Vidare blir det genom inrättandet av husdjursinstruktörsbefattningar icke längre erforderligt att anvisa särskilda medel vare sig för övervakning av kontrollföreningsverksamheten genom hos sällskapen anställda överkontrollassistenter eller för bestridande av kostnaderna för sammanträde inför kontrollnämnden med samtliga överkontrollassistenter i landet. Den minskning av anslagsbehovet, som härigenom uppstår, beräknas uppgå till $(35\,000 + 2\,500 =) 37\,500$ kronor. Den sammanlagda utgiftsminskningen å anslaget uppgår således till $(60\,800 + 37\,500 =) 98\,300$ kronor.

Därest förslaget lämnas utan bifall, torde anslagen till verksamhetens övervakning genom kontrollnämnden och genom sällskapen samt för sammanträde med överkontrollassistenter bära utgå med oförändrade belopp av respektive 66 800, 35 000 och 2 500 kronor.

2. Detta förslag framfördes jämväl i styrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 142 under 2).

Departementschefen

Såsom jag närmare kommer att anföra under hushållningssällskapens avlöningsanslag, är jag icke heller i år beredd att tillstyrka inrättandet av husdjursinstruktörsbefattningar hos sällskapen. Den centrala övervakningen av kontrollverksamheten torde sålunda bära fortgå i nuvarande form. Bidraget till verksamhetens övervakning m. m. bör därför utgå med oförändrat belopp. Jag anser mig icke heller kunna tillstyrka någon höjning av medelsanvisningen till demonstrationsförsök. Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit, bör anslaget för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp av 504 900 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Nötboskapsavelsns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 504 900 kronor.

[60] 7. Diverse åtgärder på husdjursavels område m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	185 200	170 471
1954/55 (statsliggaren s. 814)	185 200	
1955/56 (förslag).....	188 700	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för budgetåret 1955/56 skall uppföras med 202 200 kronor. Med skrivelsen har styrelsen överlämnat framställningar från Svenska fåravelsföreningen och Sveriges fjäderfäavelsförening om statsbidrag med 17 000 respektive 65 000 kronor för sin verksamhet. Styrelsen har för främjande av get-, fjäderfä- och kaninaveln beräknat oförändrade bidrag av respektive 2 000, 50 000 och 9 000 kronor. Beträffande svin- och fåraveln föreslår styrelsen en uppräknig av bidragen till 103 500 respektive 37 700 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär beräkningen beträffande sistnämnda båda ändamål en ökning med 17 000 kronor enligt följande sammanställning.

1. Svinavel	15 000
2. Fåravel	2 000

Summa kronor 17 000

3. Lantbruksstyrelsen hemställer vidare,

a) att grunderna för de statliga åtgärderna till befrämjande i allmänhet av fåraveln skall ändras i enlighet med ett vid styrelsens skrivelse fogat förslag till kungörelse; samt

b) att styrelsen skall bemyndigas att, i den mån medel står till förfogande för ändamålet, bevilja Sveriges fjäderfäavelsförening och Sveriges kaninavelsföreningars riksförbund statsbidrag med belopp och under villkor, som styrelsen bestämmer.

M o t i v. 1. Lantbruksstyrelsen framhåller, att den för bearbetning och publicering av de kontrollresultat, som erhålles vid svinstamkontrollen, anlitat särskild arbetskraft. Denna har utgjorts av skrivbiträden, av vilka ett innehaft heltidstjänst och övriga deltidstjänst. Genom tillkomsten av nya kontrollstationer har behovet av dylik arbetskraft ökat. Anslagsbehovet för detta ändamål synes böra beräknas till ett med 3 000 kronor till 18 000 kronor höjt belopp. Samtidigt föreslår emellertid styrelsen, att det skrivbiträde, som på heltid handlagt ifrågavarande uppgifter, måtte beredas en mera tryggad anställning än som tillkommer innehavare av arvodestjänst. Styrelsen föreslår därför att befattningen skall uppföras på dess personalstat. Vid bifall härtill skulle anslagsbehovet för förevarande ändamål minska med 8 500 kronor och alltså uppgå till $(15\,000 + 3\,000 - 8\,500 =) 9\,500$ kronor.

Med hänsyn till kontrollstationernas utbyggnad beräknas det antal kontrollgrupper, som årligen kan prövas vid de till svinstamkontrollens förfo-

gande stående kontrollstationerna, komma att ökas från cirka 500 till cirka 750 grupper. Anslagsbehovet för publicering av resultaten från svinstamkontrollen torde därför enligt styrelsen böra beräknas till ett med 4 000 till 11 500 kronor höjt belopp.

Styrelsen föreslår vidare, att till ordförande och ledamot i svinstamkontrollnämnden utgående dagarvoden samt resekostnadsersättningar och trakamenten i fortsättningen skall bestridas från förevarande anslag. Nämnda arvoden och ersättningar har hittills belastat anslagsposterna till ersättningar till sakkunniga i lantbruksstyrelsens avlöningsstat, respektive reseersättningar i styrelsens omkostnadsstat. Arvodena och ersättningarna föreslås skola utgå enligt oförändrade grunder. Anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål beräknas till 2 000 kronor.

Övriga med svinstamkontrollen förenade utgifter uppskattas av styrelsen till 26 500 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en minskning med 500 kronor.

Slutligen föreslår styrelsen, att kostnaderna för kontrollen vid de av jordbrukarna inrättade kontrollstationerna i viss utsträckning skall bestridas av statsmedel. Styrelsen erinrar om att kostnaderna för kontrollen vid stationen i Hallsberg i sin helhet bestrides av statsmedel, medan motsvarande kostnader för övriga stationer bestrides av jordbrukarna själva. Enligt vad styrelsen inhämtat har detta förhållande medfört, att de som innehar kontrollgrupp, som hänvisas till kontrollstation av sistnämnda slag, understundom får vidkännas högre kostnad för kontrollen än den som innehar kontrollgrupp, som hänvisas till stationen i Hallsberg. I syfte att åstadkomma en utjämning av jordbrukarnas direkta utgifter för kontrollen föreslår styrelsen, att envar av de utav jordbrukarna själva innehavda kontrollstationerna skall erhålla ett årligt statsbidrag av 5 000 kronor. För närvarande finns tre dylika stationer. Medelsbehovet för avkastningskontroll rörande avelssvin bör sålunda uppräknas med ytterligare 15 000 kronor.

Det sammanlagda anslagsbehovet för svinstamkontrollens uppehållande uppgår således enligt styrelsens förslag till $(9\,500 + 11\,500 + 2\,000 + 26\,500 + 15\,000 =)$ 64 500 kronor eller 15 000 kronor mer än det för innevarande budgetår för ändamålet anvisade beloppet.

2. Höjningen motiveras med ökade utgifter för Svenska fåravelsföreningen på grund av kostnadsstegringarna under senare år. Statsbidraget till föreningen föreslås därför skola i enlighet med föreningens egen hemställan höjas med 2 000 kronor till 17 000 kronor.

3 a. Lantbruksstyrelsens förslag under denna punkt innebär, att de nu gällande bestämmelserna rörande med statsmedel understödda åtgärder till fåravelns främjande (reglemente den 24 april 1936, nr 115, kung. samma dag, nr 116) skall förenklas och förbättras. Enligt förslaget skall det även i fortsättningen ankomma på styrelsen att ha överinseende och kontroll över nämnda åtgärder. Likaså skall det ingå i styrelsens åligganden att upplägga och föra riksstambok över avelsfår. Denna föreslås emellertid skola omfatta endast baggar och sådana hondjur, som är eller väntas bli av betydelse för avelsarbetet, samt begränsas till att avse de besättning-

ar, som är underkastade fårkontroll och fårmönstring. I likhet med vad som gäller beträffande svin och i viss utsträckning även nötkreatur bör det åligga hushållningssällskap att, på sätt styrelsen bestämmer, upplägga och föra dels register över baggar, fallna efter stambokförda föräldrar och av sällskapets husdjurskonsulent prövade lämpliga för avelsändamål (baggregister), dels register över djur, tillhörande besättning, som är underkastad fårkontroll och fårmönstring (kontrollregister över får).

Bestämmelse föreslås skola införas om att fåravelsförening må årligen kunna erhålla statsbidrag till sin verksamhet med belopp och under villkor som styrelsen bestämmer. Vidare avses styrelsen skola få bemyndigande att, i mån av tillgång till medel, lämna hushållningssällskap statsbidrag till sådana åtgärder, som styrelsen prövar vara av beskaffenhet att främja fåravels utveckling inom sällskapets verksamhetsområde.

3 b. Genom särskilda beslut har lantbruksstyrelsen bemyndigats att bevilja bidrag till främjande av kontrollföreningsverksamhet, nötkreatursavel och svinavel samt de delar av bidraget till fåravels främjande, vilka är avsedda för hushållningssällskapens verksamhet på området. Såsom framgår av punkten 3 a har styrelsen även hemställt om enahanda bemyndigande såvitt gäller bidrag till Svenska fåravelsföreningens verksamhet. Då enligt styrelsens mening övriga bidrag till husdjursskötselns främjande bör beviljas i samma ordning, begär styrelsen bemyndigande att, i den mån medel står till förfogande för ändamålet, bevilja Sveriges fjäderfäavelsförening och Sveriges kaninavelsföreningars riksförbund bidrag av statsmedel med belopp och under villkor, som styrelsen bestämmer.

Departementschefen

Med hänsyn till den beräknade ökningen av det antal kontrollgrupper, som provas vid de till svinstamkontrollens förfogande stående kontrollstationerna, tillstyrker jag den av lantbruksstyrelsen föreslagna uppräknningen med 4 000 kronor av bidraget till publicering av resultaten från kontrollen. Styrelsens beräkning av medelsbehovet för vissa med kontrollen förenade utgifter, 26 500 kronor, kan jag även biträda. Detta innebär en minskning för ändamålet med 500 kronor i förhållande till bidragstilldelningen för innevarande budgetår. Styrelsens övriga äskanden i fråga om medelsanvisningen under förevarande anslag anser jag mig däremot icke kunna tillstyrka.

Lantbruksstyrelsen har tillika föreslagit ändrade grunder för de statliga åtgärderna till befrämjande i allmänhet av fåraveln. Detta förslag, som jag förutsätter icke skall medföra några ökade kostnader, föranleder icke någon erinran från min sida. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vid bifall härtill utfärda erforderliga författningsbestämmelser. Ej heller har jag något att invända mot att styrelsen bemyndigas att, i den mån medel står till förfogande för ändamålet, bevilja Sveriges fjäderfäavelsförening och Sveriges kaninavelsföreningars riksförbund statsbidrag med belopp och under villkor, som styrelsen bestämmer. Kungl. Maj:t torde, därest riksdagen icke har något att erinra mot detta förslag, få meddela närmare bestämmelser i ämnet.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat, skulle anslaget för nästa budgetår behöva uppföras med $(185\,200 + 4\,000 - 500 =) 188\,700$ kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Diverse åtgärder på husdjursavels område m. m.*
för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 188 700 kronor.

[61] 8. Avsättning till statens hästavelsfond

	Anslag
1955/56 (förslag)	400 000

Vid 1947 års riksdag (JoU 10; rskr. 72) beslöts inrättande av en fond, benämnd statens hästavelsfond. Fonden tillfördes genom tillskott från stuteriväsendets fond, som samtidigt upphörde, ett kapital av 5 000 000 kronor. Genom fonden avsågs att skapa full garanti för att hästavelns behov skulle komma att tillgodoses i tillräcklig omfattning, även då det budgetära läget kunde lägga hinder i vägen för att erforderliga anslag anvisades för ändamålet. Fonden togs första gången i anspråk år 1952, då riksdagen (JoU 34; rskr. 262) beslöt, att ur densamma skulle tillsvidare utgå uppfödning- och bevaringspremier till varmlodiga hästar med 200 kronor såsom uppfödningsspremie till envar av 150 osålda remonter samt 400 kronor såsom bevaringspremie under de följande åren till de sålunda premierade hästarna. Kostnaden härför beräknades till 30 000 kronor för år 1953, 90 000 kronor för år 1954 och 150 000 kronor årligen för tiden därefter. Genom beslut den 30 juni 1952 föreskrev Kungl. Maj:t, att uppfödningsspremier skulle utgå för år 1953 samt bevaringspremier för åren 1953 och 1954. Vidare förordnade Kungl. Maj:t den 5 juni 1953 dels att premier av förstnämnda slag skulle utgå även för år 1954 och av sistnämnda slag för år 1955, dels att ur statens hästavelsfond skulle ställas till förfogande ett belopp av intill 90 000 kronor till bestridande av kostnaderna för uppfödning- och bevaringspremier avseende år 1953. Slutligen har 1953 års riksdag (prop. 121; JoU 27; rskr. 334) bemyndigat Kungl. Maj:t att av fonden disponera erforderliga medel till särskilda åtgärder för stödjande av hästaveln i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som angivits i propositionen. Dessa stödåtgärder, som förutsatts skola vidtagas under en övergångstid av fyra år, har beräknats draga en årlig kostnad av 800 000 kronor eller för fyra år 3 200 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att såsom tillskott till statens hästavelsfond skall anvisas ett belopp av 400 000 kronor. Styrelsen beräknar kostnaderna för uppfödning- och bevaringspremier under fyraårsperioden 1953—1956 till omkring 500 000 kronor. Om till detta belopp lägges de beräknade kostnaderna under samma tid för övriga stödåtgärder på hästavelns område, 3 200 000 kronor, skulle fonden under den angivna fyraårsperioden komma att minskas med cirka 3 700 000 kronor. Enligt styrelsens förmenande torde det — vilket även förutsattes vid fondens tillkomst — vara

nödvändigt, att nya medel tillföres fonden allteftersom den tages i anspråk för skilda ändamål. Med hänsyn till det statsfinansiella läget begränsar sig dock styrelsen f. n. till att föreslå, att för nästa budgetår skall anvisas ett kapitaltillskott av 400 000 kronor. Styrelsen förutsätter emellertid, att återstående del av de medel, som kommer att tagas i anspråk under nämnda fyraårsperiod eller $(3\,700\,000 - 400\,000 =) 3\,300\,000$ kronor, skall återbäras till fonden i så nära anslutning till dispositionen som möjligt.

Departementschefen

Vid tillkomsten av förevarande fond förutsattes, att fonden, därest det av-satta beloppet skulle komma att nedgå i mera väsentlig utsträckning, skulle tillföras ett belopp, motsvarande vad som tagits i anspråk. Såsom lantbruksstyrelsen anför, beräknas år 1956 ha disponerats 3 700 000 kronor av fond-medlen. Vid sådant förhållande är jag beredd tillstyrka, att såsom tillskott till fonden i enlighet med styrelsens hemställan skall för nästa budgetår anvisas ett belopp av 400 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avsättning till statens hästavelsfond* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 400 000 kronor.

F. Veterinärväsendet m. m.**[62] 1. Veterinärstyrelsen: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	568 500	553 629
1954/55 (statsliggaren s. 814)	583 300	
1955/56 (förslag)	612 500	

Yrkanden. Veterinärstyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 29 200 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning
1. 1 biträdande statsinspektör över köttkontrollen i Cg 31	21 984
2. Arvode till serumkontrollant	4 620
3. 1 expeditionsvakt i Ca 10 i st. för Ce 10	—
4. Löneklassuppflyttningar och reglerad befordringsgång	2 552
Summa kronor	29 156

Motiv. 1. Veterinärstyrelsen erinrar om att Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni 1954 bemyndigat styrelsen att för en tid av fyra månader anställa en biträdande statsinspektör över köttkontrollen i riket. Denna förstärkning å hygienbyrån motiverades närmast av den fortsatta förekomsten av paratyfus, men behovet av befattningen är djupare grundat. Med allenast två veterinärt utbildade befattningshavare å hygienbyrån är det nämligen icke möjligt att upprätthålla en i förhållande till inspektionsobjektens beskaffenhet och antal tillfredsställande inspektion. Det egentliga byråarbetet har successivt ökat, varigenom möjligheten att medhinna inspektionsresor minskat. Sålunda har av de omkring 300 inspektionsobjekten i genomsnitt endast 40 å 50 kunnat bli föremål för inspektion under ettvarvt av åren 1949—1953. Härtill kommer, att den nya livsmedelsslågstiftning, som under senare år tillkommit, ställer helt andra och större fordringar på medverkan av såväl tjänsteveterinärerna ute i fältet som den centrala veterinära myndigheten. Styrelsen hemställer därför, att medel skall beräknas för en befattning som biträdande statsinspektör över köttkontrollen. Befattningen föreslås tills vidare placerad i lönegrad Cg 31.

2. Yrkandet innebär, att en nuvarande arvdestjänst som serumkontrollant överflyttas från statens veterinärmedicinska anstalt till veterinärstyrelsen. Enligt veterinärstyrelsens uppfattning är det ur principiell synpunkt mindre lämpligt, att kontrollanten tillsättes och avlönas av den institution, vars verksamhet han skall kontrollera. Denna åsikt delas av styrelsen för veterinärmedicinska anstalten. Medel för ändamålet har därför icke beräknats i anstaltens anslagsäskanden för nästa budgetår. Till stöd för förslaget anföres vidare, att en motsvarande befattning såsom kontrollant för

bakteriologiska preparat fr. o. m. innevarande budgetår överförts från statens bakteriologiska anstalt till medicinalstyrelsen. Arvodet för serumkontrollanten, som alltsedan budgetåret 1947/48 utgått med 4 008 kronor för år, föreslås samtidigt i likhet med vissa andra arvoden skola uppräknas med cirka 15 procent eller från 334 till 385 kronor för månad, d. v. s. till 4 620 kronor för år.

3. Hos veterinärstyrelsen finns tre expeditionsvakttjänster. Av dessa är för närvarande endast förste expeditionsvakttjänsten ordinariesatt.

4. Ökningen är av automatisk natur.

Y t t r a n d e n. Med hänsyn till vad veterinärstyrelsen anfört gör *statskontoret* icke någon erinran mot att medel anvisas för anställande av en biträdande statsinspektör i lönegrad Cg 31. Statskontoret tillstyrker vidare den föreslagna ordinariesättningen av en expeditionsvakttjänst.

Statens lönenämnd förklarar sig icke ha något att erinra mot att den föreslagna tjänsten såsom biträdande statsinspektör över köttkontrollen hänföres till lönegrad Cg 31.

Departementschefen

Den av veterinärstyrelsen ifrågasatta förstärkningen av hygienbyrån med en biträdande statsinspektör över köttkontrollen är enligt min mening påkallad för att ge styrelsen ökade möjligheter att på ett tillfredsställande sätt fullgöra sin särskilt efter den nya livsmedelslagstiftningens tillkomst omfattande inspektionsskyldighet. Jag tillstyrker därför, att en dylik tjänst skall inrättas. Såsom styrelsen anfört bör tjänsten placeras i lönegrad Cg 31. Kostnaden för densamma uppgår till 22 000 kronor. På de av styrelsen anförda skälen biträder jag vidare förslaget, att en serumkontrollant skall överflyttas från statens veterinärmedicinska anstalt till styrelsen samt att arvodet till denne skall höjas med 15 procent. På grund härav bör anslaget höjas med ett avrundat belopp av 4 600 kronor. Jag har heller icke något att erinra mot att en expeditionsvakttjänst i lönegrad Ce 10 överföres å ordinarie stat. Slutligen bör anslaget i enlighet med styrelsens förslag höjas med ett avrundat belopp av 2 600 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar samt lönegradsuppflyttningar i reglerad befordringsgång.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör styrelsens avlöningsanslag uppräknas med tillhoppa 29 200 kronor för nästa budgetår.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 266 900 (+ 71 700) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 7 600 (+ 4 600) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 273 000 (+ 76 900) kronor;
rörligt tillägg 65 000 (— 124 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(266\,900 + 7\,600 + 273\,000 + 65\,000 =)$ 612 500 (+ 29 200) kronor.

Å personalförteckningen bör uppföras en expeditivsvaktjänst i lönegrad Ca 10.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga den ändring i personalförteckningen för veterinärstyrelsen, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	266 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	273 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	65 000
Summa kronor	612 500

c) till Veterinärstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 612 500 kronor.

[63] 2. Veterinärstyrelsen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	73 200	78 060
1954/55 (statsliggaren s. 815)	75 200	
1955/56 (förslag)	82 400	

Veterinärstyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 6 800 kronor. Av detta belopp belöper 600 kronor på delposten sjukvård m. m., 4 200 kronor på delposten reseersättningar och 2 000 kronor på övriga expenser. Det förstnämnda yrkandet motiveras med stegrad medelsåtgång. Det ökade medelsbehovet för reseersättningar sammanhänger i huvudsak med den av styrelsen föreslagna nya befattningen som biträdande statsinspektör över köttkontrollen. Som skäl för en höjning av expensposten anför styrelsen bl. a. ökade telefonkostnader.

Statskontoret (remissutlåtande den 6/10 1954) anser, att belastningssiffrorna för delposten till bränsle, lyse och vatten motiverar en uppräkningspost till 1 000 kronor. Däremot finner ämbetsverket icke tillräckliga skäl föreligga för en uppräkningspost till övriga expenser. Beträffande den under inkomsttiteln särskilda uppbördsmedel upptagna posten inkomster av försålda publikationer anser statskontoret en uppräkningspost till 1 000 kronor vara försvarlig med hänsyn till att uppbörden under budgetåret 1953/54 uppgått till 1 074 kronor.

Departementschefen

I anslutning till vad veterinärstyrelsen föreslagit tillstyrker jag, att posten till reseersättningar skall höjas med 4 200 kronor till 18 000 kronor samt delposten till övriga expenser med 2 000 kronor till 46 000 kronor. Däremot torde någon uppräknig av sjukvårdsposten icke böra komma i fråga. Såsom statskontoret anført synes vidare delposten till bränsle, lyse och vatten, som nu är upptagen med 6 500 kronor, med hänsyn till att belastningen under sist förflutna budgetår uppgick till 7 634 kronor böra höjas med 1 000 kronor. Vad slutligen angår sistnämnda ämbetsverks förslag om uppräknig av uppbördsposten inkomster av försålda publikationer, vill jag erinra om att samma fråga prövades även förra året (IX ht 1954 p. 63). Med hänsyn till vad jag då anförde anser jag mig icke heller nu böra föreslå, att ifrågavarande post skall höjas.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat behöver veterinärstyrelsens omkostnadsanslag uppföras med $(75\,200 + 4\,200 + 2\,000 + 1\,000 =) 82\,400 (+ 7\,200)$ kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för styrelsen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 82 400 kronor.

[64] 3. Veterinärhögskolan: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	2 254 000	2 267 993
1954/55 (statsliggaren s. 816)	2 296 000	
1955/56 (förslag)	2 325 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. 2/9 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 200 000 kronor i enlighet med följande sammanställning.

	Ökning
1. Lärar- och biträdespersonal å de vetenskapliga avdelningarna	
a) 2 laboratorer i Ca 34 vid medicinska avdelningen för icke-idisslare och avdelningen för farmakologi	48 816
b) 3 assistenter, därav 1 förste assistent i Ce 27 vid medicinska avdelningen för idisslare samt 2 assistenter i Ce 25 vid avdelningarna för födoämneshygien samt obstetrik och gynekologi	51 204
c) 1 förste amanuens vid röntgenavdelningen	6 000
d) 2 laboratoriebiträden i Ce 11 vid avdelningen för födoämneshygien och patologisk-anatomiska avdelningen	17 304
e) 1 institutionsvaktmästare i Ca 12 vid avdelningen för farmakologi	9 000
f) 1 kontorsbiträde i Cf 4 vid patologisk-anatomiska avdelningen	6 072

	Ökning
g) Personlig professur i Co 14 för läraren i hovsjukdomar samt hovbeslags- och anspannslära (nu Ca 34)	4 020
h) 1 lärare i artificiell insemination i Ce 34 i st. för Cg 31	2 424
i) 1 biträdande lärare i artificiell insemination i Ce 27 i st. för Cg 24 .	2 664
j) 1 förste laboratoriebiträde i Ce 15 i st. för 1 laboratoriebiträde i Ce 13 vid avdelningen för fysiologi	744
k) 1 förste laboratoriebiträde i Ce 15 i st. för 1 laboratoriebiträde i Ce 13 vid patologisk-anatomiska avdelningen	744
l) 3 laboratoriebiträden i Ce 13 i st. för Ce 11 vid avdelningarna för födoämneshygien samt obstetrik och gynekologi ävensom vid kliniska centrallaboratoriet	2 088
m) 1 djurskötare i Cg 10 å avdelningen för bakteriologi och epizootologi överföres till extra ordinarie stat	—
2. Bibliotekspersonal	
1 förste biblioteksassistent i Ce 17 i st. för 1 biblioteksassistent i Ce 15 på halvtid	5 862
3. Administrations- och förvaltningspersonal	
a) 1 expeditionsvakt i Ce 10	8 280
b) 1 eldare i Ce 10	8 280
c) 1 kontorist i Ce 13 i st. för 1 kanslibiträde i Ce 11	348
d) 1 bilförare i Cg 10 överföres till extra ordinarie stat	—
4. Löneklassförändringar och reglerad befordringsgång	23 505
5. Vikariatsersättningar, utjämning m. m.	2 645
Summa kronor	200 000

M o t i v. I en allmän motivering framhåller högskolestyrelsen bl. a., att den städse ansett den av 1946 års högskoleutredning förordade utbyggnaden och upprustningen av veterinärhögskolan som ett minimiprogram för att högskolan skulle kunna på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina uppgifter i fråga om forskning och undervisning. Dessvärre har dock den föreslagna upprustningen ännu icke fullt genomförts. Högskolestyrelsens i sådant syfte framförda förslag under senare år har sålunda allenast i mindre mån vunnit statsmakternas bifall. Ur rent saklig synpunkt skulle det därför åligga styrelsen att ånyo framföra samtliga tidigare framförda men ännu ej bifallna yrkanden, helst som styrelsen alltjämt är övertygad om deras berättigande. Genom att nya ekonomiska krav måste ställas blir emellertid en avvägning mellan dessa och de från tidigare år kvarstående äskandena nödvändig. Statsmakternas godkännande av tjänsteförteckningskommitténs arbetsresultat medför vidare, att styrelsen måste i stort sett avstå från att stödja framförda förslag till ombildning eller lönegradsuppflyttning av vissa tjänster. Slutligen måste hänsyn tagas till det statsfinansiella läget. På grund av nu angivna förhållanden anser sig styrelsen tvungen att

även denna gång iakttaga största möjliga återhållsamhet och endast framföra sådana anslagsäskanden, som enligt dess mening är oefftergivliga för högskolans verksamhet eller i övrigt mest av behovet påkallade. Detta innebär dock icke, att styrelsen uppgivit sin ståndpunkt i fråga om de önskemål, som av nyss angivna skäl nu icke upprepas.

Beträffande styrelsens motivering för de olika förslagen må nämnas följande.

1 a. Vad angår laboratorstjänsten vid medicinska avdelningen för icke-idisslare framhåller högskolestyrelsen, att denna avdelning utöver vetenskaplig forskning har att vid två skilda kliniker och dessutom i Stockholms närmaste omgivningar ombesörja sjukvård samt undervisning beträffande häst, svin, hund, katt, pälsdjur och fjäderfä. Det är emellertid näppeligen möjligt för avdelningen att med nuvarande uppsättning vetenskapligt utbildad personal, d. v. s. avdelningsföreståndare jämte en laborator och två assistenter, på ett tillfredsställande sätt kunna fullgöra alla nyssnämnda arbetsuppgifter. Redan 1946 års högskoleutredning föreslog för övrigt, att ifrågavarande tjänst skulle inrättas, enär vid ledningen för vardera av häst-kliniken och kliniken för mindre husdjur borde finnas en laborator.

Till motivering för den föreslagna laboratorstjänsten vid avdelningen för farmakologi anför högskolestyrelsen, att personaluppsättningen vid avdelningen visat sig vara alldeles otillräcklig med påföljd, att allvarliga brister framträtt i avdelningens möjligheter att tillgodose såväl intensifierad forskning som undervisning. Den vetenskapligt utbildade personalen består nämligen f. n. av, förutom professorn och avdelningsföreståndaren, allenast en assistent och en amanuens. Avdelningen är sålunda numera den enda vid högskolan, som har ordinarie professor som föreståndare men saknar laborator.

På grund av det anförda anser högskolestyrelsen behovet av att förstärka den vetenskapligt kvalificerade personalen vid ifrågavarande båda avdelningar oavvisligt. Beträffande angelägenhetsgraden av de båda tjänsterna synes styrelsen vilja sätta den för medicinska avdelningen för icke-idisslare avsedda tjänsten i främsta rummet.

1 b—e, g, h, k, 2 samt 3 a och b. Dessa yrkanden framfördes jämväl i anslagsäskandena för innevarande budgetår, dock att den under punkt 2 begärda förstärkningen av bibliotekspersonalen då begränsades till en tjänst såsom biblioteksassistent i Ce 15. Då såväl beträffande sistnämnda som övriga här förevarande förslag anfördes samma motiveringar som nu, torde härutinnan få hänvisas till IX ht 1954 punkterna resp. 1 b—h, 2 b samt 3 a och b under motsvarande anslag.

1 f. Tjänsten motiveras med att den alltmera omfattande diagnostiska verksamhet, som åvilar ifrågavarande avdelning, medfört en överbelastning för avdelningens kanslibiträde, framför allt i fråga om enklare skrivgöromål.

1 i. Då de med ifrågavarande tjänst förenade göromålen överensstämmer med dem, som åvilar högskolans förste assistenter, anser högskolesty-

relsen att tjänsten bör placeras i samma lönegrad som förste assistenttjänsterna. Med hänsyn till att varaktigt behov av tjänsten föreligger, bör den därjämte överföras till extra ordinarie stat.

1 j. Högskolestyrelsen framhåller, att innehavaren av denna tjänst måste besitta ingående kunskaper i elektronik och i övrigt vara väl förtrogen därmed, om vederbörande helt skall kunna assistera vid den å avdelningen bedrivna avancerade forskningen. Enligt uttalanden av avdelningsföreståndaren har den nuvarande tjänsteinnehavaren erforderliga kvalifikationer i såväl angivna som andra för tjänsten meriterande hänseenden. Den bör därför ändras till en tjänst såsom förste laboratoriebiträde i Ce 15. Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund har instämt häri.

1 l. Uppflyttningen av dessa tjänster anses motiverad med hänsyn till innehavarnas arbetsuppgifter, utbildning samt kvalifikationer i övrigt. Vidare åberopas även här uttalanden från vederbörande avdelningsföreståndare samt nyssnämnda förbund.

1 m. Tjänsten inrättades år 1951. I övrigt anföres icke någon närmare motivering för förslaget.

3 c. Ifrågavarande tjänst, som är placerad vid kansliet å högskolans ekonomiska avdelning, tillkom den 1 juli 1952 genom uppflyttning av en kontorsbiträdestjänst. Enligt högskolestyrelsen kom emellertid denna uppflyttning icke att för vederbörande medföra den förbättring, som fullt svarade mot de med tjänsten förenade arbetsuppgifterna, sådana som dessa angivits av bl. a. förut omförmälda tjänstemannaförbund. Arbetsuppgifterna innefattar nämligen handsekreteraregöromål åt chefstjänsteman, stenografi på främmande språk samt självständigt arbete med utredningar och uppsättandet av koncept m. m. På grund härav anser högskolestyrelsen, att tjänsten bör ändras till en kontoristtjänst i Ce 13.

3 d. Från och med den 1 juli 1952 anvisades medel för anställande av en bilförare i Cg 10, avsedd för en ny djurtransportbil. Framför allt med hänsyn till det ansvar, som är förenat med förevarande tjänst, förordnade högskolestyrelsen på densamma en av de äldre vana djurskötarna med extra ordinarie anställning. På grund härav och då varaktigt behov av tjänsten föreligger, bör den enligt högskolestyrelsen överföras till extra ordinarie stat. Därigenom skulle det även bli möjligt att återbesätta djurskötartjänsten. Detta är önskvärt, eftersom på densamma under senare år endast kunnat förordnas vikarier, som efter kortvarig tjänstgöring oftast sökt och även erhållit annan bättre anställning.

4. Ökningen är av automatisk karaktär.

5. Någon särskild motivering för detta yrkande lämnas icke.

Departementschefen

Efter bemyndigande av Kungl. Maj:t den 30 juni 1954 uppdrog jag åt en särskild utredningsman att verkställa utredning angående personalbehovet vid högskolans avdelning för födoämneshygien. Utredningsmannen har den 27 oktober 1954 avgivit förslag i ämnet. Förslaget innebär i huvudsak, att

specialutbildningen på livsmedelshygienens område skall äga rum vid ifrågavarande avdelning. I anslutning här till föreslås, att åtta nya befattningshavare skall tillföras avdelningen. Emellertid har meningarna om förslaget varit delade. Bl. a. har högskolestyrelsen på flera väsentliga punkter uttalat större eller mindre tveksamhet. För egen del har jag kommit till den uppfattningen att — huru angeläget det än är att frågan om specialutbildningen snabbt löses — det icke torde vara möjligt att utan ytterligare utredning framlägga förslag i ämnet. Framför allt synes böra undersökas, om icke den äsyftade specialutbildningen på området till lägre kostnad kan erhållas genom samarbete med andra statliga institutioner, t. ex. statens institut för folkhälsan, statens bakteriologiska laboratorium eller statens veterinärmedicinska anstalt.

Vad härefter angår högskolestyrelsens anslagsäskanden torde, i anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, de av högskolestyrelsen föreslagna lönegradsuppflyttningarna böra bifallas endast i så måtto, att tjänsten såsom biträdande lärare i artificiell insemination i lönegrad Cg 24 bör uppflyttas till lönegrad Cg 25. Detta medför en kostnadsökning å 900 kronor.

I avbidan på resultatet av nyssnämnda utredning bör uppenbarligen de av högskolestyrelsen föreslagna personalförstärkningarna vid avdelningen för födoämneshygien icke f. n. komma i fråga. I nuvarande läge kan jag ej heller i övrigt tillstyrka, att några nya tjänster skall inrättas vid högskolan. Däremot har jag icke något att erinra mot att tjänsten såsom lärare i artificiell insemination överföres på extra ordinarie stat.

I anslutning till vad högskolestyrelsen anfört bör för löneklassförändringar samt lönegradsuppflyttningar i reglerad befordringsgång upptagas ett avrundat belopp av 26 500 kronor. Vidare bör anslaget med hänsyn till vad som föreslagits i propositionen den 10 december 1954 angående ersättning för tjänstgöring på obekvämt arbetstid m. m. uppräknas med 1 600 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör veterinärhögskolans avlöningsanslag höjas med tillhoppa 29 000 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 992 200 (+ 248 000) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 102 600 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 970 000 (+ 252 000) kronor;
särskilda löneförmåner till viss tjänsteman 1 200 (oförändrat) kronor;
rörligt tillägg 259 000 (— 471 000) kronor;

Anslaget uppföres alltså med $(992\,200 + 102\,600 + 970\,000 + 1\,200 + 259\,000 =) 2\,325\,000 (+ 29\,000)$ kronor.

Å personalförteckningen bör uppföras en tjänst såsom lärare i artificiell insemination i lönegrad Ce 31.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för veterinärhögskolan, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	992 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	102 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	970 000
4. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman	1 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	259 000
Summa kronor	2 325 000

c) till *Veterinärhögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 2 325 000 kronor.

[65] 4. Veterinärhögskolan: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	237 000	212 935
1954/55 (statsliggaren s. 818)	256 000	
1955/56 (förslag)	267 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 2/9 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 11 000 kronor. Av ökningen belöper 9 000 kronor på delposten till övriga expenser samt 2 000 kronor på posten till publikationstryck. Höjningen av förstnämnda delpost motiveras med ökade kostnader för städning av bl. a. omklädnings- och lunchrum för personalen på de kliniska avdelningarna, nya tjänsterum ävensom omklädningsrum för de studerande på kirurgiska avdelningen samt den nya portvaxtsstugan med telefonväxel och nattvaktsrum. Vad angår det ökade medelsbehovet under publikationsposten beror detta på att kostnaderna för tryckning av högskolans katalog och läroplaner numera uppgår till omkring 2 000 kronor årligen, medan posten f. n. blott är upptagen med 500 kronor.

Beträffande staten för högskolans rörelse räknar styrelsen med oförändrat överskott av 70 600 kronor.

Departementschefen

Högskolestyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår föranleder icke någon erinran från min sida. Anslaget bör alltså

höjas med 11 000 kronor till 267 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för högskolan ävensom stat för dess rörelse. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 267 000 kronor.

[66] 5. Veterinärhögskolan: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	225 000	215 782	49 751
1954/55 (statsliggarens.819)	225 000		
1955/56 (förslag)	225 000		

Av reservationen var 38 000 kronor i realiteten disponerade vid budgetårets utgång. Reservationen i övrigt å omkring 11 800 kronor beräknas bli förbrukad under innevarande budgetår.

Y r k a n d e n. *Styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. 2/9 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 75 000 kronor. Tillika anhåller styrelsen att sedermera, efter hörande av lärarkollegiet, få inkomma med förslag till fördelning av den begärda ökningen mellan olika institutioner och ändamål.

M o t i v. Högskolestyrelsens yrkanden och motiveringen därför överensstämmer med innehållet av fjolårets anslagsskrivelse i ämnet. Beträffande motiveringen torde därför få hänvisas till IX ht 1954 s. 159.

Departementschefen

Någon höjning av förevarande anslag anser jag mig icke heller i år kunna förorda. Det bör sålunda uppföras med oförändrat belopp av 225 000 kronor för nästa budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att sedermera bestämma anslagets fördelning på olika institutioner och ändamål.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 225 000 kronor.

[67] 6. Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	17 000	16 949
1954/55 (statsliggaren s. 819)	17 000	
1955/56 (förslag)	17 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 2/9 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 23 000 kronor till 40 000 kronor. Av sistnämnda belopp avses 25 000 kronor för inköp av böcker och tidskrifter samt 15 000 kronor för bokbindning. Till stöd för sitt yrkande anför högskolestyrelsen, att senaste budgetårs anslag till nästan 50 procent måst tagas i anspråk för anskaffning av nödvändiga facktidskrifter med påföljd, att såväl bokaccessionen som bindningen måst sättas i efterhand. Väsentliga luckor i bibliotekets vetenskapliga litteraturbestånd har alltjämt icke kunnat fyllas. Slutligen återopas, att motsvarande anslag till lantbruks- och skogshögskolorna utgår med avsevärt högre belopp än veterinärhögskolans anslag för ändamålet.

Departementschefen

Jag är icke beredd att nu föreslå någon höjning av förevarande anslag och hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 17 000 kronor.

[68] 7. Veterinärhögskolan: Stipendier

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	36 400	35 507
1954/55 (statsliggaren s. 819)	36 400	
1955/56 (förslag)	62 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 2/9 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 5 000 kronor. Nämnda belopp avses för 25 stipendier à 200 kronor till studerande, vilka för vinnande av allsidigare klinisk och patologisk-anatomisk utbildning under minst två veckor deltagar i den kliniska verksamheten vid veterinärinrättningen i Skara eller djursjukhuset i Häl-singborg. I övrigt förutsätter högskolestyrelsen, att antalet doktorand- och elevstipendier skall vara oförändrat samt utgå med samma belopp som motsvarande stipendier vid universiteten och andra högskolor.

I detta sammanhang torde jag få erinra om ett under lantbrukshögskolans stipendieanslag närmare redovisat förslag av *Sveriges förenade studentkårer* angående stipendierna vid bl. a. högskolorna under jordbruksdepartementet. Såsom framgår av vad där anfördes innebär förslaget för veterinärhögskolans del, att elevstipendierna skall höjas till 2 480 kronor för år. Ett bifall härtill medför, att för dylika stipendier kommer att för veterinärhögskolans del erfordras i runt tal 50 000 kronor, innebärande en ökning av medelsbehovet under förevarande anslag med 31 600 kronor.

Departementschefen

I anslutning till vad jag anfört vid anmälan av lantbrukshögskolans stipendieanslag torde elevstipendierna vid veterinärhögskolan böra höjas från

920 till 2 200 kronor. Detta medför en ökning av medelsbehovet under anslaget med $(20 \times 2\,200 - 18\,400 =) 25\,600$ kronor. Däremot kan jag icke tillstyrka de föreslagna stipendierna till studerande, vilka i samband med sin utbildning deltagar i den kliniska verksamheten vid veterinärinrättningen i Skara eller djursjukhuset i Hälsingborg. Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör ifrågakvarande anslag höjas med nyssnämnda belopp av 25 600 kronor till 62 000 kronor för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Stipendier* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 62 000 kronor.

[69] 8. Veterinärhögskolan: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	6 000	13 446
1954/55 (statsliggaren s. 820)	6 000	
1955/56 (förslag)	6 000	

I enlighet med förslag av *styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. 2/9 1954) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 6 000 kronor för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 kronor.

[70] 9. Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	170 000	213 390	133 153
1954/55 (statsliggaren s. 820)	170 000		
1955/56 (förslag)	180 000		

Av reservationen var ett belopp av 86 100 kronor i realiteten disponerat vid budgetårets utgång. Återstående cirka 47 000 kronor väntas komma att förbrukas under innevarande budgetår.

Y r k a n d e n. *Styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. 2/9 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med ett till 335 416 kronor förhöjt belopp. Fördelningen av det begärda anslaget framgår av följande sammanställning.

1. Avd. för farmakologi	34 240
2. » » födoämneshygien	137 100
3. » » bakteriologi och epizootologi	59 000

4. Avd. för kirurgi	11 176
5. » » kemi	13 500
6. Kliniska centrallaboratoriet	77 400
7. Röntgenavd.	3 000

Summa kronor 335 416

Motiv. 1 och 2. Beloppen avses för återstående utrustning till de nya institutionsbyggnaderna för ifrågavarande avdelningar.

3. Genom tillkomsten av ny institutionsbyggnad för avdelningen för födoämneshygien friställdes vissa lokaler, vilka övertagits av avdelningen för bakteriologi och epizootologi. Till inredning av dessa har för innevarande budgetår anvisats 12 000 kronor. För att lokalerna på ett ändamålsenligt sätt skall kunna utnyttjas för forskning och undervisning erfordras emellertid även viss utrustning. Det under denna punkt begärda beloppet avses härför.

4. Å kapitalbudgeten för budgetåret 1952/53 anvisades 17 000 kronor till ett laboratorium vid förevarande avdelning. Nu äskas erforderliga medel för inredning och utrustning av laboratoriet.

5. För ifrågavarande belopp skall anskaffas en spektrofotometer samt en högkänslig torsionsvåg, kostnadsberäknade till 13 000 resp. 500 kronor.

6. Enligt högskolestyrelsen är det kliniska centrallaboratoriet i synnerligen starkt behov av en omfattande upprustning. Denna måste igångsättas omedelbart, om laboratoriet över huvud skall kunna fullgöra sin verksamhet i fråga om kliniska analyser och andra rutinundersökningar. I anslutning till en av avdelningsföreståndaren verkställd kostnadsberäkning angiver högskolestyrelsen medelsbehovet för inköp av sådan apparatur, som omedelbart behövs, till 77 400 kronor.

7. Ifrågavarande belopp avses för utbyte av viss försliten och omodern utrustning.

Departementschefen

I nuvarande läge kan jag endast tillstyrka en mindre uppräknig av ifrågavarande anslag. Jag vill sålunda föreslå, att anslaget skall höjas med 10 000 kronor till 180 000 kronor för nästa budgetår. Härigenom torde behovet av utrustning vid det kliniska centrallaboratoriet samt vid avdelningen för födoämneshygien kunna helt tillgodoses. Det bör emellertid få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att sedermera besluta om den närmare fördelningen av anslaget.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 180 000 kronor.

[71] 10. Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	161 000	165 785
1954/55 (statsliggaren s. 820)	161 800	
1955/56 (förslag)	164 700	

Yrkanden. Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 2/9 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 20 000 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. 1 klinikchef i Ca 37 i st. för Ca 34.....	2 292
2. 1 försöksledare i Ca 37 i st. för Ca 34.....	2 292
3. 2 förste assistenter i Ce 27 i st. för 2 assistenter i Ce 25.....	3 624
4. 1 laboratoriebiträde i Ce 11 i st. för 1 tekniskt biträde i Ce 8 ...	1 032
5. 1 gårdskar i Ce 10.....	7 632
6. Vikariatsersättningar m. m.....	1 268
7. Löneklassuppflyttningar.....	1 860
Summa kronor	20 000

Motiv. 1—3 samt 5. Ifrågavarande förslag framfördes i anslagsäskandena för innevarande budgetår. Beträffande motiveringarna torde därför få hänvisas till IX ht 1954 punkterna resp. 1—3 samt 5 under motsvarande anslag.

4. Under tjänsteförteckningskommitténs arbete upptogs icke denna tjänst till behandling och blev följaktligen icke heller, i motsats till övrig teknisk biträdespersonal, uppflyttad i lönegrad. Enligt högskolestyrelsen måste detta ha berott på ett misstag. De med tjänsten förenade göromålen överensstämmer nämligen med dem, som åvilar laboratoriebiträden i allmänhet. Tjänsten bör därför ändras till en tjänst av sistnämnda slag i lönegrad 11.

6. Någon särskild motivering lämnas icke för detta yrkande.

7. Ökningen är av automatisk karaktär.

Yttrande. Statens lönenämnd anser sig icke kunna tillstyrka någon lönegradsuppflyttning av de båda assistenttjänsterna, enär denna fråga prövades vid tjänsteförteckningsrevisionen.

Departementschefen

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, bör de föreslagna lönegradsuppflyttningarna bifallas endast i så måtto, att tjänsten såsom tekniskt biträde i lönegrad Ce 8 ändras till en laboratoriebiträdestjänst i lönegrad Ce 11. Kostnaden härför uppgår till 1 000 kronor. Beträffande högskolestyrelsens övriga förslag kan jag icke heller i år tillstyrka, att en gårdskarlstjänst skall inrättas eller att medelsanvisningen till vikariatsersättningar m. m. skall höjas. Däremot bör på grund av beräknade löneklassförändringar upptagas 1 900 kronor. Anslaget bör alltså endast höjas med tillhopp 2 900 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 41 600 (+ 11 200) kronor;
 arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 1 400 (oförändrat) kronor;
 avlöningar till icke-ordinarie personal 103 000 (+ 26 300) kronor;
 rörligt tillägg 18 700 (— 34 600) kronor.
 Anslaget uppföres alltså med $(41\,600 + 1\,400 + 103\,000 + 18\,700 =) 164\,700 (+ 2\,900)$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärrättningen i Skara, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	41 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 400
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .	103 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	18 700
Summa kronor	164 700

b) till Veterinärrättningen i Skara: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 164 700 kronor.

[72] 11. Veterinärrättningen i Skara: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	33 700	22 760
1954/55 (statsliggaren s. 821)	30 300	
1955/56 (förslag)	30 300	

Y r k a n d e n. Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 2/9 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 2 800 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Övriga expenser	1 300
2. Underhåll av byggnader, vägar m. m.	1 500
Summa kronor	2 800

M o t i v. 1. Trots sträng sparsamhet har ifrågavarande delpost visat sig otillräcklig för alla de olika ändamål, vilka skall tillgodoses från densamma. Under senaste budgetåret har sålunda t. ex. försöksledaren måst av egna medel inköpa facklitteratur, avsedd för den av honom bedrivna forskningsverksamheten vid inrättningen, för bortåt 800 kronor.

2. Högskolestyrelsen anför, att årskostnaderna för normalt underhåll av inrättningens byggnader hittills kunnat begränsas till 6 000 kronor. Då emellertid härutöver behövs minst 2 500 kronor för underhåll av park- och gårdsområden, vägar och staket samt gaturenhållning och snöskottning, erfordras en ökning av posten med $(6\,000 + 2\,500 - 7\,000) = 1\,500$ kronor.

Departementschefen

Jag vill erinra om att båda ifrågavarande anslagsposter uppräknades för innevarande budgetår. Med hänsyn härtill anser jag mig icke kunna förorda, att anslaget nu skall höjas ytterligare, utan föreslår att detsamma skall uppföras med oförändrat belopp av 30 300 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för inrättningen ävensom ny stat för dess rörelse.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 30 300 kronor.

[73] 12. Veterinärinrättningen i Skara: Inredning och utrustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	12 000	6 919	5 107
1954/55 (statsliggaren s. 822) ..	10 000		
1955/56 (förslag)	4 500		

Av den vid utgången av budgetåret 1953/54 befintliga behållningen var ett belopp av 2 100 kronor i realiteten disponerat. Återstående cirka 3 000 kronor väntas bli förbrukade under innevarande budgetår.

Y r k a n d e. *Styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. 2/9 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med 14 500 kronor enligt följande beräkning.

1. Inredning i huvudbyggnaden	7 000
2. Beckman-spektrofotometer	3 000
3. Grundförstärkningar	4 500

Summa kronor 14 500

M o t i v. 1. År 1952 beräknades kostnaderna för slutlig utrustning av platschefens expedition samt för inredning av en samlings-, föredrags- och sammanträdeslokal ävensom museum till 20 000 kronor. Härav har hittills anvisats 13 000 kronor. Nu begäres återstående 7 000 kronor.

2. Försöksavdelningens nuvarande spektrofotometer är försliten och behöver utbytas.

3. På grundval av byggnadsstyrelsens beräkningar anvisades för budgetåret 1953/54 3 000 kronor under förevarande anslag till nödvändiga grundförstärkningar av arkiv- och smedjebyggnaderna. Enligt nya kostnadsberäkningar av sagda styrelse erfordras emellertid ytterligare 4 500 kronor för ändamålet.

Departementschefen

Den av högskolestyrelsen angivna ökningen av kostnaderna för vissa grundförstärkningsarbeten vid veterinärrättningen torde vara ofrånkomlig. Jag tillstyrker därför, att ytterligare 4 500 kronor skall anvisas till dessa arbeten. I övrigt kan jag emellertid icke förorda någon medelsanvisning under anslaget för nästa budgetår. Detta bör alltså uppföras med nyssnämnda belopp av 4 500 kronor. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärrättningen i Skara: Inredning och utrustning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 4 500 kronor.

[74] 13. Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 686 500	1 675 241
1954/55 (statsliggaren s. 822)	1 722 000	
1955/56 (förslag)	1 757 000	

Yrkanden. *Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 237 300 kronor till 1 959 300 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minskning
<i>Löneregleringar</i>		
1. 3 avdelningsföreståndare i Co 14 i st. för Ca 33	23 894	
2. 6 laboratorer i Ca 34 i st. för Ca 31	14 747	
3. 1 laborator i Ca 34 i st. för Ce 31	2 457	
4. 2 laboratorer i Ce 34 i st. för Ce 31	4 914	
5. 3 föreståndararvoden å 1 008	3 024	
6. 4 laboratorer i Ce 34 i st. för 4 konsulenter i Ce 29....	17 296	
7. 1 konsulent i Cg 31 i st. för Cg 29	1 866	
8. 1 laborator i Ce 34 i st. för 1 assistent i Ce 25	8 057	
9. 1 reparatör och instrumentmakare i Ca 14 i st. för 1 reparatör i Ca 13	388	
10. 8 laboratoriebiträden i Ce 13 i st. för 6 d:o i Ce 11 och 2 tekniska biträden i Ce 8	9 054	
11. 18 laboratoriebiträden i Ce 11 i st. för 18 tekniska biträden i Ce 8	22 952	
12. 13 laboratoriebiträden i Cg 9 i st. för Cf 6—Ce 8	15 375	

	Ökning	Minskning
<i>Ordinariesättningar</i>		
13. 1 vaktmästare i Ce 12 och 1 i Ce 10	—	—
14. 3 biträden i Ce 6	—	—
<i>Personalförstärkningar</i>		
15. 1 laborator i Ce 34	24 689	
16. 1 renkonsulent i Cg 31	22 231	
17. 1 laboratorieassistent i Ce 17	10 995	
18. 1 laboratoriebiträde i Ce 11	8 555	
19. 1 eldare i Ce 10	8 131	
20. 1 vaktmästare i Ce 10	8 131	
<i>Personalöverflyttning</i>		
21. Serumkontrollant överföres till veterinärstyrelsen		4 400
<i>Vikariatsersättningar m. m.</i>		
22. Icke-ordinarieposten	25 000	
23. Rörligt tillägg	10 000	
	241 756	4 400
	+ 237 356	

Motiv. 1—7. Såsom motivering för dessa förslag åberopar anstaltsstyrelsen till en början vad som i anslagsäskandena för innevarande budgetår anförts till stöd för då ifrågasatta lönereregleringar av förevarande personal. En närmare redogörelse härför, till vilken redogörelse här torde få hänvisas, återfinnes i IX ht 1954 s. 168—170 under punkterna 1—4 samt 5.

Anstaltsstyrelsen framhåller därefter, att vad den i nyssnämnda anslagsäskanden yrkade fortfarande utgör ett oundgängligt krav för att anstalten skall kunna fullgöra sina instruktionsenliga arbetsuppgifter. Utvecklingen har redan visat, att det med nuvarande alltför låga löneställningar icke är möjligt att kvarhålla för arbetsuppgifternas lösande tillräckligt kvalificerad personal. I detta sammanhang erinrar anstaltsstyrelsen ånyo om de stora krav, som måste ställas på t. ex. anstaltens diagnostiska verksamhet genom att anstalten utvecklats till ett centrallaboratorium för hela landet. Vidare framhålles att den vid anstalten bedrivna undervisningsverksamheten likaledes utvecklats allt mera, så att den numera avser utbildning av så skilda kategorier som exempelvis hushållningssällskapsveterinärer, militärveterinärer, stadsveterinärer, studerande vid veterinärhögskolan, laboratoriebiträdespersonal samt blodprovare vid det lokala bekämpandet av hönstysfus. Allt detta har givetvis föranlett en skärpning av de krav, som måste ställas på anstaltens vetenskapligt utbildade personal beträffande såväl teoretisk kompetens som praktiskt kunnande. Detta nödvändiggör i sin tur väsentligt förbättrade löneställningar. Med hänsyn till det anförda fin-

ner anstaltsstyrelsen vägande skäl föreligga för att nu upprepa sina förra året gjorda yrkanden i fråga om den vetenskapligt utbildade personalen, dock med följande jämkningar.

Vad först angår avdelningsföreståndarna föreslår anstaltsstyrelsen, att dessa skall i lönehänseende likställas med professorer och sålunda placeras i Co 14. Till stöd härför återopas vad som föreslagits och uttalats i fråga om löneställningen för motsvarande tjänstemän vid statens bakteriologiska laboratorium (prop. 1954: 128).

Av laboratorstjänsterna bör enligt anstaltsstyrelsens uppfattning en ordinariesättas från och med nästa budgetår. Här avses den tjänst, vars innehavare fungerar som chef för den för anstaltens verksamhet mycket betydelsefulla konsulentavdelningen. Tjänsten tillkom den 1 juli 1951 genom omändring av en tidigare tjänst såsom konsulent i svinsjukdomar, vilken i sin tur inrättades såsom extra ordinarie redan den 1 juli 1944. Nuvarande tjänstinnehavaren har varit i anstaltens tjänst i över tio år. Samtliga övriga tjänster, vilkas innehavare är avdelningsföreståndare eller chefer för självständiga laboratorier, har tidigare uppförts å ordinarie stat.

Beträffande de fyra konsulenttjänsterna i Ce 29 föreslår anstaltsstyrelsen, att samtliga skall ändras till laboratorstjänster i Ce 34. Med hänsyn till vad anstaltsstyrelsen föregående år anförde om befordringsgång för konsulenter anses däremot den fr. o. m. den 1 juli 1954 inrättade konsulenttjänsten i Cg 29, vars innehavare skall ha att samordna och utöva tillsyn över åtgärderna mot de smittsamma juverinflammationerna hos kor, tills vidare endast böra uppflyttas till Cg 31.

Slutligen bör nämnas, att anstaltsstyrelsen i detta sammanhang även berör frågan om vilka kompetenskrav som bör ställas på avdelningsföreståndarna, laboratorerna samt konsulenterna vid anstalten. Anstaltsstyrelsen finner för sin del, att kraven i princip ej bör ställas lägre än vad som därutinnan gäller beträffande motsvarande tjänster vid veterinärhögskolan. I anslutning till kompetensfrågan behandlar anstaltsstyrelsen tillika vissa speciella spörsmål beträffande tillsättningsförfarandet m. m., vilka uppkommer vid bifall till de föreslagna löneregleringarna av förevarande tjänster.

8. Ifrågavarande tjänst avses för patologisk-anatomiska avdelningen. Vid denna avdelning finns f. n. under avdelningsföreståndaren endast en tjänsteman i laborators ställning. Avdelningen handhar emellertid två skilda arbetsområden, nämligen dels obduktioner, dels mikroskopiska undersökningar. Båda dessa områden kräver tillsyn och ledning av en kvalificerad och erfaren arbetskraft. Därtill kommer, att vid ifrågavarande avdelning även ombesörjes demonstrationer av obduktionsmaterial för de studerande vid veterinärhögskolan och för auskultanter från provinslaboratorier ävensom ledes utbildningen av värnpliktiga militärveterinärer. Ännu en laboratorstjänst behövs därför. Behovet av en dylik tjänst, som begärdes redan i anslagsaskandena för budgetåret 1948/49, har numera ytterligare accentuerats dels genom den starka tillströmningen av material till avdelningen, dels genom att, sedan även hushållningssällskapens laboratorier upptagit patologisk-

anatomiska undersökningar, remisser av svårare fall till avdelningen blivit alltmer vanliga. Slutligen framhåller anstaltsstyrelsen, att inrättandet av den begärda laboratoristjänsten skulle medföra bättre möjligheter till självständig vetenskaplig forskning. Sådan forskning är med nuvarande personaluppsättning ej möjlig att bedriva. Å andra sidan anses vid bifall till förslaget en assistenttjänst vid avdelningen kunna tills vidare indragas.

9. Löneställningen för ifrågavarande tjänsteman tillkom såsom ett resultat av 1950 års utredning rörande personalorganisationen vid statens fasta maskinanläggningar. Placeringen synes därvid ha blivit avvägd närmast med hänsyn till hans kvalificerade göromål med reparationer av värme- och sanitets- samt elektriska anläggningar. Därjämte torde viss betydelse ha tillmätts den omständigheten, att han är närmaste man till och ersättare för maskinmästaren. Emellertid måste förevarande tjänst betraktas såsom delvis artskild från reparatörstjänsterna vid de flesta statliga maskinanläggningarna. Innehavaren har nämligen även att öva tillsyn över en mängd komplicerade tekniska apparater, varjämte han genom sin framstående yrkesskicklighet alltmer kommit att engageras för nytillverkning och reparation av vetenskapliga instrument och apparater. I själva verket torde sålunda upp till 75 procent av hans arbetstid åtgå för sådana arbetsuppgifter, som tillhör en instrumentmakares åligganden. På grund härav anser anstaltsstyrelsen det skäligt och rättvist, att tjänsten ändras till en tjänst såsom reparatör och instrumentmakare i lägst Ca 14.

10—12. Samma yrkanden framfördes i anslagsäskandena för innevarande budgetår, dock att de under punkt 12 upptagna biträdena då angavs vara placerade i Cf 4—Ce 8 och ej såsom nu i Cf 6—Ce 8. Anledningen till denna skillnad är, att anstalten för att över huvud taget kunna erhålla behövlig utbildad arbetskraft under våren 1954 nödgades göra sådan ändring i befordringsgången för den tekniska biträdespersonalen att den, som tjänstgjort såsom elev sedan september 1953, erhöll begynnelseavlöning enligt lönegrad 6. Bortsett från vad nu sagts anför anstaltsstyrelsen samma motivering till stöd för sina förevarande förslag som i nyssnämnda anslagsäskanden, varför i övrigt blott torde få hänvisas till IX ht 1954 s. 170—172 under punkterna 6—8.

13. På en institutionsvaktmästartjänst i Ce 12 vid bakteriologiska avdelningen och en vaktmästartjänst i Ce 10 vid kemiska laboratoriet har såsom extra ordinarie resp. extra befattningshavare stadigvarande förordnats två hästkötare med konstitutorial i Ca 10. Då det ej är tillfredsställande, att ordinarie tjänster på så sätt under längre tid fräntages arbetsområde, för vilket de inrättats, förordar anstaltsstyrelsen, att ifrågavarande vaktmästartjänster skall överföras till ordinarie stat.

14. För disk och sterilisering, tvätt samt vissa enklare göromål å laboratorier och expeditioner finns vid anstalten, förutom fyra första biträden i lönegrad 8, ett 15-tal biträden i lönegrad Ce 6. Endast en ordinarie befattning har hittills inrättats för denna personalgrupp. Med hänsyn till att åtskilliga av förevarande personal varit knutna till anstalten ett stort

antal år — i ett fall över 20 år — finner anstaltsstyrelsen det angeläget, att för denna kategori skall inrättas ytterligare några ordinarie tjänster, och föreslår, att tre av tjänsterna skall överföras till ordinarie stat.

15. Detta förslag har framförts i de senaste fem årens anslagsskrivelser. Beträffande motiveringen för förslaget torde få hänvisas till IX ht 1953 s. 145—146 under punkt 2 a. Anstaltsstyrelsen framhåller nu ytterligare, att genom nytillkomna bekämpningsmedel mot skadedjur och ogräs nya förgiftningssjukdomar uppträtt bland husdjuren, vilket kräver tidsödande arbete å kemiska laboratoriet med att utexperimentera tillförlitliga analysmetoder. Vidare erinras om att den nyligen företagna omorganisationen av hushållningssällskapens veterinärlaboratorier samt den till följd av paratyfusepidemierna skärpta bakteriologiska köttkontrollen medfört, att verksamheten med substratberedning å samma laboratorium måst utökas i hög grad. Inkomsterna av substratförsäljningen har sålunda stigit från 8 500 kronor under budgetåret 1952/53 till 31 500 kronor under budgetåret 1953/54, och enbart för första kvartalet av innevarande budgetår beräknas de komma att uppgå till omkring 25 000 kronor.

16. Länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län har föreslagit inrättandet av en statlig veterinär befattning för renskötseln, vars innehavare i samarbete med lappväsendets renforskning och såsom en lapparnas specielle renkonsulent skulle ägna sig åt forskning rörande renens sjukdomar samt dessas förebyggande och bekämpande. Han skulle därjämte utöva rådgivande och upplysande verksamhet, verka för en rationalisering av renskötseln samt humanisering av kastrations- och slaktmetoder ävensom meddela undervisning i rensjukdomar och renskötsel. I särskilt yttrande över ifrågavarande framställning har anstaltsstyrelsen tillstyrkt den sålunda föreslagna tjänsten samt ur organisatoriska och administrativa synpunkter funnit det mest ändamålsenligt, att den placeras vid anstaltens konsulentavdelning. Med beaktande av vad som förut anförts om befordringsgång för konsulentpersonalen har anstaltsstyrelsen här upptagit en tjänst såsom renkonsulent i Cg 31.

17. Beträffande motiveringen för detta förslag torde få hänvisas till IX ht 1954 s. 172—173 under punkt 11.

18. Ett av de tekniska biträdena vid det egentliga kemiska laboratoriet har efter hand blivit alltmer sysselsatt med att för anstaltens olika avdelningar och veterinärlaboratorierna i landsorten bereda reagenser och färglösningar. Dessutom har ifrågavarande biträde i mån av tid måst biträda med substratberedning, eftersom de s. k. specialsubstraten blivit allt flera och — såsom framhållits under punkt 15 — försäljningen av substrat fått allt större omfattning. Härigenom har det egentliga kemiska laboratoriet blivit lidande. För att återställa dess arbetskapacitet föreslår därför anstaltsstyrelsen, att ytterligare en laboratoriebiträdestjänst i Ce 11 skall inrättas.

19. Jämväl förevarande förslag framfördes i anslagsäskandena för innevarande budgetår. Beträffande motiveringen för förslaget torde sålunda

kunna hänvisas till IX ht 1954 s. 173 under punkt 12. Anstaltsstyrelsen upplyser nu tillika, att behovet av förstärkning av maskinpersonalen hittills kunnat tillgodoses genom att anlita medel, som stått till förfogande för att avlöna tillfällig personal. Under hänvisning till vad som anföres under punkterna 22 och 23 i det följande anser dock anstaltsstyrelsen sagda utväg icke stå öppen under nästa budgetår.

20. Vid patologisk-anatomiska avdelningen finns f. n. en institutionsvaktmästare i Ca 14, en institutionsvaktmästare i Ca 12 och en vaktmästare i Ce 10. Förstnämnda tjänst tillkom vid anstaltens omorganisation år 1944. Innehavaren av denna avsågs skola dels fullgöra en laboratorievaktmästare i allmänhet åvilande göromål, dels tjänstgöra såsom preparator för preparering samt montering av patologiska och andra preparat till anstaltens samling. Senare har åt honom dessutom uppdragits att närmast förestå anstaltens fotografiska laboratorium samt att ombesörja makro- och mikrofotografering för anstaltens olika avdelningar. Då det fotografiska arbetet fått allt större omfattning, har vaktmästararbetet å patologisk-anatomiska avdelningen blivit lidande, vilket medfört, att en tillfällig vaktmästarhjälp måst anställas. Sedan det numera befunnits ändamålsenligt att låta sistnämnda arbetskraft utföra jämväl passning och påfyllning av obduktionssalens destruktionsugn — vilket arbete tidigare åvilat eldarpersonalen men genom övergång till skifttjänstgöring å maskinavdelningen ej längre medhinnes av eldarna — måste behovet av ifrågavarande extra vaktmästare vid obduktionssalen betraktas såsom permanent. Anstaltsstyrelsen finner sig därför nödsakad föreslå, att ytterligare en vaktmästartjänst i Ce 10 skall inrättas för patologisk-anatomiska avdelningen.

21. Av anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, disponeras till arvode åt en serumkontrollant 4 008 kronor och till vikariatsersättningar 392 kronor. I samband med handläggning av frågor rörande revision av anstaltens instruktion har anstaltsstyrelsen funnit det ur principiell synpunkt mindre lämpligt, att serumkontrollanten tillsättes och avlönas av den institution, vars produktion han skall kontrollera. I anslutning härtill erinrar anstaltsstyrelsen om att vid omorganisation av statens bakteriologiska laboratorium en tidigare å laboratoriets stat uppförd arvodesbefattning såsom kontrollant för bakteriologiska preparat överförts till medicinalstyrelsens stat och numera tillsättes av sistnämnda styrelse. Med hänsyn till det anförda och då veterinärstyrelsen i sitt förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1955/56 upptagit erforderligt arvode till en kontrollant av veterinärmedicinska preparat, kan vid bifall till sistnämnda förslag arvodesposten minskas med förut angivna belopp, tillhoppa 4 400 kronor.

22 och 23. För innevarande budgetår äger anstalten disponera ett belopp av cirka 15 000 kronor under icke-ordinarieposten till vikariatsersättningar m. m. Enligt anstaltsstyrelsen torde det under nästa budgetår bli nödvändigt att anställa tillfällig personal i betydligt större utsträckning än f. n., beroende på ökade arbetsuppgifter inom vissa områden av anstaltens

verksamhet. Flera exempel härpå lämnas. Anstaltsstyrelsen räknar fördenskull med att för nästa budgetår ett belopp av åtminstone 40 000 kronor erfordras till vikariatsersättningar m. m. under ifrågavarande anslagspost, vilket innebär en ökning med 25 000 kronor. Vid bifall till detta yrkande behöver anslagsposten till rörligt tillägg höjas med 10 000 kronor.

Yttrande. Beträffande frågan om löneställningen för avdelningsföreståndarna erinrar *statens lönenämnd* om pågående överväganden i ämnet inom civildepartementet. Förslagen om höjd lönegradsplacering för laboratorer och konsulenter, vilka förslag prövats på grundval av nuvarande kompetensfordringar, avstyrkes av nämnden.

Departementschefen

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anförde vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör *dels* två avdelningsföreståndartjänster i lönegrad Ca 33 uppflyttas till lönegrad Ca 37, *dels* två laboratorstjänster i lönegrad Ca 31 och en laboratorstjänst i lönegrad Ce 31 uppflyttas till lönegrad Ca 33 med tjänstebenämningen avdelningsföreståndare, *dels* fem tjänster såsom tekniskt biträde i lönegrad Ce 8 ändras till lika många laboratoriebiträdestjänster i lönegrad Ce 11. Vidare bör medel beräknas för att, efter prövning av Kungl. Maj:t, uppflytta högst tio tjänster såsom tekniskt biträde i lönegrad 8 till laboratoriebiträdestjänster i lönegrad 9. Kostnaderna för nu föreslagna löneregleringar kan beräknas till sammanlagt 19 800 kronor.

Vad härefter angår övriga förslag synes arbetsbelastningen å kemiska laboratoriet påkalla en förstärkning av personalen därstädes. Jag anser mig emellertid i nuvarande läge icke kunna gå längre än att föreslå, att den av anstaltsstyrelsen begärda laboratoriebiträdestjänsten i lönegrad Ce 11 skall inrättas. Detta föranleder en kostnadsökning å 8 600 kronor. Med hänsyn till vad styrelsen anförde om det ökade behovet av tillfällig arbetskraft kan jag vidare förorda, att för detta ändamål skall avses ytterligare 10 000 kronor. I övrigt är jag icke beredd att tillstyrka några personalförstärkningar vid anstalten.

Med hänsyn till vad som föreslagits i propositionen den 10 december 1954 angående ersättning för tjänstgöring på obekväm arbetstid m. m. torde anslaget slutligen böra uppräknas med 1 000 kronor.

De i det föregående framlagda förslagen föranleder ett ökat medelsbehov å sammanlagt 39 400 kronor. Vid anmälan av veterinärstyrelsens avlöningsanslag har jag emellertid förordat, att en nu vid anstalten placerad serumkontrollant skall överflyttas till nämnda styrelse. Vid bifall härtill kan höjningen av ifrågavarande anslag begränsas till (39 400—4 400 =) 35 000 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 566 600 (+ 160 600) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 400 (— 4 400) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 960 000 (+ 241 800) kronor; rörligt tillägg 230 000 (— 363 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(566\,600 + 400 + 960\,000 + 230\,000 =) 1\,757\,000 (+ 35\,000)$ kronor.

A personalförteckningen bör uppföras två avdelningsföreståndartjänster i lönegrad Ca 37 och tre avdelningsföreståndartjänster i lönegrad Ca 33. Samtidigt bör två avdelningsföreståndartjänster i lönegrad Ca 33 samt två laboratorstjänster i lönegrad Ca 31 och en sådan tjänst i lönegrad Ce 31 utgå ur förteckningen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens veterinärmedicinska anstalt, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens veterinärmedicinska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	566 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	960 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	230 000
Summa kronor	1 757 000

c) till *Statens veterinärmedicinska anstalt*: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 757 000 kronor.

[75] 14. Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	618 300	566 209
1954/55 (statsliggaren s. 823).....	646 500	
1955/56 (förslag).....	592 800	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget skall minskas med 4 700 kronor till 641 800 kronor. De under anslaget föreslagna ändringarna framgår av följande uppställning.

	Ökning	Minskning
1. Reseersättningar	2 000	
2. Övriga expenser	6 000	
3. Publikationstryck	1 000	
4. Inköp och underhåll av inventarier och apparatur		25 000

	Ökning	Minskning
5. Inköp och underhåll av djur	5 000	
6. Yttre renhållning, underhåll av vägar och planteringar m. m.	6 300	
	<u>20 300</u>	<u>25 000</u>
	— 4 700	

Motiv. 1. Genom tillkomsten av en konsulent för samordning och övervakning av bekämpningsåtgärderna rörande de smittsamma juverinflammationerna hos kor kommer medelsbehovet under posten att öka icke obetydligt. I brist på erfarenhet räknar anstaltsstyrelsen med att ytterligare 2 000 kronor behövs. Däremot anses resekostnaderna för den ifrågasatte renkonsulenten böra bestridas av medel, vilka står till förfogande för lappväsandets renforskning. Något belopp för detta ändamål har därför ej upptagits.

2. För innevarande budgetår är förevarande post upptagen med 42 000 kronor, därav 10 000 kronor till skrivmateriel, papper, blanketter m. m., 24 000 kronor till telegram, telefon och annonsering samt 8 000 kronor till bokinköp, bindning av böcker och handlingar m. m. Medelsåtgången under budgetåret 1953/54 uppgick emellertid till 48 000 kronor, fördelade på nyssnämnda delposter med resp. 14 678, 26 252 samt 7 070 kronor. Såvitt angår delposten till telegram, telefon och annonsering beror den stegrade medelsförbrukningen under sistförflutna budgetår dels på att — främst till följd av paratyfusedpidemien — telegrafiskt utsändande av undersökningsresultat från anstalten måst ske i betydligt större utsträckning än tidigare, dels på att televerket infört ett nytt debiteringssystem med särskilda avgifter för varje telefonsamtal. Orsakerna till de ökade utgifterna under först angivna delpost beröres icke närmare. Vad angår medelsbehovet för nästa budgetår har anstaltsstyrelsen utgått från nyss omförmälda belastningssiffror för budgetåret 1953/54.

3. Ökningen motiveras med att den vetenskapliga aktiviteten vid anstalten medfört en ökad belastning å posten under sistförflutna budgetår samt att även för nästa budgetår kan förutses en stegring av utgifterna. Med hänsyn härtill anser anstaltsstyrelsen posten böra höjas med 1 000 kronor utöver nuvarande belopp av 4 000 kronor.

4. Liksom för innevarande budgetår begär anstaltsstyrelsen 15 000 kronor för löpande utgifter och underhåll m. m. Vidare anses det synnerligen angeläget, att 40 000 kronor anvisas till förvärv av en Beckmans spektrofotometer till det kemiska laboratoriet. Ifrågavarande apparat behövs för snabb och säker identifiering av olika ämnen, t. ex. vid toxikologiska undersökningar. Tillgång till en dylik skulle dessutom skapa större möjligheter till vissa kontrollåtgärder beträffande substrat, sera och vacciner. Slutligen äskas 10 000 kronor till inköp av vissa smärre apparater, bl. a. ett mikroskop, en frysbox samt en elektroforesapparat. Sammanlagt upptages sålunda förevarande anslagspost till (15 000 + 40 000 + 10 000 =) 65 000 kro-

nor. Då posten för innevarande budgetår är uppförd med 90 000 kronor, innebär följaktligen anstaltsstyrelsens förslag en minskning med 25 000 kronor.

5. Medelsåtgången under ifrågavarande post, som nu är uppförd med 95 000 kronor, var under budgetåren 1951/52—1953/54 resp. 111 549, 102 869 och 105 901 kronor. Då priset på för serumberedningen erforderliga kasserade stamhästar vid armén nyligen ånyo höjts samt enligt meddelande från arméintendenturförvaltningen kommer att ytterligare höjas fr. o. m. nästa budgetår, anser anstaltsstyrelsen posten icke kunna beräknas till lägre belopp än 100 000 kronor för sistnämnda budgetår. En ökning av posten med 5 000 kronor föreslås sålunda.

6. Beloppet avses för asfaltbeläggning av tillfartsvägen till anstalten. Anstaltsstyrelsen erinrar om att 1945 års riksdag ställde medel till förfogande för iständsättning av nämnda väg. Under de år som gått har vägytan blivit synnerligen ojämn och vittrad.

Departementschefen

Jag tillstyrker, att posten till publikationstryck höjes med 1 000 kronor. För asfaltering av tillfartsvägen bör under posten till yttre renhållning, underhåll av vägar och planteringar m. m. beräknas 6 300 kronor. Vidare synes en höjning av posterna till reseersättningar samt övriga expenser påkallad. Det torde emellertid vara tillräckligt om posterna ökas med 1 000 respektive 3 000 kronor till 12 000 respektive 45 000 kronor. Jag har därvid förutsatt, att av sistnämnda delpost skall disponeras 13 000 kronor för skrivmateriel, papper, blanketter m. m., 25 000 kronor för telegram, telefon och annonsering samt 7 000 kronor för bokinköp, bindning av böcker och handlingar m. m. Vad härefter angår posten till inköp och underhåll av inventarier och apparatur, bör under denna beräknas ett oförändrat belopp av 15 000 kronor till löpande utgifter och underhåll. I övrigt kan jag emellertid blott tillstyrka anstaltsstyrelsens förslag, att 10 000 kronor skall anvisas till inköp av viss mindre apparatur. Ifrågavarande post bör alltså uppföras med $(15\,000 + 10\,000 =)$ 25 000 kronor för nästa budgetår. Då posten för innevarande budgetår är upptagen med 90 000 kronor, innebär detta en minskning med 65 000 kronor. Någon höjning av posten till inköp och underhåll av djur anser jag slutligen icke erforderlig.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit skulle förevarande anslag för nästa budgetår behöva uppföras med $(646\,500 + 1\,000 + 6\,300 + 1\,000 + 3\,000 - 65\,000 =)$ 592 800 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en minskning med 53 700 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för anstalten.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 592 800 kronor.

[76] 15. Veterinärstaten: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	4 365 000	4 421 014
1954/55 (statsliggaren s. 824)	4 435 000	
1955/56 (förslag)	4 539 000	

Y r k a n d e n. Veterinärstyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 253 000 kronor enligt följande beräkning.

1. 11 distriktsveterinärer i lönegrupp II	136 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	100 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t ...	17 000
	253 000

M o t i v. 1. Den 29 september 1953 avgav veterinärstyrelsen förslag till ändringar i indelningen av riket i veterinärdistrikt. Detta förslag bygger bl. a. på att den vissa länsveterinärer — sammanlagt 12 — åvilande skyldigheten att inom s. k. praktikområden fullgöra distriktsveterinärs åligganden skulle upphävas. Under förevarande punkt upptager veterinärstyrelsen nu denna fråga.

Styrelsen framhåller därvid, att länsveterinärerna tillika med en del andra chefstjänstemän skall tjänstgöra såsom experter hos länsstyrelserna. Det är också förutsatt, att åt länsveterinärerna skall kunna uppdragas att föredraga vissa grupper av ärenden hos länsstyrelserna. Härtill kommer, att ifrågavarande tjänstemän genom den nya hälsovårds- och livsmedelslagstiftningen fått betydligt ökade arbetsuppgifter av olika slag, främst i fråga om spörsmål berörande det hygieniska området och därmed sammanhängande livsmedelskontroll. Det är uppenbart, att den ändring av åliggandena för länsveterinärerna, som sålunda inträtt, gör det omöjligt för dessa att medhinna fullgörandet av distriktsveterinärs skyldigheter inom vissa områden. Veterinärstyrelsen finner det därför ofrånkomligt, att praktikskyldigheten upphäves. Detta torde ha förutsatts vid 1952 års lönereglering av länsveterinärtjänsterna.

Nu angivna förhållanden har föranlett veterinärstyrelsen att i sitt nyss omförmälda förslag till ändrad distriktsindelning föreslå, att av de 12 praktikområdena åtta skall göras till lika många nya veterinärdistrikt, nämligen Växjö, Visby, Mariestads, Faluns, Härnösands, Östersunds, Umeå och Luleå distrikt, samt att två till väsentliga delar skall ingå i nybildade distrikt, benämnda Trollhättans och Gävle distrikt. Återstående två praktikområden skall uppdelas på angränsande distrikt. I anslutning härtil hemställer styrelsen, att tio distriktsveterinärtjänster skall inrättas, avsedda för de tio nya distrikten.

Den återstående under förevarande punkt begärda distriktsveterinärtjänsten är avsedd för ett nytt distrikt i Norrbottens län, benämnt Arjeplogs distrikt och omfattande socknen med samma namn. Även detta förslag grun-

dar sig på veterinärstyrelsens förslag till ändrad distriktsindelning. Till stöd för förslaget anför styrelsen, att nämnda socken jämte Arvidsjaurs socken f. n. bildar Arvidsjaurs veterinärdistrikt. Detta omfattar enligt 1947 års uppgifter ett område om 1 864 750 hektar med 7 536 kreatursenheter. Under årens lopp har det emellertid visat sig, att distriktsveterinären på grund av stegrade krav från djurägarnas sida har svårt att i önskvärd omfattning medhinna arbetet. Med hänsyn härtill och då även sociala skäl talar starkt därför anser styrelsen, att Arjeplogs socken bör utbrytas ur distriktet och bilda eget veterinärdistrikt med stationsort i Arjeplogs kyrkstad. Enligt 1947 års uppgifter skulle det nya distriktet komma att omfatta 1 296 720 hektar och 2 281 kreatursenheter.

2. Ökningen med 100 000 kronor till 470 000 kronor motiveras av belastningen, som under budgetåret 1953/54 uppgick till 466 774 kronor.

3. Från denna delpost bestrides arvoden å 1 550 kronor för år till 12 ci-
vila veterinärstipendiat. Arvodesbeloppet har varit oförändrat alltifrån budgetåret 1946/47. Styrelsen framhåller, att det under de senast förflutna åren visat sig svårt för att icke säga omöjligt att besätta ifrågavarande arvodesbefattningar. Detta har berott på att arvodena uppenbarligen är för låga. En ytterligare orsak till svårigheterna angives vara den år 1942 meddelade föreskriften att stipendiat, under den tid han såsom vikarie uppehåller läns- eller distriktsveterinärtjänst, erhåller reduktion av det eljest utgående vikariatsarvodet med tre kronor för dag. Det är emellertid ett trängande behov, att styrelsen har tillgång till förevarande stipendiat vid förordnanden av vikarier, särskilt vid sjukdom och dödsfall. På grund härav föreslås, att arvodesbeloppet skall höjas till 3 000 kronor för år samt att nyssnämnda reduktionsföreskrift, som svårligen kan anses försvarlig, skall upphävas. Höjningen nödvändiggör en ökning av ifrågavarande anslagspost med 17 000 kronor. Däremot anses borttagandet av reduktionsföreskriften icke behöva medföra någon uppräkningsökning.

Yttranden. Beträffande veterinärstyrelsens yrkande om inrättande av ett antal nya distriktsveterinärtjänster hänvisar statskontoret till sitt yttrande över styrelsens förslag till ändrad distriktsindelning. I nämnda yttrande framhåller statskontoret, att det enligt dess mening icke gärna kan komma i fråga att på en gång bygga ut distriktsorganisationen i den omfattning, som ifrågasättes i förslaget. En sådan utbyggnad bör ske i etapper, därvid i första hand synes kunna övervägas att bl. a. ombilda praktikområdena till separata distrikt. I yttrandet gör statskontoret vidare vissa påpekanden rörande veterinärstyrelsens lönegruppsplacering av de i indelningsförslaget upptagna nya distriktsveterinärtjänsterna.

Vad angår arvodena till veterinärstipendiaterna anför statskontoret, att den 25-procentiga höjningen av de i gällande veterinärtaxa bestämda arvodena jämväl kommer stipendiaterna tillgodo. Då stipendiatarvodena utgått med oförändrat belopp under de senaste nio åren, motsätter sig emellertid statskontoret icke en uppräkningsökning, dock med högst 20 procent. Slutligen framhåller statskontoret beträffande bestämmelsen om viss reduktion av

dagarvodet till civil veterinärstipendiat, att denna bestämmelse torde ha tillkommit just med hänsyn till det arvode, han uppbär i egenskap av stipendiat. Statskontoret finner därför icke skäl biträda veterinärstyrelsens hemställan om upphävande av ifrågavarande reduktionsregel.

I detta sammanhang torde vidare få nämnas, att *samtliga övriga remissinstanser*, som yttrat sig över veterinärstyrelsens indelningsförslag, icke gjort någon invändning mot vad som föreslagits i fråga om praktikområdena.

Departementschefen

Genomförandet av den nya livsmedelslagstiftningen samt länsstyrelse-reformen har medfört, att länsveterinärernas arbetsuppgifter på livsmedelskontrollens och födoämneshygienens områden fått en betydligt ökad omfattning. Det är givet, att den nu vissa länsveterinärer åvilande praktikskyldigheten kan innebära en belastning för dessa befattningshavare vid fullgörandet av nyssnämnda åligganden. I och för sig kan därför skäl anföras för praktikskyldighetens borttagande. Det har emellertid visat sig, att en sådan åtgärd kan medföra vissa konsekvenser av den art, att ytterligare överväganden i ämnet torde bli nödvändiga. Med hänsyn härtill är jag icke beredd att nu taga ställning till förevarande förslag. Ej heller anser jag mig kunna förorda den ifrågasatta uppdelningen av Arvidsjaurs distrikt.

Mot veterinärstyrelsens beräkning av medelsbehovet under icke-ordinarie-posten har jag icke något att erinra. Ifrågavarande post bör alltså med hänsyn till belastningen uppräknas med 100 000 kronor till 470 000 kronor. Vad härefter angår den föreslagna höjningen av arvoden till de civila veterinärstipendiaterna har det, såsom framgår av det föregående, visat sig svårt för veterinärstyrelsen att erhålla sökande till dessa befattningar. Enligt vad styrelsen anført torde detta främst ha berott på att arvoden, som varit oförändrade sedan budgetåret 1946/47, är för låga. Med hänsyn härtill och då det uppenbarligen är angeläget, att styrelsen har tillgång till dylika stipendier i erforderlig omfattning, anser även jag det påkallat, att arvoden höjes. Beträffande höjningens storlek ansluter jag mig till statskontorets förslag. Arvoden bör alltså uppräknas med 20 procent eller från 1 550 kronor till 1 860 kronor. Detta medför ett ökat medelsbehov under arvodesposten med i runt tal 4 000 kronor. Posten bör följaktligen upptagas med 54 000 kronor. I konsekvens med vad jag nu förordat, torde slutligen den nuvarande föreskriften om reduktion av veterinärstipendiats arvode vid vikariat å läns- eller distriktsveterinärtjänst böra upphävas. Någon anledning till att på grund härav ytterligare höja sistnämnda anslagspost torde emellertid icke föreligga.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör ifrågavarande anslag höjas med tillhopa 104 000 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 3 511 000 (+ 861 000) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 54 000 (+
4 000) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 470 000 (+ 100 000) kro-
nor;

rörligt tillägg 504 000 (— 861 000) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med (3 511 000 + 54 000 + 470 000 +
504 000 =) 4 539 000 (+ 104 000) kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte
föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstaten, att
tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	3 511 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	54 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>för- slagsvis</i>	470 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	504 000
Summa kronor	4 539 000

b) till Veterinärstaten: Avlöningar för budgetåret 1955/56
anvisa ett förslagsanslag av 4 539 000 kronor.

[77] 16. Veterinärstaten: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	98 200	107 200
1954/55 (statsliggaren s. 828)	124 700	
1955/56 (förslag)	124 700	

Veterinärstyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppfö-
ras med ett 13 000 kronor lägre belopp än för innevarande budgetår eller
med 111 700 kronor. Förstnämnda belopp utgör skillnaden mellan minsk-
ningar å tillhoppa 17 500 kronor och en ökning å 4 500 kronor. Beträffande
minskningarna torde få hänvisas till det följande. Ökningen hänför sig till
sjukvårdsposten, f. n. å 10 000 kronor, och motiveras med belastningen, som
under budgetåret 1953/54 var 14 547 kronor.

För innevarande budgetår har i omkostnadsstaten för veterinärstaten upp-
tagits 5 500 kronor till kurser i artificiell insemination samt 12 000 kronor
till kurser för bekämpande av juverinflammationer. Vidare har riksdagen
medgivit Kungl. Maj:t att bemyndiga veterinärstyrelsen att vid behov för-
ordna högst tre distriktsveterinärer att deltaga i en mera fullständig kurs
i förstnämnda ämne.

I sin förut omförmälda skrivelse hemställer *veterinärstyrelsen*, att under anslagsrubriken Veterinärstaten: Fortsättnings- och repetitionskurser m. m. för veterinärer skall anvisas ett reservationsanslag å 23 000 kronor till följande kurser.

1. Fortsättnings- och repetitionskurser för veterinärer	12 000
2. Stadsveterinärkurs	4 000
3. Kurs i bakteriologisk köttkontroll för besiktningsveterinärer	4 000
4. Kurs i artificiell insemination	3 000
	23 000

5. Tillika hemställer veterinärstyrelsen om bemyndigande att vid behov jämväl under budgetåret 1955/56 få förordna högst tre distriktsveterinärer att deltaga i en vid veterinärhögskolan anordnad längre kurs i artificiell insemination.

M o t i v. 1. Kurser av förevarande slag föreslogs även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (IX ht 1954 s. 181 under punkt 1). Utöver den motivering, som då anfördes, framhåller veterinärstyrelsen, att behovet av kurserna numera ytterligare accentuerats i vad rör livsmedelshygien. I kungörelsen 1954: 25 har nämligen distriktsveterinärerna ålagts att beträffande födoämnen av animaliskt ursprung medverka vid tillsynen av efterlevnaden utav livsmedelsstadgans bestämmelser. I sådant avseende har de bl. a. att till vederbörande hälsovårdsnämnd anmäla förseelser eller missförhållanden, som vid resor inom distriktet eller under tjänsteutövning därstädes i övrigt kommer till deras kännedom. Därjämte åligger det dem att efter anmodan av länsveterinär inom distriktet företaga inspektion av livsmedelsindustrier och livsmedelsbutiker m. m. Distriktsveterinärerna har härigenom ställts inför arbetsuppgifter, varom de flesta torde ha ringa kännedom och erfarenhet. Styrelsen anser det därför nödvändigt att genom kurser delgiva dem erforderliga kunskaper i dessa avseenden.

Kurstiden bör omfatta omkring tre veckor. Åtminstone 50 tjänsteveterinärer bör beredas tillfälle att deltaga i kurserna. Då antalet deltagare i varje kurs icke bör överstiga 25, skulle för nästa budgetår behöva anordnas minst två kurser. Kursdeltagarna bör enligt styrelsen åtnjuta oavkortad lön under kurstiden samt bidrag till resekostnaderna. Styrelsen är dock icke beredd att nu föreslå grunder för dylika bidrag. För ändamålet anses 4 000 kronor böra stå till förfogande. Till arvoden åt lärare m. m. beräknas ett belopp av högst 8 000 kronor. Styrelsen räknar alltså med att den totala kostnaden för de två kurserna skall kunna hållas inom ett belopp av 12 000 kronor.

2. Senaste gången en dylik kurs anordnades var hösten 1949. Enligt styrelsen bör stadsveterinärerna därför beredas tillfälle att vid en kurs under nästa budgetår taga del av nya rön och erfarenheter på den animala livsmedelskontrollens område. Kursen beräknas pågå omkring tre veckor. Den föreslås i likhet med 1949 års kurs skola omfatta bakteriologi och livsmedelshygien, lagrings- och konserveringsteknik samt författningskunskap

m. m. Deltagarantalet anses kunna begränsas till högst 20. Beträffande kurskostnaderna utgår styrelsen från att samma grunder skall gälla som för 1949 års kurs. Av allmänna medel skulle sålunda endast bestridas arvoden till lärare och övriga kurskostnader (högst 3 200 resp. 500 kronor vid 1949 års kurs), under det att deltagarna själva skulle bestrida sina utgifter för resor och uppehålle under kurstiden. I anslutning härtill beräknar styrelsen kurskostnaderna till ett belopp av högst 4 000 kronor.

3. Sveriges veterinärförbund har hos styrelsen hemställt, att medel måtte anvisas till en fortbildningskurs för besiktningsveterinärer. För sin del framhåller styrelsen, att bekämpandet av de i landet under senare år uppträdande epidemierna nödvändiggör, att besiktningsveterinärerna är väl förtrogna med de senaste rönen och erfarenheterna å hithörande område av bakteriologien. Därvid bör särskilt beaktas, att genom kungörelserna 1954: 564 och 565 bl. a. föreskrivits, att laboratorieprov, som erfordras för besiktning av kött, i regel bör utföras vid det slakthus, kontrollslakteri eller köttbesiktningsbyrå, där besiktningen utföres. Därest styrelsen finner det påkallat med hänsyn till verksamhetens omfattning, skall vid sådan inrättning finnas ett av styrelsen godtaget laboratorium. Vidare framhålles, att styrelsen i anledning av de erfarenheter, som vunnits vid undersökningar i samband med den senaste paratyfusedpidemien, anbefallt viss utvidgning av tidigare bestämmelser om bakteriologisk köttkontroll vid köttbedömning. Beträffande område, där slakthustvång i förening med generell bakteriologisk köttkontroll tillämpas, har styrelsen slutligen — utöver nyssnämnda bestämmelser — föreskrivit vissa specialundersökningar beträffande varje besiktigad djurkropp. Dessa är avsedda att utföras av vederbörande besiktningsveterinär. På grund av det anförda finner jämväl styrelsen behov föreligga av den utav förbundet föreslagna kursen.

Kursverksamheten torde för nästa budgetår kunna begränsas till att omfatta omkring 20 deltagare och en kurstid av ca tre veckor. Begränsningen förutsätter emellertid med nödvändighet, att kurser av förevarande slag i fortsättningen blir årligen återkommande. Kostnaderna för arvoden till lärare och andra direkta kurskostnader beräknas till högst 4 000 kronor. Dessa utgifter bör gäldas av det allmänna. Däremot anser styrelsen, att deltagarna — i likhet med vad som föreslagits beträffande stadsveterinärkursen — själva bör bestrida kostnaderna för resor och uppehålle under kurstiden.

4 och 5. Även under nästa budgetår föreligger behov av kursverksamhet rörande artificiell insemination. Styrelsen anser det emellertid vara tillräckligt med allenast en kortare kurs i ämnet med samma utformning som tidigare dylika kurser. Kostnadsberäkningen innebär dock en mindre ökning, eftersom för löpande budgetår beräknats 5 500 kronor för två kurser, medan nu upptages 3 000 kronor för en kurs.

Till sist må erinras om att, såsom förut angivits, styrelsen föreslår att förevarande anslag skall få karaktär av reservationsanslag. Detta motiveras med att det kan tänkas uppstå svårigheter att anordna samtliga kurser under nästa budgetår. Styrelsen önskar därför ha möjlighet att vid behov förlägga någon kurs till senare tidpunkt.

Y t t r a n d e. Då förslag om att ett särskilt reservationsanslag skulle anvisas till anordnandet av olika kurser framfördes även i veterinärstyrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår utan att vinna beaktande, förutsätter *statskontoret*, att detta yrkande alltjämt skall lämnas utan bifall. Beträffande medelsanvisningens storlek föreslår statskontoret för sin del högst 17 500 kronor, d. v. s. oförändrat belopp.

Departementschefen

Såsom statskontoret anfört torde för här ifrågavarande kursverksamhet under nästa budgetår böra beräknas ett oförändrat belopp av 17 500 kronor. Beloppet bör liksom hittills upptagas i veterinärstatens omkostnadsstat. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera, efter förslag av styrelsen, besluta om vilka kurser som bör anordnas inom den angivna anslagsramen. I samband därmed torde få utfärdas de närmare föreskrifter beträffande kurserna, som må befinnas erforderliga.

Liksom under innevarande budgetår torde Kungl. Maj:t böra äga att efter framställning av veterinärstyrelsen bemyndiga denna att i fall av behov förordna högst tre distriktsveterinärer att deltaga i en vid veterinärhögskolan anordnad längre kurs i artificiell insemination.

Då sjukvårdsposten icke torde böra höjas, kan alltså förevarande anslag uppföras med oförändrat belopp av 124 700 kronor för nästa budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för veterinärstaten.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstaten: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 124 700 kronor.

[78] 17. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	4 800	4 215
1954/55 (statsliggaren s. 829)	4 200	
1955/56 (förslag)	5 400	

Veterinärstyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 1 500 kronor till 5 700 kronor. Av ökningen avses 300 kronor för uppräkning av arvudet till anstaltens vaktmästare. Styrelsen framhåller därvid, att ifrågavarande arvode visserligen höjdes från 1 400 kronor till 1 700 kronor fr. o. m. den 1 juli 1953. Även om antalet djur, som årligen inhyses i anstalten, är relativt ringa, är emellertid bestyret med tillsyn över och utfodring av djuren m. m. samt skyldigheten att ständigt vara till hands för att kunna mottaga till intagning anmälda djur vid anstalten så pass betungande, att en ytterligare arvodeshöjning med nyssnämnda belopp

måste anses skälig. I övrigt sammanhänger ökningen med det å kapitalbudgeten närmare redovisade förslaget om uppförande av en ny anstaltsbyggnad. Bifalles detta förslag, måste nämligen expensposten höjas med 1 200 kronor på grund av att den nya byggnaden beräknas draga större kostnader för uppvärmning än den nuvarande.

Statskontoret (remissutlåtande 6/10 1954) avstyrker ytterligare höjning av vaktmästarens arvode med hänsyn till att detsamma uppräknats så nyligen som år 1953.

Departementschefen

Jag har för avsikt att föreslå, att å kapitalbudgeten för nästa budgetår skall anvisas erforderliga medel till uppförande av en ny anstaltsbyggnad i Haparanda. Vid bifall härtill bör, såsom veterinärstyrelsen föreslagit, den i anstaltens stat upptagna expensposten höjas med 1 200 kronor till 1 500 kronor på grund av att kostnaderna för uppvärmning blir större i den nya byggnaden. Någon uppräkning av arvodet till vaktmästaren vid anstalten kan jag däremot icke tillstyrka. Ifrågavarande anslag bör alltså blott höjas med nyssnämnda belopp å 1 200 kronor till 5 400 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 5 400 kronor.

[79] 18. Förekommade och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	950 000	768 802
1954/55 (statsliggaren s. 829)	800 000	
1955/56 (förslag)	710 000	

Y r k a n d e n. *Veterinärstyrelsen* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall minskas med 20 000 kronor och för nästa budgetår beräknas enligt följande tablå.

	Utgifter 1953/54	Beräknat 1954/55	Förslag 1955/56
1. Åtgärder inom tuberkulosfria områden	405 086	600 000	690 000
2. Statlig tuberkulinkontroll	348 351	150 000	70 000
3. Klinisk tuberkuloskontroll	2 645	—	—
4. Åtgärder mot juver- och könstuberkulos ...	148	—	—
5. Utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar	12 550	50 000	20 000
6. Övriga utgifter	22	—	—
	768 802	800 000	780 000

7. Tillika föreslår *veterinärstyrelsen*, att vissa till djurägare utgående ersättningsbelopp skall höjas.

Motiv. 1. Enligt kungörelsen 1954: 217 är hela landet med undantag av Skaraborgs län fr. o. m. den 1 oktober 1954 tuberkulosfritt område. Huruvida nämnda län skall kunna friförklaras redan under budgetåret 1955/56 undandraget sig styrelsens bedömande, men sannolikt torde därmed böra anstå ytterligare något år. Huvuddelen av utgifterna under ifrågavarande anslagspost kommer att hänföra sig till kontrollåtgärder. Av dessa drager tuberkulinundersökningarna de mest betydande kostnaderna. De verkställas med intervall varierande mellan ca tio år inom de ur tuberkulossynpunkt pålitligaste områdena (Gotland och vissa delar av Norrland) samt tre år inom de senast friförklarade landsdelarna. Då i medeltal bortåt en fjärdedel av nötkreaturen inom berörda områden förutses bli undersökta, beräknas kostnaderna för ändamålet till 600 000 kronor.

Återstående 90 000 kronor av det begärda beloppet avses för ersättning till djurägare för nötkreatur, som nedslaktas på grund av tuberkulos. Beträffande den närmare beräkningen av detta belopp torde få hänvisas till punkt 7 i det följande.

2—4. Därest Skaraborgs län icke friförklaras, beräknas den frivilliga statliga kontrollen med tuberkulin komma att omfatta omkring en tredjedel av djurantalet i länet. Kostnaderna härför beräknas till ca 70 000 kronor. För bidrag till klinisk tuberkuloskontroll inom samma län liksom för ersättning vid juver- och könstuberkulos torde icke erfordras nämnvärda belopp. Den 31 juli 1954 kvarstod nämligen endast 15 besättningar med 100—200 djur under nämnda kontroll. Bidraget förutsattes skola utgå med oförändrat belopp av tre kronor 50 öre för anslutet djur.

5. Styrelsen förutsätter, att bidrag skall utgå endast i ett fåtal fall inom Skaraborgs län. Med hänsyn härtill räknar styrelsen med att — även med bifall till den under punkt 7 omförmälda höjningen av bidraget — ett belopp av 20 000 kronor skall vara tillfyllest för ändamålet.

7. Enligt kungörelsen 1941: 577 utgår vid nedslaktning av nötkreatur på grund av tuberkulos inom friförklarat område ersättning till djurägaren med 100 kronor eller, om djuret är under ett års ålder, med 50 kronor. Denna bidragsfråga har kommit i ett annat läge genom att kvarstående tuberkulösa besättningar inom samtliga län utom Skaraborgs redan under innevarande budgetår kommer att saneras. Följden härav torde nämligen bli att de djurägare, vilka i fortsättningen kommer i fråga för ersättning, blir sådana som oförskyllt fått sina besättningar smittade genom latent tuberkulos eller nyinfektion. Att döma av de efter värdering fastställda ersättningarna för djur, som nedslaktats på grund av kastsjuka, torde vidare skillnaden mellan liv- och slaktvärde numera uppgå till 400 å 500 kronor.

Enligt styrelsen synes därför skäl föreligga att höja ifrågavarande ersättning. Därvid torde böra övervägas, huruvida man jämväl vid tuberkulos skall övergå till värderingsförfarande eller bibehålla principen med fixerat ersättningsbelopp. För sin del har styrelsen stannat för sistnämnda system,

bl. a. med hänsyn till att detta har den fördelen, att statsverkets kostnader för värderingsförfarandet bortfaller samt ersättning kan utbetalas direkt, så snart bestyrkande inkommit, att nedslaktning ägt rum i den utsträckning, varom förordnande utfärdats. Systemet bör dock modifieras i så måtto, att ersättningsbeloppen göres beroende av marknadsläget och därvid avpassas efter priset på medelgoda bruksdjur. Det bör få ankomma på Kungl. Maj:t eller uppdragas åt styrelsen att, i samråd med lantbruksstyrelsen och efter hörande av Sveriges slakteriförbund, med de intervaller marknadsläget påkallar utfärda kungörelse om ersättningsbeloppens storlek. För att ägarna av värdefulla besättningar skall kunna tillgodoses förutsättes slutligen, att den nuvarande möjligheten att hos Kungl. Maj:t söka extra ersättning kvarstår oförändrad.

Vad angår ersättningsbeloppens storlek under budgetåret 1955/56 föreslår veterinärstyrelsen 300 kronor för äldre djur och 150 kronor, om djuret är under ett år. Då antalet djur, som måste nedslaktas, beräknas komma att uppgå till omkring 300 och flertalet nedslaktade djur brukar vara över ett års ålder, uppskattar styrelsen medelsbehovet för utbetalningar av förevarande ersättningar till 90 000 kronor.

Vid bifall till nu återgivna förslag bör enligt veterinärstyrelsen jämväl bidraget till utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar höjas till nyssnämnda belopp. Dock anses den begränsningen böra göras, att ersättning till en och samma djurägare må utgå med högst det belopp, som motsvarar gottgörelse för fem djur över ett års ålder.

Y t t r a n d e. Statskontoret erinrar om jordbruksutskottets uttalande vid 1951 års riksdag (JoU 24 s. 7), att en omprövning av ersättningsbeloppen vid nedslaktning av tuberkulösa djur inom friförklarade områden torde kunna komma att erfordras, när samtliga län hänförts till dylika områden. Av utredningen i ärendet framgår emellertid, att Skaraborgs län ännu icke friförklarats samt att därmed sannolikt torde komma att anstå ytterligare något år. Vid sådant förhållande finner statskontoret någon reglering av ersättningsbeloppen icke nu böra övervägas.

Departementschefen

Veterinärstyrelsens förslag om höjning av ersättningen till djurägare för nötkreatur, som nedslaktas på grund av tuberkulos inom friförklarat område, samt av bidraget till utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar är jag icke beredd tillstyrka. Med hänsyn härtill torde de för dessa ändamål beräknade medlen kunna minskas med $(60\,000 + 10\,000 =) 70\,000$ kronor. Då styrelsens medelsberäkning i övrigt icke föranleder någon erinran från min sida, bör anslaget för nästa budgetår uppföras med $(800\,000 - 20\,000 - 70\,000 =) 710\,000$ ($- 90\,000$) kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 710 000 kronor.

[80] 19. *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinäravdelningar*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	200 000	190 000
1954/55 (statsliggaren s. 830)	235 000	
1955/56 (förslag)	240 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget disponeras 160 000 kronor till bidrag å 20 000 kronor till en var av åtta avdelningar med fullständig bakteriologisk och patolog-anatomisk verksamhet, 45 000 kronor till bidrag å 15 000 kronor till en var av tre avdelningar med ej fullt utbyggd verksamhet, 20 000 kronor till bidrag å 10 000 kronor till vardera av två avdelningar utan laboratorieverksamhet samt återstående 10 000 kronor för vidareutbildning av laboratoriepersonal.

Y r k a n d e. *Veterinärstyrelsen* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med 260 000 kronor enligt följande beräkning.

1. Bidrag till tio avdelningar med fullständig bakteriologisk och patolog-anatomisk verksamhet	200 000
2. Bidrag till en avdelning med ej fullt utbyggd verksamhet	15 000
3. Bidrag till fyra avdelningar utan laboratorieverksamhet	40 000
4. Vidareutbildning av laboratoriepersonal	5 000
	260 000

Motiv. 1 och 2. Av de 11 avdelningarna med laboratorium beräknas tio vara fullt utbyggda under verksamhetsåret 1955. Begränsad laboratorieverksamhet skulle alltså förekomma endast vid en avdelning, nämligen den hos Stockholms läns och stads hushållningssällskap.

3. Under år 1955 väntas fyra hushållningssällskap ha inrättat veterinäravdelningar utan laboratorieverksamhet, nämligen Uppsala, Kopparbergs, Västerbottens samt Norrbottens läns hushållningssällskap. Av dessa åtnjuter de båda sistnämnda redan bidrag enligt beslut av 1954 års riksdag. Med hänsyn härtill och då Uppsala läns hushållningssällskap haft veterinär anställd sedan år 1938, anser sig styrelsen böra upprepa sitt förra året gjorda förslag, att jämväl detta sällskap skall tillerkännas bidrag. Vad angår Kopparbergs läns hushållningssällskap anföres, att detta under tiden den 12 november 1953—30 maj 1954 bedrivit försöksverksamhet i syfte att klarlägga

¹ Anslagsrubriken var då *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier*.

förutsättningarna m. m. för en veterinärbefattning vid sällskapet. Huvuduppgiften har därvid varit svinhälsokontroll. Även andra husdjursfrågor har dock ingått i programmet. Med hänsyn till försöksresultatet har beslut fattats, att verksamheten skall fortsättas ytterligare ett år. Erforderliga medel härför har ställts till förfogande av sällskapet och jordbruksorganisationer. För att verksamheten skall tryggas för framtiden, anses emellertid statsbidrag behövt. Styrelsen hemställer på grund härav, att bidrag å 10 000 kronor skall utgå även till detta sällskap.

4. På grund av olika omständigheter har ifrågavarande utbildningsverksamhet icke kunnat fullföljas i avsedd omfattning. Då ytterligare förskjutning av utbildningstiden kan befaras, bör 5 000 kronor anvisas för ändamålet under nästa budgetår. Därvid förutsättes, att de sammanlagda kostnaderna för utbildningen icke skall komma att överstiga de ursprungligen beräknade, d. v. s. 20 000 kronor.

Yttrande. Under erinran om vad som förekom vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga vid 1954 års riksdag framhåller *statskontoret*, att någon generell rätt för hushållningssällskap till bidrag för veterinäravdelning icke genomförts. Endast därest särskilda skäl föreligger, torde undantag från gällande bidragsregler kunna ifrågakomma. Då sådana skäl ej torde kunna åberopas beträffande veterinäravdelningarna i Uppsala och Kopparbergs län, anser sig *statskontoret* icke kunna understödja förslaget om att lämna bidrag för dessa avdelningar.

Departementschefen

Såsom framgår av det föregående väntas ytterligare två veterinäravdelningar med laboratorium bli fullt utbyggda under nästa budgetår. Med hänsyn härtill bör i enlighet med veterinärstyrelsens förslag bidragen för dessa avdelningar höjas från 15 000 till 20 000 kronor. Detta föranleder en kostnadsökning med 10 000 kronor.

Vad härefter angår frågan om bidrag till Uppsala och Kopparbergs läns hushållningssällskap vill jag erinra om vad jag uttalade vid anmälan av anslagsäskandena för innevarande budgetår under förevarande anslag (IX ht 1954 p. 80). Jag framhöll då, att den omständigheten, att ett hushållningssällskap inrättar en veterinäravdelning, icke i och för sig bör medföra en ovillkorlig rätt till bidrag härför. Vidare anförde jag, att bidragsfrågan bör bedömas från fall till fall med särskilt beaktande av om ett mera allmänt intresse kan åberopas i det aktuella ärendet. Vad jag sålunda uttalade lämnades av riksdagen utan erinran. Vid bedömandet av här ifrågavarande fall från nu angivna utgångspunkt har jag för min del i likhet med *statskontoret* kommit till den uppfattningen, att den i ärendet förebragta utredningen icke ger vid handen, att något mera allmänt intresse föreligger. Med hänsyn härtill finner jag mig icke kunna tillstyrka veterinärstyrelsens förslag i denna del.

Vad slutligen angår förslaget att 5 000 kronor skall upptagas till vidareutbildning av laboratoriepersonal, föranleder detta icke någon erinran från

min sida. Då för innevarande budgetår avsetts 10 000 kronor för ändamålet, innebär detta en anslagsminskning med 5 000 kronor. Såsom veterinärstyrelsen anfört bör emellertid gälla, att de totala kostnaderna för utbildningen icke får överstiga det ursprungligen beräknade beloppet å 20 000 kronor.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat bör ifrågavarande anslag uppföras med $(235\,000 + 10\,000 - 5\,000 =) 240\,000 (+ 5\,000)$ kronor för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinäravdelningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 240 000 kronor.

[81] 20. **Förekommade och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	725 000	1 586 726
1954/55 (statsliggaren s. 831)	650 000	
1955/56 (förslag)	650 000	

Y r k a n d e n. *Veterinärstyrelsen* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 650 000 kronor. Tillika föreslås, att ett belopp av 65 000 kronor av anslaget skall få disponeras för viss undersökning rörande den smittsamma kastningens orsaker.

M o t i v. Den 1 juli 1954 var endast ett nittiotal besättningar smittförklarade i hela riket. Dessa beräknas bli friförklarade under innevarande budgetår.

Den höga belastningen å anslaget under budgetåret 1953/54 berodde på återfall av sjukdomen. Enligt styrelsen torde man kunna hysa förhoppning om att under nästa budgetår några återfall icke skall inträffa i nämnvärd omfattning. Att med större tillförlitlighet beräkna, i vilken utsträckning återuppblossanden eller nyinfektioner av sjukdomen kan uppträda, är emellertid icke möjligt. Då jämförelsevis kort tid förflutit, sedan hela riket friförklarades, och man alltså ännu så länge beträffande en del besättningar måste räkna med en viss instabilitet, beräknar styrelsen att till ersättning vid värdering, nedslaktning och desinfektion samt kontroll av besättningar, i vilka sjukdomen konstaterats, behöver anvisas 285 000 kronor. Beträffande kontrollen å sjukdomens förekomst framhålles, att denna under nästa budgetår huvudsakligen torde komma att verkställas genom samlingsmjölkprov (ABR-prov) med i allmänhet två prov årligen från varje besättning. Vidare torde blodprov böra tagas vid varje försäljning av nötkreatur i större omfattning, framför allt vid auktioner. Totalt beräknas kostnaderna för kon-

trollen komma att uppgå till i runt tal 300 000 kronor. Ersättningarna för provens uttagande och undersökning m. m. förutsättes därvid skola utgå med oförändrade belopp.

Vad härefter angår den av styrelsen föreslagna undersökningen anföres till motivering i huvudsak följande.

Med smittsam kastning hos nötkreatur avses vanligen den speciella form av kastsjuka, som orsakas av *Brucella abortus* Bang. Det är också denna infektion, som man hittills sökt utrota. I och med att Bang-infektionen trängts tillbaka, har emellertid kastning, framkallad av andra orsaker, börjat uppmärksammas. Vid undersökning av foster och/eller efterbördsprov från kor vilka kastat har det nämligen ganska ofta konstaterats, att kastningsfallet orsakats av smitta utav *Vibrio fetus*. Viss grundforskning beträffande denna infektion, som förutom kastning kan framkalla utbredd sterilitet hos nötkreaturen, har under de senaste tre åren utförts av veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt i samarbete. Då infektionen emellertid utgör ett irritationsmoment vid kontrollen av den av Bangbacillen orsakade kastsjukan samt orsakar statsverket åtskillig kostnad för tjänsteresor och bakteriologiska undersökningar, finner styrelsen det angeläget att en närmare undersökning företages beträffande möjligheterna att bekämpa densamma.

För undersökningen bör utväljas omkring 200 angripna besättningar, vilkas ägare förklarar sig villiga att låta undersöka besättningarna med lämpliga intervaller och vidtaga erforderliga hygieniska åtgärder. Sannolikt kommer i första hand besättningar över medelstorlek att delta. Därigenom beräknas undersökningen komma att omfatta bortåt 4 000 djur, vilket torde få anses utgöra ett lämpligt antal. I ersättning för provtagningen bör enligt styrelsen utgå samma arvode som vid blodprov för undersökning å Bang-infektion. Då två å tre provtagningar om året beräknas bli nödvändiga i varje besättning, uppskattar styrelsen kostnaden härför till 10 000 kronor. Härtill kommer resekostnader med i medeltal 10 kronor för varje besök eller totalt omkring 5 000 kronor. Med hänsyn till att de i undersökningen deltagande djurägarna torde få viss fördel av sin medverkan, anser styrelsen det böra övervägas att låta dem bestrida resekostnaderna själva. Vidare beräknas för viss materiel vid provtagningen samt för disk och sterilisering två å tre kronor per prov eller tillhoppa omkring 25 000 kronor. Slutligen framhåller styrelsen, att utförandet av undersökningarna på nuvarande stadium endast kan anförtrös åt statens veterinärmedicinska anstalt. Taxan för sådana prov, varom här är fråga, utgör f. n. två kronor 50 öre. Därest särskild ersättning anses böra utgå till anstalten, skulle sålunda erfordras ca 25 000 kronor för ändamålet.

De sammanlagda kostnaderna för undersökningen beräknas alltså till högst $(10\,000 + 5\,000 + 25\,000 + 25\,000 =)$ 65 000 kronor.

Y t t r a n d e. Statskontoret förklarar, att det undandrager sig dess bedömning, huruvida den av veterinärstyrelsen föreslagna undersökningen är av så angelägen natur, att därmed icke bör anstå till dess ett gynnsammare

ekonomiskt läge inträder. I vart fall bör en försöksverksamhet på området bedrivas i mindre skala än förslaget synes innebära. Beträffande kostnadsfrågan understryker statskontoret, att i första hand besättningar över medelstorlek avses skola deltaga i försöken samt att djurägarna torde kunna erhålla viss fördel av att medverka. Under sådana omständigheter bör kostnaderna för bekämpandet i större utsträckning än styrelsen räknat med bäras av djurägarna.

Departementschefen

Enligt min mening är det önskvärt, att den av veterinärstyrelsen föreslagna undersökningen rörande den smittsamma kastningens orsaker kommer till utförande. Mot beräkningen av kostnaderna för undersökningen synes i och för sig icke vara något att erinra. Jag tillstyrker därför, att högst 65 000 kronor av ifrågavarande anslag skall få användas för ändamålet. Såsom i ärendet antytts torde det emellertid kunna ifrågasättas, huruvida icke de i undersökningen deltagande djurägarna i större utsträckning än nyssnämnda beräkning innebär bör svara för undersökningskostnaderna, eftersom djurägarna torde få en viss fördel av sitt deltagande. Vidare synes tveksamt, om statens veterinärmedicinska anstalt bör erhålla ersättning för sin medverkan. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera avgöra dessa spörsmål i samband med utfärdandet av erforderliga föreskrifter rörande undersökningen. Vid beräkningen av medelsbehovet under ifrågavarande anslag synes man dock böra utgå från nyss angivna belopp av 65 000 kronor. Då veterinärstyrelsens uppskattning av medelsbehovet ej heller i övrigt föranleder någon erinran från min sida, torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 650 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 650 000 kronor.

[82] 21. *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot hönstufus*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	60 000	86 150
1954/55 (statsliggaren s. 831)	70 000	
1955/56 (förslag)	70 000	

Y r k a n d e. *Veterinärstyrelsen* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 70 000 kronor.

M o t i v. Styrelsen framhåller, att anslutningen till bekämpandet under de senare åren icke visat någon markant stegring. Jämväl antalet smittade be-

sättningar har varit i det närmaste oförändrat. Detta betyder dock icke, att det är samma besättningar, som varit smittade år efter år. En viss förbättring kan utläsas därav, att antalet reagerande djur visar en tydlig minskning. De friförklarade besättningarnas antal har stadigt ökat.

Av allt att döma finnes ett stort antal besättningar, som icke är anslutna till bekämpandet men som försäljer avelsågg och kycklingar. Styrelsen avser därför att söka få till stånd en propaganda för ökat deltagande. Kostnadsökningen vid en eventuell större anslutning kan emellertid beräknas bli mer än väl kompenserad av den ökning av antalet friförklarade besättningar, som samtidigt kan förutses. Med hänsyn härtill föreslår styrelsen, att för ändamålet skall uppföras ett oförändrat anslag av 70 000 kronor.

Y t t r a n d e. Statskontoret har icke funnit anledning till särskilt uttalande i ärendet.

Departementschefen

Såsom veterinärstyrelsen föreslagit torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 70 000 kronor för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot hönstypus* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

[83] 22. Förekommade och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Statsbidrag vid försäkring

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	100	—
1954/55 (statsliggaren s. 832)	100	
1955/56 (förslag)	100	

Veterinärstyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 100 kronor. Därvid framhålls, att under senare år några medel icke behövt utbetalas från anslaget. Det är emellertid icke möjligt att förutse, vilka anspråk som kan komma att ställas på anslaget under nästa budgetår.

I detta sammanhang torde jag få anmäla att *Försäkringsbolaget för smittsamma husdjursjukdomar* (skr. 18/11 1954) med instämmande av *Älvsborgs husdjursförsäkringsbolag* hemställt om sådan ändring i kungörelsen den 26 juli 1926 (nr 389) om allmänna grunder angående försäkring med statsbidrag mot förluster på grund av smittsamma husdjursjukdomar, att försäkringen jämväl innefattar skydd mot s. k. driftsavbrottsförluster. Till motivering härför anför bolaget följande.

Vid bekämpandet av mul- och klövsjuka, den i detta sammanhang mest betydelsefulla sjukdomen, har man under de senaste epizootierna tillämpat nedslaktningsmetoden, och det synes sannolikt, att denna metod även i fort-

sättningen kommer att användas i stället för isolering av de smittade besättningarna. Vid nedslaktning utgår ersättning av statsmedel för de nedslaktade djuren ävensom för vissa kostnader i samband med nedslaktning och desinfektion. På grund härav har värdet av en försäkring mot sjukdomen under senare tid huvudsakligen kommit att ligga däri, att försäkringen berättigar till ersättning dels för mjölkförlust inom besättningar som förklarats misstänkta, dels för betesförlust. Mera allsidigt skydd av försäkringen erhåller endast ägarna av det fåtal besättningar, som vid en epizooti av särskilda skäl undantages från nedslaktning.

Från jordbrukarhåll har ofta framhållits, att de förluster, som vållas genom nedslaktningen av en besättning, icke blir täckta genom den ersättning för djurens värde och för vissa kostnader i samband med nedslaktning och desinfektion, som lämnas av allmänna medel. För den enskilde jordbrukaren betydande och oundvikliga förluster vållas nämligen även av det avbrott i driften, nedslaktningen medför.

Bolaget har genom bl. a. Jordbrukets utredningsinstitut låtit utreda och beräkna de förluster, som uppstår för en lantbrukare vid nedslaktning av djur i samband med en mul- och klövsjukeepizooti, och på grundval av denna utredning utarbetat ett vid sin hemställan fogat förslag till författningsändringar. Enligt förslaget skall driftsavbrottsförsäkringen ersätta de kostnader, som vid nedslaktningen kvarstår för djurhållningen, samt viss värdeminskning av beten och fodermedel. Ersättning för förstnämnda kostnader skall utgå i huvudsak med 1/20 av de nedslaktade djurens värde, medan gottgörelsen för värdeminskning av beten och fodermedel avses skola fastställas till 3/4 av det belopp, vartill värdeminskningen kan uppskattas. Förslaget innefattar även vissa ändringar av redaktionell natur.

Vad angår försäkringskostnaderna framhåller bolaget, att utvidgningen av försäkringen bör kunna genomföras utan någon höjning av premienivån. Sannolikheten för att statsbidrag för begränsning av premiens storlek skall komma att bli aktuell på grund av utökningen av ansvarigheten bedömes vara så liten, att bolaget hemställer, att av praktiska skäl ingen ändring göres i reglerna för bidraget. Bolaget förklarar, att det i och för sig icke skulle tveka att åta sig den föreslagna utvidgade ersättningsskyldigheten, även om statsbidragsreglerna skulle göra undantag för av utvidgningen betingade premiehöjningar. En sådan undantagsbestämmelse anser bolaget emellertid rent tekniskt vara svår att genomföra och skulle göra de redan nu relativt komplicerade bestämmelserna härom än mer invecklade och svårtillgängliga.

Över bolagets framställning har *yttranden*, efter remiss, avgivits av *statskontoret*, *veterinärstyrelsen* och *försäkringsinspektionen*. *Statskontoret* anför, att ämbetsverket i och för sig icke har något att erinra mot att försäkringsskyddet utvidgas till att i huvudsak omfatta sådana förluster, som avses i bolagets framställning. Det i ärendet redovisade undersökningsmaterialet och de på grundval därav gjorda beräkningarna bör emellertid underkastas en på försäkringsmässig grundval verkställd granskning, innan några åtgärder vidtages i syfte att tillmötesgå framställningen. Mot den föreslagna utformningen av bestämmelserna har statskontoret ingen annan erinran än

beträffande grunderna för beräkningen av ersättning för värdeminskning av beten och fodermedel. Ämbetsverket anser, att ett uppskattningsförfarande kan leda till tvistigheter, och föreslår, att bestämmelserna om dylik ersättning antingen slopas eller inarbetas i den gottgörelse, som skall utgå efter viss procent å värdet av djuren.

Veterinärstyrelsen förordar för sin del åtgärder i det av bolaget angivna syftet. Styrelsen framhåller till motivering härför följande.

Under den senaste mul- och klövsjukeepizootien fick veterinärstyrelsen en mycket stark känsla av behovet utav något slag av skydd mot förluster genom driftsavbrott. Särskilt framhöll djurägarna, att påfyllnad av nya djur efter dem, som tvångsnedslaktats, var en sak som nödvändigtvis måste taga avsevärd tid. Då samtidigt de fasta kostnaderna i endast ringa mån kunde temporärt nedbringas, vållade avbrottet eller minskningen av driften mycket kännbara förluster.

Det synes veterinärstyrelsen, att två vägar till skydd mot dessa förluster skulle kunna ifrågasättas. Den ena är att utvidga de ersättningsmöjligheter, som finnes angivna i 9 § kungörelsen den 12 april 1935 (nr 106) med närmare föreskrifter angående bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar, den andra går ut på att föranstalta om den utvidgning av försäkrings-skyddet, som föreslås i förevarande framställning. På den korta tid, som stått veterinärstyrelsen till buds för avgivande av sitt utlåtande, har det icke varit styrelsen möjligt att närmare skärskåda dessa alternativ. Styrelsens överväganden i saken har dock bibragt styrelsen den uppfattningen, att försäkringsformen i detta fall lämpar sig bäst. Dels står förlust genom driftsavbrott nära de förlustformer, som försäkringen f. n. i realiteten främst skyddar mot, nämligen mjölkförlust och betesförlust, dels är förlust genom driftsavbrott en sak, som de veterinära instanserna icke har särskilda försättningar att bedöma.

Försäkringsinspektionen tillstyrker, att ifrågavarande kungörelse göres tillämplig på den föreslagna driftsavbrottsförsäkringen, samt framhåller, att den föreslagna formella utformningen av de ändringar i kungörelsen, som föranledes av utökningen i försäkringsskyddet, icke föranleder någon erinran från inspektionens sida. Inspektionen fäster dock uppmärksamheten på att en på föreslaget sätt utbyggd smittförsäkring icke torde täcka alla av allmänna medel ej direkt betalade förluster, som kan uppkomma för jordbrukare till följd av inträffad mul- och klövsjuka. Som exempel på förluster, som nu ej ersättes, nämner inspektionen den nedgång i mjölkproduktionen, som hos en av sjukdomen drabbad besättning kan kvarstå även sedan mjölken får fritt disponeras. Då inspektionen anser en särskild utredning därom erforderlig men en sådan ej kan bli färdig i sådan tid, att frågan hinner upptagas till 1955 års riksdag, ifrågasätter inspektionen, om ej sistnämnda ersättning kan inrymmas i kungörelsen i sådan form, att det överlämnas åt Kungl. Maj:t att utan riksdagens vidare hörande utforma de närmare villkoren för densamma.

Försäkringsinspektionen framhåller tillika, att sannolikheten för att statsbidrag till ifrågavarande verksamhet på grund av den utav bolaget föreslagna utvidgningen av försäkringsskyddet kan bli aktuell torde vara ganska

ringa med hänsyn till de betydande reservfonder för ifrågavarande försäkring, som de tre berörda bolagen uppsamlat. Inspektionen framhåller härom följande.

Statsbidrag enligt ifrågavarande kungörelse utbetalades senast i samband med 1938/39 års svåra epizooti med i runt tal 282 000 kronor. Under de därpå följande åren minskades anspråken på det genom kungörelsen reglerade försäkringsskyddet starkt genom statsmakternas direkta ersättningsåtaganden vid tillämpning av nedslaktning såsom bekämpningsmetod under epizootier. De skador, som ersättes, avser numera väsentligen vissa mjölk- och betesförluster.

För de tre försäkringsbolag, som verkar på detta område, har på grund av det anförda en stark disproportion uppstått mellan influtna premier och utbetalda skador. Oaktat premierna är låga — av uppbördsskäl torde de ej kunna pressas mycket under nuvarande nivå — uppgår sålunda bolagens skadeersättningar under åren 1944—1953 till i medeltal endast omkring 7 procent av premieinkomsten, ett förhållande som ur försäkringssynpunkt ter sig föga tillfredsställande. Bolagens ekonomiska ställning har samtidigt efter hand starkt konsoliderats. Den reservfond, som föreskrives i nämnda kungörelse, har för de tre bolagen nått en storlek, som med hänsyn till verksamhetens omfattning synes betryggande.

Anlägger man rent försäkringsmässiga synpunkter, föreligger det med hänsyn till nämnda utveckling goda förutsättningar för att genomföra en utbyggnad av de tre bolagens försäkringsprestationer. De i ärendet förebagta utredningarna synes också visa, att det bland jordbrukarna finnes intresse för och behov av den nya försäkringsförmån, som avses i den remitterade framställningen. Den nya förmånens karaktär gör det vidare naturligt att låta den falla in under de prestationer, på vilka kungörelsen är tillämplig.

I detta sammanhang torde jag jämväl få erinra om att fjolårets riksdag (JoU 1954: 1 p. 71 s. 68, rskr. 9) uttalade, att möjlighet borde beredas djurägare att täcka förlust till följd av smittsam blodbrist hos häst genom försäkring på de villkor, som gäller för den statsunderstödda försäkringsverksamheten beträffande vissa andra smittsamma husdjurssjukdomar. Det skulle ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga sådana ändringar i här ifrågavarande kungörelse, att densamma utvidgades att omfatta jämväl nyssnämnda sjukdomsart.

Med anledning av detta riksdagens beslut har *Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget* tillställt departementet en av fältveterinären F. Wilhelmson utarbetad promemoria utvisande, att tillämpningen av ifrågavarande försäkringsform å smittsam blodbrist hos häst skulle erfordra, att berörda kungörelse i grund omarbetades. Ändringarna skulle bli så vittsyftande och avvikande från vad som bör gälla för de sjukdomar, som hittills avsetts med kungörelsen, att de nya bestämmelserna knappast skulle kunna samordnas med det nuvarande systemet för försäkring med statsbidrag.

Veterinärstyrelsen, som efter remiss avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anslutit sig till de synpunkter, som framförts i den remitterade promemorian. Styrelsen har därför kommit till den slutsatsen, att statsbidragsförsäkringen icke är av den natur, att den lämpar sig för användning å ifråga-

varande sjukdom. Särskilt understrykes att den statsunderstödda försäkringens tillkomst har sin grund i behovet av skydd mot förluster, som vållas av statsingripanden till förhindrande av uppkomst eller vidare spridning av epizootiska sjukdomar. Sjukdomen smittsam blodbrist hos häst faller helt utanför denna ram. Sjukdomen är icke av epizootisk karaktär, och några statliga tvångsingripanden mot densamma är icke påbjudna.

Departementschefen

Med hänsyn till det anförda synes den av Försäkringsbolaget för smittsamma husdjurssjukdomar föreslagna utvidgningen av kungörelsen den 26 juli 1926 (nr 389) om allmänna grunder angående försäkring med statsbidrag mot förluster på grund av smittsamma husdjurssjukdomar till att omfatta jämväl vissa driftsavbrottsförluster böra komma till stånd. Utvidgningen torde dock i vart fall f. n. böra begränsas till vad bolaget föreslagit och utformas i huvudsaklig överensstämmelse med dess förslag. Någon ändring i medelsberäkningen synes icke föranledas av förslaget. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i kungörelsen, som befinnas av utvidgningen.

Efter den utredning, som numera föreligger rörande möjligheten att låta ifrågavarande kungörelse omfatta jämväl sjukdomen smittsam blodbrist hos häst, har jag kommit till den uppfattningen, att riksdagens hemställan i sådant syfte icke lämpligen kan genomföras. Detta förhållande torde böra bringas till riksdagens kännedom.

Vad angår medelsberäkningen under anslaget hemställer jag i enlighet med veterinärstyrelsens förslag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[84] 23. Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 000 000	468 445
1954/55 (statsliggaren s. 832)	500 000	
1955/56 (förslag)	500 000	

Till en början torde få anmälas, att Kungl. Maj:t genom beslut den 5 mars 1954 bl. a. bemyndigat veterinärstyrelsen att av förevarande anslag disponera 9 000 kronor för uppförande i Pajala av ett stall för hästar, som erfordras för pågående fältförsök i samband med bekämpandet av sjukdomen smittsam blodbrist hos häst.

Vidare torde få anmälas, att Kungl. Maj:t den 12 november 1954 utfärdat kungörelse angående tillämpning av epizootilagen å sjukdom orsakad av *Salmonella*-bakterie (paratyfus).

Y r k a n d e n. Veterinärstyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer

1. att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 500 000 kronor,
2. att till försöksverksamheten rörande bekämpande av sjukdomen smittsam blodbrist hos häst skall under budgetåret 1955/56 få disponeras ett belopp å 83 000 kronor av anslaget,
3. att vissa från anslaget utgående stipendier skall höjas, samt
4. att Kungl. Maj:t måtte hos riksdagen begära bemyndigande att få anlita anslaget till kostnaderna för undersökning, utredning samt bekämpande beträffande vissa å människan överförbara djursjukdomar, i den mån så icke redan är möjligt.

M o t i v. 1. Styrelsen framhåller, att medelsåtgången under anslaget har ett direkt samband med förekomsten av svårartade epizootier och deras bekämpande. Epizootiläget är f. n. icke särskilt oroväckande vare sig inom landet eller å kontinenten. Man torde därför icke behöva räkna med några större utgifter utöver dem, som är av mera regelmässig art, såsom inköp av mul- och klövsjukevaccin från Danmark m. m. Med hänsyn därtill anser styrelsen, att anslaget kan uppföras med oförändrat belopp av 500 000 kronor. Styrelsen har därvid tagit hänsyn till de utgiftsökningar, som blir följden av bifall till förslagen under punkterna 2—4 i det följande.

2. Efter en redogörelse för den hittillsvarande försöksverksamheten framhåller styrelsen, att den sedan länge framförda tanken att sjukdomens uppträdande har samband med hästarnas utsläppande på ofta sumpiga eller möjligen i annat avseende olämpliga skogsbeten alltmera trätt i förgrunden. Är detta riktigt, bör det kunna antagas att hästar, som utsläpps på i dylika trakter särskilt iordningställda kulturbeten, skall undgå att smittas av sjukdomen. Detta spørsmål har vuxit till ett centralt problem, som försöksverksamheten skyndsamt måste gripa sig an med. För dylika försök finnes även stort ortsintresse och bidrag av ekonomisk eller annan art till deras genomförande har utlovats eller ställts i utsikt. Vid överläggningar rörande den fortsatta verksamheten och dess finansiering förelåg sålunda enighet om att två försöksbeten borde iordningställas, det ena om ca 30 hektar på holmen Kuusisaari i Torne älv och det andra om ca 48 hektar vid Kielinen utmed vägen till Parkalombolo by, båda i Junosuando socken.

Ett genomförande av angivna projekt medför dels engångskostnader för områdenas iordningställande till kulturbeten, dels årliga kostnader för arrende och underhåll av betena m. m. Styrelsen beräknar förstnämnda kostnader till 7 500 kronor för Kuusisaari-området och 45 000 kronor för Kielinen-området. Den stora skillnaden förklaras därav, att områdena är av helt olika natur och följaktligen kräver istandsättningsarbeten av helt olika omfattning. Till anläggningskostnaderna har emellertid lokala bidrag ur fonder och av annan natur utlovats. Dessa beräknas täcka kostnaden för Kuusisaari-betet helt och kostnaden för Kielinen-betet till ett belopp av 12 000 kronor. Att bestridas av statsmedel skulle alltså återstå ett belopp av 33 000 kronor. De årliga kostnaderna för arrende och underhåll av betena uppskattar styrelsen till 2 500 resp. 10 500 kronor. Dessa kostnader avses skola bestridas av statsmedel.

Vad angår övriga årskostnader för försöksverksamheten — d. v. s. den verksamhet för vilken ett årligt statsbidrag av 30 000 kronor beviljats fram till den 1 juli 1955 — beräknar styrelsen att dessa efter nämnda datum kommer att uppgå till 37 000 kronor. Ökningen beror främst på nödvändigheten att anställa en stallvakt vid förut omförmälda stall i Pajala och på ökning av resekostnaderna för en till försöken knuten veterinär för besök vid nyssnämnda betesområden.

Till bestridande av kostnaderna för försöksverksamheten beträffande bekämpande av sjukdomen smittsam blodbrist hos häst bör alltså enligt styrelsen för budgetåret 1955/56 ställas till förfogande ett belopp av $(33\,000 + 13\,000 + 37\,000 =)$ 83 000 kronor.

Under framhållande av det starka ortsintresset samt frågans stora betydelse för jordbruksbefolkningen på många håll, framför allt i Norrland, understryker styrelsen slutligen vikten av att det begärda beloppet i sin helhet beviljas.

3. Enligt Kungl. Maj:ts brev den 29 oktober 1920 (SFS nr 710) utgår från förevarande anslag vissa resestipendier till veterinärer, nämligen ett större å lägst 1 200 och högst 2 400 kronor samt två mindre, vardera å lägst 500 och högst 1 000 kronor. Såvitt styrelsen kan finna, har grunderna för inom andra grenar av statsförvaltningen utgående resestipendier i intet fall bestämts senare än år 1944. Med hänsyn härtill och till vad som gäller beträffande jämförliga stipendier på andra håll kan styrelsen icke finna annat än att nu ifrågavarande stipendier, bortsett från penningvärdeförändringen, även relativt sett understiger vad som kan anses skäligt. Styrelsen anser sig därför böra upprepa sin förra året gjorda hemställan att stipendiebeloppen skall höjas, det större till lägst 3 000 och högst 5 000 kronor samt de två mindre till lägst 1 000 och högst 2 000 kronor.

4. I brev den 10 september 1943 har Kungl. Maj:t förklarat hinder icke möta för länsstyrelse att, då anledning finnes antaga att sådan husdjurs-sjukdom, som icke är tuberkulos eller smittsam kastning hos nötkreatur och ej heller faller under epizootilagens bestämmelser, givit eller skäligen misstänkes giva anledning till sjukdom med epidemisk (endemisk) karaktär hos människor, uppdraga åt veterinär att företaga tjänsteresa till den av sjukdomen angivna besättningen för att vidtaga erforderliga åtgärder för sjukdomens bekämpande samt för att avgiva rapport. Tillika har i samma brev föreskrivits, att resekostnads- och traktamentsersättning i anledning av uppdraget må bestridas från delposten till reseersättningar under anslaget till Veterinärstaten: Omkostnader. Däremot finnes inga bestämmelser om gäldandet av kostnaderna för förvaring och försändande av uttagna prov eller för de mera omfattande utredningar, som kunnat bli erforderliga.

Med anledning av sistnämnda förhållande erinrar veterinärstyrelsen om de alltifrån sommaren 1953 uppträdande epidemier och epi- eller enzootier, som förorsakats av smittämne tillhörande Salmonella-gruppen. Styrelsen framhåller, att bekämpandet av dessa sjukdomar — i dagligt tal kallade paratyfus — nödgat medicinalstyrelsen och veterinärstyrelsen att besluta om

omedelbara extraordinära åtgärder, vilka särskilt för sistnämnda styrelse dragit kostnader, som icke kunnat förutses vid beräkningen av de ordinarie anslagsbehoven. Då sålunda anslagsmässig täckning saknats, har Kungl. Maj:t, i den mån kostnaderna för berörda åtgärder icke kunnat täckas med stöd av nyssnämnda brev den 10 september 1943, ställt medel till förfogande från förslagsanslaget till Oförutsedda utgifter ävensom bemyndigat veterinärstyrelsen att för ändamålet taga i anspråk förevarande förslagsanslag. Även om veterinärstyrelsen har förhoppningar om att bekämpningsåtgärderna skall giva åsyftat resultat, torde man inom de närmaste åren ha att räkna med återuppblossande av *Salmonella*-infektioner bland såväl människor som husdjur. I en sådan situation blir olika slag av utredningar och undersökningsmetoder liksom även bekämpningsåtgärder med visshet aktuella. Även uppträdandet av andra i nyssnämnda brev åsyftade sjukdomar kan nödvändiggöra snabba åtgärder. Veterinärstyrelsens handlingsfrihet bör därvid icke begränsas av ovisshet rörande frågan på vad sätt de genom utrednings- och bekämpningsåtgärderna uppkomna kostnaderna skall gäldas. Med hänsyn härtill hemställs, att Kungl. Maj:t hos riksdagen skall begära bemyndigande att för undersökning, utredning och bekämpande av kreaturssjukdom — dock ej tuberkulos eller smittsam kastning hos nötkreatur — vilken kan giva anledning till sjukdom med epidemisk eller endemisk karaktär hos människor, anlita förevarande förslagsanslag, i den mån så icke redan är möjligt på grund av att sjukdomen faller under epizootilagen.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* föreslår, att till försöksverksamheten beträffande bekämpande av sjukdomen smittsam blodbrist hos häst skall anvisas ett belopp av i stort sett samma storlek som för innevarande budgetår. Den föreslagna höjningen av vissa stipendier bör enligt statskontoret övervägas endast för det fall, att en reglering av övriga förekommande stipendieformer kommer till stånd. I övrigt har veterinärstyrelsens förslag under ifrågavarande anslagspunkt icke givit statskontoret anledning till särskilt uttalande.

I detta sammanhang torde jag få erinra om att Sveriges årsbidrag till internationella byrån i Paris för bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar (*Office international des épizooties*, OIE) bestrides från förevarande anslag. I bidragshänseende deltagar Sverige i byråns fjärde klass, vilket innebär en årlig bidragsskyldighet med 5 000 francs. Sedan år 1940 gäller, att bidraget utgår med ett mot 5 000 francs efter en kurs av 72 kronor för 100 francs svarande belopp, d. v. s. 3 600 kronor. I anslutning härtill utbetalades bidraget för år 1953 med 241 611 francs (pappersfrancs).

Med skrivelse den 13 november 1953 har *veterinärstyrelsen* överlämnat framställningar från OIE, att ifrågavarande bidrag måtte utgå med ett belopp av 571 700 francs, motsvarande 5 000 guldfrancs eller 8 460 kronor enligt nuvarande kurs. Vidare har i framställningarna ifrågasatts, att Sverige skall uppflyttas i en högre bidragsklass. Till stöd för förslagen har åberopats de ökade utgifterna för byråns verksamhet, främst beroende på de ständigt stigande levnads- och produktionskostnaderna i Frankrike.

För egen del anför veterinärstyrelsen, att Sveriges bidrag i betraktande av penningvärdets fall och byråns utökade verksamhet måste anses exceptionellt lågt. Även vid en jämförelse med de belopp, som Sverige erlägger till andra internationella organisationer, framstår bidraget såsom ytterligt blygsamt. Vidare framhålles, att enligt uppgift endast tre medlemsstater utom Sverige lämnar ett i förhållande till nuvarande guldfrancsvärde reducerat bidragsbelopp. Med hänsyn till det anförda och till den stora nytta, som byråns verksamhet innebär för landet, anser styrelsen det oundgängligen nödvändigt, att Sverige för sin del bidrager till att trygga byråns ekonomi. Styrelsen hemställer därför, att Sveriges bidrag för år 1954 må utgå med ett belopp, motsvarande 8 460 kronor.

I remissutlåtande den 30 november 1953 anför *statskontoret*, att det enligt dess mening är befogat, att förevarande bidrag ej sättes högre än det belopp, Danmark såsom hörande till femte bidragsklassen utger, helst som Sverige har färre husdjur och ett för husdjurssjukdomar mindre utsatt läge än Danmark. I enlighet härmed skulle bidraget begränsas till 285 835 pappersfrancs, eller med nuvarande kurs 4 230 kronor i svensk valuta. En sådan ändring i bidragsgrunderna torde emellertid förutsätta riksdagens medgivande.

Svenska FAO-kommittén erinrar i remissutlåtande den 26 januari 1954 om att mellan FAO och OIE träffats en överenskommelse av innehåll, att den förstnämnda organisationen i princip skall vara verkställande organ vid bekämpandet av epizootier, medan OIE skall utgöra det konsultativa vetenskapliga organet inom det internationella samarbetet på ifrågavarande område. Denna arbetsfördelning innebär, att OIE:s uppgifter i viss mån begränsas. Organisationen kommer dock alltså att ha betydande uppgifter att fylla på förevarande område.

Vad gäller storleken av Sveriges årsbidrag till OIE finner kommittén, att det nu utgående bidragsbeloppet, 3 600 kronor, uppenbarligen är alltför knappt vid nuvarande penningvärde. Samtidigt framhålles, att ökade ekonomiska förpliktelser kan på förevarande område komma att bli aktuella i andra sammanhang. Med hänsyn härtill anser kommittén befogat att tills vidare en viss försiktighet iakttages beträffande de ekonomiska åtagandena till OIE. I anslutning till vad statskontoret uttalat förordar kommittén därför, att Sveriges bidrag till OIE ej skall sättas högre än det belopp, Danmark utger. Det svenska bidraget bör sålunda begränsas till 285 835 pappersfrancs eller omräknat i svensk valuta till omkring 4 230 kronor.

Departementschefen

Vad först angår den sedan några år bedrivna försöksverksamheten rörande bekämpande av smittsam blodbrist hos häst, har veterinärstyrelsen begärt en avsevärd ökning av medelsanvisningen till denna verksamhet. Det ökade medelsbehovet sammanhänger främst med att två försöksbeten föreslagits skola anläggas. Enligt min mening är det en angelägenhet av vikt, att verksamheten kan bedrivas i sådan omfattning, att den snarast möjligt

leder till ett effektivt bekämpande av ifrågavarande sjukdom. Jag är för-
denskull beredd att tillstyrka en betydande höjning av medelsanvisningen
för ändamålet från det allmännas sida. För min del vill jag föreslå, att för
verksamheten skall för nästa budgetår ställas till förfogande ett från 30 000
kronor till 65 000 kronor höjt belopp ur förevarande anslag.

Någon uppräknig av de från anslaget utgående stipendierna kan jag icke
heller i år tillstyrka.

Såsom veterinärstyrelsen framhållit kan det vid uppträdande av kreaturs-
sjukdomar, som kan giva anledning till sjukdom även hos människor, bli
nödvändigt för styrelsen att snabbt vidtaga extraordinära åtgärder av olika
slag. Det torde därvidlag blott behöva erinras om de under senare år inträffade
Salmonella-infektionerna. I dylika situationer är det givetvis av vikt,
att den ansvariga myndigheten icke hämmas i sin handlingsfrihet. Enligt
vad veterinärstyrelsen anført är emellertid så i viss mån fallet för styrelsens
del, i det att bestämmelser om gäldandet av kostnaderna för åtgärder av
nyssnämnda art saknas utom för vissa fall. Detta är uppenbarligen mindre
tillfredsställande. Därest riksdagen icke har något att erinra torde därför,
såsom veterinärstyrelsen föreslagit, Kungl. Maj:t böra erhålla rätt att för
undersökning, utredning och bekämpande av kreaturssjukdom — dock ej
tuberkulos eller smittsam kastning hos nötkreatur — som kan giva anled-
ning till sjukdom med epidemisk eller endemisk karaktär hos människor,
anlita förevarande anslag i den mån så icke redan är möjligt på grund av
att sjukdomen faller under epizootilagen.

I fråga om storleken av Sveriges bidrag till internationella byrån i Paris
för bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar (OIE), vilket bidrag
utgår ur ifrågavarande anslag, ansluter jag mig till den av statskontoret
och svenska FAO-kommittén intagna ståndpunkten. Sverige bör alltså upp-
flyttas till samma bidragsklass som Danmark eller till femte klassen. Vid
riksdagens bifall härtill kommer bidraget att utgå med 285 835 pappers-
francs eller i svensk valuta med i runt tal 4 230 kronor för år. Detta innebär
en utgiftsökning å omkring 630 kronor.

Vad slutligen angår medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår bi-
träder jag veterinärstyrelsens förslag. Även vid bifall till vad jag i det före-
gående förordat, torde anslaget sålunda böra bibehållas vid oförändrat be-
lopp av 500 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte
föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma hus-
djurssjukdomar*: Övriga utgifter för budgetåret 1955/56 an-
visa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

[85] 24. Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 833).....	175 000
1955/56 (förslag)	230 000

Y r k a n d e. Veterinärstyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 125 000 kronor till 300 000 kronor.

M o t i v. Juverhälsokontroll hos nötkreatur har under första halvåret 1954 varit anordnad av tio hushållningssällskap, nämligen i Stockholms län och stad samt Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Skaraborgs, Örebro och Västmanlands län. Under halvåret har klinisk juverundersökning företagits på 22 409 kor och bakteriologisk undersökning verkställt av 153 719 mjölkprov. Anslutningen till kontrollen var den 1 juli 1954 3 002 besättningar med 47 500 kor. Under andra halvåret 1954 kommer även Jönköpings läns och Kalmar läns södra hushållningssällskap att påbörja kontrollen.

Då flertalet hushållningssällskap iakttagit en viss återhållsamhet beträffande anslutningen under organisationsperioden, räknar styrelsen med att det i anslagsäskandena för innevarande budgetår angivna djurantalet, 75 000, icke skall uppnås under år 1954. Av allt att döma kan emellertid en omfattande nyanslutning beräknas, så att nämnda antal kommer att uppnås redan i början av år 1955. Enligt styrelsen kan därför antalet kliniska juverundersökningar förutses komma att uppgå till över 75 000 samt antalet mjölkprov till omkring 500 000. Vid oförändrade ersättningsgrunder, en krona för kliniskt undersökta djur och 50 öre för mjölkprov, medför detta ett medelsbehov å 300 000 kronor för ändamålet.

Y t t r a n d e. Med hänsyn till den prövning av anslagsfrågan, som skedde vid 1954 års riksdag (IX ht p. 85; JoU 1 s. 71), anser statskontoret att den begärda ökningen av medelsanvisningen ej bör vinna beaktande.

Departementschefen

Med hänsyn till betydelsen av ifrågavarande verksamhet samt till det intresse, som visats för densamma från olika håll i landet, anser jag att en ökning av medelsanvisningen är väl motiverad. Jag kan dock icke förorda en större höjning av anslaget än med 55 000 kronor till 230 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 230 000 kronor.

[86] 25. Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	95 000	96 077
1953/54	95 000	199 702
1954/55 (statsliggaren s. 833)	95 000	
1955/56 (förslag)	95 000	

Veterinärstyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 95 000 kronor. Därvid framhålls, att den stora ökningen av belastningen under sistförflutna budgetår sammanhänger med den utökade provtagning av mjölk, som påbjöds i anledning av paratyfusepidemierna. Då denna extraordinära provtagning numera upphört, torde enligt styrelsen anledning icke föreligga att höja anslaget.

Statskontoret (remissutlåtande 6/10 1954) har icke funnit anledning till särskilt uttalande i ärendet.

Departementschefen

I anslutning till vad veterinärstyrelsen föreslagit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 95 000 kronor.

[87] 26. Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	1 000 000	895 513
1953/54	1 000 000	714 902
1954/55 (statsliggaren s. 833)	1 000 000	
1955/56 (förslag)	800 000	

Veterinärstyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall minskas med 200 000 kronor till 800 000 kronor. Minskningen motiveras med nedgången i belastningen, vilken är en följd av de fr. o. m. den 1 januari 1953 genomförda ändringarna i grunderna för bidrag från anslaget.

Statskontoret (remissutlåtande 6/10 1954) har icke funnit anledning till särskilt uttalande i ärendet.

Departementschefen

Med biträdande av veterinärstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

G. Lanthushållning i allmänhet

[88] 1. Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	5 310 000	5 469 309
1954/55 (statsliggaren s. 834)	5 484 700	
1955/56 (förslag)	5 588 300	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 285 300 kronor till 5 770 000 kronor.

Den av lantbruksstyrelsen beräknade anslagsökningen avser följande poster.

	Ökning
1. 1 jordbrukskonsulent i högst Cg 27 i st. för Cg 22	4 300
2. 3 förste jordbruksinstruktörer i Ca 19 och 3 jordbruksinstruktörer i Ca 17 under sex månader	31 500
3. 26 husdjursinstruktörer i Ca 17 under sex månader	130 400
4. 5 kontorsbiträden i reglerad befordringsgång under sex månader .	15 500
5. Löneklassförändringar	103 600
	285 300

Dessutom föreligger framställningar från dels *Hushållningssällskapens förbund* (skr. 28/9 1954), vari hemställes om åtgärder för förstärkning av hushållningssällskapens personal i överensstämmelse med lantbruksstyrelsens förslag under punkterna 2—4, dels *Svenska kontrollföreningarnas riksförbund* (skr. 14/10 1954) med begäran om tillsättande av de under punkten 3 föreslagna husdjursinstruktörerna.

M o t i v. 1. Detta förslag framfördes jämväl i lantbruksstyrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår (se IX ht 1954 s. 199 under 1).

2. Beträffande motiveringen för detta förslag, vilket i något annan form framförts de senaste åren, torde få hänvisas till IX ht 1954 s. 200 under 2. I fråga om jordbruksinstruktörernas löneställning erinrar lantbruksstyrelsen om att 1949 års tjänsteförteckningskommittés arbete bl. a. resulterade i att av dåvarande 80 tjänster 22 placerades i lönegrad 19 med benämningen förste jordbruksinstruktör. Sedan dess har ytterligare fyra jordbruksinstruktörstjänster inrättats. Därest styrelsens nu förevarande förslag bifalles, kommer totala antalet dylika tjänster att uppgå till sammanlagt 90. Med hänsyn dels till önskvärdheten av att den uppnådda befordringsstandarden icke försämrats, dels till den omständigheten att icke alla hushållningssällskap ännu erhållit förste jordbruksinstruktörstjänst, föreslår styrelsen, att tre av de föreslagna sex jordbruksinstruktörstjänsterna skall uppföras såsom förste jordbruksinstruktörstjänster i lönegrad Ca 19.

3. Ifrågavarande förslag har framförts under de senaste åren. Beträffande den närmare motiveringen härför hänvisas till IX ht 1951 s. 148 under 2. Styrelsen erinrar nu om att riksdagens jordbruksutskott i sitt utlåtande (nr 34) med anledning av Kungl. Maj:ts i 1954 års statsverksproposition gjorda hemställan rörande anslag till bl. a. hushållningssällskapen framhöll, att särskilt frågan om inrättandet av husdjursinstruktörstjänster påkallade en snar lösning samt att utskottet utgick från att Kungl. Maj:t redan till 1955 års riksdag skulle överväga inrättandet av dylika tjänster.

4. Även detta yrkande har framförts tidigare (se IX ht 1953 och 1954 s. 167 under 5 resp. s. 200 under 4).

5. Ökningen är av automatisk karaktär.

Departementschefen

Vid upprepade tillfällen har framställning gjorts om förstärkning av hushållningssällskapens personaluppsättning med ytterligare ett antal instruktörer. Sällskapens allt större uppgifter inom upplysnings- och rådgivningsverksamheten har sålunda föranlett förslag om inrättandet av tjänster såsom husdjursinstruktörer. Även enligt min mening är sådana tjänster numera väl motiverade. Emellertid medför en dylik utökning av sällskapens personal vissa konsekvenser i fråga om såväl kontrollnämnden som framför allt de vid sällskapen redan tjänstgörande befattningshavarna med arbetsuppgifter, motsvarande husdjursinstruktörernas. De undersökningar och överväganden, som med anledning därav erfordras, synes dock icke kunna bli färdiga å sådan tid, att därpå grundat förslag kan föreläggas innevarande års riksdag. Det är emellertid min avsikt att snarast möjligt anmäla ärendet på nytt.

Vad i övrigt föreslagits är jag icke beredd att tillstyrka i vidare mån än att för beräknade löneklassförändringar bör upptagas ett belopp av 103 600 kronor.

Vid bifall till vad jag nu förordat, behöver anslaget för nästa budgetår uppföras med $(5\,484\,700 + 103\,600 =) 5\,588\,300$ kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 5 588 300 kronor.

[89] 2. Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	4 250 000	4 191 200
1954/55 (statsliggaren s. 835)	4 260 000	
1955/56 (förslag)	4 260 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 280 000 kronor till 4 540 000 kronor.

För sin del hemställer *Hushållningssällskapens förbund* (skr. 28/9 1954), att anslaget skall uppräknas — förutom med vad som föranledes av förslaget om utökning av antalet instruktörstjänster hos hushållningssällskapen (se närmare föregående anslagspunkt) — med ett belopp av 400 000 kronor.

Motiv. Av den föreslagna ökningen å 280 000 kronor avses 200 000 kronor såsom kompensation för de under den senaste tiden inträffade kostnadsstegringarna. Beträffande motiveringen för detta förslag, som framförts de båda senaste åren, torde få hänvisas till IX ht 1954 s. 202. Återstoden, 80 000 kronor, erfordras till kostnaderna för de av styrelsen under hushållningssällskapens avlöningsanslag föreslagna nya instruktörsbefattningarna. Detta belopp har beräknats med utgångspunkt från de av styrelsen i 1953 års anslagsäskanden angivna grunderna (se IX ht 1953 s. 169).

Hushållningssällskapens förbund framhåller, att det framstår såsom nödvändigt, att hushållningssällskapen får täckning för de av penningvärdeförsämringen orsakade utgiftsökningarna. Så har emellertid ännu ej skett, vilket begränsat sällskapens möjligheter att fullgöra sina för jordbrukets fortsatta rationalisering betydelsefulla uppgifter. Förbundet hemställer därför, att anslaget skall uppräknas med 400 000 kronor utöver 80 000 kronor med anledning av den för nästa budgetår begärda personalförstärkningen.

Departementschefen

Av vad jag anfört under nästföregående anslagspunkt framgår, att jag icke ansett mig kunna biträda förslaget om inrättandet av nya tjänster vid hushållningssällskapen. På grund härav och då jag i nuvarande läge icke heller är beredd att tillstyrka den föreslagna höjningen av anslaget på grund av inträffade kostnadsstegringar, torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp, 4 260 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 4 260 000 kronor.

[90] 3. Bidrag till hushållningssällskapen: Demonstrationsgårdsverksamhet

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	30 000	11 300
1954/55 (statsliggaren s. 835)	30 000	
1955/56 (förslag)	30 000	

Anslaget, som uppfördes första gången i riksstaten för budgetåret 1952/53, avses för ersättningar för driftsintrång å demonstrationsgårdar.

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för budgetåret 1955/56 skall höjas med 30 000 kronor till 60 000 kronor. Styrelsen anför därvid, att hushållningssällskapen visat ett efter hand stegrat intresse

för ifrågavarande verksamhet. Medan således under år 1953 bidrag tilldelades åtta sällskap till sammanlagt 17 gårdar, har för år 1954 11 sällskap erhållit bidrag till 28 gårdar. Styrelsen räknar med att demonstrationsgårdar under de närmaste åren kommer att inrättas i sådan utsträckning, att inom varje sällskaps område skall finnas minst en demonstrationsgård.

Bidrag har för år 1954 beviljats med sammanlagt 32 400 kronor, fördelade på belopp mellan 1 000 och 1 600 kronor. Då emellertid anslaget för innevarande budgetår uppförts med allenast 30 000 kronor, torde det, för att även under året nyinrättade gårdar skall kunna erhålla bidrag, bli nödvändigt att skära ned de per gård utgående bidragen. Enligt styrelsens mening bör en väl planerad och driven demonstrationsgårdsverksamhet bli av största betydelse för jordbrukets utveckling. En av förutsättningarna för en dylik verksamhet synes emellertid vara, att bidraget till varje demonstrationsgård blir av sådan storlek, att gårdens innehavare erhåller skälig ersättning för med demonstrationsverksamheten förenat driftsintrång.

Departementschefen

Någon uppräknig av förevarande anslag är jag icke beredd att tillstyrka. Detta bör således för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp av 30 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Bidrag till hushållningssällskapen: Demonstrationsgårdsverksamhet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[91] 4. Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	600 000	916 833
1954/55 (statsliggaren s. 835)	600 000	
1955/56 (förslag; beräknat belopp)	600 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för budgetåret 1955/56 skall höjas med 1 500 000 kronor till 2 100 000 kronor. Styrelsens förslag innebär, att ett belopp motsvarande de medel å cirka 1 500 000 kronor, som hittills årligen utgått såsom fraktbidrag för transport av fodersäd till norra Sverige, skall användas för den av hushållningssällskapen bedrivna rådgivnings- och upplysningsverksamheten inom berörda område.

Statens jordbruksnämnd (remissutlåtande 28/9 1954) biträder styrelsens förslag men anser det lämpligt, att definitiv ställning till detta tages först efter slutförandet av jordbruksförhandlingarna våren 1955 rörande de prisreglerande åtgärderna för 1955/56.

Departementschefen

Med anvisande av medel för ifrågavarande ändamål synes böra anstå till dess slutlig ståndpunkt tages till frågan om jordbruksregleringen under

nästa regleringsår. I avbidan härpå synes anslaget i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra uppföras med ett beräknat belopp av 600 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.* för budgetåret 1955/56 beräkna ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

[92] 5. Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar

För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 80 000 kronor. Anslaget avser att möjliggöra för Kungl. Maj:t att för olika ändamål, som faller antingen inom befrämjandet i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar eller inom lantbruksundervisningen, anvisa medel efter uppkommande behov och eget beprövande.

Ifrågavarande anslag torde även för nästa budgetår böra upptagas med 80 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

[93] 6. Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	420 000	520 135	383 643
1954/55 (statsliggaren s. 836).....	766 800		
1955/56 (förslag)	789 600		

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för budgetåret 1955/56 skall uppföras med 817 200 kronor.

Styrelsen erinrar om att det antal i den jordbruksekonomiska undersökningen deltagande gårdar, vilket låg till grund för typjordbrukskommitténs beräkningar i dess år 1952 avgivna betänkande, utgjorde 2 500. Bl. a. med hänsyn till svårigheten att med en gång genomföra den utvidgade redovisningen hos ett så stort antal lantbrukare har undersökningen emellertid under det första och andra året begränsats till 2 000 gårdar. Styrelsen förordar nu, att statsbidraget för nästa budgetår skall beräknas efter 2 200 gårdar, varav 1 900 med en åkerareal av 2—30 hektar, 210 med en åkerareal av 30—50 hektar och 90 med en dylik areal av 50—100 hektar. Den härav betingade kostnadsökningen uppgår till 27 600 kronor, varav 16 700 kronor faller på posten inventering, kontering och journalisering, 5 000 kronor på resekostnader, 2 900 kronor på ersättning åt i undersökningen deltagande lantbrukare samt 3 000 kronor på bokföringsmaterial.

Vidare framhåller styrelsen, att det för innevarande budgetår beräknade anslaget byggde på förutsättningen, att i län med ekonomikonsulentverksamhet funnes 160 i undersökningen deltagande gårdar, till vilka ersättning för inventering, kontering, journalisering och bokslut skulle utgå med 155 kronor för gård mot 250 kronor för övriga gårdar. Då ekonomikonsulentverksamheten förlagts till län, vilka enligt den slutgiltigt fastställda fördelningsplanen sammanlagt endast skall ha i runt tal 100 gårdar vid ett totalantal av 2 000, bör statsbidraget för nästa budgetår uppräknas med 3 600 kronor för inventering, kontering och journalisering och med 2 100 kronor för bokslut. Den reviderade fördelningsplanen bör därjämte föranleda en minskning av bidraget för ersättning åt i undersökningen deltagande lantbrukare med 100 kronor till 55 400 kronor.

Slutligen erinrar styrelsen om att Kungl. Maj:t genom beslut den 7 maj 1954 ställt medel till styrelsens förfogande till kostnaderna för resor, traktamenten och blanketter i samband med en byggnadsinventering och skogstillväxtuppskattning under år 1954 vid de i den jordbruksekonomiska undersökningen deltagande gårdarna. Rese- och traktamentskostnaderna har därvid beräknats till 22 kronor per gård för byggnadsinventeringen och 28 kronor per gård för skogstillväxtuppskattningen. För fullföljandet av den jordbruksekonomiska undersökningen är det nödvändigt, att nytillkomna gårdar blir föremål för motsvarande undersökning. Kostnaderna härför uppskattas till 17 200 kronor. Bidraget för ifrågavarande ändamål bör upptagas såsom en särskild post under förevarande anslag.

Sammanlagt skulle alltså anslaget behöva uppräknas med $(27\,600 + 3\,600 + 2\,100 - 100 + 17\,200 =) 50\,400$ kronor.

Jordbruksprisutredningen (skr. 19/10 1954) uttalar med anledning av lantbruksstyrelsens hemställan om ökning av antalet gårdar i den jordbruksekonomiska undersökningen, att den obetingat vill ge sitt förord för den föreslagna utökningen. Oavsett vilket prissättningssystem som i fortsättningen kommer att tillämpas, föreligger nämligen stort behov av de upplysningar, den omlagda jordbruksekonomiska undersökningen väntas komma att lämna. För att undersökningen skall kunna fylla sin uppgift är det emellertid av vikt, att den så långt möjligt ger för olika storleksgrupper och produktionsområden representativa data. Härför fordras bl. a., att antalet undersökningsenheter är tillräckligt stort. Med hänsyn till att antalet i undersökningen ingående primärgrupper, för vilka medeltal skall beräknas, uppgår till icke mindre än 37, uttalar utredningen för sin del som ett önskemål, att antalet undersökta lantbruk såsom en första åtgärd snarast utökas i enlighet med styrelsens förslag.

Departementschefen

Såsom framgår av den redogörelse, som lämnats i det föregående, beräknades medelsbehovet för innevarande budgetår under de i förevarande anslag ingående posterna inventering, kontering, journalisering och bokslut med utgångspunkt från att i län med ekonomikonsulentverksamhet funnes 160

i den jordbruksekonomiska undersökningen deltagande gårdar, vilka enligt de av 1953 års riksdag beslutade grunderna för bokföringsverksamheten skulle åtnjuta ersättning med lägre belopp än övriga gårdar. Då emellertid ekonomikonsulentverksamheten numera förlagts till län, vilka sammanlagt endast skall ha i runt tal 100 gårdar vid ett totalantal av 2 000, föranleder detta enligt lantbruksstyrelsens beräkningar en ökning av bidraget för nästa budgetår med 3 600 kronor för inventering, kontering och journalisering samt med 2 100 kronor för bokslut. Mot uppräknningen av dessa poster har jag intet att erinra. Å andra sidan bör posten till ersättning åt i undersökningen deltagande lantbrukare på grund av ändrade fördelningsgrunder nedräknas med 100 kronor. Såsom också framgår av redogörelsen för anslagsäskandena har till lantbruksstyrelsens förfogande ställts medel till vissa kostnader i samband med en byggnadsinventering och skogstillväxtuppskattning under år 1954 vid i den jordbruksekonomiska undersökningen deltagande gårdar. Då jag finner det angeläget, att en motsvarande undersökning göres även beträffande nytillkomna gårdar, och icke heller har något att erinra mot beräkningen av kostnaderna därför, förordar jag, att ett belopp av 17 200 kronor skall ställas till förfogande för ändamålet. Vad slutligen angår frågan om utökning av antalet i den jordbruksekonomiska undersökningen deltagande gårdar från nuvarande 2 000 till 2 200, är jag icke beredd att biträda lantbruksstyrelsens förslag i denna del.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat, bör förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med $(766\,800 + 3\,600 + 2\,100 - 100 + 17\,200 =)$ 789 600 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbru-*
ket för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av
789 600 kronor.

[94] 7. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontroll-
anstalt: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 465 900	1 458 056
1954/55 (statsliggaren s. 836)	1 475 900	
1955/56 (förslag)	1 485 900	

Y r k a n d e n. Styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt (skr. 26/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med i runt tal 40 000 kronor enligt följande fördelning.

	Ökning
1. Tjänsteförändringar:	
a) 1 föreståndare i Ca 14 i st. för Ca 37	1 728
b) 2 frökontrollanter i Ca 33 i st. för Ca 29	6 096

	Ökning
c) 1 fältkontrollant i Ca 33 i st. för Ca 29	3 048
d) 1 fältkontrollant i Ca 29 i st. för Ca 27	1 884
e) 1 förste byråsekreterare i Ca 27 i st. för 1 kamrerare i Ca 25 ..	1 872
f) 1 vaktmästare i Ce 10 i st. för 1 arvodestjänst	3 516
g) Ordinariesättning av 1 filialföreståndartjänst i Ce 29 samt 2 kon- torsbiträdestjänster i Ce 8	—
h) Överförande å extra ordinarie stat av 5 magasinskontrollanter ...	—
2. Personalförstärkning:	
1 inspektör i Ce 19	11 868
3. Löneklassförändringar	10 000
	40 012

M o t i v. 1—3. Styrelsens förslag under dessa punkter framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår. Beträffande motiveringen för förslagen torde därför få hänvisas till IX ht 1954 s. 207—208.

Styrelsen framhåller därutöver de allvarliga konsekvenser, som kan uppstå beträffande rekryteringsmöjligheterna, därest tjänsterna som chef, avdelningsföreståndare och fältkontrollanter bibehålles i nuvarande lönegrads-placering. Arbetet vid anstalten är nämligen av så starkt specialiserad natur, att tjänsterna icke kan tjäna som meritering till högre tjänster vid andra institutioner eller verk. Anstaltens behov av nyrekrytering utav agrom- eller universitetsutbildad personal beräknas bli osedvanligt stort inom den närmaste tiden dels på grund av naturlig avgång, dels på grund av föreliggande beslut om inrättande av en filial i Norrland. Vid bibehållen lönegrads-placering av ifrågavarande tjänster kommer anstalten att ligga mycket illa till i konkurrensen om arbetskraft.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att styrelsen i särskild skrivelse den 7 maj 1954 upptagit frågan om de förut omförmälda fem magasinskontrollanternas löneställning. Med hänsyn till dessa kontrollanters makt-påliggande göromål, som helt tar deras tid i anspråk, har styrelsen funnit det angeläget, att de åtminstone får anställning som extra tjänstemän. Styrelsen har föreslagit, att de skall placeras i lönegrad Cg 17 med rätt att tillgodoräkna anställningstid fr. o. m. den 1 juli 1947.

Statens lönenämnd (remissutl. 23/6 1954) anser, att magasinskontrollanterna, av vilka fyra under ett flertal år — två av dem sedan år 1930 — varit anställda för kontrolluppgifter hos anstalten, bör beredas fastare anställningsform än såsom arvodesavlönade. De bör enligt nämnden uppföras å personalförteckning såsom extra ordinarie tjänstemän. Enligt inhämtade upplysningar motiverar deras arbetsuppgifter dock icke en placering av tjänsterna i högre än lönegrad 15. Fyra av dem bör dock med tillgodoräk-nande av den tid, de innehaft anställning såsom magasinskontrollanter, hän-föras till löneklass 18.

Statskontoret (remissutl. 21/7 1954) erinrar om att anstaltsstyrelsens förslag om överförande av magasinskontrollanterna till extra ordinarie stat

med placering i lönegrad 17 under de båda senaste budgetåren varit föremål för statsmakternas behandling men icke vunnit bifall. Vid sådant förhållande synes det statskontoret tveksamt, om förevarande framställning bör tillmötesgå. Ämbetsverket vill likväl icke — med hänsyn till att flertalet kontrollanter kan åberopa långvarig anställning hos anstalten — motsätta sig att tjänsterna uppföres å extra stat. Emellertid anser statskontoret i likhet med lönenämnden, att högre lönegrad än 15 icke bör ifrågakomma. I fråga om löneklassplaceringen ansluter sig statskontoret till vad nämnden därutinnan anfört.

Slutligen har *statens lönenämnd* (remissutl. 21/10 1954) yttrat sig över de i anstaltsstyrelsens anslagsäskanden framlagda förslagen såvitt avser vissa tjänster. Nämnden uttalar därvid, att den ej funnit skäl tillstyrka den begärda lönegradsuppflyttningen av kamrerarttjänsten. Beträffande förslaget om inrättande av en inspektörstjänst i lönegrad 19 anför nämnden, att den icke kan tillstyrka att tjänsten placeras högre än i lönegrad 15.

Departementschefen

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, anser jag mig icke kunna förorda de av anstaltsstyrelsen föreslagna lönegradsuppflyttningarna. Förslaget att för övervakning av den nya frölagen inrätta en tjänst som inspektör i lönegrad Ce 19 kan jag icke heller biträda. Likaså finner jag mig böra avstyrka, att en vaktmästartjänst i lönegrad Ce 10 inrättas vid anstaltsens filial vid Åkarp.

I fråga om de föreslagna ordinariesättningarna är jag endast beredd tillstyrka, att två kontorsbiträden i lönegrad Ce 8 skall överföras å ordinarie stat. Förslaget att överföra magasinsskontrollanterna å extra ordinarie eller extra stat kan jag icke biträda. De bör sålunda bibehållas vid nuvarande anställningsform.

Någon uppräknig av anslaget anser jag mig följaktligen icke kunna föreslå i vidare mån än som betingas av beräknade löneklassförändringar. Härför erfordras ett belopp av 10 000 kronor. Den av mig förordade överföringen å ordinarie stat av två kontorsbiträdesbefattningar föranleder en ökning av ordinarietposten respektive en minskning av icke-ordinarietposten med 11 100 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 293 500 (+ 84 100) kronor;
arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 1 400 (oförändrat) kronor;
avlöningar till icke-ordinarie personal 1 080 500 (+ 259 400) kronor;
rörligt tillägg 110 500 (— 333 500) kronor.

Centralanstaltens avlöningsanslag skulle alltså för nästa budgetår behöva uppföras med $(293\,500 + 1\,400 + 1\,080\,500 + 110\,500 =) 1\,485\,900$ (+ 10 000) kronor.

Å personalförteckningen bör antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 utökas med två till åtta.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens centrala frökontrollanstalt, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis..</i>	293 500
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis..</i>	1 400
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 080 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	110 500

Summa kronor 1 485 900

c) till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 485 900 kronor.

[95] 8. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	587 900	634 036
1954/55 (statsliggaren s. 837)	641 700	
1955/56 (förslag)	639 700	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* (skr. 26/8 1954) hemställer, att omkostnadsanslaget skall höjas med 24 300 kronor till 666 000 kronor. De ändringar, som föreslås i gällande omkostnadsstat, framgår av följande sammanställning.

	1954/55	Ökning
1. Sjukvård.....	18 000	4 000
2. Reseersättningar	9 000	10 000
3. Publikationstryck	2 700	300
4. Diverse förbrukningsartiklar	35 000	10 000
		24 300

5. Vidare hemställer styrelsen om 15 000 kronor för inköp av viss utrustning eller samma belopp, som för innevarande år anvisats för motsvarande ändamål.

M o t i v. 1. Förbrukningen å ifrågavarande anslagspost har de senaste tre åren överskridit 20 000 kronor och uppgick under närmast föregående budgetår till omkring 24 300 kronor. Med hänsyn till de stegrade sjukvårdskostnaderna anser därför styrelsen en höjning av posten befogad.

2. Ökningen hänför sig till förslaget att inrätta en inspektörsbefattning vid anstalten.

3. Højningen motiveras med stegrade tryckningskostnader för anstaltens publikation »Meddelanden».

4. Uppräkningen av posten betingas av den allmänna prisstegringen på samtliga förbrukningsartiklar.

5. Av beloppet avses 6 300 kronor för inköp av två elektriska skrivmaskiner, avsedda för utskrivning av matriser till de kopieringsmaskiner, som användes vid inregistrering av analysprover. 1 700 kronor beräknas för inköp av en fröbläster av amerikansk typ för renhetsanalysering av lätta gräsfröslag. Återstående belopp, 7 000 kronor, avses för inköp av ett laboratorierenseri.

Departementschefen

Posten till diverse förbrukningsartiklar bör enligt min mening med hänsyn till den allmänna prisstegringen på dylika artiklar uppräknas något. Det synes dock icke motiverat att höja posten med mer än 4 000 kronor. För innevarande budgetår har för inköp av utrustning anvisats ett engångsbelopp av 15 000 kronor. Anstaltsstyrelsen begär för inköp av vissa maskiner samma belopp även för nästa budgetår. Jag anser mig emellertid icke kunna tillmötesgå denna hemställan i vidare mån än att jag förordar, att under posten skall anvisas ett belopp av 9 000 kronor. Det torde få ankomma på anstaltsstyrelsen att bestämma, för vilka ändamål sistnämnda belopp skall användas. Vad angår posten reseersättningar torde jag få erinra om att jag under nästföregående anslagspunkt ej ansett mig kunna biträda förslaget om inrättande av en inspektörsbefattning. Därav följer, att någon uppräkning av posten till reseersättningar icke erfordras. Styrelsens äskanden i övrigt föranleder icke någon åtgärd från min sida. Omkostnadsanslaget bör sålunda för nästa budgetår uppföras med $(641\,700 + 4\,000 - 6\,000 =) 639\,700$ kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa ny stat för anslagets användning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 639 700 kronor.

[96] 9. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	35 000	35 000
1954/55 (statsliggaren s. 837)	35 000	
1955/56 (förslag)	35 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 35 000 kronor avses 5 000 kronor för understöd åt lokala frökontrollanstalter. Vidare beräknas 5 000 kronor för anläggande av fröenserier, särskilt i Norrland, och återstående 25 000 kronor för övriga ändamål, till vilka enligt gällande bestämmelser bidrag ur anslaget kan beviljas.

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppräknas med 10 000 kronor till 45 000 kronor. Styrelsen anför därvid, att den del av anslaget, som avses för övriga ändamål, under en följd av år har utgått med oförändrat belopp av 25 000 kronor. Senast i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår har styrelsen begärt uppräkning av anslaget med 10 000 kronor under hänvisning till att medelsanvisningen varit uppenbart otillräcklig för hushållningssällskapens verksamhet på hithörande område (IX ht 1954 s. 212). Förslaget bifölls emellertid icke, och styrelsen upprepar därför nu sitt förslag. För understöd åt de lokala frökontrollanstalterna samt för främjande av anläggandet av fröenserier föreslås oförändrade belopp av 5 000 kronor för vardera ändamålet.

Slutligen hemställer styrelsen om bemyndigande att, om den finner skäl därtill föreligga, utnyttja bidraget till främjande av anläggandet av fröenserier jämväl för de ändamål i övrigt, som angives i kungörelsen den 18 maj 1928 angående statsbidrag till åtgärder för befordrande av den inhemska odlingen av utsädesspannmål samt vissa slag av utsädesfrö (nr 121; ändr. 1937: 238 och 1952: 297). Till stöd härför anföres, att behovet av understöd för anläggande av fröenserier varierar avsevärt år från år.

Departementschefen

Mot förslaget att lantbruksstyrelsen skall bemyndigas att använda det till främjande av anläggandet av fröenserier avsedda beloppet jämväl för de ändamål i övrigt, som angives i kungörelsen 1928: 121, har jag icke något att erinra. Däremot anser jag mig icke kunna tillstyrka den föreslagna uppräkningsen av anslaget. Detta torde således för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp, 35 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 35 000 kronor.

[97] 10. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter*

	Anslag
1953/54	20 000
1954/55 (statsliggaren s. 838)	20 000
1955/56 (förslag)	20 000

Algot Holmberg & Söner Aktiebolag (skr. 13/8 1954) anhåller om ett från 20 000 till 25 000 kronor höjt statsbidrag till fullföljande under år 1955 av bolagets förädlingsarbeten med sojaväxter.

Statens jordbruksnämnd (remissutlåtande 24/8 1954) förordar ett oförändrat statsbidrag till bolaget av 20 000 kronor.

Departementschefen

Någon höjning av förevarande anslag är jag icke beredd att tillstyrka. Detta torde sålunda för nästa budgetår i enlighet med jordbruksnämndens förslag böra uppföras med oförändrat belopp av 20 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

[98] 11. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	898 500	907 600
1954/55 (statsliggaren s. 838)	915 500	
1955/56 (förslag)	902 300	

Y r k a n d e n. *Sveriges utsädesförening* (skr. 26/7 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 56 800 kronor till 972 300 kronor. Vid skrivelsen har fogats bl. a. förslag till inkomst- och utgiftsstat för föreningen för budgetåret 1955/56. Anslagsökningen har beräknats på följande sätt.

	Ökning	Minsk.
1. 1 förste assistent vid Ultunafilialen	17 000	
2. Substation å småländska höglandet	6 000	
3. Löneklassförändringar	3 300	
4. Sjukförsäkringsavgifter	16 400	
5. Pensionsavgifter	1 500	100
6. Höjda arvoden och traktamenten åt ordförande och ledamöter i styrelsen	1 400	
7. Försöksverksamheten	18 200	
8. Verksamheten vid ärftlighetsinstitutionen	900	
9. Kontorsutgifter	300	
10. Resekostnader och representation	400	
11. Lokala sortförsök	1 900	
12. Bibliotek, prenumeration, tidskrifter, trycksaker och frakter	7 200	
13. Städning och renhållning	2 000	
14. Underhåll av byggnader, trädgård, park och vägar	15 300	
15. Underhåll och inköp av inventarier	800	
16. Hyror	100	

	Ökning	Minsk.
17. Kontrollverksamheten		700
18. Diverse utgifter		500
19. Ökade inkomster		34 600
	92 700	35 900
	+ 56 800	

Motiv. 1 och 2. Dessa yrkanden har återkommit i föreningens anslags-
 askanden de senaste åren. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till
 den redogörelse, som lämnades i 1950 års statsverksproposition, IX ht s.
 159—161.

3 och 4. Ökningarna är av automatisk karaktär. Sjukförsäkringsavgifter-
 na har upptagits såsom ny post på grund av riksdagens beslut om allmän
 sjukförsäkring och beräknats i enlighet med bestämmelserna härom i gäl-
 lande författning.

5. Såsom pensionsavgift till den föreslagne förste assistenten vid Ultuna-
 filialen har upptagits ett belopp av 1 500 kronor. Samtidigt föreligger emel-
 lertid en minskning av pensionsavgifterna vid huvudanstalten å 100 kronor.

6. Ifrågavarande arvoden har av årsmötet förklarats böra utgå efter
 samma grunder, som tillämpas för ordförande och ledamöter i styrelsen för
 statens växtskyddsanstalt. I övrigt betingas höjningen av ökade traktaments-
 ersättningar.

7. Ökningen beror till 14 000 kronor på höjda löner åt den kollektivan-
 ställda personalen. 4 200 kronor motsvaras av en på inkomstsidan upptagen
 ökning av hyrorna vid filialerna. I staten för filialerna finns nämligen icke
 någon särskild utgiftspost för byggnadsunderhåll, utan kostnaderna för un-
 derhållet av filialernas fastighetsbestånd påföres kontot för försöksverksam-
 heten vid respektive filial. För att kunna möta ett krav på förbättrat bygg-
 nadsunderhåll, som torde bli följderna av den genomförda hyreshöjningen,
 är det enligt föreningen nödvändigt, att filialerna får disponera de infly-
 tande ökade hyrorna, om ej minskning av förädlingsverksamhetens inten-
 sitet skall behöva riskeras.

8 och 9. Ökningarna hänför sig till höjning av lönerna åt den timavlö-
 nade personalen.

10—15. De angivna beloppen motsvarar de utgifter, som i medeltal åtgått
 för ändamålen under de tre senaste budgetåren.

16 och 18. Minskningarna under dessa punkter har icke särskilt moti-
 verats.

17. Minskningen är av teknisk natur.

19. Av höjningen under denna punkt hänför sig 25 000 kronor till en
 uppräknings av tilläggsbidraget från Allmänna svenska utsädesaktiebolaget
 samt 4 700 kronor till en beräknad ökning av hyresinkomsterna. Härtill kom-
 mer smärre öknings av vissa inkomstposter.

Y t t r a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* tillstyrker de av föreningen för olika ändamål äskade beloppen.

Departementschefen

Höjningen av lönerna åt den kollektivanställda personalen inom försöksverksamheten samt verksamheten vid ärftlighetsinstitutionen föranleder merkostnader å sammanlagt 14 900 kronor. Jag tillstyrker, att anslaget uppräknas med detta belopp. Den under försöksverksamheten upptagna ökningen med 4 200 kronor, motsvarande en på inkomstsidan uppförd höjning av hyrorna vid filialerna, kan jag även godtaga. Ej heller har jag något att erinra mot att posten till kontorsutgifter uppräknas med det föreslagna beloppet, 300 kronor. Dessutom bör anslaget höjas med 3 300 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar. Å andra sidan synes anslaget böra minskas med sammanlagt 35 900 kronor. Av detta belopp hänför sig 34 600 kronor till ökade inkomster samt 1 300 kronor till ett minskat medelsbehov under posterna till pensionsavgifter, kontrollverksamheten samt diverse utgifter. I avbidan på närmare erfarenheter av sjukförsäkringsreformens verkningar torde någon medelsanvisning till sjukförsäkringsavgifter icke nu böra komma i fråga. Vad föreningen i övrigt föreslagit är jag icke heller beredd att tillstyrka.

Vid bifall till vad jag förordat behöver anslaget uppföras med $(915\,500 + 14\,900 + 4\,200 + 300 + 3\,300 - 35\,900 =)$ 902 300 kronor, vilket innebär en minskning i förhållande till innevarande budgetår av 13 200 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 902 300 kronor.

[99] 12. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.*

	Anslag
1953/54.....	65 000
1954/55 (statsliggaren s. 839).....	65 000
1955/56 (förslag).....	65 000

Jag torde få erinra om att Kungl. Maj:t på min hemställan genom beslut den 30 juni 1954 uppdragit åt särskild utredningsman att företaga en översyn av de ekonomiska betingelserna för verksamheten vid Sveriges utsädesförenings linlaboratorium i Svalöv.

Y r k a n d e. *Sveriges utsädesförening* (skr. 26/7 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp av 65 000 kronor.

Motiv. I ett förslag till driftskalkyl för nästa budgetår har föreningen beräknat utgifterna till 238 700 kronor och inkomsterna till 173 700 kronor. Skillnaden uppgår till 65 000 kronor, med vilket belopp statsbidrag begäres. Föreningen har vid beräkningen av medelsbehovet utgått från att Riksförbundet Lin och Hampa samt linspinnerierna även för nästa budgetår kommer att lämna bidrag till verksamheten med sammanlagt 20 000 kronor.

Yttrande. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* har intet att erinra mot att i avvaktan på resultatet av den pågående utredningen ett anslag av 65 000 kronor beviljas utsädesföreningen för ifrågavarande ändamål.

Departementschefen

I avvaktan på resultatet av pågående översyn av de ekonomiska betingelserna för ifrågavarande verksamhet torde i enlighet med Sveriges utsädesförenings förslag anslaget böra upptagas med oförändrat belopp av 65 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 65 000 kronor.

[100] **13. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm**

	Anslag
1953/54	210 000
1954/55 (statsliggaren s. 839)	210 000
1955/56 (förslag)	210 000

Yrkande. *W. Weibull aktiebolag med Weibullsholms växtförädlingsanstalt* (skr. 30/7 1954) anholder om ett med 190 000 kronor till 400 000 kronor höjt anslag för nästa budgetår.

Motiv. Liksom under föregående år lämnar bolaget i sin framställning en redogörelse för sina arbetsinsatser på växtodlingens område. Kostnaderna härför uppskattas för nästa budgetår till 801 100 kronor. Bolaget framhåller, att det vid anslagsberäkningen alltså utgått från att principen om ett statsbidrag, motsvarande hälften av förädlingskostnaderna, skall tillämpas. Såsom ett minimikrav hävdar bolaget, att det bör få kompensation för de under de senaste åren inträffade kostnadsökningarna. Dessa uppskattades i förra årets anslagsäskanden till lägst 200 000 kronor. På grund av nu inträffade och beräknade ytterligare stegringar å över 70 000 kronor erfordras, därest förkrigsvärdet av bidraget — ca 41 procent av kostnaderna — skall återställas, en uppräknig av detta med lägst 115 000 kronor. Under

tioårsperioden 1930/31—1939/40 utgjorde nämligen statsbidraget i genomsnitt 40,8 procent av totalkostnaderna för verksamheten. Till jämförelse kan nämnas, att motsvarande procenttal för budgetåret 1953/54 utgjorde 26,9. Anslaget för innevarande budgetår beräknas täcka endast omkring 26 procent av nämnda kostnader. Bolaget framhåller att en höjning av anslaget med nyssnämnda belopp, 115 000 kronor, icke kan anses innebära något föregripande av det resultat, vartill den pågående översynen av gällande grunder för statens stöd åt växt- och fruktträdsförädlingen och därmed sammanhängande frågor kan komma, enär därigenom endast den tidigare rådande proportionen mellan bidraget och kostnaderna skulle återställas. Där est ett statsbidrag av denna storlek icke ställes till bolagets förfogande, kan det bli nödvändigt att begränsa förädlingsverksamheten på sätt, som skulle innebära ett avbrott i en hittills resultatrik och för framtiden lovande utvecklingslinje.

I en såsom bilaga till nämnda skrivelse fogad promemoria har föreståndaren för växtförädlingsanstalten lämnat en redogörelse för bl. a. de vid anstalten utgående tjänstemanna- och arbetslönernas andel i de totala kostnaderna för verksamheten under budgetåren 1938/39 och 1953/54. Av redogörelsen framgår, att dessa löner för nämnda budgetår utgjort 67,7 respektive 70,9 procent av totalkostnaderna. Kostnadsökningen på grund av höjda löner åt tjänstemännen, omkring 110 700 kronor, säges helt kunna hänföras till en successivt genomförd lönereglering, motsvarande den, som kommit tjänstemännen vid Sveriges utsädesförening till del. Beträffande arbetslönerna visar jämförelsen mellan nyssnämnda båda budgetår, att den genomsnittliga timlönen för män och kvinnor utgjort 54 öre respektive 2 kronor 35 öre. I detta sammanhang framhålls, att för arbetstagarna vid anstalten — liksom för andra förädlingsverksamheter — från och med år 1953 träffats ett specialavtal, som innebär, att slutlönen kommer att ligga något över de enligt gängse lantarbetaravtal utgående lönerna. Arbetsstyrkan har under de båda budgetåren varit praktiskt taget densamma. Såsom slutomdöme uttalar anstaltsföreståndaren, att kostnadsökningen vid anstalten måste anses vara av automatisk karaktär och att den omställning av verksamheten, som skett genom att på programmet för densamma upptagits vissa nya uppgifter, har kunnat rymmas inom ramen för den fortlöpande rationaliseringen inom anstalten.

Y t t r a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* erinrar om att den redan i sina yttranden över bolagets anslagsäskanden för tidigare budgetår tillstyrkt principen om statsbidrag, motsvarande 50 procent av växtförädlingskostnaderna. Styrelsen finner det alltjämt skäligt, att statsbidraget beräknas efter denna grund. Därest så icke anses möjligt eller lämpligt med hänsyn till den pågående utredningen, anser sig styrelsen böra framhålla betydelsen av att bolaget erhåller kompensation för de under tidsperioden 1938/39—1953/54 inträffade kostnadsökningarna. Vid ingången av denna period bestreds kostnaderna för växtförädlingsverksam-

heten vid anstalten till 43,5 procent med statsbidrag. Styrelsen hemställer i andra hand, att statsbidraget skall uppräknas till lägst ett belopp, som motsvarar sistnämnda procentuella andel av kostnaderna eller i runt tal 350 000 kronor.

Departementschefen

I avvaktan på resultatet av den översyn av gällande grunder för statens stöd åt växt- och fruktträdsförädlingen jämte därmed sammanhängande frågor, som jag med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 16 oktober 1953 föranstaltat om, bör enligt mitt förmenande någon ändring av medelsberäkningen under förevarande anslag icke ske. Anslaget torde således för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 210 000 kronor.

[101] 14. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	281 100	279 025
1954/55 (statsliggaren s. 840)	289 900	
1955/56 (förslag)	303 900	

Yrkanden. Styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt (skr. 27/8 1954) hemställer, att anstaltens avlöningsanslag skall höjas med 27 800 kronor till 317 700 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. 1 institutionsvaktmästare i Ca 14 i st. för 1 vaktmästare i Ca 12 ...	816
2. 2 förste assistenter i Ce 27 i st. för Ce 25	2 127
3. 1 förste laboratoriebiträde i Ce 15	10 092
4. Extra arbetskraft samt vikariats- och övertidsersättningar	12 150
5. Löneklassförändringar	2 592
	27 777

Motiv. 1—4. Samtliga dessa yrkanden framfördes i styrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår. Beträffande motiveringen torde därför få hänvisas till statsverkspropositionen 1954, IX ht s. 216 och 217 under 2—5. Styrelsen framhåller därutöver i fråga om de under punkten 2 föreslagna förste assistenterna, att dessa avlagt filosofie licentiatexamen, vilket ytterligare understryker det berättigade i att de erhåller en bättre lönegradsplacering. Såvitt angår förslaget om inrättande av en tjänst såsom förste laboratoriebiträde, vilken avses skola placeras vid fodermedelsavdel-

ningen, framhåller styrelsen, att inkomsterna av analysavgifter under budgetåren 1952/53 och 1953/54 uppgick till omkring 109 800 kronor respektive 123 500 kronor. Styrelsen räknar med att den stegring av inkomsterna, som sålunda skett, skall fortsätta, därest anstalten genom att anställa ytterligare personal beredes ökad möjlighet att snabbt utföra begärda analyser, även sådana av särskilt krävande slag.

5. Ökningen är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e n. *Statskontoret* anför, att de yrkanden av anstaltsstyrelsen, som innebär en upprepning av tidigare utav 1954 års riksdag prövade och avvisade framställningar — avseende ändrad löneställning för två förste assistenter samt inrättande av en ny befattning som förste laboratoriebiträde i lönegrad Ce 15 — alltjämt ej torde böra föranleda någon åtgärd. Med hänsyn till att frågan om lönegradsuppflyttning för bl. a. institutionsvaktmästare är föremål för särskild utredning inom civildepartementet har statskontoret ansett sig ej böra ingå på prövning av densamma. Under erinran om den uppräknings av icke-ordinarieposten med 6 500 kronor, som ägt rum för budgetåret 1954/55 för anställande av extra arbetskraft m. m., kan statskontoret icke heller tillstyrka det nu framförda förslaget om ytterligare medelsanvisning för detta ändamål.

Statens lönenämnd har icke ansett sig kunna tillstyrka lönegradsuppflyttningen för de vid tjänsteförteckningsrevisionen (prop. 1952:107) prövade förste assistenttjänsterna.

Departementschefen

Med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anført vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor kan jag icke förorda de föreslagna lönegradsuppflyttningarna.

Med hänsyn till den ökade analysverksamheten vid fodermedelsavdelningen är jag däremot beredd tillstyrka, att en tjänst såsom laboratoriebiträde inrättas vid avdelningen. Tjänsten synes emellertid icke böra placeras i högre lönegrad än 13 samt därvid upptagas på extra stat. Kostnaderna härför uppgår till 9 400 kronor. I syfte att möjliggöra en utvidgning av analysverksamheten föreslår anstaltsstyrelsen, att icke-ordinarieposten skall uppräknas med i runt tal 12 200 kronor. Beloppet avses till extra arbetskraft samt vikariats- och övertidsersättningar. Då posten för samma ändamål för innevarande budgetår uppräknats med 6 500 kronor, är jag emellertid icke beredd att nu förorda en större höjning av denna än med 2 000 kronor, vilket belopp torde böra avses för vikariats- och övertidsersättningar. På grund av beräknade löneklassförändringar behöver anslaget vidare höjas med 2 600 kronor. För nästa budgetår bör detsamma alltså uppräknas med sammanlagt (9 400 + 2 000 + 2 600 =) 14 000 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 102 300 (+ 25 800) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 2 100 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 165 400 (+ 49 200) kronor;
rörligt tillägg 34 100 (— 61 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (102 300 + 2 100 + 165 400 + 34 100 =) 303 900 (+ 14 000) kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	102 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 100
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .	165 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	34 100
Summa kronor	303 900

b) till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 303 900 kronor.

[102] 15. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	75 800	80 679
1954/55 (statsliggaren s. 840)	75 800	
1955/56 (förslag)	82 000	

Yrkanden. *Styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* (skr. 27/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 33 000 kronor till 108 800 kronor. De föreslagna ändringarna i gällande omkostnadsstat framgår av följande sammanställning.

	1954/55	Ökning
1. Reseersättningar	2 000	1 000
2. Övriga expenser	16 000	2 000
3. Publikationstryck	1 000	1 000
4. Övriga utgifter		
a) Underhåll av byggnader	4 000	3 000
b) Inventarier och apparater	10 000	22 000
c) Förbrukningsmaterialier	26 000	4 000
		33 000

M o t i v. 1. Detta förslag har framförts de senaste budgetåren. Beträffande motiveringen hänvisas till IX ht 1952 s. 182 under 1.

2. Höjningen av denna post betingas av ökade utgifter för skrivmaterialier, blankettryck, telefon, renhållning och städning. Särskilt framhålles, att städningen av de många lokalerna, vilken för närvarande utföres av endast en person, i betydande utsträckning måst eftersättas.

3. Ökade tryckningskostnader har medfört, att posten behöver uppräknas för att anstalten skall få möjlighet att publicera resultatet från analysverksamhet och forskning. Posten har med Kungl. Maj:ts medgivande för innevarande budgetår överskridits med 344 kronor.

4 a. Underhållet av en så gammal byggnad som den, i vilken anstalten bedriver sin verksamhet, är förenat med stora omkostnader. Dessa är att hänföra dels till reparationer av förslitna ledningar av olika slag, dels till förbättringsarbeten i syfte att i görligaste mån anpassa lokalerna för de mångskiftande undersökningar, som där skall bedrivas. En uppräkning av posten betraktas därför såsom en trängande nödvändighet.

4 b. Höjningen av posten är erforderlig, för att anstalten skall kunna anskaffa moderna instrument. Sålunda behövs i första hand spektrofotometerutrustning, en ny lågfotometer och ytterligare en pH-meter. Kostnaderna för inköp av dessa apparater uppgår till respektive 16 000, 3 500 och 1 500 kronor.

4 c. Den ökade analysverksamheten på fodermedelsavdelningen och den utökning av vattenanalysverksamheten, som styrelsen räknar med, väntas medföra en betydligt stegrad åtgång på förbrukningsmaterialier.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* föreslår, att posten till sjukvård m. m. med hänsyn till medelsåtgången under de senaste budgetåren skall uppräknas från 1 800 till 2 000 kronor. Med hänsyn till att frågan om ökad medelsanvisning under posten till publikationstryck varit föremål för prövning vid 1954 års riksdag utan att vinna statsmakternas bifall anser sig statskontoret icke kunna förorda den nu begärda anslagshöjningen. Såvitt angår de förnyade framställningar, som i övrigt gjorts om medel för olika ändamål till den del dessa ej beaktats av 1954 års riksdag, anser ämbetsverket, då några nya skäl ej anförts för de ånyo framförda kraven, att någon ändring icke bör vidtagas av redan medgiven medelsanvisning.

Departementschefen

Med hänsyn till medelsåtgången under posten till publikationstryck torde denna böra uppräknas med det av anstaltsstyrelsen föreslagna beloppet, 1 000 kronor. Under motivering att anstalten behöver anskaffa vissa moderna instrument har föreslagits en uppräkning av posten till inventarier och apparater med icke mindre än 22 000 kronor. En medelsanvisning av denna storlek anser jag mig icke kunna tillstyrka. För att anstalten dock skall bli i tillfälle att något utöka sitt instrumentbestånd är jag beredd förorda, att under posten ställes till förfogande ett belopp av 5 200 kronor, att efter anstaltsstyrelsens bestämmande användas för de ändamål, styrelsen

finner mest angelägna. I övrigt kan jag icke biträda anslagsäskandena. Anslaget skulle således vid bifall till vad jag föreslagit behöva uppräknas med (1 000 + 5 200 =) 6 200 kronor till 82 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för anstalten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 82 000 kronor.

[103] 16. Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer

	Anslag
1953/54	35 000
1954/55 (statsliggaren s. 841)	35 000
1955/56 (förslag)	35 000

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 5 000 kronor till 40 000 kronor.

M o t i v. Styrelsen framhåller, att en jämförelse mellan utgifter och inkomster vid de fem med statsmedel understödda lantbrukskemiska kontrollstationerna utvisar, att avlöningskostnaderna vid de mindre stationerna tager en väsentligt större del av analysinkomsterna i anspråk än vid de större stationerna. Den höjning av taxan för undersökning och provtagning, som styrelsen med hänsyn till stationernas ökade kostnader fastställde den 12 juni 1952, har icke medfört någon förbättring i detta avseende. Trots att vid fördelningen av anslaget fr. o. m. budgetåret 1952/53 viss hänsyn tagits till de olika stationernas behov samt anslaget fr. o. m. budgetåret 1953/54 höjts med 5 000 kronor, har det icke varit möjligt att inom nuvarande anslagsram mera påtagligt förbättra de mindre stationernas ekonomi.

Departementschefen

Den under förevarande punkt föreslagna ökade medelsanvisningen är jag icke beredd att tillstyrka. Anslaget torde således för nästa budgetåret böra uppföras med oförändrat belopp av 35 000 kronor. Det bör få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, lantbruksstyrelsen att verkställa fördelning av anslaget.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 35 000 kronor.

[104] 17. Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	4 000	1 163
1954/55 (statsliggaren s. 841)	4 000	
1955/56 (förslag)	4 000	

Anslaget torde böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

[105] 18. Bidrag till plantskolekontroll

	Anslag
1953/54	15 000
1954/55 (statsliggaren s. 841)	15 000
1955/56 (förslag)	15 000

Beträffande de närmare riktlinjerna för kontrollverksamheten hänvisas till prop. 1945: 141.

Yrkanden. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer — med överlämnande av en framställning i ämnet från statens plantskolenämnd — dels att anslaget skall uppföras med ett till 22 000 kronor höjt belopp, dels att arvodesbefattningen såsom plantskoleinspektör hos nämnden skall omändras till en extra ordinarie tjänst i lönegrad 29.

Motiv. Enligt den av lantbruksstyrelsen fastställda inkomst- och utgiftsstaten för statens plantskolenämnd för budgetåret 1954/55 beräknades inkomsterna till 21 100 kronor. Dessa fördelar sig med 15 000 kronor på statsanslaget och med 6 100 kronor på kontrollavgifter. Årsarvodet för plantskoleinspektören, vilket ursprungligen utgjorde 10 000 kronor, har upptagits med 11 600 kronor.

Styrelsen framhåller, att det är nödvändigt, att ökade medel ställes till nämndens förfogande för bl. a. inspektionsresor till landets plantskolor. Av ekonomiska skäl har denna reseverksamhet måst inskränkas under det senaste året. Den kontroll, som nämnden är avsedd att utöva, har därigenom blivit eftersatt.

Förslaget att omändra arvodesbefattningen såsom plantskoleinspektör till en extra ordinarie tjänst har framförts i anslagsäskandena de sista åren. Inspektören föreslås skola erhålla samma tjänsteställning som trädgårdskonsulent hos hushållningssällskap. Styrelsen meddelar, att den befattningshavare, som innehaft tjänsten alltsedan nämndens tillkomst år 1945, på grund av osäkerheten i anställningsvillkoren sökt sig över till annan tjänst.

Yttrande. *Statens lönenämnd* anför att den, därest en lönegradsplacerad tjänst såsom plantskoleinspektör anses böra inrättas, icke vill motsätta sig den föreslagna lönegradsplaceringen i Ce 29.

Departementschefen

Någon höjning av förevarande anslag anser jag mig icke kunna tillstyrka. Anslaget torde sålunda böra uppföras med oförändrat belopp, 15 000 kronor. Icke heller kan jag biträda förslaget, att arvodesbefattningen såsom plantskoleinspektör skall omändras till en extra ordinarie tjänst i lönegrad 29. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till plantskolekontroll* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

[106] 19. **Bekämpande av växtsjukdomar**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	72 500	215 385
1954/55 (statsliggaren s. 841)	250 000	
1955/56 (förslag)	250 000	

Styrelsen för statens växtskyddsanstalt (skr. 12/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp av 250 000 kronor.

Departementschefen

Mot anslagsberäkningen har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

[107] 20. **Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd**

	Anslag
1953/54	75 000
1954/55 (statsliggaren s. 842)	75 000
1955/56 (förslag)	75 000

Y r k a n d e. *Styrelsen för Föreningen för växtförädling av fruktträd* (skr. 15/7 1954) hemställer om ett med 40 000 kronor till 115 000 kronor höjt statsbidrag till växtförädlingsverksamheten vid institutionen Balsgård under år 1955.

M o t i v. Föreningens budgetförslag för år 1955 uppvisar i jämförelse med innevarande års stat en ökning från 179 000 till 192 500 kronor. Med hänsyn till den pågående utredningen rörande en översyn av gällande grunder för statens stöd åt växt- och fruktträdsförädlingen (1953 års växtförädlingsutredning) har i statförslaget icke upptagits någon ökning av posterna avseende tjänstemännens löner, ehuru föreningen framhåller att tidigare framförda önskemål om en utökning av personalen och högre lönegradsplacering för vissa tjänstemän alltjämt kvarstår. Av de större utgiftsökning-

arna må nämnas 2 100 kronor till dagsverken och div. arbetslöner, 2 000 kronor till förbrukningsartiklar och 5 000 kronor till underhåll av byggnader och inventarier.

Yttranden. *Lantbruksstyrelsen* föreslår, att statsbidraget i avvaktan på den pågående utredningen — även om en höjning av flera skäl kan anses motiverad — skall uppföras med oförändrat belopp av 75 000 kronor.

1953 års växtförädlingsutredning, som beretts tillfälle att yttra sig över föreningens anslagsäskanden, uttalar att föreningens ekonomiska situation inför kommande verksamhetsår måste betecknas som brydsam. De senaste åren har situationen kunnat bemästras tack vare bidrag från Sveriges yrkesfruktodlares riksförbund och Sveriges oljeväxtodlares centralförening å tillhopa 50 000 kronor samt ett lika stort belopp från viss stiftelse, varjämte inteckningslån å 30 000 kronor upptagits. Möjligheterna att från dessa eller andra håll erhålla ytterligare bidrag till kostnaderna för den allmänna driften vid institutionen synes nu stängda. Under sådana förhållanden synes enda utvägen vara, att föreningen får ökat stöd från statens sida. Utredningen, som icke funnit något i och för sig vara att erinra mot det av föreningen uppgjorda statförslaget, förordar för sin del, att föreningen för verksamhetsåret 1955 skall få ett statligt bidrag av 100 000 kronor. Reduceringen med 15 000 kronor i förhållande till föreningens äskanden betingas främst av att utredningen ansett största möjliga återhållsamhet i den statliga bidragsgivningen för ändamålet böra iakttagas, tills utredningen tagit slutlig ställning till den framtida verksamheten vid Balsgård och i denna del framlagt resultat av sina överväganden. Utredningen understryker, att det av densamma förordade statsbidraget å 100 000 kronor måste betraktas som ett oundgängligen erforderligt minimibelopp för att ifrågavarande verksamhet skall kunna upprätthållas i nuvarande omfattning och hittills uppnådda arbetsresultat icke skall äventyras.

Departementschefen

I avvaktan på resultatet av den översyn av gällande grunder för statens stöd åt växt- och fruktträdsförädlingen, vilken viktades av 1953 års växtförädlingsutredning, bör enligt min mening förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 75 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Föreningen för växtförädling av frukt-träd* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 75 000 kronor.

[108] 21. Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 842)	100
1955/56 (förslag)	100

Anslaget har uppförts med 1 000 kronor för ettvarit av budgetåren 1934/35—1939/40 samt med 100 kronor för ettvarit av budgetåren 1940/41—1954/55.

De för budgetåren 1934/35—1953/54 anvisade anslagen har icke behövt tagas i anspråk. Medel för ändamålet torde emellertid böra ställas till förfogande även för nästa budgetår. Därvid synes liksom för innevarande budgetår under anslaget endast behöva upptagas ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[109] 22. Bidrag till markkartering och grundkalkning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	230 000	249 341	111 327
1954/55 (statsliggaren s. 843)	230 000		
1955/56 (förslag)	230 000		

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer *dels* att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp, *dels* att liksom under budgetåren 1952/53—1954/55 av anslaget måtte få disponeras ett belopp av högst 20 000 kronor för särskilda undersökningar rörande kalkningens betydelse, *dels ock* att det enligt 3 § kungörelsen den 17 juni 1948 (nr 445; ändr. 1954: 184) angående statsbidrag till markkartering och grundkalkning utgående statsbidraget till markkartering skall höjas från 50 öre till en krona för varje jordprov.

M o t i v. Det vid ingången av innevarande budgetår disponibla beloppet för ifrågavarande ändamål utgjorde 262 768 kronor. Emellertid förelåg från hushållningssällskapen ansökningar om bidrag å tillhoppa 424 200 kronor. Med hänsyn till nödvändigheten av återhållsamhet beträffande statsutgifterna föreslår styrelsen emellertid — även om anspråken på bidrag skulle motivera en uppräknig av anslaget — oförändrad anslagsanvisning för ändamålet.

Styrelsen framhåller, att statsbidraget till markkartering, vilket varit oförändrat sedan år 1948, med hänsyn till de kostnadsstegringar, som inträffat i fråga om såväl provtagnings- som analyskostnader, synes vara alltför lågt. Ett bibehållande av bidraget vid nuvarande belopp, 50 öre per prov, skulle kunna verka hämmande på markkarteringsverksamheten. Denna verksamhet synes i stället böra främjas på ett sådant sätt, att den odlade jorden inom en nära framtid blir till huvudsaklig del markkarterad. Först därigenom erhålles en fastare grundval för bedömande av behovet av kalkning och gödsling. Statsbidraget för ifrågavarande ändamål bör därför höjas från 50 öre till en krona per jordprov.

Departementschefen

Lantbruksstyrelsens förslag, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp, kan jag biträda. Icke heller har jag något att erinra mot styrelsens hemställan, att även för nästa budgetår ett belopp av 20 000 kronor skall få disponeras för särskilda undersökningar rörande kalkningens betydelse. Däremot är jag icke beredd att förorda höjningen av statsbidraget till markkartering.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till markkartering och grundkalkning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 230 000 kronor.

[110] 23. *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska kontrollanstalten för mejeriprodukter och ägg*

	Anslag
1953/54	14 700
1954/55 (statsliggaren s. 843)	14 700
1955/56 (förslag)	14 700

Styrelsen för Svenska kontrollanstalten för mejeriprodukter och ägg (skr. 20/7 1954) anholder, i anslutning till upprättat förslag till inkomst- och utgiftsstat för tiden den 1 januari—31 december 1955, om ett statsbidrag av 14 700 kronor. *Statens jordbruksnämnd* (skr. 24/8 1954) tillstyrker framställningen.

Departementschefen

Mot anslagsberäkningen har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska kontrollanstalten för mejeriprodukter och ägg* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 14 700 kronor.

[111] 24—26. *Statens jordbruksnämnd: Avlöningar och Omkostnader samt Statens kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet*

För innevarande budgetår har till avlöningar och omkostnader vid statens jordbruksnämnd anvisats förslagsanslag av 1 337 600 respektive 430 000 kronor samt till statens kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet ett förslagsanslag av 1 489 200 kronor (statsliggaren s. 843—845).

Statens jordbruksnämnd (skr. 24/8 1954) erinrar om att den framtida organisationen av nämnden och kommissionen f. n. är föremål för utredning inom statens sakrevision. Utredningen beräknas kunna slutföras inom sådan tid, att därpå grundad proposition kan föreläggas 1955 års riksdag. Vid sådant förhållande har nämnden nu ansett sig böra framlägga endast preli-

minära kostnadsberäkningar för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1955/56 på grundval av den nuvarande organisationen samt med beaktande av endast automatiska utgiftsförändringar. Till följd av löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar på grund av reglerad befordringsgång föreslås sålunda anslaget till avlöningar vid nämnden skola uppräknas med 3 400 till 1 341 000 kronor samt anslaget till kommissionen med 9 400 till 1 498 600 kronor. Nämndens omkostnadsanslag föreslås däremot skola uppföras med oförändrat belopp av 430 000 kronor.

Med hänsyn till att resultatet av den utredning, som i det föregående omnämnts, beräknas föreligga inom sådan tid, och därpå grundad proposition skall kunna framläggas för 1955 års riksdag, synes anslagen för nu ifrågavarande ändamål i riksstatsförslaget böra uppföras med endast beräknade belopp. Anslagen bör därvid upptagas med de av jordbruksnämnden angivna beloppen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1955/56 beräkna

dels till Statens jordbruksnämnd: Avlöningar ett förslagsanslag av 1 341 000 kronor,

dels till Statens jordbruksnämnd: Omkostnader ett förslagsanslag av 430 000 kronor,

dels till Statens kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet ett förslagsanslag av 1 498 600 kronor.

[112] 27. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	164 000 000	151 650 548	135 421 329
1954/55 (statsliggaren s. 845) ..	200 000 000		
1955/56 (förslag; beräknat belopp)	200 000 000		

Statens jordbruksnämnd (skr. 24/8 1954) föreslår, att anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1955/56 tills vidare skall upptagas med ett beräknat belopp av 200 000 000 kronor. Jordbruksnämndens beräkning av medelsbehovet framgår av följande sammanställning, i vilken till jämförelse upptagits för innevarande budgetår beviljade belopp.

	1954/55	Beräkn. för 1955/56
a) Allmänt mjölkpristillägg	107 500 000	108 000 000
b) Extra mjölkpristillägg	32 300 000	33 000 000
c) Leveranstillägg	51 000 000	52 000 000

	1954/55	Beräkn. för 1955/56
d) Stöd åt odlingen av lin och hampa	1 900 000	1 700 000
e) Fraktbidrag för fodersändningar	1 500 000	1 600 000
f) Diverse kostnader	6 000 000	4 000 000
	200 200 000	200 300 000

Nämnden avser att längre fram, i samband med avlämnandet av förslag till regleringsåtgärder på jordbrukets område för regleringsåret 1955/56, närmare precisera anslagsyrkandet för ifrågavarande ändamål.

Departementschefen

Jag har för avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen förlägga närmare förslag rörande prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för regleringsåret 1955/56. Förevarande anslag synes därför nu böra uppföras allenast med ett beräknat belopp. Med utgångspunkt från de uppgifter som jordbruksnämnden lämnat anser jag anslaget därvid preliminärt böra uppföras med 200 000 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1955/56 beräkna ett reservationsanslag av 200 000 000 kronor.

[113] 28. Producentbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk

	Anslag	Nettontgift
1953/54	58 000 000	42 174 521
1954/55 (statsliggaren s. 846)	57 000 000	
1955/56 (förslag)	47 000 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för budgetåret 1955/56 skall uppföras med ett till 47 000 000 kronor minskat belopp. Styrelsen erinrar om att producentbidragen utbetalas i efterskott för kalenderår. Det för budgetåret 1953/54 anvisade anslaget har sålunda använts för utbetalning av bidrag för kalenderåret 1953. Utbetalningarna, som ännu icke är helt avslutade, uppgick den 30 juni 1954 till omkring 42 174 500 kronor. Med ledning av från lantbruksnämnderna inhämtade uppgifter beräknar styrelsen, att för ettvarrt av budgetåren 1954/55 och 1955/56 ett belopp av 47 000 000 kronor skall vara tillräckligt för att bestrida de på kalenderåren 1954 och 1955 belöpande bidragen.

Departementschefen

Då jag icke har något att erinra mot den av lantbruksstyrelsen gjorda beräkningen av anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål för nästa budgetår, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Producentbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 000 kronor.

[114] 29. Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	5 000 000	5 979 767
1954/55 (statsliggaren s. 846)	16 000 000	
1955/56 (förslag; beräknat belopp)....	32 500 000	

Statens jordbruksnämnd (skr. 24/8 1954) anför, att något medelsbehov icke beräknas komma att föreligga för statlig utjämningslagring sedan under innevarande budgetår en slutreglering skett av kostnaderna för den med utgången av regleringsåret 1953/54 upphörande statliga utjämningslagringen av köttvaror. Nämnden utgår sålunda från att under budgetåret 1955/56 medelsanvisning under förevarande anslag erfordras endast till kostnaderna för den till nämndens verksamhetsområde hörande beredskapslagringen. Den ojämförligt största utgiften för sådan lagringskostnad faller numera på den beredskapslagring av spannmål — brödsäd och majs — samt oljekraftfoder, som från och med regleringsåret 1954/55 administreras av föreningen Svensk spannmålshandel. Föreningen har för regleringsåret 1955/56 beräknat kostnaderna för en beredskapslagring i nuvarande omfattning av hithörande varor till cirka 16 400 000 kronor, däri inräknat räntekostnader, 5 000 000 kronor, och förluster på prisskillnader vid omsättning. Mot denna beräkning har nämnden icke funnit anledning till erinran. — Kostnaderna för fortsatt beredskapslagring genom nämndens försorg under budgetåret 1955/56 av andra varor än de nyss nämnda i huvudsakligen den omfattning, som avsetts i propositionen 1954: 180, beräknas till omkring 1 800 000 kronor, därav 800 000 kronor för socker, 300 000 kronor för risgryn och kaffe, 250 000 kronor för fettvaror samt 400 000 kronor för mjöl, ärtor och bönor. I sin skrivelse med förslag till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för regleringsåret 1954/55 ansåg nämnden det vara principiellt riktigt, att i den mån brödsädspriserna komme att sänkas för 1955 års skörd, bokvärdet på beredskapslagren nedbringades, så att det komme att motsvara producentprisnivån. Denna nedskrivning borde ske under budgetåret 1955/56. Kungl. Maj:t har sedermera genom beslut den 30 juli 1954 såsom riktpriiser i fråga om brödsäd av 1955 års skörd med vissa förbehåll fastställt inlösenpriser per den 1 april 1956 för såväl vete som råg, vilka med 4 kronor 75 öre för deciton understiger motsvarande priser för 1954 års skörd. Med den utgångspunkt, nämnden tidigare intagit, bör sålunda värdet på beredskapslagren av brödsäd — tills vidare beräknade till sammanlagt 300 000 ton — vid övergången till regleringsåret 1955/56 nedskrivas med (3 000 000 $\times$ 4: 75 =) 14 250 000 kronor. För ändamålet erforderliga medel bör för

budgetåret 1955/56 anvisas inom ramen för här ifrågavarande förslagsanslag. Nämnden förbehåller sig att, efter fortsatta överväganden beträffande jordbruksregleringen för regleringsåret 1955/56, få föreslå de ändringar i fråga om lagerhållningen och i fråga om bokföringsvärdet på beredskapslagren, vilka då kan beräknas påkallade. På nuvarande stadium har nämnden emellertid funnit lämpligt föreslå, att till statlig lagerhållning för budgetåret 1955/56 med nu angivna utgångspunkter preliminärt skall beräknas ett belopp av i runt tal (16 400 000 + 1 800 000 + 14 250 000 =) 32 500 000 kronor.

Departementschefen

Med hänsyn till vad jordbruksnämnden anfört synes med anvisande av medel för ifrågavarande ändamål böra anstå, till dess slutlig ståndpunkt tagits till frågan om jordbruksregleringen för nästa regleringsår. Anslaget torde därför böra upptagas med allenast beräknat belopp i riksstatsförslaget för budgetåret 1955/56. I enlighet med nämndens medelsuppskattning synes anslaget därvid böra uppföras med 32 500 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet* för budgetåret 1955/56 beräkna ett förslagsanslag av 32 500 000 kronor.

[115] 30. Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	28 000	23 687
1954/55 (statsliggaren s. 846)	16 000	
1955/56 (förslag)	9 000	

Styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan (skr. 27/8 1954) hemställer om ett till 9 000 kronor sänkt anslag.

Med biträdande av detta äskande hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 9 000 kronor.

[116] 31. Ersättning till Sveriges allmänna hypoteksbank för förvaltningen av statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	22 000	21 633
1954/55 (statsliggaren s. 846)	21 000	
1955/56 (förslag)	19 000	

Sveriges allmänna hypoteksbank (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med ett till 19 000 kronor nedsatt belopp.

Mot förevarande anslagsäskande, vilket innebär en minskning av anslaget med 2 000 kronor i förhållande till innevarande budgetår, har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till Sveriges allmänna hypoteksbank för förvaltningen av statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 19 000 kronor.

[117] 32. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	256 900	239 567
1954/55 (statsliggaren s. 847)	286 500	
1955/56 (förslag)	296 200	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter* (skr. 29/7 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 9 200 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. 1 montör i Cg 12 vid provningsavdelningen i Norrland	8 800
2. Höjt arvode åt ett juridiskt biträde	400
	9 200

M o t i v. 1. Den av 1954 års riksdag beslutade nya provningsavdelningen vid Röbbäcksdalen i Norrland, vilken trätt i funktion i juli 1954, har i huvudsak sin utrustning klar. Senast den 1 juli 1955 beräknas planerade arbeten av orienterande karaktär ha avslutats, efter vilken tidpunkt verksamheten skall utvecklas till full omfattning. Överassistenten kan då icke ensam svara för alla till provningsverksamheten hörande göromål. En montör behöver därför anställas fr. o. m. sistnämnda tidpunkt.

2. Arvodet, vilket utgår med 600 kronor, har varit oförändrat sedan år 1934.

Y t t r a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* erinrar om att anstaltsstyrelsen i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår föreslog en förbättrad löneställning för maskinprovningarnas föreståndare. Detta förslag tillstyrktes av lantbruksstyrelsen men lämnades av Kungl. Maj:t utan bifall. Oaktat anstaltsstyrelsen nu icke återkommit med förslag i berörda avseende vill dock lantbruksstyrelsen för sin del framhålla, att det med hänsyn till omfattningen av maskinprovningarnas verksamhet samt till det ansvar, som åvilar föreståndaren, synes i högsta grad påkallat, att dennes löneställning förbättras. Lantbruksstyrelsen föreslår därför ånyo, att föreståndartjänsten

skall uppflyttas från lönegrad Ce 37 till Cp 15. Mot förslagen i övrigt under denna anslagsrubrik har lantbruksstyrelsen icke något att erinra.

Statens lönenämnd anför, att arbetsuppgifterna för den föreslagna montörstjänsten, enligt vad nämnden under hand inhämtat, överensstämmer med dem, som ankommer på hos anstalten redan befintliga i lönegrad 14 placerade montörsbefattningar. Nämnden anser därför, att tjänsten bör placeras i lönegrad 14.

Departementschefen

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anser jag mig icke kunna förorda den av lantbruksstyrelsen föreslagna uppflyttningen av föreståndaren för anstalterna från lönegrad Ce 37 till Cp 15. Däremot kan jag tillstyrka, att medel skall beräknas för anställande av en montör å extra stat vid provningsavdelningen i Norrland. I anslutning till vad statens lönenämnd anfört i sitt yttrande föreslår jag, att denne placeras i högst lönegrad 14. Denna lönegrad synes dock böra tillämpas först efter viss aspirant-tjänstgöring, under vilken vederbörande bör vara placerad i lönegrad 12. För ändamålet bör anslaget uppräknas med 9 400 kronor. Slutligen har jag icke heller något att erinra mot en höjning av arvodet åt ett juridiskt biträde. Enligt min mening bör dock denna höjning begränsas till 300 kronor.

Vid bifall till vad jag nu förordat, behöver förevarande anslag höjas med sammanlagt 9 700 kronor. Vidare föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen en omräkning av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. 20 100 (+ 300) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 243 000 (+ 65 800) kronor; rörligt tillägg 33 100 (— 56 400) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(20\,100 + 243\,000 + 33\,100 =) 296\,200$ (+ 9 700) kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden	
m. fl., <i>förslagsvis</i>	20 100
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	243 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	33 100

Summa kronor 296 200

b) till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter*:
 Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag
 av 296 200 kronor.

[118] 33. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	60 400	60 400
1954/55 (statsliggaren s. 848)	75 000	
1955/56 (förslag)	68 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter* (skr. 29/7 1954) hemställer, att anslaget skall minskas med 7 000 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. <i>Expenser</i>	8 000	
2. <i>Övriga utgifter: Byggnader, reparationer och hyror</i> ...		6 000
3. <i>Särskilda uppbördsmedel</i>		9 000
	8 000	15 000
	— 7 000	

M o t i v. 1. Kostnaderna för annonsering i samband med utgivandet av maskinprovningarnas tryckta meddelanden ävensom för pappersemballage till dessa meddelanden belastar f. n. den maximerade anslagsposten till övriga *expenser*. Med hänsyn till att nämnda kostnader i hög grad varierar under olika budgetår, synes det ändamålsenligt, att de i stället påföres den förslagsvis upptagna posten till publikationstryck. Därest detta yrkande av principiella skäl icke kan bifallas, föreslår styrelsen, att för ändamålet skall under posten till *expenser* uppföras en ny delpost, benämnd »vissa kostnader i samband med utgivandet av tryckta meddelanden». Med hänsyn till att kostnaderna för berörda ändamål under de tre senaste budgetåren uppgått till i medeltal omkring 7 600 kronor, bör delposten uppföras med 8 000 kronor.

2. För hyra av lokaler till den nya provningsavdelningen vid Röbbäcksdalen i Norrland anvisades av 1954 års riksdag ett belopp av 6 000 kronor. I en särskild till jordbruksdepartementet ingiven promemoria har sedermera föreståndaren för statens maskinprovningar meddelat, att en närmare undersökning gjorts av möjligheterna att erhålla lämpliga lokaler för avdelningen, vilken givit till resultat, att lokaler skulle kunna förhyras vid Umeå lantmannaskola omkring sex kilometer nordväst om Umeå. Detta alternativ för lösning av lokalfrågan är emellertid i flera avseenden ogynnsamt. Utrymmena är nämligen otillräckliga och möjliggör icke ett effektivt utnyttjande av personalen. Provningshallen kan sålunda icke få disponeras under hela året. Vidare är avståndet från lantmannaskolan till försöksgården vid

Röbäcksdalen, där den slutliga förläggningen skall ske och dit övriga institutioner skall förläggas, omkring tio kilometer. Möjlighet har emellertid yppat sig att lösa lokalfrågan på ett väsentligt bättre och på längre sikt ekonomiskt fördelaktigare sätt. En på själva försöksgården kvarstående äldre ekonomibyggnad kan nämligen hyresfritt få disponeras såsom maskinhall. Endast en del ändrings- och förbättringsarbeten erfordras, för att byggnaden skall fylla sitt ändamål. Kostnaderna härför beräknas till 6 000 kronor. Kontorslokaler synes bäst kunna ordnas genom uppförande av en monteringsfärdig barack. För inköp och montering av denna beräknas 12 000 kronor. Finansieringen av detta alternativ bör ske på så sätt att styrelsen under hand bemyndigas att utnyttja dels det belopp av 6 000 kronor som ställts till förfogande för hyra av lämpliga lokaler åt avdelningen men som nu icke behöver utnyttjas för detta ändamål, dels ett belopp av 12 000 kronor av det för innevarande budgetår till utrustning för provningsavdelningen i Norrland anvisade reservationsanslaget å 50 000 kronor.

Styrelsen anmäler nu, att den — efter samråd under hand med chefen för jordbruksdepartementet och statskontoret — beslutat lösa avdelningens lokalfråga i enlighet med de i promemorian angivna riktlinjerna. Då sålunda det till 6 000 kronor beräknade hyresbeloppet icke heller i fortsättningen behöver utgå, kan förevarande delpost minskas till 4 000 kronor.

3. Posten bör enligt styrelsens beräkningar kunna uppräknas med 9 000 kronor.

Y t t r a n d e n. *Statskontoret* har till följd av remiss yttrat sig över det förslag till lösning av lokalfrågan vid provningsavdelningen i Norrland, som framlagts av föreståndaren för maskinprovningarna i den under punkten 2 omförmälda promemorian. Ämbetsverket har därvid bl. a. uttalat, att det med hänsyn till de fördelar, som den förordade förläggningen utav avdelningen medför, synes motiverat, att lokalfrågan ordnas på angivet sätt, oaktat de engångskostnader för iordningställande av byggnader m. m. detta alternativ skulle föranleda. Vad beträffar anslagsfrågan har statskontoret ej funnit anledning till erinran mot att för erforderliga ändrings- och förbättringsarbeten anlitas det belopp av 6 000 kronor, som för innevarande budgetår anvisats under maskin- och redskapsprovningsanstaltens omkostnadsanslag för hyra av lokaler till norrlandsavdelningen. Däremot finner statskontoret det tveksamt om reservationsanslaget till utrustning för provningsavdelning i Norrland kan utan medgivande av riksdagen tagas i anspråk för dessa arbeten. Enligt vad ämbetsverket inhämtat från byggnadsstyrelsen disponerar denna ej över medel som kan anlitas för ändamålet. Därest lokalförhållandena för norrlandsavdelningen anses böra ordnas utan ytterligare dröjsmål, synes med hänsyn därtill ej återstå annat än att utnyttja angivna reservationsanslag. Av detta anslag sålunda ianspråktagna medel torde sedermera få ersättas genom nytt anslag, varom framställning bör göras till riksdagen.

Lantbruksstyrelsen har icke något att erinra beträffande de gjorda framställningarna.

Departementschefen

Jag har icke något att erinra mot förslaget, att de i anslagsäskandena angivna kostnaderna för anstalternas tryckta meddelanden i fortsättningen skall bestridas från anslagsposten till publikationstryck. Med hänsyn till medelsåtgången synes denna post sålunda böra uppräknas med 8 000 kronor. Då ifrågavarande kostnader, vilka hittills belastat delposten övriga expenser, under de senaste budgetåren så gott som helt måst täckas genom överskridanden av sistnämnda delpost, synes någon motsvarande nedräkning av denna icke böra ske. Däremot synes anslagsposten till byggnader, reparationer och hyror i enlighet med anstaltsstyrelsens förslag kunna minskas med 6 000 kronor. Då jag icke heller har något att erinra mot beräkningen av inkomstposten särskilda uppbördsmedel, synes anslaget för nästa budgetår böra uppföras med $(75\,000 + 8\,000 - 6\,000 - 9\,000 =)$ 68 000 kronor, vilket innebär en minskning med 7 000 kronor i förhållande till innevarande budgetårs medelsanvisning. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter*:
Omkostnader för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslags-
anslag av 68 000 kronor.

[119] 34. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Utrustning för provningsavdelning i Norrland

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 848).....	50 000
1955/56 (förslag)	12 000

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter* (skr. 29/7 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 12 000 kronor. Såsom framgår av vad styrelsen anført under närmast föregående anslagspunkt har av det för innevarande budgetår anvisade reservationsanslaget till utrustning för provningsavdelningen i Norrland å 50 000 kronor tagits i anspråk ett belopp av 12 000 kronor för inköp och montering av en barack, avsedd att utnyttjas såsom kontorslokaler för den nya provningsavdelningen. För att erforderlig utrustning skall kunna anskaffas till avdelningen bör förevarande anslag förstärkas med motsvarande belopp, alltså 12 000 kronor.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker anstaltsstyrelsens framställning.

Departementschefen

I enlighet med anstaltsstyrelsens förslag synes för nästa budgetår böra anvisas ett belopp av 12 000 kronor under förevarande anslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Utrustning för provningsavdelning i Norrland* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 kronor.

[120] 35. *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Anordnande av trumbromsanläggning*

1955/56 (förslag) 95 000

Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter (skr. 29/7 1954) hemställer, att till utrustning vid anstalterna skall för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 95 000 kronor. Anslaget avses för utförande av en trumbromsanläggning för provning av traktorernas dragförmåga. Till motivering för detta förslag anför styrelsen, att provningen av traktorer intar en viktig plats i den av statens maskinprovningar bedrivna verksamheten. För traktorprovningen är det framför allt viktigt att fullgoda möjligheter finnes att bestämma de under provning varande traktorernas dragförmåga. Allmänhetens liksom industriens allt starkare krav på exakta uppgifter jämte den snabba tekniska utvecklingen på traktor- och motorområdet har medfört, att maskinprovningarnas metodik för dragkraftundersökningar måste utvecklas.

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) har icke något att erinra mot framställningen.

Departementschefen

I likhet med lantbruksstyrelsen har jag icke något att erinra mot att ett belopp av 95 000 kronor ställes till anstaltsstyrelsens förfogande för utförande av den ifrågavarande anläggningen. Beloppet synes emellertid böra anvisas såsom ett obetecknat anslag, förslagsvis under rubriken *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Anordnande av trumbromsanläggning*.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Anordnande av trumbromsanläggning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 95 000 kronor.

[121] 36. *Bidrag till jordbrukstekniska institutet*

	Anslag
1953/54	325 000
1954/55 (statsliggaren s. 848)	325 000
1955/56 (förslag)	325 000

Jämlikt bemyndigande av 1945 års riksdag (prop. 37; rskr. 272) träffade Kungl. Maj:t avtal med jordbrukstekniska föreningen angående inrättande och drivande av ett jordbrukstekniskt institut. Enligt avtalet, som gäller i tio år, skulle staten till kostnaderna för institutets verksamhet vid full utbyggnad bidra med 250 000 kronor om året och föreningen med ett årligt belopp av lägst 40 000 kronor. Enligt beslut av 1953 års riksdag (IX ht s. 208; rskr. 9) har statsbidraget höjts till 325 000 kronor och föreningens bidrag till 50 000 kronor. Dessa ändringar har sedermera intagits i avtalet.

Y r k a n d e. *Styrelsen för jordbrukstekniska institutet* (skr. 24/7 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 104 000 kronor till 429 000 kronor.

Motiv. Jämväl i sina anslagsäskanden för budgetåren 1953/54 och 1954/55 beräknade styrelsen, att för verksamheten vid institutet erfordrades ett statsbidrag av 429 000 kronor. Beträffande de skäl, som styrelsen därvid åberopade, torde få hänvisas till IX ht 1953 s. 207 och 208. Styrelsen framhåller, att detta belopp är erforderligt, om verksamheten skall kunna bedrivas i hittillsvarande omfattning.

Departementschefen

Någon uppräknig av statens bidrag till kostnaderna för ifrågakvarande verksamhet är jag icke beredd att tillstyrka. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp, 325 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 325 000 kronor.

[122] 37. Befrämjande av landsbygdens elektrifiering

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	4 000 000	4 950 682	4 602 611
1954/55 (statsliggaren s. 849)	4 000 000		
1955/56 (förslag)	4 000 000		

Hittills har sammanlagt 69 500 000 kronor anvisats för befrämjande av landsbygdens elektrifiering. Kungl. Maj:t har den 30 december 1947 uppdragit åt elektrifieringsberedningen att tills vidare med vissa undantag pröva och avgöra ansökningar angående statsbidrag från förevarande anslag.

Elektrifieringsberedningen (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 2 000 000 kronor. Såsom motivering härför anför beredningen bl. a. följande.

Vid slutet av budgetåret 1953/54 fanns ej slutbehandlade ansökningar till ett belopp av 4 300 000 kronor.

För innevarande budgetår räknar beredningen med bidragsanspråk av i

stort sett samma storleksordning som under det sistförflutna budgetåret eller omkring 4 600 000 kronor. De sammanlagda bidragsanspråken fram till den 1 juli 1955 kan alltså beräknas till $(4\,300\,000 + 4\,600\,000 =) 8\,900\,000$ kronor. Härav kan 4 000 000 kronor täckas av medelsanvisningen för innevarande budgetår. De bidragsanspråk, för vilkas täckande anslagsmedel saknas, skulle följaktligen utgöra $(8\,900\,000 - 4\,000\,000 =) 4\,900\,000$ kronor.

Under förutsättning att ansökningar inges i samma omfattning under budgetåret 1955/56 som beräknats för innevarande budgetår, kommer de sammanlagda anspråken på bidrag att uppgå till $(4\,900\,000 + 4\,600\,000 =) 9\,500\,000$ kronor. Härvid har hänsyn icke tagits till eventuellt inkommande anspråk på bidrag för upprustning av befintliga distributionsanläggningar. Beredningen finner det angeläget, att balansen av ärenden nedbringas, och föreslår fördenskull, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 6 000 000 kronor.

Departementschefen

Sedan elkraftutredningen till Kungl. Maj:t avlämnat förslag till provisoriska åtgärder för statligt stöd åt upprustning av elektriska distributionsnät på landsbygden, har utredningen den 21 april 1954 avgivit sitt huvudbetänkande rörande landets försörjning med elektrisk kraft. Betänkandet är f. n. föremål för remissbehandling. Innan denna avslutats är jag icke beredd att upptaga till prövning frågan om ytterligare åtgärder för att påskynda upprustningen på landsbygden. På grund härav och då jag i nuvarande läge icke anser mig kunna tillstyrka någon ökning av anslaget, bör detta för nästa budgetår utgå med oförändrat belopp av 4 000 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor.

[123] 38. Bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten

	Anslag
1953/54	24 000
1954/55 (statsliggaren s. 849)	24 000
1955/56 (förslag)	24 000

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp. Under år 1955 beräknas fem lantbruksmöten komma att anordnas. Till penningpremier vid dessa möten kommer vid oförändrade grunder beträffande fördelning av anslagsmedlen att erfordras $(5 \times 4\,800 =) 24\,000$ kronor.

Departementschefen

Mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål har jag intet att erinra. Anslaget bör således för nästa budgetår

uppföras med oförändrat belopp, 24 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 24 000 kronor.

[124] 39. Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	225 000	225 000
1954/55 (statsliggaren s. 849)	225 000	
1955/56 (förslag)	225 000	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 16/10 1954) hemställer — med överlämnande av en framställning i ärendet från styrelsen för Jordbrukarungdomens förbund — att såsom bidrag till förbundets verksamhet under tiden den 1 januari 1955—30 juni 1956 skall för budgetåret 1955/56 anvisas ett anslag av 390 000 kronor. Förbundsstyrelsen anholder för sin del om ett statsbidrag av 521 000 kronor till verksamheten under kalenderåret 1955.

M o t i v. Lantbruksstyrelsen framhåller, att vissa olägenheter är förknippade därmed, att statsbidraget f. n. avser det kalenderår, då riksdagen anvisat bidraget. Förbundet får sålunda icke besked om anslaget storlek och för detsamma föreskrivna villkor förrän långt in på det nya året. På grund härav har det icke varit möjligt för förbundet att redan från kalenderårets början ordna sin verksamhet på mest ändamålsenligt sätt. Olägenheterna av denna ordning har klart framträtt ej minst under innevarande år. Att å andra sidan låta anslaget avse budgetår torde icke vara lämpligt. Den huvudsakliga klubbverksamheten pågår nämligen under sommarhalvåret, och de flesta odlingarna igångsättes före den 1 juli och avslutas efter denna dag, i många fall först under september—oktober. Redovisningen av klubbverksamheten under sommarhalvåret skulle alltså komma att uppdelas på två budgetår. Anslaget bör därför enligt lantbruksstyrelsens mening även i fortsättningen avse kalenderår men icke såsom nu det kalenderår, under vilket det beviljas, utan närmast följande år. Under övergångstiden till en dylik ordning måste emellertid anslag anvisas antingen i ett sammanhang för två kalenderår eller under två år i följd för ett och ett halvt år. Lantbruksstyrelsen förordar det senare alternativet, eftersom detta innebär, att den ökade belastningen å riksstaten uppdelas på två år. Det anslag, som anvisas för budgetåret 1955/56, bör i enlighet härmed avse tiden den 1 januari 1955—30 juni 1956.

Av anslaget har förbundet under de senaste åren använt cirka 28 procent för den centrala och 72 procent för den lokala verksamheten. Med tillämpning av denna fördelningsgrund skulle av det nuvarande anslagsbeloppet å 225 000 kronor 64 500 kronor belöpa på den centrala och 160 500 kronor på den lokala verksamheten. För nästa budgetår föreslår lantbruksstyrelsen oförändrad medelsanvisning till den centrala verksamheten. Såvitt angår den

lokala verksamheten hemställas däremot om en höjning med 35 000 kronor. Till motivering härför anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

Fördelningen mellan länen av det för den lokala verksamheten avsedda anslagsbeloppet har varit mycket ojämn. Om klubbverksamheten skall kunna utvecklas någorlunda likartat inom de olika områdena, torde det vara nödvändigt att de medel, som av statsmakterna ställs till förfogande för verksamheten, fördelas mellan de olika områdena enligt en fast fördelningsgrund. Den lämpligaste fördelningsgrunden torde vara storleken av den med jordbruk och binäringar sysselsatta befolkningen inom de skilda områdena. Om det för den lokala verksamheten beräknade anslagsbeloppet skulle bli lika stort som hittills och fördelas enligt denna fördelningsgrund, kommer det emellertid att för vissa hushållningssällskapsområden innebära en betydande nedskärning av statsbidraget med åtföljande inskränkning av klubbverksamheten. För att motverka denna nedgång i verksamheten föreslår lantbruksstyrelsen en höjning av det årliga anslagsbeloppet med 35 000 kronor. Härigenom skulle inom de hushållningssällskapsområden, där tillämpningen av här föreslagna fördelningsgrunder skulle leda till minskning i bidragstilldelningen, klubbverksamheten kunna vidmakthållas i åtminstone nuvarande omfattning.

Det årliga anslagsbehovet uppgår således enligt lantbruksstyrelsens beräkning till $(225\,000 + 35\,000 =) 260\,000$ kronor. För tiden den 1 januari 1955—30 juni 1956 erfordras följaktligen ett anslag av 390 000 kronor. Lantbruksstyrelsen framhåller, att den med hänsyn till betydelsen av den utav förbundet bedrivna verksamheten i och för sig finner det önskvärt, att förbundets framställning tillmötesgås i ännu högre grad. På grund av givna besparingsdirektiv anser sig lantbruksstyrelsen emellertid icke kunna förorda, att anslaget uppräknas ytterligare. Såsom villkor för åtnjutande av statsbidraget bör gälla, att verksamheten underkastas särskild inspektion från statens sida samt att ombud för statens räkning må delta i revisionen av förbundets räkenskaper och förvaltning. Vidare bör det ankomma på vederbörande tillsynsmyndighet att uppgöra plan rörande dels verksamhetens bedrivande, dels anslagets fördelning och dels det sätt, på vilket det lokala samarbetet skall ordnas.

I detta sammanhang upplyser lantbruksstyrelsen, att det icke varit möjligt att hinna med att för innevarande år meddela sådana särskilda föreskrifter rörande samordnandet av den lokala klubbverksamheten, som förutsatts av riksdagen (se JoU 1954: 36). Överläggningar härom pågår emellertid med skogsstyrelsen, Hushållningssällskapens förbund och Jordbrukarungdomens förbund.

Departementschefen

Jag anser mig icke kunna biträda förslaget, att de medel, som anvisas under förevarande anslag, i fortsättningen skall avse förbundets verksamhet under det kalenderår, som följer efter det, då riksdagen har fattat beslut i frågan. Med hänsyn härtill och då jag icke heller kan tillstyrka någon höjning av det till förbundet utgående bidraget, föreslår jag, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med ett oförändrat belopp av 225 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund* för bud-
getåret 1955/56 anvisa ett anslag av 225 000 kronor.

[125] 40. Bidrag till viss lokal klubbverksamhet

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 850)	100 000
1955/56 (förslag).....	100 000

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 16/10 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 150 000 kronor. Under hänvisning till vad styrelsen anfört i sina anslagsäskanden rörande bidrag till Jordbrukarungdomens förbund (se närmast föregående punkt) föreslår styrelsen, att anslaget för nästa budgetår skall avse bidrag till klubbverksamheten under tiden den 1 januari 1955—30 juni 1956. Någon ökning i och för sig av medelsanvisningen föreslås således icke.

Såsom villkor för åtnjutande av statsbidraget bör enligt styrelsen gälla, att verksamheten underkastas särskild inspektion från statens sida samt att ombud för statens räkning må deltaga i revisionen av Hushållningssällskapens förbunds räkenskaper och förvaltning såvitt angår ifrågavarande anslagsmedel. Vidare bör det ankomma på tillsynsmyndigheten att uppgöra förslag till plan beträffande dels verksamhetens bedrivande, dels anslagets fördelning och dels det sätt, på vilket det lokala samarbetet skall ordnas.

Departementschefen

Mitt förslag under närmast föregående punkt innebär bl. a. att medel, som anvisas till bidrag till Jordbrukarungdomens förbund, liksom hittills skall avse förbundets verksamhet under det kalenderår, då beslutet om medelsanvisningen fattas. Detsamma bör enligt min mening gälla medelsanvisningen under förevarande anslag. Detta bör sålunda för nästa budgetår uppföras med ett oförändrat belopp av 100 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till viss lokal klubbverksamhet* för budget-
året 1955/56 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

[126] 41. Bidrag till ungdomsverksamhet på skogsbrukets område

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 850)	85 000
1955/56 (förslag).....	85 000

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 24/8 1954) hemställer — med överlämnande av en framställning i ämnet från styrelsen för Jordbrukarungdomens förbund — att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 165 000

kronor och därvid avse tiden den 1 januari 1955—30 juni 1956. Förbundsstyrelsen har för sin del anhållit om ett statsbidrag till kostnaderna för ifrågavarande verksamhet under kalenderåret 1955 av 140 000 kronor.

Motiv. Skogsstyrelsen anför, att den av förbundet bedrivna skogliga klubbverksamheten synes ha utformats på ett lämpligt sätt och fyller en betydelsefull uppgift i det skogliga upplysningsarbetet. Verksamheten har stora möjligheter att öka förståelsen och intresset för skogsbruket hos ungdomen samtidigt som den ger en praktisk skoglig yrkesvägledning. Skogsstyrelsen finner det därför vara av värde, att verksamheten erhåller ökat ekonomiskt stöd. Vad angår storleken av det anslag, som bör anvisas för budgetåret 1955/56 i vad avser verksamheten under år 1955, tillstyrker skogsstyrelsen ett belopp av 110 000 kronor, d. v. s. en ökning med 25 000 kronor i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade bidraget. Ökningen torde i huvudsak böra tagas i anspråk för höjda bidrag inom den lokala verksamheten till kurser för klubbledare och till instruktionsmaterial. Med hänsyn till de olägenheter, som är förknippade med att statsbidraget såsom f. n. avser kalenderår, föreslår styrelsen — efter samråd med lantbruksstyrelsen och förbundet — att bidraget skall avse budgetår. Då bidraget för första halvåret 1956 torde få beräknas till hälften av det för år 1955 föreslagna beloppet eller till 55 000 kronor, hemställer skogsstyrelsen att under anslaget skall anvisas bidrag för tiden den 1 januari 1955—30 juni 1956 med 165 000 kronor. I likhet med vad som skett innevarande budgetår torde skogsstyrelsen böra bemyndigas att utfärda närmare föreskrifter rörande verksamhetens bedrivande och statsbidragens fördelning ävensom att utöva inspektion över verksamheten.

Departementschefen

Förslaget att medelsanvisningen under förevarande anslag i fortsättningen skall avse verksamheten under budgetår, är jag icke beredd tillstyrka. Bidraget bör, i likhet med vad jag föreslagit beträffande anslagen under de båda närmast föregående punkterna, liksom hittills utgå för kalenderår. Jag anser mig icke heller kunna förorda någon höjning av anslaget. Detta bör sålunda för nästa budgetår uppföras med ett oförändrat belopp av 85 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till ungdomsverksamhet på skogsbrukets område* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 85 000 kronor.

[127] 42. Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	30 000	13 350	70 000
1954/55 (statsliggaren s. 850) ...	30 000		
1955/56 (förslag).....	30 000		

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 50 000 kronor. Å anslaget fanns den 30 juni 1954 en reservation av 70 000 kronor. Enligt styrelsen uppgick av Kungl. Maj:t beviljade men ännu ej lyfta bidrag vid samma tidpunkt till sammanlagt 65 000 kronor. Tillsammans med det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 30 000 kronor utgjorde alltså det vid ingången av innevarande budgetår för ändamålet disponibla beloppet $(70\,000 - 65\,000 + 30\,000 =)$ 35 000 kronor. Dessa medel beräknas vara helt förbrukade vid budgetårets utgång.

Styrelsen anför till motivering för sitt förslag om en uppräknings av anslaget, att Svensk matpotatiskontroll (SMAK) under hösten 1953 börjat sin verksamhet, som bl. a. har till syfte att främja produktionen och avsättningen inom landet av fullgod matpotatis. En viktig förutsättning för denna verksamhet, som främst avser att tillförsäkra handeln och konsumenterna en kontinuerlig tillgång på förstklassig matpotatis, är att inom ifrågakommande potatisodlingsområden finnes lagerhus, där potatisen kan sorteras och lagras. Tillgången på sådana anläggningar är emellertid f. n. i hög grad otillräcklig. Styrelsen finner det därför angeläget, att statsbidrag även i fortsättningen lämnas för uppförande av nya potatislagerhus. Det synes vidare önskvärt, att bidragsbeloppen blir så stora, att de innebär en verklig stimulans till nyanläggningar. Medel synes också böra finnas disponibla för understöd till anläggningar för lagring och förädling av frukt, bär och andra trädgårdsprodukter.

Departementschefen

Jag är icke beredd att biträda förslaget om en ökad medelsanvisning under förevarande anslag. Detta bör sålunda enligt min mening uppföras med 30 000 kronor jämväl för nästa budgetår. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[128] 43. Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånepond

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 050 000	899 627
1954/55 (statsliggaren s. 850)	250 000	
1955/56 (förslag)	570 000	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 23/8 1954) hemställer dels att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 570 000 kronor, dels att det belopp, inom vars ram under budgetåret 1955/56 bidrag till återbetalning

av lån för gemensam maskinanvändning må beviljas eller utfästelser om bidrag eljest göras, skall fastställas till 750 000 kronor.

Motiv. Beräkningen av medelsbehovet har verkställts dels på grundval av de bidrag, som styrelsen beviljat till återbetalning av lån, upptagna i enskilda kreditinrättningar för att anskaffa till gemensam maskinanvändning avsedda jordbruksmaskiner, dels med ledning av inkomna redogörelser rörande hushållningssällskapens förmedling av lån från jordbrukets maskinlånefond och dels med ledning av inkomna redogörelser över av hushållningssällskapen under budgetåret 1948/49 gjorda utfästelser om bidrag. Medelsbehovet för förstnämnda två ändamål beräknas av styrelsen till sammanlagt 20 000 kronor. I fråga om medelsbehovet på grund av utfästelser under budgetåret 1948/49 anför styrelsen i huvudsak följande.

Genom beslut av 1949 års riksdag fastställdes det belopp, inom vars ram under budgetåret 1948/49 bidrag till återbetalning av lån för gemensam maskinanvändning finge beviljas eller utfästelser om bidrag eljest göras, till 1 500 000 kronor. Sedan styrelsen med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 augusti 1948 fördelat ifrågavarande bidragsram mellan hushållningssällskapen, har enligt till styrelsen ingivna redogörelser under budgetåret 1948/49 utfästelser om bidrag gjorts till sammanlagt 1 492 000 kronor. Härav avser 547 000 kronor utfästelser, som gjorts under andra halvåret 1948, och återstoden, 945 000 kronor, utfästelser under första halvåret 1949.

Enligt bestämmelserna i 17 § kungörelsen 1948:380 gäller såsom förutsättning för bidrag bl. a., att maskinhållningen under minst sex år utövals på ett ändamålsenligt sätt samt att, där lån åtnjutits, övrig del av låneskulden jämte upplupen ränta blivit återbetalad enligt gällande föreskrifter. Beträffande de maskinlån, som beviljats under budgetåret 1948/49 och till vilkas återbetalning utfästelser om bidrag gjorts under samma tidsperiod, inträdde amorteringsskyldigheten i fråga om lån, som beviljats under andra halvåret 1948, med utgången av år 1949 och för lån, som beviljats under första halvåret 1949, med utgången av år 1950. Sex års gemensam maskinanvändning kan således sägas ha pågått i förra fallet den 1 januari 1955 och i senare fallet den 1 januari 1956 (1 juli 1955). Enligt styrelsens mening synes det emellertid vara tillräckligt om bidragen utbetalas i god tid före erläggandet av sjunde amorteringen, vilken för under andra halvåret 1948 och första halvåret 1949 beviljade lån skall erläggas före utgången av år 1955 respektive år 1956, eller under hösten 1955 respektive hösten 1956. Härav följer, att av de utfästelser å sammanlagt 1 492 000 kronor, som gjorts under budgetåret 1948/49, endast de behöver infrias under budgetåret 1955/56, vilka gjorts under andra halvåret 1948. Dessa uppgår såsom förut nämnts till sammanlagt 547 000 kronor. Under budgetåret 1956/57 skall då infrias dels de utfästelser, som gjorts under senare hälften av budgetåret 1948/49, dels utfästelserna under första hälften av budgetåret 1949/50 o. s. v.

Enligt styrelsen bör anslaget således för budgetåret 1955/56 uppföras med endast $(20\,000 + 547\,000 =)$ i runt tal 570 000 kronor.

Beträffande förslaget, att bidragsramen för budgetåret 1955/56 skall fastställas till 750 000 kronor, anför styrelsen huvudsakligen följande.

Det belopp, inom vars ram bidrag till återbetalning av lån för gemensam maskinanvändning fått beviljas eller utfästelser om bidrag eljest göras, har

för ett vart av budgetåren 1948/49—1950/51 och 1951/52—1954/55 fastställts till 1 500 000 kronor respektive 1 275 000 kronor.

Styrelsen har med hänsyn till givna besparingsdirektiv ansett sig böra pröva ändamålsenligheten och värdet av de åtgärder, vilka i fråga om jordbrukets driftsrationalisering vidtages av hushållningssällskapen med anlitande av de anslag, som i detta syfte står till sällskapens förfogande. Styrelsen har därvid funnit att det, även om det måste anses angeläget att också i fortsättningen genom bidrag stimulera anskaffningen av maskiner för det mindre jordbruket, dock måste anses värdefullare för jordbruket i dess helhet, om en del av dessa bidragsmedel i stället användes för att intensifiera sällskapens rådgivnings- och upplysningsverksamhet, främst genom anställandet av ytterligare instruktörer.

Styrelsen har under vissa andra punkter i sina anslagsäskanden för nästa budgetår föreslagit anslagshöjningar av icke-automatisk karaktär å sammanlagt i runt tal 521 000 kronor. Under förutsättning att dessa anslagshöjningar icke anses kunna bifallas utan motsvarande begränsning av annan anslagsbeviljning, föreslår styrelsen, att ramen för utfästelser under budgetåret 1955/56 om maskinbidrag nedsättes med motsvarande belopp eller till (1 275 000 — 521 000 =) i runt tal 750 000 kronor. Mot den föreslagna kompensationen kan givetvis den invändningen resas, att verkan av kompensationen icke kommer till synes, förrän de under budgetåret 1955/56 gjorda utfästelserna om bidrag skall infrias eller först under budgetåret 1962/63. Styrelsen vill emellertid erinra om att den föreslagit en förskjutning framåt i tiden av utbetalningen av de bidrag, varom utfästelser gjorts under budgetåret 1948/49, innebärande en besparing under budgetåret 1955/56 på icke mindre än 945 000 kronor.

Departementschefen

Jag har icke något att erinra mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget. Detta torde sålunda för nästa budgetår böra uppräknas med 320 000 kronor till 570 000 kronor. Med hänsyn till att jag icke kunnat biträda styrelsens förslag i fråga om utökning av antalet instruktörer vid hushållningssällskapen, anser jag mig icke heller böra föreslå någon nedsättning av det belopp, inom vars ram bidrag till återbetalning av lån får medgivas eller utfästelse om bidrag göras. Enligt min mening bör sålunda sistnämnda belopp även för nästa budgetår fastställas till 1 275 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlänefond* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 570 000 kronor.

[129] 44. Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	153 200	155 171
1954/55 (statsliggaren s. 851)	153 900	
1955/56 (förslag)	187 600	

Yrkanden. Styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmanna-
byggnader (skr. 10/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med i runt
tal 62 900 kronor enligt följande fördelning.

	Ökning
1. Tjänsteförändringar	
a) Föreståndare i Cp 15 i st. för Cp 14	1 200
b) 2 försöksledare i Ca 33 i st. för Ce 29	5 016
c) 1 förste assistent i Ce 27 i st. för 1 assistent i Cg 23	3 444
d) 1 kansliskrivare i Ca 15 i st. för 1 kanslibiträde i Ce 11	1 320
e) 1 skrivbiträde i Cf 4 i st. för ersättning till extra skrivhjälp .	2 568
2. Personalförstärkningar	
a) Arvode åt en arkitekt	17 028
b) Arvode åt en assistent	12 120
c) 1 assistent i reglerad befordringsgång	10 932
d) Arvode åt en montör	8 916
3. Löneklassförändringar	396
	62 940

Motiv. 1 a—d. Dessa förslag med undantag av ordinariesättningarna framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1954 s. 243 och 244 under 1 a—d. Härutöver må endast nämnas, att ordinariesättningen av tjänsterna som försöksledare och kansliskrivare motiveras med att dessa är erforderliga för framtiden. Vidare framhåller styrelsen, att den under 1 c föreslagna assistenttjänsten är avsedd såsom rekryteringstjänst för den ena av försöksledarbefattningarna och därför icke bör placeras lägre än i lönegrad 27. Tjänsten har från och med den 1 juli 1955 placerats i lönegrad Cg 23.

1 e. Beträffande motiveringen för detta förslag, som framförts de båda senaste budgetåren, torde få hänvisas till IX ht 1953 s. 215 under 1 c.

2 a. Jämväl detta yrkande har återkommit i styrelsens anslagsäskanden de båda senaste åren (se IX ht 1953 s. 215 under 2 a). Styrelsen framhåller nu bl. a., att anstalten försöksvis byggt ett mindre bostadshus, lämpligt åt lantarbetare, småbrukare och andra med liknande bostadsbehov. Byggnadskostnaden för detta, 25 000 kronor, uppgår till ej fullt hälften av vad ett hus av motsvarande storlek vanligen kostar. För att anstalten skall kunna vidare utveckla denna byggnadstyp, som synes förtjäna ett mera allmänt beaktande under nuvarande bostadsbrist, är det ett oundgängligt villkor, att arkitektutbildad personal ställes till dess förfogande.

2 b och d. Beträffande motiveringen för dessa yrkanden hänvisas till IX ht 1954 s. 244 under 2 b respektive IX ht 1952 s. 212 under 2.

2 c. Ifrågavarande tjänsteman avses för studier rörande det arbete, som erfordras för verksamheten i ekonomibyggnader. Dylika arbetsstudier har på grund av personalbrist icke kunnat utföras i önskvärd omfattning. Olä-

genheten härav har framträtt särskilt sedan anstalten upptagit till prövning för vårt land nya ladugårdstyper med lösdriftssystem.

3. Ökningen är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e. *Statens lönenämnd* har icke ansett sig kunna tillstyrka de föreslagna lönegradsuppflyttningarna av försöksledartjänsterna eller assistenttjänsten. I fråga om kanslibiträdestjänsten har nämnden icke något att erinra mot att denna uppflyttas till lönegrad 13.

Departementschefen

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor kan jag icke tillstyrka, att de av anstaltsstyrelsen ifrågasatta lönegradsuppflyttningarna genomföres i vidare mån än att de två försöksledartjänsterna i lönegrad Ce 29 uppflyttas till lönegrad Ce 31 samt att kanslibiträdestjänsten i lönegrad Ce 11 omändras till en kontoristtjänst i lönegrad Ce 13. Kostnaderna härför kan beräknas till sammanlagt 4 300 kronor.

Vad härefter angår de begärda personalförstärkningarna synes det angeläget att tillgodose anstaltens behov av arkitektutbildad personal. Jag biträder därför styrelsens förslag, att medel skall beräknas för anlitande av en arkitekt. Jag föreslår, att för ändamålet skall anvisas ett särskilt belopp av 10 000 kronor. Vidare synes, i stället för det föreslagna arvodelt åt en assistent, under anslaget böra anvisas 10 000 kronor till anställande av ett ingenjörbiträde med arvode motsvarande lönen i löneklass 17. Övriga av styrelsen ifrågasatta personalförstärkningar är jag däremot icke beredd tillstyrka.

Jag har icke något att erinra mot att en assistent i lönegrad Cg 23 överföres till extra ordinarie stat i lönegrad Ce 23.

De av mig förordade tjänsteförändringarna och personalförstärkningarna föranleder en uppräknig av förevarande anslag med $(4\,300 + 10\,000 + 10\,000 =) 24\,300$ kronor. Härtill kommer ett belopp av 9 400 kronor för beräknade löneklassförändringar samt för korrigerig av posten rörligt tillägg. Dessutom föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen en omräknig av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöning till ordinarie tjänsteman 27 400 (+ 6 700) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 12 000 (+ 10 000) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 142 200 (+ 42 600) kronor;
rörligt tillägg 6 000 (— 25 600) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med $(27\,400 + 12\,000 + 142\,200 + 6\,000 =) 187\,600 (+ 33\,700)$ kronor.

Å personalförteckningen bör de två tjänsterna som försöksledare i lönegrad Ce 29 utbytas mot två dylika tjänster i lönegrad Ce 31.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för anstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i> ..	27 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	12 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal.....	142 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 000
Summa kronor 187 600	

c) till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 187 600 kronor.

[130] 45. Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	49 000	55 768
1954/55 (statsliggaren s. 851)	49 000	
1955/56 (förslag)	53 500	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader* (skr. 10/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 5 500 kronor enligt följande beräkning.

	1954/55	Ökning
1. Reseersättningar	13 000	1 000
2. Publikationstryck	12 000	1 000
3. Övriga expenser	5 500	1 500
4. Försöksomkostnader	12 000	2 000
		5 500

Motiv. 1. Ökningen motiveras med att posten är otillräcklig för att resor i erforderlig utsträckning skall kunna företagas i samband med experiment hos jordbrukarna.

2. En uppräknig av posten är nödvändig, för att icke försöksresultaten under nästa budgetår skall bli opublicerade.